

Q-17021

A N D R E Æ

+ T I R A Q V E L L I +
R E G I I N C V R I A

Parisiensi Senatoris.

De la Libreria del Colegio Mayor y real de Granada

+ T R A C T A T V S V A R I I + 2

Quorum Elenchum post Præfationem inuenies.

T E R T I A H A C E A D E M Q V E P O S T R E M A
Editione, ab Autore ipso diligentissimè recogniti, & locupletati.

+ T O M V S Q V A R T V S + 3

Cum Indicibus rerum ac verborum copiosissimis.

Tom. 4. y 5.

DE LA LIBRERIA
DEL REAL COLEGIO MAYOR
Reunido de Santa Cruz, y
Santa Catalina.
E. 2.º C. 39. N. 15.

M. D. LXXIX.

Venerijs, Apud Ioannem Baptistam Somaschum.

BIBLIOT. M. A. V. A. LIBRERIA

51
33
A

7-856
4

8a-5-2

7-17021

A N D R E Æ
+ T I R A Q V E L L I +
R E G I I I N C V R I A

Parisiensi Senatoris.
De la libreria del Colegio Mayor y real de Granada

+ T R A C T A T V S V A R I I + 2
Quorum Elenchum post Præfationem inuenies.

T E R T I A H A C E A D E M Q V E P O S T R E M A
Editione, ab Autore ipso diligentissimè recogniti, & locupletati.

+ T O M V S Q V A R T V S + 3
Cum Indicibus rerum ac verborum copiosissimis.

51
33
A

Tom. 4. y 5.

DE LA LIBRERIA
DEL REAL COLEGIO MAYOR
Reunido de Santa Cruz, y
Santa Catalina.
E. 2.ª C. 39. N. 15.

7-836
4

M. D. L X X X I X.

Venetijs, Apud Ioannem Baptistam Somaschum.

80-5-08

PRÆCLARISSIMO VIRO
BENEDICTO GEORGIO
AMPLISSIMI SENATORIS F.

Ioannes Baptista Somaschus. S. P. D.

NEFARIO propè scelere me obstringi existimassem, si cum in hac Tir-
quellorum Voluminum editione meos ex Veneta Nobilitate Patronos,
quantum in me esset, cohonestare decrevissem, Te, qui inter ceteros à me
maxime observaris, & coleris, cuique ego, quæ tua sunt in me officia, plu-
rimum debeo, præterissem, nec mea in te observantia aliquam tibi signifi-
cationem darem, eamque testatam apud omnes homines publico hoc monumento relinque-
rem. Sed in hoc obeundo munere vehementer sanè nunc perturbor, nam ea, quæ huius essent
fortasse aliqua saltem ex parte scriptio, ac temporis, tuarum virtutum, ac laudum præ-
dicatio, & tuorum in me officiorum commemoratio necessario multis de causis omitten-
da sunt. Nam quod ad laudes tuas attinet, præpropera primum Impressoris à me exigen-
tis operam festinatio, quæ vix cogitandi, nedum scribendi, quæ sunt dicenda, tempus sup-
peditat, omnem id præstandi præripit facultatem, deinde ipsa rei difficultas, & longitu-
do, quæ magnum potius scribendæ historiæ argumentum præbere posset, quam Epistola;
postremo quod ea ita sunt insignes, & illustri loco posita, ut per se satis omnibus sint conspi-
cua, satius quæ omnino sit de illis nihil dicere, quam pauca dicere, & scriptio leuitate re-
rum maximarum gloriam, gravitatemque imminuere. Quis enim per Deum immortalem
ignorat GEORGIAM familiam ex qua tu es oriundus, quæ tanquam quoddam perpetuum
fuit summorum virorum in hac Vrbe Seminarium? Ex hac Principes optimi, Inter quos
unum tacitus præterire non possum MARINVM, qui ob vitæ innocentiam, & integri-
tatem SANCTI cognomen adeptus est, ex hac Marcij Procuratores integerrimi, ex hac
Imperatores præstantissimi, ex hac literatissimi homines extitere, qualem appellare
FRANCISCVM GEORGIVM possumus, qui ita in omni literarum genere excelluit, ut ni-
hil eum latuisse præclara illius scripta testentur, in Theologia vero, diuinarumque rerum
cognitione Principem facile locum tenuisse, ex hac amplissimi denique prodiere Senatores,
& ut de ceteris sileam, Quis præsentem, & Senatoria dignitatis exemplar singulare
ALOYSIVM GEORGIVM parentem tuum non suspicit non admiratur, & cum omni
etiam antiquitate conferendum existimat? qui maxime, & optime omnium de R. P.
meritus. (Quod potissimum Turcici belli periculosissima tempora testantur, quibus
cum Corcyra cum imperio præesset, eum se in eius Ciuitatis præsidio præstitit Impera-
torem, ut non solum pro eius prudentia ab omni hostium impressione, & damnis tue-
retur, quod magnum per se fuit, eo tempore, sed potentissimam, & instructissi-
mam Selimi teterrimi hostis classem miris ipse damnis afficeret, ut magna hominum

vi amissa, magna nauium iactura illum ab oppugnatione recedere cum summa sua, & Urbis gloria cogeret) & omnium honorum titulis non expetitis, sed pene recusanti impositus clarissimus, affecta, & ingravescenti iam atate, adhuc velut Atlas R. P. fulcit consilio, & ita Senatoriam illam amplitudinem, quam maximè omnium tueretur, ac retinet, cum summa Humanitate, ac Comitatu coniunxit, ut cum dignitate omnibus facile antecellat, facilitate tamen par omnibus esse videatur. Te porrò ipsum quis nescit eum esse, quo maxime nitatur spes familiae, atque adeo etiam R. P? qui Patavii primum quasi Musarum in gremio, & earum lacte educatus, iuuenili adhuc atate, domi, & foris praeclare gestis magistratibus (Inter quos ut legationes interim, o-mittam & alia) Vicetina praeter ceteris praeura est insignis, In qua Civitatem illam simultatim incendijs, intestinoq; odio flagrantem ita moderatus es, ut veluti ad Hydram renatis semper capitibus resurgentem diuino missus consilio viderere,) in optimarum artium studijs Bibliotheca. D. Marci hac de causa Praefectus, quo honestissimo Bibliothecarij publici munere perfuncti olim sunt cum summa laude praeclarissima duo literatorum lumina NAVAGARIUS, & BEMBUS, qui posterior adhuc Cardinalis hoc in munere versari sibi gloriosum iudicavit, tanquam in portu conquiescis, quoad te, velut optimum Gubernatorem aliquis R. P. ventus in altis maximarum rerum, negociorumq; procellas, atque tempestates vocet, His ergo de causis hanc praetermittam scriptionis partem hoc tempore, aliam vero de commemorandis meritis, ne te offendam, qui enim tuus est pudor, inuitus de tuis in me officijs praeedicantem audires. Accipe igitur, quod reliquum est, hoc exiguum me in te obseruantia argumentum, & dum praestandi maiora suppeditatur mihi occasio, his paucis esto contentus. Vale.

TABVLA ALPHABETICA IN TRACTATVM, CESSANTE CAVSA CESSAT EFFECTVS.

- A**
- Abas** depositus sine culpa primum locū post abbatē tenet, lim. 15. num. 9. f. 43
- Ablationis** causa cessante cessat ablatio, p. 1. nu. 20. f. 2
- Absens** ob contumaciam potius damnatus esse censetur, quam ob malam causam, p. 1. nu. 65. f. 6
- Ablationis** causa cessante cessat effectus, p. 1. nu. 20. f. 3
- Absolutionis** causa cessante cessat absolutio, p. 1. nu. 21. f. 5
- Absolutionis** causa limitata, limitatum effectum producit, par. 1. numero 147. fol. 14
- Actio** causa cessante cessat actio, p. 1. nu. 23. & seq. 2
- Actio** quae competebat ob interesse, desinit competere si desinat interesse p. 1. nu. 23. f. 2
- Actio** ob interesse competens, eo cessante desinit, p. 1. nu. 23. f. 2
- Actio** directa ex mente competit, p. 1. nu. 141. f. 14
- Actu** consummato casus superueniens non vitiat, lim. 12. nu. 15. etiam in foro conscientiae, ibid. nu. 16. f. 39
- Etiam** in effectu nondum consummato, sed inchoato, qui tamen pro completo habetur, limitat. 12. numero 19. fol. 40
- Quid** in causa essendi, ibid. num. 23. & duob. seq. f. 40
- Quid** in tempore futuro, ibidem num. 24. f. 40
- Actus** causa proximae attribuitur, lim. 20. nu. 5. f. 47
- Actus** non consecuturi sunt à causis multum remotis, limita. 20. nume. 5. f. 47
- Actus** à causa proxima denominatur, lim. 20. nu. 5. f. 47
- Actus** quando à prima causa denominatur, lim. 20. nu. 19. & 20. f. 49. & 50
- Ademptionis** causa cessante cessat ademptio, p. 1. nu. 24. f. 2
- Ademptio** legati ob inimicitias cessat si reconciliatio interuenerit, p. 1. num. 24. fol. 2
- Adoptiuu** parentes in ius sine venia vocari non possunt, p. 1. nu. 47. sed tamen quoad durat adoptio, ibidem f. 5
- Adoptione** cessante cessat institutio ob eam facta p. 1. nu. 120. f. 11
- Adrianus** Florentinus Theologus praestantissimus, limita. 1. numero 4. fol. 27
- Advocatus** officio deposito manet clarissimus nec torqueri potest, limit. 15. nu. 7. f. 43
- Aegrotus** si curatus in morbum statim incidit, eadem morbi causa permanisse dicitur, p. 1. nu. 183. f. 19
- Aequitati** naturali Iurisconsulti inniuntur, lim. 1. nu. 69. f. 32
- Aestimationis** limitata causa limitatum effectum producit, par. 1. num. 147. fol. 14
- Aetate** cessante cessat illius effectus, p. 1. nu. 26. f. 3
- Affinitatis** causa cessante cessat affinitas & effectus qui inde sequebatur, p. 1. nu. 27. f. 3
- Affinitatis** privilegium finita affinitate perit, p. 1. nu. 27. f. 3
- Affinis** durante affinitate ob affinis sui iniuriam accusare potest, p. 1. numero 30. f. 3
- Affinis** soluta affinitate ad id quod est de iure speciali contra ius commune non admittitur, p. 1. nu. 39. f. 4
- Affinis** soluta affinitate ad id quod est de iure communi admittitur, p. 1. nu. 39. f. 4
- Agnati** hodie cognatis non preferuntur, quia sublata est differentia agnationis & cognationis, par. 1. numero 132. f. 11
- Agnatum** esse tempore delatae hereditatis satis est, lim. 4. nu. 5. f. 35
- Agnatio** in acquirenda hereditate effectum successuum non respicit, lim. 4. nu. 5. f. 35
- Amicitia** redintegrata restituit, quod inimicitia ademerant, par. 1. numero 24. f. 2
- Amicitia** ex affinitate plerumque durat, etiam ea soluta, par. 1. nume. 29. fol. 3
- Amicitia** quae ex forma & pulchritudine proficitur, deficiente pulchritudine perit, p. 1. nu. 40. f. 4
- Amor** qui ex affinitate processerat, soluta affinitate soluitur, par. 1. numero 27. f. 3
- Amor** ex affinitate contractus ea finita diminuitur, p. 1. nu. 29. f. 3
- Amor** ex affinitate contractus, ex ea susceptis liberis non cessat, par. 1. num. 29. f. 3
- Amoris** causa cessante cessat amor, p. 1. nu. 40. f. 4
- Amoris** ob formam, & formae idem finis est, p. 1. nu. 40. f. 4
- Appellationis** causa cessante cessat appellatio, p. 1. nu. 41. f. 4
- Appellationis** causa grauamen est, par. 1. nu. 41. f. 41
- Appellanti** prima die an statim currat tempus prosequendi, par. 1. numero 82. f. 8
- Appellationis** causam unam probare sufficit, licet plures expressa sint, lim. 22. na. 7. f. 55
- Arbitrorum** extraordinariorum causa cessante cessant arbitria, p. 1. numero 42. f. 4
- Argumentum** valet à destructione causae ad destructionem effectus, & è contra p. 1. nu. 149. f. 15
- Argumentum** à causa finali sumitur, non etiam impulsiva, lim. 1. num. 8. & 9. f. 26
- Argumentum** à ratione naturali absque allegatione iurium, valet, lim. 1. num. 78. f. 33
- Argumentum** probabile tantum non concludit necessario, limita. 6. num. 2. f. 36
- Argumentum** non ab euentu, sed à causis immediatis concludit, lim. 20. nu. 8. f. 48
- Argumentum** ducitur à ratione unica tacita, ac expressa, limit. 21. nume. 8. f. 52
- Argumentum** non sumitur à contrario sensu unius causae, ex pluribus, limita. 22. num. 5. f. 55
- Authoritas** statuti finitur cessante causa prohibitionis, par. 1. numero 222. fol. 22

B

- B**anni causa cessante cessat bannum, parte 1. numero 43. folio 4. limitatio. 12. numero 3. folio 4.
- Bannum** ob contumaciam irrogatum, bannito comparente in simplicem citationem reducitur, par. 1. numero 61. fol. 6
- Bannitus** condemnatus de falso, magis ob contumaciam quam quod falsum commiserit, damnatus esse censetur, parte 1. numero 65. folio 6.
- Bello** cessante cessat omnis effectus ex bello secutus, parte 1. numero 44. fol. 4
- Beneficij** à iure concessi cessante causa cessat beneficium, parte 1. num. 47. fol. 5
- Beneficium** legis non est alicui auferendum, p. 1. nu. 84. f. 8
- Beneficio** ubi lo cum facit persona conditio ea deficiente beneficium desinit, p. 1. nu. 108. f. 10
- Beneficiatus** sua culpa in id incidens ut Tomus iij. A 3 officium

officium facere non possit, priuatur beneficio, *lim.* 23. nu. 11. f. 58
Beneficium datur propter officium, *lim.* 23. nu. 11. f. 58

C

Causa superueniens qui ab initio impediisset actum geri, si tendit ad eundem effectum cum actu gesto, non tollitur quod gestum est, *lim.* 14. nu. 2. f. 42
Nisi debitoris intersit, *ibid.* numero 9. fol. 43
Causa quid, *p.* 1. nu. 2. & 3. f. 1
Causa propter quam sit aliquid, eodem nu. 2. f. 1
Causa quid à ratione differat, *par.* 1. nu. 2. & 3. f. 1
Causa quibus modis dicatur, *par.* 1. nu. 4. f. 1
Causa est de præterito, *p.* 1. nu. 6. f. 1
Causa & ratio sæpe confunduntur, *p.* 1. nu. 7. & 8. f. 1
Causa finalis legis propriè ratio dicitur, *p.* 1. nu. 10. f. 1
Causa dicitur cui ratio inest, *p.* 1. nume. 10. f. 1
Causa cui ratio non inest, propriè causa non est, sed abusiue, *p.* 1. nu. 10. f. 1
Causa cessante cessat effectus, *par.* 1. nu. 11. f. 1
Causatum perimit causa perempta suū, *p.* 1. nu. 11. f. 1
Causa finalis falsa vitiat legatum, & contractum, *p.* 1. nu. 16. f. 2
Causa durante durat effectus, *p.* 1. num. 17. fol. 2
Causa cessante cessat dispositio etiam in foro conscientia, *p.* 1. nu. 18. f. 2
Causa amoris cessante, cessat amor, *p.* 1. nu. 40. f. 4
Causa appellationis cessante cessat appellatio, *p.* 1. nu. 41. f. 4
Causa banni cessante cessat bannum, *p.* 1. nu. 43. f. 4
Causa belli cessante cessat effectus illius, *p.* 1. nu. 44. f. 4
Causa commissionis cessante cessat commissio, *p.* 1. nu. 50. f. 5
Causa commodi cessante cessat commodum, *p.* 1. nu. 51. f. 5
Causa confessionis cessante cessat eius effectus, *p.* 1. nu. 53. f. 5
Causa concessionis cessante cessat concessio, *p.* 1. nu. 52. f. 5
Causa constitutionis cessante cessat constitutio, *p.* 1. nu. 55. f. 5
An reuocari constitutionem necesse sit, *ibid.* eod. nu. & f. 5
Causa constituti cessante cessat constitutum, *p.* 1. nu. 56. f. 5
Causa consuetudinis cessante cessat consuetudo, *p.* 1. nu. 57. f. 5
Causa contractus cessante cessat contractus, *p.* 1. nu. 58. f. 5
Causa contumacia cessante cessat effectus illius, *p.* 1. nu. 59. & seq. f. 6
Causa dispensationis cessante cessat dispensatio, *p.* 1. nu. 91. f. 8
Causa dilationis cessante cessat dilatio, *p.* 1. nu. 76. f. 7

Causa expulsionis cessante cessat expulsio, *p.* 1. nu. 103. f. 9
Causa immunitatis cessante cessat immunitas, *p.* 1. nu. 117. f. 11
Causa impedimenti cessante cessat impedimentum, *p.* 1. nu. 118. f. 11
Causa infamiae cessante cessat illius effectus, *p.* 1. nu. 119. f. 11
Causa legati cessante cessat legatum, *p.* 1. nu. 126. f. 11
Causa legitimationis cessante cessat legitimatio, *p.* 1. nu. 128. f. 12
Causa liberationis cessante cessat liberatio, *p.* 1. nu. 179. f. 19
Causa mandati cessante cessat mandatum, *p.* 1. nu. 180. f. 19
Causa morbi cessante cessat morbus, *p.* 1. nu. 182. f. 19
Causa necessitatis cessante cessat quod ob eam statutum est, *p.* 1. nu. 184. f. 19
Causa odij cessante cessat odium, *p.* 1. nu. 190. f. 20
Causa officij cessante cessat officium, *p.* 1. nu. 193. f. 20
Causa permissionis cessante cessat permissio, *p.* 1. nu. 203. f. 21
Causa periculi cessante cessat periculum, *p.* 1. nu. 204. f. 21
Causa presumptionis cessante cessat præsumptio, *p.* 1. nu. 207. f. 21
Causa priuilegij cessante cessat priuilegium, *p.* 1. nu. 210. f. 21
Causa commensurata tempori, commensurat effectum, *p.* 1. nu. 216. f. 22
Causa cum ad non causam reducitur, perinde est, ac si à principio causa non fuisset, *p.* 1. nu. 222. f. 22
Causa prohibitionis cessante cessat prohibitio, *ibi.* nu. 222. f. 22
Causa promissionis cessante cessat promissio, *p.* 1. nu. 224. f. 23
Causa recusationis cessante cessat recusatio, *p.* 1. nu. 227. f. 23
Causa redhibitionis cessante cessat redhibitio, *p.* 1. nu. 229. f. 23
Causa religionis cessante cessat religio, *p.* 1. nu. 231. f. 23
Causa repetitionis cessante cessat repetitio, *p.* 1. nu. 233. f. 23
Causa restitutionis cessante cessat restitutio, *p.* 1. nu. 235. f. 23
Causa securitatis concessa cessante cessat securitas, *p.* 1. nu. 239. f. 24
Causa specialitatis cessante cessat specialitas, *p.* 1. nu. 242. f. 24
Causa statuti cessante cessat statutum, *p.* 1. nu. 243. f. 24
Causa suspicionis, cessante cessat suspicio, *p.* 1. nu. 246. f. 24
Causa voti cessante cessat votum, *p.* 1. nu. 250. f. 24
Causa ea propriè est, quæ finalis est, *lim.* 1. nu. 5. f. 25
Causa appellationis & finalis, & impulsiva veniunt, *ibi.* f. 25
Causa qualibet præsumitur impulsiva in gratijs & priuilegijs, *lim.* 1. nu. 14. f. 26
Causa impulsivæ cessatio an vitiet in omnibus rescriptis arbitrarium est,

lim. 1. nu. 15. f. 26
Causa impulsiva in gratijs à principio vera, si postea cesset, non vitiat, *lim.* 1. nu. 18. f. 26
Causa impulsiva cessans effectum perimit, si statuens non aliter disposuisset, quam si causa illa impulsiva locum habuisset, *lim.* 1. nu. 19. f. 27
Causam in lege appositam finalem Accursius præsumit, *lim.* 1. nu. 21. f. 27
Causa an finalis an impulsiva in dubio iudicanda sit, *ibi.* f. 27
Causa finalis est cum in fauorem constitutio inducta est, *lim.* 1. nu. 22. secus si in odium, *ibi.* f. 27
Causa quæ finalis dicenda sit ex Baldi sententia, *limit.* 1. num. 23. & multis seq. f. 27
Causa sententiæ finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 25. f. 27
Causa de præterito præsumitur impulsiva, *lim.* 1. nu. 26. f. 28
Causa de futuro finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 26. f. 28
Causa importans verum debitum finalis est, *lim.* 1. nu. 26. *ibi.* f. 28
Causa finalis est quæ per se infert in quælibet effectum, *lim.* 1. nu. 28. f. 28
Causa finalis sola dispositioni coheret, *lim.* 1. nu. 29. f. 28
Causa à lege inserta finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 29. secus si ab homine, *ibidem* fol. 28
Causa à testatore vel lege apposta censetur impulsiva, *lim.* 1. nu. 30. secus si à lege vel principe, *ibi.* f. 28
Causa de præterito si vera debitum verum induceret præsumitur finalis, *lim.* 1. nu. 31. f. 28
Causa de futuro in contractibus innominatis finalis præsumitur, *lim.* 1. num. 31. f. 28
Quid in alijs contractibus, *ibid.* fol. 28. cum seq.
Causa finalis est ex cuius radice oritur obligatio, *lim.* 1. nu. 34. f. 28
Quid in legato, *ibi.* f. 28
Causa finalis præsumitur si sit aliquid quod implet vel vestit contractum, *lim.* 1. nu. 35. f. 28
Causa finalis, vel impulsiva est ex voluntate contrahentium, *lim.* 1. num. 36. fol. 28
Causa finalis præsumitur, si ad validitatem actus necessaria est causa expressio, *lim.* 1. nu. 38. cum seq. 29.
Alias secus, *ibid.* f. 29
Causa per modum conditionis finalis est, *lim.* 1. nu. 41. f. 29
Causa finalis quæ sit Bartolo, *lim.* 1. nu. 41. f. 29 cum seq. alijs.
Causa finalis ex personarum qualitate præsumitur, *lim.* 1. nu. 51. f. 30
Causa concernens utilitatem tertij, finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 52. f. 30
Causa nullius utilitatem respiciens finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 54. f. 31
Causa solius accipientis commodum respiciens, impulsiva præsumitur, *lim.* 1. nu. 52. f. 30

Nisi

Nisi ea causa necessariò requiratur, *lim.* 1. nu. 55. f. 31
Nisi insit fauor piæ causæ aut alterius fauorabilis, *ib.* nu. 56. 57. f. 31
Nisi reipublica commodum cum comodo priuati sit coniunctum, *ibi.* nu. 59. f. 31
Causa finalis ex dispositione conditionali præsumitur, *lim.* 1. nu. 60. f. 31
Causa impulsiva est, quæ illa generalior est, *lim.* 1. nu. 62. f. 31
Causa quæ ex proxiò sumitur finalis præsumitur, *lim.* 1. nu. 64. f. 32
Nisi tamen natura ipsius causa repugnaret, *lim.* 1. nu. 65. f. 32
Causa coherens dispositioni finalis dicitur, *lim.* 1. nu. 86. f. 34
Causa impulsiva facit vi facilius dispensetur, *lim.* 1. nu. 88. f. 34
Causa quæ iuriconsultum mouet ex parte post, finalis censetur, *lim.* 1. nu. 45. f. 30
Secus si ex parte ante, *ibi.* f. 30
Causa dispositioni coherens finalis est, *lim.* 1. nu. 46. f. 30. et nu. 80. f. 33
Alias impulsiva f. 28
Causa cessante non cessat effectus ad lucrum, *lim.* 5. nu. 1. f. 36
Causa probabilis cessans non facit cessare effectum, *lim.* 1. nu. 1. f. 34
Causa cessante in vna persona non cessat effectus in alijs, *lim.* 8. nu. 1. f. 37
Causa cessante non cessat effectus in iure quæsiò, *lim.* 1. nu. 1. f. 38
Nisi ius illud irregulare sit, *ibid.* num. 3. f. 38
Causa impulsiva censetur esse occasio, *lim.* 1. nu. 4. f. 41
Causa ob occasione quid differat, *lim.* 13. nu. 5. f. 41
Causa in iure consistit, *lim.* 13. num. 5. f. 41
Causa propriè dicitur, id quod ad aliquid per se ordinatur, *lim.* 13. nu. 6. f. 41
Causa impulsiva quæ occasionem remotam præstat, *lim.* 13. nu. 9. f. 41
Causa pro occasione limitata, 13. numero 4. f. 41
Causa pro ratione finalis sumitur, *lim.* 13. num. 4. f. 41
Causa cessante non cessat effectus, quoties remanent reliquæ pristinae causæ, *lim.* 16. nu. 1. f. 44
Causa adimpleta non cessat effectus, *lim.* 18. nu. 1. f. 45
Causa nullitatis cessante non cessat nullitas, *lim.* 18. nu. 1. f. 45
Causa immediata & proxima posita ponitur effectus, *lim.* 20. nu. 1. f. 47
Causa remota & mediata cessante non cessat effectus, *lim.* 20. nu. 1. f. 47
Causa remota potius occasio, quam causa dicitur, *lim.* 20. nu. 3. & 5. f. 47
Causa propinqua magis operatur, quam remota, *lim.* 20. nu. 4. f. 47
Causa remota equiparatur impulsivæ, *lim.* 20. nu. 4. f. 47
Causa in dubio de propinqua intelligitur, *lim.* 20. nu. 4. f. 47
Causa secunda nihil operatur, nisi in-

quantum à prima sibi influitur, *lim.* 20. nu. 6. f. 48
Causa immediata in omnibus actionibus inspicitur, *lim.* 20. nu. 6. f. 48
Causa prima magis influit in causatum, quam secunda, *lim.* 20. nu. 6. f. 48
Causa appellatione venit tantum proxima, *lim.* 20. nu. 7. f. 48
Causa remota non imputatur ad homicidium, *lim.* 20. nu. 7. f. 48
Causa causa non est propriè causa causa, *lim.* 20. nu. 11. f. 48
Causa remota & propinqua non iudicatur impares cum quæstio est de dano dato causa alicuius, *lim.* 20. nu. 13. f. 49
Causa mediata ita coherens proximæ, ut nulla sit media, non accipitur pro proxima, *lim.* 20. nu. 17. f. 49
Causa remota inspicitur, cum ea est fundamentum proximæ, *lim.* 20. numero 18. f. 49
Causa non multum remota tunc consideratur cum iam deducta est in esse, *lim.* 20. nu. 21. f. 50
Causa quæ proxima, quæ remota dicitur, *lim.* 20. nu. 23. f. 50
Causa vna ex pluribus cessante non cessat effectus, *lim.* 22. nu. 1. f. 54
Causa ea dicitur quæ sola est, non cum alijs, *lim.* 22. nu. 3. f. 54
Causa falsa expressa in sententiâ eam vitiat, licet sit altera tacita vera, *lim.* 22. nu. 20. f. 57
Causa cessante cessat effectus in successivis, *lim.* 23. nu. 1. f. 57
Causarum differentia quedam, *lim.* 33. nu. 3. f. 58
Causa cessante non cessat effectus in his quæ ex animi dispositione non dependent, *lim.* 28. nu. 1. f. 59
Causa cessante culpa illius qui aliquid dedit, aut concessit, non cessat effectus, *lim.* 33. nu. 1. f. 60
Causa producente & conseruante cessante, cessat effectus, *lim.* 35. nu. 1. f. 60
Secus in causa inducente solum, *ibidem* fol. 60
Causa ob quam forma introducta est cessante, non cessat foris observatio, *lim.* 37. nu. 1. f. 61
Causa cessante non cessat effectus, qui non vitaretur voluntate contrahentium, *lim.* 38. nu. 1. f. 61
Causa cessante non cessat effectus in spiritualibus, *lim.* 39. nu. 1. f. 61
Causa cessante cessat effectus in causa siè di, *lim.* 40. nu. 1. f. 61
Quid in causa esendi, *ibid.* f. 61
Cautio interposita à paupere pro securitate, non tollitur per superuenientes diuitias, *lim.* 14. nu. 3. f. 42
Censu ob castrum debitus desinit deficiente castro, *p.* 1. nu. 224. f. 23
Cessionis causa limitata limitatum effectum producit, *p.* 1. nu. 147. f. 14
Clericus qui non dicit officium, non debet habere beneficium, *p.* 1. nu. 48. f. 5
Clericus suspensus aut depositus ob contumaciam comparendo, primum statutum recuperat, *p.* 1. nu. 2. f. 6

Clericus si contumax sit in residendo in suo beneficio pœna priuationis perpetua est, *p.* 1. nu. 60. f. 6
Clericum degradatum percussus incidit in canonem Si quis suadente, propter memoriam pristina dignitatis, *lim.* 15. num. 4. f. 43
Clericus ad episcopatum electus eum tamen non affectus, non potest deponi, ob memoriam pristina dignitatis, *lim.* 15. nu. 5. f. 43
Clerici exculantur à tutela quædiu insunt diuinis officijs, *li.* 23. nu. 1. f. 58
Coadiutoris officium cessat impedimento cessante, *p.* 1. nu. 194. f. 20
Et prelato mortuo, cui coadiutor datus erat, *ibid.* nu. 195. f. 20
Captum an pro completo habeatur, *lim.* 12. nu. 19. & duob. seq. f. 40
Commissionis causa cessante cessat commissio, *p.* 1. nu. 50. f. 5
Commissionis causa limitatum effectum producit, *p.* 1. nu. 147. f. 14
Commodi causa cessante cessat commodum, *p.* 1. nu. 51. f. 5
Compromittere nemo de iure communi cogitur, *p.* 1. nu. 39. f. 4
Concessionis causa cessante cessat & ipsa concessio, *p.* 1. nu. 52. & 53. f. 5
Concessionis feudi limitata causa limitatum effectum producit, *p.* 1. num. 147. fol. 14
Concessio sub nomine donationis presumitur in suspectis, *p.* 1. nu. 246. f. 24
Nihil donatio à consanguineo facta sit, *ibid.* f. 24
Condemnatus quis in dubio censetur ex causa que minus legitur, *p.* 1. nu. 67. f. 6
Conditio solennitatem non leuem inducit, *lim.* 1. nu. 61. f. 31
Conditio formam inducit, *lim.* 1. numero 61. f. 31
Conditio est de substantia probationis, *lim.* 1. nu. 61. f. 31
Conditio in forma specificata seruanda est, *lim.* 1. nu. 61. f. 31
Confessionis causa cessante cessat eius effectus, *p.* 1. nu. 53. f. 5
Coniunctorum requisitorum uno deficiente totum corrumpit, *limita.* 22. numero 15. f. 56
Consensus prælitus contemplatione certæ causæ finalis tamdiu durat, quædiu causa in esse est, *p.* 1. nu. 216. f. 22
Consuetudinis causa cessante cessat consuetudo, *p.* 1. nu. 57. f. 5
Consuetudo est tacita constitutio, *ibid.* p. 1. nu. 57. f. 5
Constitutio aliquid non principaliter sed ad aliquem finem continens non illaqueat transgressorem ad pœnam, si principalis animus non violetur, ne quid in constitutionis contemptum fiat, *p.* 1. nu. 18. f. 2
Constitutionis causa vel ratione cessante cessat constitutio, *p.* 1. nu. 55. f. 5
Constitutio de subdiaconatu loquens ut de ordine non sacro censetur correctæ, quia nouis constitutionibus sacer factus est, *p.* 1. nu. 136. f. 13
Tomus iij. A 4 Consti-

Constitutio pœnalis extenditur ad casum qui venit in mente legis, par. 1. num. 160. f. 16
Constitutio pœnalis simul & correctoria an ex eadē ratione etiam expressa extendatur, par. 1. nu. 161. f. 17
Constitutio contrarius naturale ex iusta tamen causa facta valet, par. 1. num. 174. f. 18
Constitutionis proprium est, ut iusta sit, par. 1. nu. 175. f. 18
Constitutionis odiosa edita in usurariis odio usurarum, cessant usuris cessantibus, par. 1. nu. 192. f. 20
Dammodo prateritas usuras soluant usurarij, ibid. f. 20
Constituti causa cessante cessat constitutum, par. 1. nu. 56. f. 5
Contractus causa cessante cessat contractum, par. 1. nu. 58. f. 5
Contrariorum par est potentia, par. 1. num. 54. f. 5
Contumacia quod abstulit restituit obedientia, par. 1. nu. 59. f. 6
Contumacia causa cessante cessat illius effectus, par. 1. nu. 59. f. 6
Contumacia cessante cessat eius pœna, par. 1. nu. 60. f. 6
Contumacia pœna mensuratur ad limites illius, par. 1. nu. 62. f. 6
Contumacia effectus non cessat cessante contumacia si de delicto ex actis constet, par. 1. nu. 68. f. 6
Aut si contumacia transiret in specifi cum, & peculiare delictum, par. 1. nu. me. 69. f. 6
Aut si contumacia pœna fuisset momentanea, ibid. nu. 70.
Cōtumacia cessante pœna illius pro tempore praterito respectu impensarum non cessat, par. 1. nu. 71. f. 7
Copulatorum alterum sufficit, cum alterum non est necessarium, limit. 22. nu. 14. f. 56
Secus si utrumque sit necessarium, ibid. f. 56
Correcta ratione legis an lex correcta esse censeatur, par. 1. nu. 132. & seq. usque ad 137. f. 12. & 13
Correcta ratione legis vna ex pluribus, non censeatur lex correcta, lim. 2. 2. nu. 4. f. 55
Curatio cessante causa cessat curatio, par. 1. nu. 72. f. 7
Curatio ob suspicionem tutoris data finitur tutela cessante, p. 1. nu. 72. f. 7
Curatio ob furorem data eo cessante cessat, p. 1. nu. 115. f. 11

32 f. 51
Secundum tamen subiectam materiā impropriatur, ibid. f. 51
Decurio qui fuit torqueri non potest in memoriam pristina dignitatis, limit. 15. nu. 43
Defensionis limitata limitatus est effectus, p. 1. nu. 147. f. 14
Delegationis causa cessante cessat delegatio, p. 1. nu. 73. f. 7
Id tamen re integra, ibid. f. 7
Depositionis causa cessante cessat depositio, p. 1. nu. 75. f. 7
Dictio, forte, denotat causam impulsivā, lim. 10. nu. 1. f. 37
Dictio, quia, an causam finalem denotet, lim. 1. nu. 82. f. 33
Dictio, forte, respicit facti accidentia, non iuris dispositionem, lim. 10. num. 1. f. 37
Dictionum, forte, forsan, forsitan, fortasse, fortassis, quae sit vis, lim. 10. nu. 2. & 3. f. 37. & 38
Dictio forte, in causa posita efficit ne causa cessante, cesset effectus, lim. 10. nu. 1. f. 37
Dictio, propter, causam remotam significat, lim. 20. nu. 24. f. 50
Dictio, propterea, causam remotam denotat, lim. 20. nu. 26. f. 50
Aliquando proximam, ibid. f. 50
Dictio, ob causam remotam denotat, limit. 20. nu. 27. f. 50
Dictiones omnes ob materiā subiectam impropriantur, lim. 20. nu. 34. f. 52
Dictum in omni dispositione eatenus extenditur quatenus ratio extenditur, p. 1. nu. 155. f. 16
Dictum naturale sine lege ita mouere debet iudicem, ut lex ipsa, lim. 1. nu. 74. f. 3
Dignitate deposita, dignitatis vestigia retinentur, lim. 15. nu. 1. f. 43
Dignitatum privilegia non cessant cessante dignitate, lim. 15. nu. 2. f. 43
Dilationis causa cessante cessat dilatio, p. 1. nu. 76. f. 7
Dilationis causa cessante non cessat dilatio, si tempus per dictionem significan tem extremitatem temporis appositum sit, p. 1. nu. 87. f. 8
Si dies incerta sit, ibid. f. 8
Dilationis à iudice data cessante causa non cessat dilatio ipso iure, sed iudex enim renocare potest, p. 1. nu. 89. f. 8
Directa actio ex mente competit, par. 1. nu. 141. f. 14
Dispensationis causa cessante cessat dispensatio, p. 1. nu. 91. f. 8
An dispensatio semel concessa ob causa cessationem renocetur, nu. 92. f. 8
An quantum ad eum cui concessa est renocetur, ibid. nu. 93. f. 9
Quid si ius sit perfectè questum, nu. 94. f. 9
Quid si loco necessitatis succedat utilitas, nu. 95. f. 9
Dispensatio videtur induci ex cessante causa prohibitiōis, p. 1. nu. 223. f. 23

Dispensatio facilius conceditur ob causam impulsivam, lim. 1. nu. 20. f. 27
Dispositio specialis per rationem generalem ampliatur, p. 1. nu. 144. f. 14
Dispositio quantumcumque generalis per rationem restringitur, par. 1. numero 144. f. 14
Etiā in priuilegijs, ibid. & num. 144. fol. 14
Dispositio extenditur ex ratione expressa in lege, vel alia constitutione corrigente & exorbitante, par. 1. num. 158. f. 16
Licet aliās secus, ibid. f. 16
Dispositiones quaslibet ex personarum qualitate metimur, lim. 1. nu. 51. f. 30
Dissentia non sunt quae in ratione conueniunt, p. 1. nu. 157. f. 16
Doctores qui in dubio causam aut finalem aut impulsivam præsūmi dicant, lim. 1. nu. 47. & mult. seq. f. 30.
Dominus ab emphyteuta certior factus de futura rei emphyteuticaria alienatione, debet expectari per duos menses, p. 1. nu. 80. f. 7
Non tamen si dominus ante id tempus animum suum declarauerit, ibid. fol. 7
Domino excommunicato absoluto restituitur fidelitas ob excommunicationem finita, p. 1. nu. 101. f. 9
Domini parlamenti priuati dignitate sola voluntate principis, sine crimine ipsi dem gaudent priuilegijs quibus & in ea constituti, lim. 15. nu. 9. f. 43
Donatio inofficiosa non reuocatur si post eam tantum quaesierit pater, quantum sufficit ad legitimam, par. 1. num. 237. f. 23
Dos uxori restituta ob viri inopiam viro locupletiori facta redditur, par. 1. num. 201. f. 21
Dos diuortio reuocata redintegratur redintegrato matrimonio, par. 1. num. 137. f. 23
Dos testamenti relicta debetur ei quae iam maritata erat, lim. 18. nu. 4. f. 45
Dotata in testamento postea ab alio dotata legatum dotis non perdit, lim. 18. num. 2. f. 45
Doti ob quas causas dentur priuilegia, lim. 22. nu. 11. f. 56

E
Effectum perimit causa perempta suum, p. 1. nu. 11. f. 1
Effectus remissio ad remotionem causae sequitur, p. 1. nu. 13. f. 2
Effectus non cessat cessante causa quando in singulis quibusdam personis tantum cessat, lim. 7. nu. 1. f. 37
Effectus cessat cessante causa generali, lim. 9. nu. 1. f. 37
Effectus iam consummatus non cessat cessante causa, lim. 1. 2. nu. 1. f. 38
Effectus non cessat si causa tantum suspensa sit, lim. 17. nu. 1. f. 45
Effectus non cessat cessante causa tacita, lim. 21. nu. 1. f. 52
Nisi ab utroque cogitata fuerit, ibid. num. 3. fol. 52

Nisi in foro conscientiae, ibid. nume. 5. fol. 52
Nisi causa esset vnicā, nec alia reddi posset, ibid. nu. 15. fol. 54
Effectus non cessat cessante vna ex pluribus causis, quarum quaelibet sola ad producendum effectum sufficit, limit. 22. num. 1. f. 54
Effectus cessat vna ex duabus causis cessante, cum vtraque ad effectum producendum consideratur, lim. 22. nu. 17. fo. 57
Cum vtraque ratio expressa est, ibid. nu. 19. f. 57
Cum vtraque generalis est, ibid. num. 21. f. 57
Cum vtraque principalis, ibid. nume. 22. f. 57
Effectus non cessat cessante causa vice modi in testamentis adiecta, lim. 24. num. 1. f. 58
Nisi modus necessariò inesset legato, ibid. nu. 2. f. 58
Effectus non cessat facti causa cessante ob quam habendam sit aliquid, limit. 25. nu. 1. f. 58
Effectus cessat cessante causa, actu & exemplo, lim. 26. nu. 1. f. 59
Effectus non cessat cessante, causa cum effectus & causa in diuersis subiectis sunt, lim. 27. nu. 1. f. 59
Nec cum effectus per se stare potest, lim. 27. nu. 2. ibid. f. 59
Effectus non cessat cessante causa quae in sola præsumptione fundatur, li. 29. nu. 1. f. 60
Effectus non cessat cessante causa, cum spes est redditus causae cessantis, lim. 30. nu. 1. f. 60
Effectus non cessat cessante causa in parte tantum, lim. 31. nu. 1. f. 60
Effectus non cessat si ex tunc & non retro defectus causae effectum impediatur, lim. 34. nu. 1. f. 60
Effectus non cessat cessante causa in contractu nominato non dependente à contractu innominato, lim. 36. num. 1. f. 61
Efficiente causa cessante cessat effectus, quam diu res est in fieri, lim. 27. num. 4. f. 59
Non etiam quando in facto est, ibid. fol. 59
Essentia legis in mente statuentium est, p. 1. nu. 139. f. 13
Euentus causae proximae attribuitur, lim. 20. nu. 8. f. 48
Ex, dictio, causam proximam significat, lim. 20. nu. 29. f. 51
Aliquando tamen causam remotam ex subiecta materia, ibi. nu. 20. f. 51
Exceptionis causa cessante cessat eius effectus, p. 1. nu. 96. f. 9
Exclusionis causa cessante cessat exclusio, ib. p. 1. nu. 96. f. 9
Exclusionis limitata causa limitatum effectum producit, p. 1. nu. 147. f. 14
Excommunicati absoluti omnia iura recuperant, p. 1. nu. 99. f. 9
Excommunicatione cessante cessat eius

effectus, p. 1. nu. 99. f. 9
Excusationis causa cessante cessat excusatio, p. 1. nu. 102. f. 2
Excusatus à tutela ob absentiam reipublicae causa, si desinat abesse, non amplius excusatur, p. 1. nu. 101. f. 9
Excusatio numerum ob paupertatem in dultam temporalis est, par. 1. numero 199. f. 20
Excusatio ob causam, quae congruo tempore aderat, concessa, durat, etiam si causa non duret, lim. 4. nu. 3. f. 35
Excusatio ob morbum desperatum durat post morbum, lim. 4. nu. 9. f. 35
Excusatio ob numerum liberorum an illis deficientibus duret, lim. 4. nu. 10. & multis seq. f. 36
Exemplariter videtur fieri mentio de vno, cum plura eandem rationem habent, p. 1. nu. 157. f. 16
Expressa censentur quae in vno tantum verificantur, lim. 21. nu. 10. f. 53
Etiā si expressum pro forma requiratur, ibid. f. 53
Etiā si dispositio numero multitudinum loquatur, ibi. f. 53
Expulsionis causa cessante cessat expulsio, p. 1. nu. 103. f. 9
Extensum non est, quod ex mente & ratione est, p. 1. nu. 141. f. 14
Extensio non est vbi commoda ratio est, par. 1. nu. 142. f. 14
Etiā in pœnalibus, ibid. f. 14
Extensio non est vbi eadem ratio est, p. 1. nu. 187. f. 16
Extensio non fit de vna persona ad aliam etiam in favorabilibus, lim. 8. num. 2. fol. 37

F
Fabius Gurges & alij legati munerata, quae priuatim acceperant, in avarium detulerunt, lim. 20. nu. 12. f. 48
Facti sine cessante cessat facti effectus, p. 1. nu. 133. f. 2
Facti causa cessante non cessat factum, lim. 35. nu. 1. f. 60
Falsa causa finalis vitiat legatum & contractum, p. 1. nu. 16. f. 2
Famulatio siue seruitio cessante cessat eius effectus, p. 1. nu. 104. f. 9
Famulus qui olim fuit, & nunc non est, potest esse testis pro domino, p. 1. nu. 104. f. 9
Nisi in fraudem recesserit, ibid. nume. 105. f. 10
Quomodo ea fraus probetur, ibid. nu. 105. f. 10
Famulus pro domino antiquo testimonium ferens omni exceptione maior non est, p. 1. nu. 106. f. 10
Famulorum priuilegium ob dominos cōcessum tamdiu durat quamdiu sunt in seruitio, p. 1. nu. 107. f. 10
Fauorabilia latissime interpretantur, p. 1. nu. 39. f. 4
Fauoris causa cessante cessat illius effectus, p. 1. nu. 107. f. 10
Fictionis causa cessante cessat fictio, par. 1. num. 114. f. 10
Fictio naturam imitatur, lim. 1. numero

75. f. 33
Fideiussori ante solutionem competit actio contra eum dilapidantem bona sua, p. 1. nu. 22. f. 2
Filij obsequium erga patrem habet in se actum successiuum & non instantaneum, p. 1. nu. 25. f. 3
Filius minor patrem non redimens, illius hereditate non priuatur, p. 1. nu. 25. f. 3
Filia ob filios exclusa illis deficientibus admittitur, p. 1. nu. 97. f. 9
Si nulli sint masculi tempore delatae hereditatis, ibi, nu. 98. f. 9
Nisi statutum vtatur verbis temporalibus quousque, donec, quamdiu, ib. eo nu. 98. f. 10
Filiorum priuilegium ob parentes cessat parentibus mortuis, par. 1. num. 107. fol. 10
Filius odio patris patria priuatus, eam recuperat patre mortuo, par. 1. num. 191. f. 20
Filia renuncians hereditati paterna ob masculos illis mortuis ad successionem admittitur, p. 1. nu. 232. f. 23
Filius ob dignitatem patria potestate liberatus in eam non redit finita dignitate, lim. 15. nu. 6. f. 43
Filio emancipato queritur actio ex stipulatu patris de dote reddenda, lim. 16. nu. 4. f. 44
Filia maritata potest dotem à patre petere, lim. 22. nu. 9. f. 55
Etiā si inuito patre nupserit, dum tamen non indigno, ibi. nu. 10. f. 56
Finalis causa aliarum causarum causa est, lim. 1. nu. 5. f. 25
Finalis causa principium intentionis est, lim. 1. nu. 6. f. 25
Finalis causa fons est causarum, lim. 1. nu. 6. f. 25
Finalis causa substantia, & forma dicitur, lim. 1. nu. 6. f. 25
Finalis causa gratia efficientes faciunt, lim. 1. nu. 7. f. 25
Finalis causa optima praecipua ac potentissima habenda, lim. 1. nu. 7. f. 25
Finalis causa praesumitur cuius sensus iuri communi non est contrarius, lim. 1. nu. 39. f. 29
Finalis causa praesumitur, vbi quid datur ob causam fauorabilem, vel piam, li. 1. nu. 41. f. 29
Finalis causa fauore pia causa semper praesumitur, lim. 1. nu. 57. f. 31
Nisi pia causae incommodum esset, ut finalis praesumeretur, ibid. num. 58. fol. 31
Finalis causa est propter quam aliquid immediatè conceditur, lim. 13. num. 9. fol. 41
Finalis causa non est quae sola non est, li. 22. nu. 2. f. 55
Forma cessante cessat effectus, lim. 27. nu. 3. f. 59
Frater mariti an pro ipsius uxore testificari queat, p. 1. nu. 28. f. 3
Frater vtrique coniunctus in feudis non praefertur fratri ex parte patris tantum

tantum, lim. 22. nu. 17. f. 57
Furore cessante cessat effectus illius, p. 1. nu. 115. f. 11
Furore cessante cessat quod ob eum factum est, ibid. num. 115. f. 11

Gener suo soluto matrimonio gener appellatur, p. 1. nu. 38. f. 4
Generalis liberatio facta ob satisfactionem conditionalem, par. 1. numero 146. f. 14
Gerundium facit presumi causam finalem, lim. 1. nu. 79. f. 33
Gerundium necessitatem causatiuam importat, lim. 1. nu. 80. f. 33
Gerundium an conditionem faciat, li. 1. nu. 81. f. 33
Gratia causa cessante cessat gratia, par. 1. nu. 116. f. 11
Gratia si ad alium casum non expressum trabatur, causa impulsiva sublata, ea cessante vitatur, lim. 1. nu. 16. f. 26
Grauenam causa est appellationis, p. 1. nu. 41. f. 4

Id per quod ad ius comune redimus, multo firmitus est, p. 1. nu. 187. f. 19
Immunitatis causa cessante cessat immunitas, p. 1. nu. 117. f. 11
Immunitas ob paupertatem concessa cessat auctis facultatibus, p. 1. num. 199 fol. 10
Immunitas non cum dignitate sed cum persona extinguitur, lim. 15. num. 1. fol. 43
Impedimentum initio consistens fortius est quam ex postfacto superueniens, p. 1. nu. 116. f. 11
Impedimenti causa cessante cessat impedimentum, p. 1. nu. 118. f. 11
Impedimentum vnum ex multis sufficit ad repellendum, lim. 22. nu. 8. f. 55
Impulsiva causa cessante non cessat effectus, p. 1. nu. 250. f. 24
Impulsiva causa substantialis non est, nec aliquid operatur, lim. 1. numero 3. fol. 25
Nisi ad bene esse, ib. nu. eod. & f. 25
Impulsiva causa impropria & abusiva causa est, lim. 1. nu. 5. f. 25
Impulsiva causa quoddam motuum ad disponendum vel contrahendum est, lim. 1. nu. 6. f. 25
Impulsiva causa cessatio in rescriptis ad beneficia vitatur, lim. 1. nu. 11. f. 26
An & in ceteris omnibus gratiosis & privilegijs, ut in gratiosis rescriptis ad lites, & remissione banni, lim. 1. num. 12. f. 26
Impulsiva causa presumitur in gratijs, & privilegijs, lim. 1. nu. 85. f. 34
Impulsiva causa efficit, ut promissio nuda & sine causa non dicatur, lim. 1. nu. 87. f. 34
Impulsiva causa qua occasionem remotam praestat, lim. 13. nu. 9. f. 41
Indictum ordinarium factum est, par. 1. nu. 136. f. 13
Infamia ob bannum iniusta an cessante banno tollatur, p. 1. nu. 54. f. 5

Infamia causa cessante cessat illius effectus, p. 1. nu. 119. f. 11
Infamia causa extincta infamia remanet, lim. 12. nu. 11. f. 39
Inimicus reconciliatus an sit testis aut iudex idoneus, lim. 16. nu. 7. f. 44
Inimicitia reconciliata sunt suspectissima, lim. 16. nu. 8. f. 45
Inquilinus ob refectionem domus expulsus, ea refectione restituitur, par. 1. num. 103. f. 9
Instantia perempta, effectus iam consummati non perimuntur, lim. 12. nu. 6. f. 38
Institutionis causa cessante cessat institutio, p. 1. nu. 120. f. 11
Institutio filij aut fratris putatiui non valet, p. 1. nu. 121. f. 11
Siue instituens erret in facto siue in iure, ibi. nu. 124. f. 11
Sed quid si non erret, ibid. f. 11
Institutio filij naturalis non legitime legitimitati non valet, p. 1. nu. 122. f. 11
Institutionis causa limitata limitatum effectum producit, p. 1. numero 147 fol. 14
Interdictio facta prodigo ob prodigalitatem, cessat, si is ad frugalitatem redierit, p. 1. nu. 123. f. 11
An tamen necesse sit, id esse notorium, ibid. nu. 125. f. 11
Interdictionis causa cessante cessat interdictionis, p. 1. nu. 123. f. 11
Interesse cessante cessat actio qua ob id competit, p. 1. nu. 23. f. 2
Interpretatio qua ex mente colligitur, intensiva est & intellectiva, par. 1. numero 160. f. 16
Inuestitura limitata causa limitatum effectum producit, p. 1. nu. 147. f. 14
Iudex nouiter factus Christianus non admittitur ad publica officia, lim. 12. nu. 11. f. 39
Iudex Christianus factus in episcopum non eligitur, lim. 12. nu. 13. f. 39
Iudex cuiuspiam si committat scripturam actorum ob absentiam notarij, eo reuertente cessabit commissio, p. 1. num. 50. f. 5
Iudex in causa procedere potest durante dilatione si causa eius cesset, par. 1. num. 77. f. 7
Sine dilatio a iudice, lege, vel testatore data sit, p. 1. nu. 70. f. 7
Iudex testis esse non potest in causa in qua iudex est, p. 1. nu. 248. f. 24
Nisi depositio officio, ibid. f. 24
Iudex qui de consilio alterius iudicare iubetur sequi debet consilium illius, lim. 20. nu. 3. f. 51
Iuramenti delatio facit, ut simplum tantum debeat, p. 1. nu. 51. f. 5
Iuramenta intelliguntur rebus sic stantibus, p. 1. nu. 225. f. 23
Iurista proxima cuiusque rei causam attendunt, lim. 20. nu. 5. f. 47
Ius reuocandi domum, cessat finita legatione, p. 1. nu. 236. f. 23
Ius speciale facilius tollitur quam commune, lim. 11. nu. 4. f. 38

Legati ademptio ob inimicitias cessat si conciliatio interuenierit, par. 1. nu. 24. f. 3
Legatum relictum uxori dum vidua erit, & post eius mortem alieri, an statim vidua maritata possit peti a legatario, p. 1. nu. 81. f. 7
Legati causa cessante cessat legatum, p. 1. nu. 126. f. 11
Legatum ob non leues inimicitias reuocatur, p. 1. nu. 127. f. 12
Quid si inimicitia culpa testatoris interuenierit, ibi. f. 12
Legatum quo testator legat ius suum quod morte ipsius finitur, nullum est, lim. 1. nu. 24. f. 27
Legato semper debetur reuerentia, etiam si amplius legatus non sit, lim. 15. nu. 1. f. 43
Legatis principis donatum an illorum sit proprium, lim. 20. nu. 12. f. 48
Legati de latere sunt de substantia sedis apostolicae, lim. 20. nu. 32. f. 51
Legitimationis causa cessante cessat legitimitatio, p. 1. nu. 128. f. 12
Legitimitatio vitatur si vnum tantum impedimentum ex multis tollitur, lim. 22. nu. 8. f. 55
Lex ratione eius abolita, an illa maneat, p. 1. nu. 44. f. 4
Lege Oppia quid caueretur, p. 1. numero 46. f. 4
Legem vel rationem querere, ubi naturaliter sentimus, infirmitas est intellectus, lim. 1. nu. 74. f. 33
Lex non fingit quod natura impossibile est, lim. 1. nu. 75. f. 33
Legis beneficium alicui auferendum non est, p. 1. nu. 84. f. 8
Legis causa cessante cessat lex, par. 1. numero 150. f. 12
Lege cessante cessat eius ratio, par. 1. numero 131. f. 12
Legis ratione correcta an lex correctata sit, par. 1. nu. 133. f. 12
Legis ratione correctata, correctata est eius substantia, p. 1. nu. 134. f. 12
Legis ratione generali correctata lex correctata est, p. 1. nu. 137. f. 13
Secus si in vno casu ex multis quos lex complectitur corrigeretur, ibid. eod. 137. num. & f. 13
Legitimationis causa limitata effectum limitatum habet, p. 1. nu. 147. f. 14
Lex ob defectum rationis an restringatur, p. 1. nu. 151. f. 15
An ne aliquis damnatum patiat, ibid. nu. & f. 15
Legis causa cessante remanens eius auctoritas an legem durare facit, p. 1. nu. 165. f. 17
Quid si necessitas, utilitas, pietas, constitutio contraria, vel contraria consuetudo interueniat, ibi. nu. 166. f. 17
Lex cessat ratione eius cessante si inemendabilis absurditas sequatur, p. 1. num. 171. f. 18
Quid si temporalis? ibidem num. eod. 171. fol. 18

Lex restringitur ad limites rationis non expressa, sed qua vnica naturaliter presumitur, p. 1. nu. 177. f. 18
Lex quando cesset ratione eius cessante, p. 1. nu. 177. f. 18
Lex repetundarum ad ea qua a consobrino & cognatis dantur, non pertinet, p. 1. nu. 246. f. 24
Lex naturam imitatur, lim. 1. num. 70. fol. 32
Legis virtus in naturali ratione consistit, lim. 1. nu. 71. f. 32
Lex se speculatur in natura, lim. 1. num. 71. f. 32
Leges loquentes de quibusdam personis ad alias non trahuntur, lim. 8. numero 2. f. 37
Lex cum ex stipulatione alterius agi posse dicit, intelligit sine cessione, lim. 20. nu. 29. f. 51
Liberatio generalis facta ob satisfactionem non comprehendit obligationem conditionalem, p. 1. nu. 146. f. 14
Liberationis causa cessante cessat liberatio, p. 1. nu. 179. f. 18
Limitata causa limitatum producit effectum, p. 1. nu. 147. f. 14
Litis contestatio actionem perpetuat, li. 12. nu. 6. f. 38
Litis contestatio vitium litigiosi inducit, lim. 13. nu. 6. f. 41

ibid. nu. eod. 25. & f. 3
Minor non vliscens mortem patris non priuatur hereditate, lim. 4. numero 6. f. 5
Etiam si statim maior efficiatur, ibid. fol. 35
Momentaneum est cuius esse est tempore momentaneo, lim. 23. nu. 4. f. 58
Momentanea causa momentaneum effectum habens si cessat, an cesset effectus, lim. 23. nu. 5. f. 58
Quid si ea causa ante completum effectum cesset, lim. 23. nu. 6. f. 58
Quid si causa momentanea effectum successiuum habeat, ibi. nu. 7. f. 58
Monachorum promotio ad clericatum ob clericorum penuriam non cessat cessante penuria, p. 1. nu. 95. f. 9
Monachis olim testari permissum est, p. 1. nu. 136. f. 13
Monasterio destructo cessat privilegium illi indultum, p. 1. nu. 112. f. 21
Morbi causa cessante cessat morbus, p. 1. nu. 182. f. 18
Mox, significat priuationem ipso iure, li. 12. nu. 8. f. 39
Mulier sterilis gaudet privilegio dotis, lim. 22. nu. 11. f. 56
Mutatione personae qua causa est priuilegiij, mutatur priuilegium, par. 1. nu. 217. f. 22

Magistratum deposito officio non minor honor debetur, limit. 15. nu. 6. f. 43
Mala fidei quis sit ob litem contestata, lim. 12. nu. 6. f. 38
Mandati causa cessante cessat mandatum, p. 1. nu. 180. f. 18
Maritus manens in viduitate censetur manere in matrimonio quod affinitatem produxit, p. 1. nu. 32. f. 3
Marito exigenti dotem a tertio non obstat exceptio quod vergat ad inopiam si offerat cautionem de restituendo, li. 14. nu. 5. f. 42
Mater minor non petens tutorem filio intra annum non priuatur illius hereditate, lim. 4. nu. 7. f. 35
Quid si intra illum annum maior efficeretur, ead. lim. nu. 8. f. 35
Mater priuata a tutela per secundas nuptias non eam recuperat morte secundi mariti, lim. 12. nu. 8. f. 39
Idem si mater se velle nubere declararit, etiam si id non fecerit, lim. 12. nu. 10. f. 39
Materia cessante cessat effectus, lim. 27. num. 3. f. 59
Matrimonij causa, lim. 22. nu. 1. f. 55
Matrimonium ob sterilitatem non dissoluitur, lim. 22. nu. 2. f. 55
Metu cessante cessat quod ob eundem factum est, p. 1. nu. 181. f. 18
Minor qui non redemit patrem captiuum, excusatur, p. 1. nu. 25. f. 3
Sed si maior efficiatur patre adhuc captiuo, nec redimat penam incurvere,

Naturalis ratio sine lege sufficit, li. 1. nu. 73. f. 33
Naturalis ratio attenditur cum de legis ratione non apparet, lim. 1. num. 44. f. 30
Natura legis paedagoga, lim. 1. numero 70. f. 32
Natura testimonium pro ratione multae leges adferunt, lim. 1. num. 70. f. 32
Natura legis fons, ibidem, lim. 1. numero 71. f. 32
Necessitatis causa cessante cessat quod ob eam introductum est, par. 1. num. 184. f. 19
Nisi tamen in locum cessantis necessitatis utilitas succederet, ibid. numero 185. f. 19
Nisi ex necessitate ius commune introductum fuerit, ibi. nu. 186. f. 19
Quid in facie dis, non etiam iam factis, ibi. nu. 188. f. 19
Negligentia limitata causa limitatum effectum producit, par. 1. num. 147. fol. 14
Negotij natura semper attendenda, lim. 1. nu. 83. f. 34
Notarius olim, qui conficit instrumentum an mitius sit puniendus, lim. 15. num. 13. & duob. seq. 44
Nouale tamdiu durat quamdiu a primis religiosus detur, limit. 12. numero 5. fol. 38
Nouationis limitata causa limitatum effectum producit, p. 1. nu. 147. f. 14
Nullitatis causa cessante cessat nullitas, lim. 19. nu. 1. f. 47

Obligationis causa cessante cessat obligatio, p. 1. nu. 189. f. 20
Obligationes intelliguntur rebus in eodem statu manentibus, par. 1. num. 225. f. 23
Obligatio semel extincta propter aliquam causam extinguentem, non conualescit ea cessante, limit. 12. numero 1. fol. 38
Occasione cessante non cessat effectus, lim. 13. nu. 1. f. 41
Occasio est causa iniusta & insufficientis, lim. 13. num. 2. f. 41
Occasio in facto consistit, lim. 13. num. 5. f. 41
Occasio a causa quid differat, lim. 13. num. 5. f. 41
Occasio dicitur omne id quod ordinatur ad aliud, vel per se, vel per accidens, lim. 13. nu. 6. f. 41
Occasio dicitur qua non ordinata ad effectum de quo agitur, fortuito, & accidentaliter contingit, lim. 13. num. 7. f. 41
Occasio causam remotam denotat, lim. 13. nu. 8. f. 41
Odiij causa cessante cessat effectus illius, p. 1. nu. 190. f. 20
Officium causa est beneficij, par. 1. num. 48. f. 5
Officij causa cessante cessat officium, par. 1. num. 193. f. 20
Quid si sufficiat qualitatem adesse certo tempore, p. 1. nu. 193. ibi. f. 20
Oner e cessante cessat quod illius causa inductum est, p. 1. n. 198. f. 20
Oppia lege quid cautum esset, par. 1. nu. 46. f. 4
Oratio quantumlibet vniuersalis restringitur ut non comprehendat ius cui causa liberationis non est adoptabilis, p. 1. nu. 179. f. 19
Origine sublata & sequentia tolluntur, p. 1. nu. 54. f. 5

Pace cessante cessat quod ob eam factum est, p. 1. nu. 197. f. 20
Papa si priuato castrum de plenitudine potestatis concesserit, aduersus eum priuatum nibilo minus praescribitur, p. 1. nu. 217. f. 22
Papa non verisimiliter concedit literas pro secundo beneficio, cum primum sufficit, lim. 1. nu. 17. f. 26
Papa non potest dispensare contra legem canonicam fundatam in dictamine rationis naturalis, limit. 1. numero 77. fol. 33
Parentes adoptiui in ius sine venia vocari non possunt, p. 1. nu. 47. f. 5
Sed tamdiu tamen quamdiu durat adoptio, ibi. nu. 47. f. 5
Paria sunt non esse causam & eam esse finitam

finitam, par. 1. nu. 64. fol. 2
 Paupertate cessante cessant que propter eam statuta sunt, par. 1. numero 199. fol. 20
 Permissio causa cessante cessat permissio, par. 1. nu. 203. fo. 21
 Periculi causa cessante cessat periculum, par. 1. nu. 204. f. 21
 Pignoris causa cessante cessat ipsum pignus, par. 1. nu. 204. f. 21
 Pœna contumaciæ mensuratur ad limites illius, par. 1. nu. 62. f. 6
 Etiam si in impositione pœna ponetur dictio perpetuæ, par. 1. nume. 63. fol. 6
 Vel si pœna simpliciter, non declarato, ob contumaciæ, an ob delictum, imposita sit, par. 1. nu. 64. f. 6
 Pœna potius ob contumaciæ, quam ob delictum censetur imposita, par. 1. nume. 64. fol. 6
 Pœna an peti possit ante tempus præstitutum, cum certum est intra illud tempus rem perfici non posse, par. 1. nu. 90. fol. 8
 Possidens immobilia tempore iudicij releuatur à satisfactione, etiam si ea bona postea possidere desinat, limitat. 4. nu. 3. f. 35
 Potestatem offendens tempore syndicatus, eadem pœna punitur ac ante syndicatum, limit. 15. nu. 10. f. 43
 Potestati dans alapam capite punitur, limit. 15. nu. 10. f. 43
 Prescribens bona fide, non tenetur restituere, si mala fides superuenit præscriptione completa, limit. 12. nume. 16. fol. 39
 Præscriptionis causa cessante, id est, possessione, cessat præscriptio, par. 1. nu. 206. f. 21
 Quid si præscriptio iam completa esset, par. 1. nu. eod. f. 21
 Præsumptionis causa cessante cessat præsumptio, par. 1. nu. 207. f. 21
 Princeps ex causa rem alterius auferre potest, par. 1. nu. 20. f. 2
 Sed si causa cesset, debet eam restituere, ibi. nu. 20. f. 2
 Principale tantum consideratur non accessorium, limit. 22. nu. 23. f. 57
 Priuilegium etati datum post etatem non durat, par. 1. nu. 25. f. 3
 Priuilegium affinitatis soluta affinitate cessat, par. 1. nu. 27. f. 3
 Priuilegium semel extinctum ob cessationem causæ, an si causa reuiuiscat locum habeat, par. 1. nu. 45. f. 4
 Priuilegium Anglis ob bella concessum, bellis cessantibus cessat, par. 1. nume. 45. & 46. f. 4
 Priuilegium alicui concessum ratione personæ alterius tamdiu durat, quamdiu ille alter uiuit, par. 1. nume. 107. folio 10
 Priuilegium concessum ratione dignitatis innata, an liberis competat, par. 1. nu. 111. f. 10
 Quid si ratione officij publici, ibid. num. 111. f. 10

Quid si causa necessitatis, ibidem. num. 112. fol. 10
 Priuilegium filij concessum ea ratione, quod sint filij, mortuis parentibus non cessat, par. 1. nu. 109. f. 10
 Priuilegium filij concessum ne debentur parentibus, eis mortuis cessat, par. 1. nu. 113. f. 10
 Priuilegium ob paupertatem concessum ea cessante cessat, par. 1. num. 199. folio 20
 Priuilegij causa cessante cessat priuilegium, par. 1. nu. 210. f. 21
 Priuilegium concessum monasterio cessat illo destructo, par. 1. nume. 212. folio 21
 Si tamen monasterium reedificetur priuilegium recuperat, ibid. f. 21
 Nisi tamen destructum fuerit auctoritate superioris, ibi. f. 21
 Priuilegia in omnibus artibus, siue artificijs & operis, tamdiu solum durant quamdiu quis in illis se exercet, par. 1. nu. 215. f. 22
 Priuilegium concessum habitantibus certi loci, durat habitatione durate, par. 1. nu. 216. f. 22
 Priuilegium ecclesiæ non transit ad priuatum, ad quem res pertinet, par. 1. nu. 217. f. 22
 Priuilegium ut cesset cessante causa illius, requiritur sententia rescisoria, par. 1. nu. 220. f. 22
 Priuilegium quod sortitum est effectum non cessante causa illius, limit. 12. nu. 3. fol. 38
 Priuilegij perfecti & non successiui causa cessante non cessat effectus, limit. 23. nu. 1. f. 57
 Probatio non admittitur aduersus statutum præsumens causam, & super ea inducens præsumptionem iuris & de iure, par. 1. nu. 177. f. 18
 Quid si statutum in fauorem alicuius præsumat, ibi. nu. 177. f. 18
 Quid si statutum simpliciter statuatur, ibi. fol. 18
 Probatione non indiget, quod per reuocatur naturam apparet, limit. 1. nume. 7. 2. folio 33
 Pro dictio, causam propinquam significat, limita. 20. nu. 28. f. 50
 Et ideo causam finalem denotat, ibid. folio 50
 Et rem cui adijcitur, afficit, ibidem. folio 13
 Prodigalitate cessante, cessat & id quod ob eam decretum est, par. 1. nu. 221. f. 22
 Promissionis limitata causa limitatum effectum producit, par. 1. nume. 147. folio 14
 Promissionis causa cessante cessat promissio, par. 1. nu. 224. f. 23
 Propositum in proposito quod operatur idem oppositum in opposito, par. 1. nu. 17. fol. 2
 Propter dictio, causam remotam significat, limit. 20. nu. 24. f. 50
 Licet aliquando propinquam ex im-

proprio significato, ibidem. num. 25. folio 50
 Q
 Qualitas si tempore requisito adfuit sufficit, limit. 4. nume. 3. folio 35
 Quicquid est causa causæ, id quoque est causa causati, par. 1. nu. 15. f. 2
 Qualitas iuncta verbo dispositionis momentaneæ si adsit tempore dispositionis satis est, limit. 23. nu. 2. f. 57
 Quod operatur propositum in proposito idem facit oppositum in opposito, par. 1. nu. 17. fol. 2
 R
 Ratio an & quomodo differat à causa, par. 1. nume. 2. & sequentibus folio 1
 Ratio quid sit, ibid. numer. 3. 4. & 5. folio 1
 Ratio non potest esse sine causa, at causa sine ratione esse potest, par. 1. num. 3. fol. 1
 Ratione legis abolita, an lex illa maneat, par. 1. nu. 46. f. 4
 Ratio est de futuro. parte. 1. nume. 6. folio 1
 Ratio & causa sepe confunduntur, par. 1. nu. 7. & 8. f. 1
 Ratio unica censetur finalis, limit. 21. nu. 8. fol. 52
 Etiam in correctorijs, ibid. nume. 9. folio 53
 Ratio legis, proprie causa finalis dicitur, par. 1. nu. 9. f. 1
 Ratio legis est medulla legis, par. 1. nu. 138. f. 13
 Ratio legis est mens legis, ibid. f. 13
 Ratio legis est anima legis, par. 1. num. 139. f. 13
 Ratio uerbis dominatur, par. 1. nu. 139. folio 13
 Ratio dispositionem inducit, par. 1. num. 139. f. 13
 Ratio legis est ipsa lex, par. 1. num. 40. folio 13
 Ratio cordis est facies, ibi. f. 13
 Ratio ut genus comprehendit diuersas species, par. 1. nu. 142. f. 14
 Rationes speciei differentes si sint similes, tunc extensio est progressio de termino ad terminum per adæquationem, par. 1. nu. 142. f. 14
 Ratio in legibus, statutis, consuetudinibus, & alijs quibusuis dispositionibus in primis attendenda est, par. 1. num. 143. f. 14
 Ratio limitata legem limitat, par. 1. nu. 144. f. 14
 Ratio dispositionem restringit legalem, testamentariam, & inter uiuos, par. 1. nu. 145. f. 14
 Ratio sola præsumptione innixa non restringit, par. 1. nu. 150. f. 15
 Ratio ampliat & extendit dispositionem, par. 1. nu. 154. f. 16

Ratio ubi eadem est idem ius statuti debet, par. 1. nu. 156. f. 16
 Ratio est coniunctio diuersorum casuum ad eundem finem tendentium, par. 1. nume. 157. f. 16
 Ratio testis declarat, restringit, & ampliat dictum illius, par. 1. nu. 164. f. 17
 Ratio in omnibus hominum dispositionibus, ut fundamentum actus consideratur, par. 1. nu. 164. fol. 17
 Ratio si in uerbis expressa sit, ab ea non disceditur, par. 1. nu. 169. f. 17
 Quid si post legis promulgationem adiecta sit, ibid. f. 17
 Quid si sequatur absurditas, par. 1. nu. eod. folio 17
 Quid si super sit æquitas licet cesset ratio, ibid. fol. 17
 Quid si statutum contra naturam rationem remanet, ibi. f. 18
 Ratio tacita ratio est, & seruanda, si finalis est, par. 1. nu. 170. f. 18
 Ratio disponens de statuto seruatur, non statutum, par. 1. nu. 172. f. 18
 Ratio ubi separata est, ius separatum est, par. 1. nu. 173. f. 18
 Ratio sanguinis præsumptionem concussionis tollit, par. 1. nu. 246. f. 24
 Ratio naturalis etiam non expressa præsumitur finalis, limit. 1. nu. 67. f. 32
 Ratio naturalis lex quædam tacita est, ibid. nu. 67. f. 32
 Rationi naturali Iurisconsulti imituntur, limit. 1. nu. 68. f. 32
 Ratio naturalis facit discedere à uerbis legis, limit. 1. nu. 73. f. 33
 Ratio naturalis auctoritate legis non immutatur, limit. 1. nu. 75. f. 33
 Ratio naturalis coniecturalibus rationibus præstat, limit. 1. nu. 76. f. 33
 Ratio naturalis in statutorum interpretatio ne potentissima, limit. 1. nu. 77. f. 33
 Ratio ea coniecturatur quæ naturaliter mouet, limit. 1. nu. 77. f. 33
 Ratio naturalis facit cessare omnia argumenta, limit. 3. nu. 1. f. 34
 Ratio debet esse necessaria nedum probabilis, limit. 6. nu. 3. f. 36
 Ratio unica habetur pro expressa, limit. 21. nu. 7. f. 52
 Ratio an unica in dubio, præsumatur, limit. 21. nu. 11. f. 53
 Ratio & ipsius ratio necessario requiritur, limit. 22. nu. 16. f. 56
 Ratio si altera ponatur ut maior, altera ut minor utraque requiritur, limit. 22. num. 16. fol. 56
 Ratione legis cessante in uno casu tantum ex multis quos lex complectitur, non cessat effectus, limit. 32. nu. 1. f. 60
 Recessus causa cessante cessat ipsius effectus, par. 1. nu. 226. f. 23
 Recusationis causa cessante cessat recusatio, par. 1. nu. 227. f. 23
 Recusatio eius qui in dignitate est, eo mortuo expirat, & successor de causa cognoscit, par. 1. nu. 228. f. 23
 Nisi ille recusatus fuisset nomine dignitatis, par. 1. nu. eod. f. 23
 Redhibitionis causa cessante cessat redhibi-

tio, par. 1. numero 229. folio 23
 Venditor tamen in expensas donec vitium cessauerit condemnatur, par. 1. nu. 230. folio 23
 Quid si emptor præstiterit, sciens vitium cessasse, ibid. f. 23
 Religionis causa cessante cessat religio, par. 1. nu. 231. f. 23
 Remissio effectus sequitur ad remotionem causæ, par. 1. nu. 133. f. 2
 Renunciatio limitata causa limitatum effectum producit, par. 1. nu. 147. f. 14
 Renunciatio cessante causa cessat renunciatio, par. 1. nu. 232. f. 23
 Repetitionis causa cessante cessat repetitio, par. 1. nu. 133. f. 23
 Rescripti causa cessante cessat rescriptum, par. 1. nu. 234. f. 23
 Rescriptum directum canonico aut alteri huicmodi an cesset cessante illa qualitate limit. 4. nu. 4. f. 35
 Restitutionis cessante causa cessare debet restitutio, par. 1. nu. 235. f. 23
 Restitutio quesita non cessat cessante causa, limit. 11. nu. 2. f. 38
 Restitutio dotis ob paupertatem uiri facta, non reuocatur ob superuenientes diuitias, limit. 14. nu. 1. f. 42
 Restrictio non fit si per eam statutum ad iniquitatem deducatur, par. 1. nu. 152. f. 15
 Reuocationis causa limitata limitatum effectum habet, par. 1. nu. 147. f. 14
 Reuocandi domum ius cessat cessante causa illius legatione finita, par. 1. nume. 236. folio 23
 Reuocationis causa cessante cessat reuocatio, par. 1. nu. 237. 23
 Reuocatio donationis per liberorum natiuitatem, illorum morte non reuocatur, limit. 12. nu. 7. f. 39
 S
 Sacerdotij causa id est officio cessante cessat beneficium datum ob sacerdotium, par. 1. nu. 48. f. 5
 Salui conductus causa cessante cessat saluus conductus, par. 1. nu. 238. f. 24
 Scholastici non studentes non gaudent scholasticorum priuilegijs, par. 1. nu. 213. f. 21
 Scripto iure deficiente ad naturalem rationem recurritur, limit. 1. nu. 78. f. 33
 Secunda causa inspicitur si sine ea effectus sequi non potest, limit. 20. nu. 15. f. 49
 Securitatis concessa causa cessante cessat & ipsa securitatis concessio, par. 1. nu. 239. f. 24
 Senatoris filia cum libertino matrimonium non contrahit, limit. 19. nu. 2. f. 47
 Senatoris filia per casum patris non desinit esse filia senatoris, limit. 19. nu. 2. fol. 47
 Sententiæ causa cessante cessat effectus ipsius, par. 1. nu. 240. fol. 24
 Sententiæ causa limitata limitatum effectum producit, par. 1. nu. 147. fol. 14
 Sententiæ susinetur ex una causa uera, licet altera sit falsa, limit. 22. numero 6. fol. 55
 Sententiæ susinetur ex una ex multis causis uera, si ea per se & sola sufficiat, limit. 22. numero 13. fol. 56
 Societatis limitata causa limitatum effe-

ctum producit, part. 1. numero 147. folio 14
 Socius socio datus iudex recusari potest, par. 1. nu. 227. fol. 23
 Nisi societas finita sit, ibid. numero 227. folio 23
 Societate cessante cessat & omnis effectus ipsius, par. 1. nu. 241. f. 24
 Specialitatis causa cessante cessat specialitatis, par. 1. nu. 242. f. 24
 Statutum iubens quæstiones affinium inter se compromitti, durante affinitate intelligitur, par. 1. nu. 31. f. 3
 Nisi superstes ex coniugibus maneat in uiduitate, ibi. nu. 31. f. 3
 Statuta proprie debent intelligi, part. 1. nu. 33. fol. 3
 Statuta ad casum fictum non extenduntur, par. 1. nu. 33. f. 3
 Nisi tamen id sit fauorabile, ibi. nu. 34. folio 4
 Statutum de compromissis affinium fauorabile est, par. 1. nu. 34. f. 3
 Statutum de compromissis affinium etiam eam affinitatem, quam ius non considerat, complectitur, par. 1. nu. 35. f. 3
 Statutum de compromissis affinium affines naturales comprehendit, par. 1. nu. 36. f. 4
 Statuta tempore belli facta, tempore pacis tolluntur, par. 1. nu. 44. f. 4
 An ipso iure reuocentur, ibi. nu. 44. fol. 4
 Statutum an secundum rationem scriptam secum annexa restringatur, par. 1. nu. 48. f. 5
 Quid si ratione annexam non habeat, ibi. 5
 Quid si restrictio salua ratione recti sermonis fieri nequeat, ibi. 5
 Statutum de ratione disponens seruatur, non ratio, par. 1. nu. 172. f. 18
 Statuti causa cessante cessat statutum, par. 1. nu. 243. f. 24
 Statuta proprie intelliguntur, par. 1. nu. 33. folio 3
 Stanti feminas excludentis quæ sit ratio, limit. 21. nu. 13. & 15. f. 54
 Subreptio aequè uicit literas beneficiales & gratiosas et priuilegia, limit. 1. nu. 13. f. 26
 Subreptio an in rescriptis uiciet, arbitria uicet, limit. 1. nu. 15. f. 26
 Substitutio exemplaris ob furorē facta cessante furore cessat, par. 1. nu. 15. fol. 11
 An furore redeunte reuiuiscat, ibi. fol. 11
 Substitutionis causa limitata limitatum effectum producit, par. 1. nu. 147. fol. 14
 Substitutionis cessante causa cessat substitutio, par. 1. nu. 244. f. 24
 Successiui est quod ad suū esse requirit successionem temporis, limit. 23. nu. 4. f. 58
 Successiua causa habet effectum successiui si cesset, an cesset effectus limit. 23. nu. 8. f. 58
 Quid si illa causa successiua momentaneum effectum habeat, ibid. nu. 9. f. 58
 Suspecti adulterij accusationem resellentes, quod proximè sanguine coniuncti sunt, si postea matrimonium contrahant, crimine confessi uidentur, par. 1. nu. 208. f. 21
 Suspensus uel priuatus officio an sit suspensus uel priuatus beneficio, par. 1. nu. 49. f. 5
 Suspensionis causa cessante, et ea quoque effectus illius cessare debet, part. 1. 245. folio 24

Suspensi suspensione cessante omnia pri-
stina iura recuperant, *ibid.* num. 245.
folio 24

T

Tacitum facilius reuocatur quem ex
pressum, par. 1. nu. 57. fol. 5.
Testator qui plus legauit pro dote, si postea
minus det in dotem, non videtur mi-
nuisse legatum, *lim.* 18. nu. 1. fol. 45.
Testimonij refutandi cessante causa, cessat
& hac refutatio, par. 1. nu. 247. fo. 24
Transactionis causa limitata limitatum pro-
ducit effectum par. 1. nu. 147. f. 14.
Turpitudinem suam allegans an audiat,ur,
limit. 2. nu. 2. fol. 34.
Tutela à testatore mandatà recusans per-
dit legatū ab eo factū, par. 1. n. 126. f. 11
Si tamen contemplatione tuitionis legatū
sit relictum, *ibid.* nu. 126. fol. 11.
Tutor à tutela remotus in dubio, ob culpā
non ob dolum remotus censetur, par. 1.
nu. 66. fol. 6.

V

Vasallus potest renunciare feudo in-
uito domino, *limit.* 16. numero 3.

folio 44.
Non tamen post eam renunciationem po-
test eum offendere, *ibi.* fol. 44.
Vasallus vasalli offendens dominum domini
an feudum amittat, *lim.* 20. nu. 16. 49.
Venditionis limitata causa limitatum effe-
ctum producit, par. 1. nu. 147. fol. 14.
Verba sicut corpus & superficies, part. 1.
num. 139. fol. 13.
Viduis aut vidua censetur in eodem matri-
monio manere, par. 1. nu. 32. fol. 34.
Sed id tamen improprie, *ibi.* nu. 33. fol. 3.
Vidua improprie vxor dicitur, par. 1. num.
33. fol. 3.
Vir in dote imaginem vxoris representat, *li-*
mi. 16. nu. 4. & 5. fol. 44.
Voluntas pro ratione est, par. 1. num. 169.
folio 17.
Voluntatis testatoris cessante causa cessat
& voluntas & eius dispositio, par. 1.
nu. 249. fol. 24.
Voti causa cessante cessat votum, par. 1. nu.
250. fol. 24.
Vtilitas & pietas dispensationem potius
quàm cessationem dispositionis inducunt,
par. 1. nu. 167. fol. 17.
Vulnerasse proprie non dicitur qui alium
pulsat qui ob id in Lapidem impegit vn-
de is vulneratus est, *limi.* 20. nume. 10.

fol. 48.
Uxor vidua censetur manere in matrimo-
nio quod affinitatem produxit, par. 1. nu-
mero 32. folio 3.
Vxor soluto matrimonio vxor vocatur,
par. 1. nu. 37. fol. 4.
Vxorum priuilegium ob maritos cessat ma-
ritis mortuis, par. 1. nu. 107. fol. 10.
Vxores vidue priuilegijs maritorum vtun-
tur, par. 1. nu. 110. fol. 10.
Etiam in priuilegijs exorbitantibus, *ibid.*
nu. 110. fol. 10.
Uxor si mariti odio priuetur patria, eam re-
cuperat marito mortuo, par. 1. nu. 191.
folio 20.
Etiam si statutum dicat, vt perpetuo sit
bannita, *ibid.* fol. 20.
Vxor diues facta non amittit quartam sibi
delatam ob paupertatem, *limit.* 4. nu. 2.
folio 35.
Vxor legatum amittens ob impudicitiam,
illud non recuperat per pudicitiam,
limit. 12. nu. 4. fo. 38.
Vxor propter mariti inopiam dotem exi-
git, *lim.* 14. nu. 1. fol. 42.
Uxor constante matrimonio censetur domi-
na dotis, *lim.* 16. nu. 4. fol. 42.
Uxor indotata contemnitur à viro, *li.* 22.
nu. 9. fol. 55.

F I N I S.

I N D E X
P R I M V S E O R V M Q V A E
P E C V L I A R I T E R E T P R I V A T I M
A D T R A C T A T V M,

Le Mort Saisit le Vif, pertinent.

Prima pars, quæ præfatio est, octo declarationibus constat.

A & quo-
modo nostrū
id statutum,
vel consue-
tudo Latine
enunciari pos-
sit. 64
Quibus in lo-
cis locum habeat. 65.
An sit secundum an verò contra ius
commune. 65.
Quid in rebus feudilibus, an scilicet in
illis, cessante hoc statuto, possessio
vasalli transeat in filium. 67.
Quid in successore dignitatis. 68.
An id statutum, vel consuetudo sit va-
lida. 68.
Quib. modis appelletur hæc possessio,
quæ transit in heredem per huius-
modi statutum. 70.
An saltem hæres de iure communi,
cessante hac consuetudine, possit
propria autoritate possessionem re-
rum hæreditariarum capere.

SECUNDA PARS EORVM
quæ concernunt personam here-
dum, quæ constat septem
declarationibus.

- 1 Vt procedat hæc consuetudo in here-
de capaci iusto & habili. 72.
- 2 Vt procedat in vero & proprio here-
de, non in ficto. 73.
- 3 In heredem perpetuo, & non tempora-
li. 24.
- 4 An procedat in heredem vniuersali tan-
tū, an & in heredem certæ rei. 74.
- 5 An in primo heredem tantū, an & in
heredem hæredis, aut alio secundo he-
rede. 76.
- 6 An in heredem legitimo. 80.
- 7 An in heredem testamentario. 81.
- 8 An in filia, quæ cum esset exclusa, vel
ex statuto, vel per suam renun-
tiationem, fuit à patre ad succes-

- 9 An in substituto directo. 84.
- 10 An in substituto tacito. 87.
- 11 An in fideicommissario. 89.
- 12 An in heredem cum beneficio inuenta-
rij. 92.
- 13 An in heredem simplici, qui illum sum-
mouet. 94.
- 14 An in filio adoptiuo. 94.
- 15 An in his qui non succedunt iure san-
guinis, aut testamenti videlicet in
viro & vxore, collegio, ecclesia, fi-
sco, monasterio, & his similibus.
Vbi etiam videbis quid in monacho
herede. 95.
- 16 An in eo heredem qui rupto testamen-
to successionem asequitur. 98.
- 17 An in infante, furioso heredem, aut alijs
qui verè possessionem non possunt
acquirere. 98
- 18 An in ignorante heredem. 98

TERTIA PARS EORVM
quæ respiciunt personas defun-
ctorum, quæ constat octo
declarationibus.

- 1 An procedat id nostrum statutum in
herede vsurarij.
- 2 An procedat generaliter in heredem e-
ius, qui tantū naturaliter possi-
debat. 100
- 3 An è contrario in heredem eius, qui ciui-
liter tantū possidebat. *ibid.* 100
- 4 An in heredem commodatarij, vel depo-
sitarij. 100
- 5 An in heredem eius, qui se constituerat
possidere vel simpliciter, vel preca-
rio, nomine alterius. 101
- 6 An in heredem eius, qui iure familiarita-
tis possidebat, vel detinebat. 101
- 7 An in heredem impuberis, furiosi, aut al-
terius, qui testari non poterat. 102
- 8 An in heredibus episcopi vel prelati.

104

QUARTA PARS EORVM
quæ respiciunt res, quæ septem
declarationibus constat.

- 1 An id statutum procedat in his rebus,
quarum defunctus tempore mortis
erat possessor tantū: non etiam in
cæteris. 105
- 2 An procedat in re, cuius possessio coha-
ret personæ. 105
- 3 An in re, cuius possessio erat apud de-
functum vi precarij. 105
- 4 An in re cuius possessio erat apud de-
functum ex causa ad heredem non
transitoria. 105
- 5 An in rebus feudilibus. Vbi etiam vi-
debis an impediatur dominus ma-
num iniicere in feudum ob hæc pos-
sionem hæredis. Et an ipse hæres
sit saisitus aduersus dominum. *ibid.*
& sequen. 106
- 6 An in emphyteuticis. 109
- 7 An in rebus incorporalibus. 109

QVINTA PARS EORVM
quæ spectant ad possessionem,
quæ constat lex decla-
rationibus.

- 1 An hæc possessio quæ transfertur ex
nostra consuetudine, sit vera, & pro-
pria: an ficta: siue impropria.
110
- 2 An ea possessio transferatur vi pre-
carij vel constituti ab heredem facti.
111.
- 3 An ea possessio transeat in heredem,
si ab alio fuerit occupata. *ibidem*
111.
- 4 An item transeat, nullo prorsus actu in-
terueniente. 113.
- 5 An possessio hæredis, quæ illi quæri-
tur ex huiusmodi consuetudine,
sit eadem, quæ erat apud defun-
ctum, non solum quo ad habitum,
sed etiam quod ad actum vel effe-
ctualcm

Et uadem effectum. 114.
6 An hæc possessio sit etiam naturalis, aut tantum artificialis, & civilis. ibidem 114.

SEXTA PARS EORVM QVÆ pertinent ad iudicia, quæ constat nouem declarationibus.

- 1 An hæres ex nostra consuetudine saisitus, si turbetur, possit intentare remedium retinendæ possessionis. 114
- 2 An & adipiscendæ. 114.
- 3 An utrumque simul, & quomodo. 115.
- 4 An etiam recuperandæ. 115.
- 5 An hæredi agenti illis remedijs possit obijci exceptio domini. 117.

- 6 An si hæres obtinuerit, possit ab aduersario appellari. 118
- 7 An hæres petens se confirmari in hac possessione, aduersus illum, qui eum turbat, aut aliter impedit, sustineat partes actoris, an rei. 120
- 8 An id ius agendi pro continuata possessione possit alteri cedi, siue etiam ipsa continuata possessio. 120
- 9 An hæc possessio, lite pendente super ea debeat sequestrari. ibidem.

SEPTIMA PARS MISCELLANEOBUM, quæ quinque declarationibus constat.

- 1 An alius possit se iuuare (ut ita loquar) hac consuetudine aduersus

- heredem. 121
- 2 An hæres qui non uult uti beneficio huius consuetudinis, teneatur id expressè declarare: an uerò si id non fecerit, habeatur pro hærede, & eo quidem saisito. 122
- 3 An hæc consuetudo habeat locum, si testator fecerit ius alteri apprehendendæ possessionis, pena etiam adiecta. 123
- 4 Quid si hæres qui semel saisitus fuit ex hac consuetudine, cadat ea possessio, an nihilominus poterit dicere se saisitum, uel eiusdem consuetudinis. 124.
- 5 An si testator dederit executores, hæres erit aduersus eos saisitus ex nostra consuetudine. 124

I N D E X
ALTER ALPHABETICVS

ET GENERALIS OMNIUM

CONTENTORVM IN TRACTATV,

Le Mort Saisit le Vif.

AQUISITIO possessionis per actum naturalem fit, pref. dec. 6. nu. 14. 70
Actio subrogata in locum actionis ex sui natura famosissima non est pa. 2. dec. 9. nu. 23. 86.
Actio furti pro rebus depositis cõpetit, par. 3. decl. 4. nu. 6. 101
Actoris an partes semper sustineat, qui ad iudicium prouocat, par. 6. decl. 7. numero 23. 120
Actus fictus ius civile reali apprehensionis comparat, pref. dec. 7. nu. 11. 71
Ad augmentum inductum diminutionem non operatur, par. 6. decl. 2. nu. 7. 115
Aditio non fit sine animo, par. 2. declar. 17. nu. 2. 98
Aditio hereditatis an sola animo fiat, par. 7. decl. 2. nu. 4. & 5. 123
Adoptio nomen iuris est, non natura, par. 2. decl. 14. nu. 3. 95
Adoptiuus filius iure communi, et authent. succedit, par. 2. decl. 14. nu. 1. 94
Adoptiuus succedit in regnis, par. 2. decl. 14. nu. 1. ibid. 94
Adoptiuus in Gallia non succedit, par. 2. decl. 14. nu. 2. 94
Adoptiuus uerè hæres est, par. 2. decl. 14. nu. 2. 94
Adoptiuus in patria iuris scripti, hac consuetudine saisitus est, p. 2. dec. 14. nu. 2. 94
Adoptiuus est filius fictus, par. 2. decl. 14. nu. 3. 95
Adoptiuus quid, pref. dec. 6. nu. 4. 68
Aequo & equus, pref. dec. 7. nu. 9. 71
Agnatus uasalli manet in possessione rei pendente questione inter eum dominium, sit ne feudum nouum, an antiquum, par. 4. decl. 5. nu. 20. & 24. 108
Alberici error, prefatio, declara. 6. numero 10. 70
Alluione ipso iure transit possessio, pref. dec. 6. nu. 10. 70
Animus & corpus requiruntur ad acquirendam possessionem, pref. dec. 3. nu. 9. 67
Appellare in causis possessorijs quædo de iure communi liceat, par. 6. decl. 6. nu. 5. 119
Appellare non potest à sententia negatiua lata in casu. l. ultim. C. de edict. diui A-

dria. tollen. parte. 6. declarat. 6. numero 2. 119
Appellari in hoc regno ab omnibus causis possessorijs potest, ibid. nu. 6. 119
Appellatio an simpliciter tollatur, an ut ea non obstante ulterius procedatur, multum interest, ibid. nu. 7. 119
Appellatio semper in dubio permessa est, nisi expressè prohibeatur, decla. 6. nu. 9. & 10. 120
Approbare censetur qui non improbat, par. 2. decla. 5. nu. 17. 78
Articulus quantumlibet ad causam pertinet, admittitur, par. 6. declarat. 5. nu. 14. 118
Aspectus nil prodest ad acquirendam possessionem rei ab alio occupatæ, par. 5. dec. 3. nu. 2. 111
Authenticæ res que, C. commun. de legat. in feudis locus non est, par. 4. decl. 5. numero 17. 107

B

BArt. iurium Interpretum princeps, par. 2. decl. 5. nu. 6. 76
Beneficium l. ultim. C. de edict. D. Adrian. tollen. transmittitur ad hæredem heredis, par. 2. decl. 5. nu. 24. 79
Beneficia legis & consuetudinis conditionem habent, si is uelit uti, in cuius fauorem inducta sunt, par. 7. decla. 1. numero 4. 121
Bononia hac consuetudine utitur, pref. dec. 2. nu. 5. 65
Bono melius, pref. dec. 7. nu. 9. 71
Bonorum possessor per omnia habet effectum heredis, par. 2. decl. 2. nu. 6. 73
Bonorum possessor an ueniat appellatione heredis, par. 2. declara. 2. numero 6. & 7. 74
Bonorum possessor, an propriè hæres dicatur, par. 2. declarat. 5. numero 6. & 7. ibid. 74
Bona uocantia que, par. 2. decla. 15. numero 11. 96
Bona uacantia, & hereditas an differant, par. 2. decla. 15. nu. 21. 97
Bonorum publicatorum dominium, ipso iure, non tamen possessio transit in fiscum, par. 2. decl. 15. nu. 24. 97
Bonorum ingressi dominium, & possessio in monasterium transiunt, par. 2. decl. 15. nu. 24. 97

C

CAmerninum hac consuetudine utitur, pref. dec. 2. nu. 6. 65
Canon actum corporum continuatum fingit, pref. dec. 6. nu. 12. 70
Capacitas heredis, tempore mortis defuncti de cuius possessione queritur, inspicitur, par. 2. decl. 1. nu. 4. 73
Capaces omnes, hæres institui possunt, par. 2. decl. 7. nu. 15. 83
Casus in quibus transit possessio ipso iure, pref. dec. 6. nu. 10. 70
Causa limitata limitatum parit effectum, par. 2. decl. 4. nu. 8. 75
Cedentis iure resoluta, resoluitur ius accipientis, par. 3. decl. 1. nu. 8. 100
Certo certius, pref. dec. 7. nu. 10. 71
Cessibile non est quod transmitti nequit, par. 3. decl. 1. nu. 8. 100
Cessionarius hereditate in eum ab hærede translata saisitus non est, par. 6. decla. 4. nu. 3. 120
Chasseneus sibi contrarius, par. 2. dec. 9. nu. 21. 86
Ciuillissimum quod est, idem etiam civile est, pref. dec. 7. nu. 7. 71
Ciuilis possessio in hæredem transit uel huius consuetudinis, par. 3. declara. 3. numero 1. 100
Ciuilis possessio naturalem ad se trahit, par. 3. decl. 2. nu. 3. 100
Ciuilis possessio translata in hæredem uera est, par. 5. decl. 1. nu. 8. 111
Clericus uulgo conceptus & uxor sibi mutuo succedunt, par. 2. declar. 15. numero 1. fol. 95
Clerici ligantur statutis factis à clericis simul & laicis, parte 3. declarat. 8. nu. 4. fol. 104
Clerici ligantur statutis disponētibz de successione, par. 3. decl. 8. nu. 5. 104
Collatio non retrotrahitur in prauiudicium alterius, par. 5. decl. 3. nu. 6. 112
Collegio collegiato (fisco excluso) succedit, par. 2. decl. 15. nu. 6. 95
Collegium, fiscus, & similes hereditatem agnoscere dicuntur, fideicommissarioq; restituerent, par. 2. decl. 15. nu. 13. 96
Colonus redintegrandæ agit, par. 3. decl. 4. numero 7. 101
Colonus tempore locationis finito, domino agenti se opponēs, dominum spoliat, par. 6. decl. 7. nu. 2. 120
Commodatarum et depositarum rerum heres in possessionem ex l. ultim. C. de edict. diui A-

ni Adria.tollen. non mittitur, par. 3. dec. 4. nume. 1 100
Commodatarum & depositarum rerum possessio apud dominum remanet, par. 3. decl. 4. nume. 3 101
commodatarum rerum sola detentio est, par. 3. decl. 4. nu. 2. ibi. 101
commodatario competit actio furti pro re commodata, parte 3. declar. 4. numero 6. fol. 101 101
Et remedium redintegrande, ibi. 101
Et interdictum quorum bonorum, ibid. numero 7 101
comparatiuum & superlatiuum in se comprehendit positiuum, prefat. declar. 7. numero 7 71
comparatiuum importat excessum respectu positiuum, pref. decl. 7. nu. 7 71
conditiones sunt stricti iuris, par. 2. decla. 5. numero 11 78
conditiones in forma specifica impleri debent, par. 2. decl. 5. nu. 1. & parte 3. decla. 7. nu. 6 78. & 103
conditio implenda in persona heredis non impletur in fisco, parte 2. declarat. 15. numero 19 97
Confirmatio non retrotrahitur in prauidicium alterius, par. 5. declar. 3. numero. 6 112
consanguineus linearis dicitur, par. 2. decl. 7. nume. 4 81
consiliarium ordo fisco excluso consiliario succedit, parte 2. declar. 5. nu. 6 77
constituti ius ad secundum donatarium an transeat, par. 2. decla. 5. nu. 19 74
constitutum simplex transfert possessionem naturalem & civilem in constitutarium, par. 3. decla. 5. nu. 1. 101
Constitutum ad heredes constitutarij transeat, par. 4. decl. 3. nu. 2 105
Constitutarius dicitur ad cuius commodum fit constitutum, par. 4. decl. 3. numero 2. ibidem. 106
Constitutum transfert possessionem rerum emphyteuticarum, parte 4. declarat. 6. numero 4 84
Constitutum transfert possessionem in rebus incorporabilibus, parte 4. declarat. 7. numero 2 118
Constitutum non prodest in re ab alio occupata, parte 6. declar. 3. nu. 2 111
Constitutarius potest petere ut sibi tradatur realis possessio parte 6. declarat. 2. numero 4 115
Constitutario competit remedium recuperandae ante realem possessionem, part. 6. decl. 4. nu. 5 116
Consuetudines his uerbis (le mort fait le vis son plus proche parent & heretier habile a lui succeder) utentes pref. dec. 2. numero 3 65
Consuetudo nostra quibus in locis locum habeat, prefat. declarat. 2. numero 1. folio 65 65
Consuetudo nostra an sit secundum, an uero contra ius commune, pref. decl. 3. nu. 1. 2. & mul. seq. 65
Consuetudo nostra restringenda, pref. decla. 3. nume. 2 66
Consuetudo strictè ac proprie intelligenda,

prefat. declar. 3. numero 3 66
Consuetudo nostra correctoria est iuris communis, pref. decl. 3. nu. 3 66
Consuetudine nostra imitens de apicibus iuris disputat, prefat. declar. 3. numero 3 66
consuetudo nostra an sit ualida, pref. decla. 6. nume. 1 66
consuetudo habet uim precarij ad transferendam possessionem, prefat. declar. 6. numero 5 68
consuetudo uel statutum an possit transferre possessionem ipso iure, nullo actu, nec uerbo quidem interueniente, pref. decla. 6. nume. 5 68
consuetudo nostra equa est & ualida, prefat. decl. 6. nu. 5 68
consuetudo habet uim precarij, ibi. 68
consuetudo & Statutum portio sunt iuris ciuilibus, pref. decl. 6. nu. 11 70
consuetudo irrationabilis est, si disponat aliquid contra substantiam actus, pref. decla. 6. nu. 14 70
consuetudine quod fit, id de iure ciuili, de iure simpliciter, & de iure communi fieri dicitur, pref. decl. 7. nu. 5 71
consuetudines quae proximum heredem expressè faciunt, parte 2. declarat. 112. nume. 26 79
consuetudo primogenitum in baronia praef. ferens, si filius solus ex primo matrimonio sit inhabilis, primogenitum ex secundo matrimonio admittit, parte 2. decla. 5. 74. nu. 27. fol. 79. 79
consuetudines de herede ab intestato loquentes, par. 2. decl. 7. nu. 5 81
consuetudines heredem ex testamento saisitantes, par. 2. decl. 7. nu. 10 82
consuetudines de herede ab intestato tantum loquentes de illo tantum sunt intelligendae, parte 2. declarat. 7. nu. 15 83
consuetudo in patria consuetudinaria de herede loquens, testamentarium non comprehendit, par. 2. decl. 7. nu. 16 83
consuetudo Romanorum in testamentis, par. 2. decl. 9. nu. 2 84
consuetudo nostra de continuatione possessionis a defuncto in heredem, non ab herede in fideicommissarium loquitur, par. 2. decl. 11. nu. 19 92
consuetudo qua episcopo succedunt consanguinei an ualeat par. 3. dec. 8. nu. 1 104
consuetudo communis clericorum & laicorum ligat clericos, ibi. nu. 4 104
consuetudinis huius auctoritas heredem possessorem iuris facit, non facti, par. 5. decl. 3. num. 16 113
consuetudo haec in fauorem solius heredis, non alterius inducta est, par. 7. declar. 1. numero 1 121
consuetudo haec quo ad qualitatem heredis iuri communi nihil addit, par. 7. decl. 4. numero 9 123
consuetudines quae executores aduersus heredes saisit, usque ad concurrentiam relictis intelliguntur, par. 7. decla. 5. nu. 3. & 4. 125 125
continuatio fit cum omni sua causa & qualitate, par. 2. decl. 9. nu. 23 79
continuatio eadem qualitates in re conti-

nuata praesupponit. parte 5. declarat. 1. numero 7 111
contractuum uerba strictè interpretanda, par. 2. decl. 12. nu. 11 93
contrahens cum ecclesia sine consensu episcopi stare contractui ab episcopo cogi potest par. 7. decl. 1. nu. 7 121
contractum nullum quis dicere nequit aduersus eum cuius fauore nullus est, pa. 7. decl. 1. nu. 8 122
contrahens uerè & ex animo cum simulato re, simulatore cogit stare contractui, par. 7. decl. 1. nu. 9 122
contraueniens contractui (cum esset conuentum, ut uno contraueniente nullus sit contractus) cogi potest ab altero ad implendum contractum, par. 7. declarat. 1. numero 11 122
correctorium statutorum uerba proprie intelligenda, parte 2. declarati. 6. numero 2 80
creditoribus incumbit onus probandi, filium esse heredem, parte 7. declarat. 2. numero 8 123
cremona hac consuetud. utitur, prefat. decl. 2. numero 5 65

D

Decretum Mediolanense, prefat. declar. 1. nume. 1 65
Decreti clausula irritans nullitatem, non operatur, nisi uelit is, ad cuius fauorem posita est, parte 7. declarat. 1. numero 10 127
Defuncti animus & uoluntas ad heredes non transmittitur, prefat. declar. 3. numero 9 67
Deportatus inhabilis, parte 2. declarat. 5. numero 26 79
Depositarius a deponente, ueluti precario possidet, par. 3. decl. 4. nu. 5 101
Depositarius a furti pro re deposita, ibi. numero 6 101
Dictiones, haberi loco & uice, improprietas notat, parte 2. declarat. 11. numero 10 91
Dispositio generalis limitationem recipit de habili & idoneo, parte 2. declarat. 1. numero 2 fol. 73
Dispositio de primo successore immediato non trahit ad mediatum in materia correctoria, par. 2. decl. 5. nu. 15 78
Dispositio legis seu statuti, secundum iura quae loquuntur de dispositione testatoris, regnatur, par. 2. decl. 9. nu. 10 85
Dispositio legis & statuti a pari procedunt, par. 2. decl. 9. nu. 10 85
Dispositio quamuis generalis feuda non comprehendit sine speciali & expressa eorum inuentione facta, parte 4. decla. 5. numero 13 107
Doctores qui huius consuetudinis meminerint, pref. decl. 2. nu. 2 65
Doctori succedit uniuersitas, par. 2. decl. 15. numero 6 95
dolum qui passus est in contractu, si uelit potest cogere aduersarium, ut ei stet, pa. 7. decl. 1. nu. 8 122
dominium in heredem ac legatarium transit, pref.

prefat. decl. 4. numero 3. & par. 6. decla. 2. nume. 6. 63. & 115
Domina iure gentium sine possessione non quaeruntur, prefat. decl. 6. nu. 15 70
Dominus eodem beneficio consuetudinis gaudet, quo alij heredes ab intestato, par. 2. decl. 15. nu. 15 96
Dominus iniicere potest manum in feudum aut fructus illius, ob debita clientelaria, non exoluta, si ei permittat consuetudo, par. 4. decl. 5. nu. 27 109
Dominus non cadit a possessione percipiendi census annui ob cessatam, nisi contraditio precedat, par. 5. declarat. 1. numero 2 110
Dominus fideus a quocunque rem suam condicere potest, par. 6. dec. 2. nu. 5 115
Dominus uicinus a fure tantum rem propriam condicere potest, par. 6. declar. 2. numero 5 115
Dominium fictum ipso iure sine traditione in legatarium transit, par. 2. declarat. 2. numero 6 115
Dominij probatio a reo facta ad iustificandam possessionem censetur, par. 6. dec. 5. numero 16 118
Duo in solidum eandem rem eodem modo possidere non possunt, par. 2. decla. 6. nu. 9. & dec. 13. nu. 4 80. & 94
Dulci dulcissimum ualentius, prefat. declar. 7. nume. 8 71

E

Ecclia non variatur, licet praelati mutantur, pref. dec. 5. nu. 1 68
Ecclesia succedit clerico, excluso fisco, par. 2. decl. 15. nu. 7 95
Ecclesia potest cogere contrahentem secum citra solennia ut seruet contractum, par. 7. declar. 1. nu. 7 121
Emphyteusim pro se & suis heredibus accipiens, intelligit de uenientibus ab intestato, par. 2. decl. 7. nu. 9 82
Emphyteuta naturaliter tantum possidet, par. 4. decl. 6. nu. 1 109
Emphyteus heres an sit saisitus par. 4. dec. 6. numero 1 109
Emphyteusis ad feudum argumentum, pa. 4. decl. 6. nu. 2 109
Emphyteuticaria rei an transferatur possessio per constitutum, par. 4. decla. 6. numero 2. 109
Emphyteuticariae res in hoc regno sunt patrimoniales hereditariae, par. 4. decla. 6. num. 4 109
Emptor cuius nomine venditor se constituit, possidere, petere potest ut sibi tradatur corporalis possessio, part. 6. decla. 2. num. 4. 115
Episcopalis dignitas filiumfamilias ad commodum, non incommodum a patria potestate liberat, par. 7. decl. 1. numero 2. & 3. 121
Episcopus immiscere se potest executioni testamentorum respectu quorumcunque relictorum non improbatum, part. 7. decl. 5. num. 9 125
Executor potestatem vendendi a testatore habens transferre possessionem in empto

F

rem inuito herede nequit, par. 7. decl. 5. num. 2 124
Executor iure communi ultra disposita in testamento manum admouere bonis testatoris non potest, part. 7. declar. 5. numero 4 125
Executorem heres amouere nequit oblata cautione de testamento exequendo, par. 7. decla. 5. nu. 5 125
Executoribus testameti quo pauperes sunt instituti, competit beneficium l. vlti. C. de edict. diui Adria. tollen. par. 7. decla. 5. num. 6 125
Exequi testamenta etiam ad non pias causas fauorabile est, par. 7. decl. 5. nu. 8 125
Et pium. ibid. nu. 9 125
Executionis testamenti dilatio, anima defuncti non parum uocet, par. 7. decla. 5. num. 10 125
Executores debita naturalia tantum soluere possunt. part. 7. declar. 5. numero. 10. ibidem 125
Executores pro legatis ad pias causas contra heredem agunt, par. 7. declar. 5. numero 11. 126
Executores ad pias causas reliquis fauorabiliores, part. 7. declar. 5. numero 11. ibidem. 126
Executores in non relictis ad pias causas contra heredem non agunt, par. 7. decl. 5. nu. 11 126
Executor potest sibi ipsi soluere, par. 7. decla. 5. nu. 13 126
Executores cum testator dat, uidetur face-re illis ius accipiendi propria autoritate legatum, aut fideicommissum, par. 7. decla. 5. num. 13. ibid. 126
Executores dati ad distribuendum inter pauperes, habentur loco heredis, ibidem num. 14 126
Expresse quod fieri non potest, nec tacite, par. 2. decla. 17. num. 1 98

Feuda non comprehenduntur sub l. 1. & Auth. praterea. C. unde uir & uxor, ibid. num. 7. & seq. 106
Nec in statutis deferentibus lucrum superstiti ex coniugibus, ibidem nume. 7. 106
Nec in statutis facientibus uirum & uxorem communes in acquisitis, ibid. num. 8 106
Nec in alia societate, ibid. 106
Nec in rescriptis, ibid. num. 9 107
Nec in generali potestate legitimandi, ibid. num. 10 107
Feuda non comprehenduntur in generali renunciatione, par. 4. decl. 5. nume. 13. & 14. 107
Feuda non continentur in generali bonorum alienatione, ibidem numero 13. & 15. 107
Feuda non intelliguntur in generali bonorum obligatione siue hypotheca, par. 4. decl. 5. num. 16 107
Feuda non ueniunt in generalcm bonorum donationem, ibid. 107
Feuda non continentur in fideicommissogenerali, ibid. num. 17 107
Feuda non comprehenduntur in mandato generali, ibid. 107
Feuda non intelliguntur sub Auth. res que. C. com. nu. de leg. ibid. 107
Feuda non comprehenduntur in quantumlibet generali dispositione, par. 4. decla. 5. num. 18 107
Feudorum natura a ceteris bonis aliena, par. 4. decl. 5. nu. 18 107
Feuda non ueniunt in petitione hereditatis, ibid. num. 19 108
Feuda in Gallia sunt patrimonialia, & liberè vendi & obligari possunt, par. 4. decl. 5. num. 24 108
Feuda in hoc regno sub generali obligatione bonorum comprehenduntur, par. 4. decl. 5. nu. 25. ibid. 108
Feuda in regno Neapolitano sunt patrimonialia, ibid. 108
Feuda patrimonialia & hereditaria aliorum bonorum hereditarium naturam sortiuntur, par. 4. decl. 5. nu. 26 109
A feudo ad emphyteusim argumentum, & e diuerso, par. 4. decl. 6. nu. 2 109
Fictio contraria est ueritati, parte 2. decl. 2. num. 1 72
Fictiones duae non concurrunt, par. 2. decl. 2. nu. 5 73
Fictiones plures coniungi non possunt, par. 2. decl. 5. nu. 5 77
Fictionum trium concursus, part. 2. decla. 6. num. 3. 80
Fictio ad alios casus quam ueritas non trahitur, par. 2. decl. 17. num. 1 98
Fictio non potest tradere qui uerè non potest, par. 4. decl. 1. nu. 1 105
Ficta traditio alium tertium non priuat possessione, par. 5. decl. 3. num. 2 111
Fictio non retrotrahitur in prauidicium alterius, par. 5. decl. 3. nu. 3 111
Fictionem impedit medius actus pertinens, par. 5. decl. 3. num. 5 112
Fictione tutus ueritatem potest implorare, par. 6. decl. 2. num. 4 115
Tomus inq. B 2 Ficti-

Fideicommissum generale seu da non com-
prehendit, par. 4. decl. 5. nu. 15 103
Fideicommissarius ante restitutionem sibi
ab herede factam, possessionem propria
authoritate apprehendere nequit, pa. 2.
dec. 11. nu. 1 89
Etiā si restitutio esset facta ipso iure ibi-
dem num. 2 90
Fideicommissarius an hac consuetudine sit
faisitus, part. 2. decl. 1. 1. nume. 1. & seq.
ibidem. 89
Fideicommissarius possessionem apprehen-
dens ante aditam hereditatem tenetur
interdicto quorum bonorum, post aditā
incidit in pœnam leg. non dubium. C. de
legib. etiam si protestetur se id animo
inuadendi non facere, parte 2. declarat.
11. nume. 3 90
Fideicommissarius cui à testatore facta est
potest. is accipiendi possessionem, eam
capere non potest sine autoritate prœto-
ris, par. 2. decl. 11. nu. 4 90
Fideicommissarius habens facultatem acci-
piendi bona, debet expectare restituti-
onem heredis, parte 2. declarat. 11. nu.
4. ibidem. 90
Fideicommissarius restitutione non facta,
petere se mitti in bonorum possessionem
ex l. ult. de edict. diui. Adria. tol. nequit.
par. 2. decl. 4. 1. nu. 5 90
Fideicommissario beneficium inuentarij an
competat, par. 2. decl. 11. nu. 7 90
Fideicommissario, restitutione facta, an pro
sit inuentarium ab herede confectum,
par. 2. decl. 11. nu. 7. & 8 90
Fideicommissarius ea non habet quæ here-
di competunt iure speciali, ibidem nu-
mero 9 91
Fideicommissarij ius patronatus non com-
petit, ibid. 91
Fideicommissarius non dicitur proprie hæ-
res, ibi. nu. 10. & 11 91
Fideicommissarius appellacione heredis nō
comprehenditur in materia pœnali, nec
in conditione, nec in materia strictè in-
terpretanda, nec in statutis, nisi actus
alijs inualidus reddatur nec in statutis
præsertim correctorijs & exorbitantib.
parte 2. declarat. 11. numero 12. & 13.
& 15. fol. 91 91
Fideicommissarius non venit appellacione
instituti heredis, sed nec substituti, par. 2.
decl. 11. nu. 14 91
Fideicommissum proprie substitutio nō est,
par. 2. decl. 11. nu. 14 91
Filius alio herede instituto non potest cape-
re possessionem legitimæ, propria autori-
tate, præfat. decl. 3. nu. 10 67
Filius viuo patre an intelligatur inuestitus,
præfat. decl. 4. nu. 1 67
Filij post mortem patris succedēdo feudum
non acquirunt, sed acquisitum cum admi-
nistracione capiunt, ibi. 67
Filius viuo patre potest dici feudatarius,
præfat. decl. 4. nu. 5 68
Filius ad possessionem feudi venit magis cō-
tinuatiuè, quàm nouam possessionem ac-
quirat, præfat. decl. 4. nu. 6 68
Filius ante inuestituram feudi competit re-
medium possessorium, præfat. declarat
4. numero 7. 68
Filius seu proximior est certus & legitimus
par. 2. decl. 7. nu. 2 70
Filia pendente quæstione inter eam & agna-
tos, an succedere debeat, debet conserua-
ri in possessione rerum feudalium, par. 4.
decl. 5. nu. 20. & seq. 108
Filius à matre præteritus an remedium l.
ult. de edict. diui. Adria. tollend. habeat,
par. 2. decl. 7. nu. 14 82
Filia quæ non renunciatit successioni patris,
potest ab eo ad eam vocari, par. 2. decla.
8. nume. 1 83
Filia ex statuto à successione exclusa, testa-
mento vel pacto patris ad successionem
vocari potest, parte 2. declarat. 8. nu-
mero 2 83
Filia ex testamento uel pacto patris voca-
ta, non obstante pacti uel statuti exclu-
sione faisita est, parte 2. declarat. 8. nu-
mero 4 84
Filia huiusmodi non tam ex testamento
quàm ab intestato succedit ibi. 84
Filius præsumptione iuris succedit, par. 7. de
cla. 2. nu. 1 122
Filij parentibus ipso iure succedunt, part. 7.
7. decla. 2. nu. 1. ibi. 122
Sit tamen uelit, ibi. nu. 7 123
Filius conuentus, vt declaret, hæres ne sit,
& pro qua parte id declarare cogitur,
par. 7. declar. 2. nu. 6 123
Filius paternus creditoribus tenetur, si se hæ-
redem declarauit, aut se immiscuerit, pa.
7. decl. 2. nu. 7 123
Fiscus bonis vacantibus succedit, par. 2. de-
cla. 1. 5. nu. 11 96
Fiscus an solus sit principis, par. 2. decl. 15.
nu. 11. & 12. ibi. 96
Fiscus hereditatem agnoscit & eam fidei-
commissarijs restituit, ibidem numero
13. fol. 96
Fiscus alijs deficientibus hæres est, par. 2. de
cla. 1. 5. nu. 14 96
Fiscus an habeat petitionem hereditatis, ibi.
& iterum nu. 20 97
Fiscus appellacione vniuersalis successoris
comprehenditur, decl. 1. 5. ibi. 97
Fiscus bona vacantia occupans iudicium te-
statoris adimplet, part. 2. declar. 1. 5. nu.
14. ibid. 96
Fiscus habet petitionem hereditatis, par. 2.
dec. 1. 5. nu. 14 96
Fiscus ex edicto pratoris uocatur, par. 2. de
cla. 1. 5. nu. 14 96
Fiscus bona vacantia occupans tenetur ad
debita autè contracta, & in eum actio-
nes actiua & passiuæ transeunt, par. 2. de
cla. 1. 5. nu. 16 96
Fiscus non est proprie hæres, ibi, & rursus
num. 19. ibi. 97
Sed quomodo intelligatur vide ibi, nu-
mero 20 97
Fiscus bona vacantia occupas per omnia hæ-
res non est, par. 2. decl. 1. 5. nu. 16 96
Fiscus hæres anomalus, par. 2. declarat. 1. 5.
numero 17 96
Fiscus in casu publicationis non est proprie
hæres, par. 2. decl. 1. 5. nu. 17 96
Fiscus tertius possessor dici potest, par. 2. de
cla. 1. 5. nu. 17 96

Fiscus publicatione facta per amihilationē
persona successor vindictæ est, non per re-
presentationē, par. 2. dec. 1. 5. nu. 17 96
Fiscus heres non est, nec in eum transit in-
stantia, par. 2. decl. 1. 5. nu. 18 96
Fisco auferenti ab indigno an remedium l.
ult. de edict. diui. Adra. tol. competat, pa.
2. decla. 1. 5. nu. 19 97
Fiscus succedens ex delicto rei vendicatio-
ne agit, par. 2. decl. 1. 5. nu. 20 97
Fisci bona uacantia occupantis et fisci ex pu-
blicatione bona occupantis differentia,
par. 2. dec. 1. 5. nu. 20 97
Fiscus nunquā hæres est, sed tantum bonorū
possessor, ex nonnullorū opi. ibi. n. 21 97
Fiscus capit tanquam hæres extraneus ex
aliorum opi. ibi. nu. 22 97
Fiscus ipso iure non querit possessionem li-
cet ipso iure bona sint publicata, ibid. 97
Fiscus hereditatem ab indigno auferre non
cogitur, par. 7. decl. 1. nu. 13 122
Florentia hac consuetudine utitur, præfat. del.
2. nume. 5 65
Franciscanus inhabilis ad succedendum, pa.
2. decl. 5. nu. 26 79

G

Generalis dispositio de capaci intelligen-
tur, par. 2. decl. 1. nu. 2 77
Generalis legitimandi potestas legitimatio-
nem ad feuda non includit, par. 4. declar.
5. num. 10 107
Generalis renunciatio non trahitur ad feuda,
nisi id expressum sit, par. 4. declar. 5.
numero 11 107
Generalis bonorum alienatio ad feuda non
extenditur, nisi expressè nominata sint,
par. 4. decl. 5. nu. 13 107
Generalis hypotheca siue obligatio non com-
prehendit feuda, par. 4. declarat. 5. nu-
mero 16 107
Generalis bonorum donatio feuda non conti-
net, par. 4. decl. 5. nu. 16 107
Glossæ in cap. 1. de feud. cognit. intellectus,
præfat. decl. 4. nu. 3 67

H

Hæres licet ipso iure habeat proprie
tatem, tamen in possessionem mit-
tendus est, præfat. declarat. 3. nume-
ro 3. fol. 66
hereditas iacens non possidet, præfat. decl. 3.
numero 4 66
hereditas respectu usucapionis fingitur ha-
bere aliqualem possessionem, præfat. decl.
3. nu. 4. ibid. 66
hæres in feudalibus an ante inuestituram
in præiudicium domini censeatur esse fai-
situs, præfat. dec. 4. nu. 7 68
hæres contra extraneum est faisitus in feuda-
libus, præfat. decl. 4. nu. 7. ibi. 68
hæres de iure communi cessante hac consue-
tudine potest autoritate propria, rerum
hereditariarum possessionem capere, præ-
fat. decl. 8. nu. 1 72
Modo non sit ab alio occupata, ibid. præfat.
decl. 8. nu. 1 72

Hæres

Hæres vt faisitur hac consuetudine debet
esse iustus, & capax, & habilis, par. 2. de
cla. 1. num. 1 72
Hæres fictus consequitur omnia privilegia
veri, par. 2. decl. 2. nu. 6 73
Hæres appellacione an veniat bonorum
possessor, nu. 7 74
Hæres perpetuus non temporalis hac con-
suetudine est faisitus, part. 2. declarat. 3.
numero 1 74
Hæres non desinit esse hæres, parte 2. decl.
3. nume. 2 74
Hæres appellacione, qui hæres est, cum ef-
fectum intelligitur, ibi. 74
Hæres vniuersalis hac consuetudine faisitus,
par. 2. decl. 4. num. 1 74
Hæres in quota l. ult. C. de edi. diui. Adria.
tol. beneficium habet, ibi. 74
Hæres particularis an hac consuetudine sit
faisitus, ibi. & multis seq. 74
Hæres ex certa re, hæresne sit an legatarius,
par. 2. decl. 4. nu. 2 74
Hæres ex testamento an sit faisitus, part. 2.
decl. 4. nu. 2 74
Hæres ex certa re naturæ heredum vniuer-
salium & legatariorū pariceps est, par.
2. dec. 4. nu. 5 75
Hæres naturalis, mixtum est quoddam
genus, par. 2. decl. 4. nu. 3 75
Hæredi ex re certa an accrescat hereditas
repudiante herede vniuersali, par. 2. dec.
4. nume. 16 76
Hæres ex re certa magis heredibus vniuer-
salibus quàm legatarijs accedit, par. 2. de
cla. 4. nume. 6 75
Hæres vniuersalis aut quotæ non dicit se fai-
situm de eare cuius hæres non est, par. 2.
decla. 4. nu. 8 75
Hæres ex re certa eiusdem rei possessionem
propria autoritate accipere potest, part.
2. decla. 4. nu. 11 76
Hæredi ex re certa competit beneficium l.
vl. C. de edi. diui. Adria. tolle. par. 2. dec.
4. nume. 12 76
Hæres ex certa re an comprehendatur, in
emphyteusi vel feudo, accepto pro se &
suis heredibus, par. 2. decl. 4. nu. 15 76
Hæres secundus an hac consuetudine sit fai-
situs, par. 2. decl. 5. nu. 1 76
Hæres heredis eadem persona cum defun-
cto non est, par. 2. decl. 5. nu. 5 77
Hæres eadem persona cum defuncto, par. 2.
decl. 5. nu. 5 77
Hæres heredis non parens mandato testato-
ris priuatis heredem, nisi intra certum
tempus aliquid faciat, non priuatur hæ-
reditate, par. 2. decl. 5. nu. 7 77
Hæres appellacione intelligitur de primo &
immediato herede, non etiam de ceteris,
par. 2. decl. 5. nu. 9 77
Hæres primi intelliguntur in acquisitione
feudi aut emphyteusis pro se & heredi-
bus, par. 2. decl. 5. nu. 9 77
Hæres heredis an veniat appellacione in his
quæ sunt stricti iuris, par. 2. decla. 5. nu-
mero 10 77
Hæres heredis comprehenditur appellatio-
ne heredis in conditionibus, par. 2. decla.
5. nume. 11 78
Hæres heredis an ex propria significatio-

ne veniat appellacione heredis, par. 2.
decl. 5. num. 12 78
Hæres heredis nō simpliciter est hæres, sed
cum adiectione, par. 2. declarat. 5. nu-
mero 14 78
Hæres ab intestato hac consuetudine faisitus
est, par. 2. decl. 7. nu. 1. 81
Hæres ex testamento an hac consuetudine
faisitus sit, par. 2. declar. 7. nu. 1. & mul.
sequenti. 81
Hæres testamentarius tantum etiam auto-
ritate iudicis in possessionem hereditatis
nisi citato qui ab intestato succedit non
mittitur, par. 2. decl. 7. nu. 2 81
Hæres ab intestato aduersus heredem testa-
mentarium possessionem hereditatis ap-
prehendentem manutinetur, par. 2. dec.
7. nume. 3 81
Hæres nomen in hac consuetudine simplici-
ter prolatum, an heredem ex testamento
& ab intestato comprehendat, part. 2.
decla. 7. nu. 12 82
Hæres in quem ex hac consuetudine posses-
sio translata est, an remedium l. vit. C. de
edi. diui. Adria. toll. intentare queat, par.
2. decl. 7. nu. 13 82
hæres an petente fideicommissario teneatur
facere inuentarium, parte 2. declar. 11.
numero 8 90
heredibus quæ speciali fauore & privilegio
competunt in fideicommissarios nō tran-
seunt, par. 2. decl. 11. nu. 9 91
hæres cum inuentario an sit proprie hæres,
par. 2. decl. 12. nu. 1 92
hæres simplex, & hæres cum beneficio in-
uentarij an differant, par. 2. declarat. 12.
numero 2 92
hæres cum beneficio inuentarij an compre-
hendatur in statuto vetante heredem
uenire contra instrumentum defuncti,
par. 2. decl. 12. nu. 4. 8. & 9 92 & 93
hæres simplex ulterioris gradus heredem
cum inuentario gradus superioris exclu-
dit, par. 2. decl. 12. nu. 6 93
hæres cum inuentario ampliores fauores
habet herede simplici, parte 2. decl. 12.
numero 7 93
hæres cum inuentario ultra vires heredita-
rias non tenetur, parte 2. declara. 12. nu.
7. ibidem. 93
hæres cum inuentario aque hæres est ac hæ-
res simplex, parte 2. declarat. 12. nu-
mero 8 93
hæres cum beneficio inuentarij an hac con-
suetudine sit faisitus, par. 2. decl. 12. nu.
10. & seq. 93
hæres cum inuentario comprehenditur in
concessione facta alicui pro se & heredi-
bus, ibi. nu. 11 93
hæres huiusmodi hæres simpliciter uocatur,
ibid. num. 12 93
heredes cum inuentario cautius sibi consu-
lunt, ibi. 93
hæres in consuetudinis etiam non impetrata
principis uenia, possessor efficitur, par. 2.
decl. 12. nu. 15 93
hæres post mortem defuncti ipso iure hæres
est, par. 2. decl. 12. nu. 15 93
hæres cum beneficio inuentarij, nondum cō-
fessio inuentario, debitores hereditarios

conuenire potest, part. 2. declarat. 12.
numero 15 93
hæres simplex ulterior proximior cum in-
uentario excludens, an sit faisitus, par. 2.
decl. 13. nu. 1 94
hæres simplex ulterior aduersus extraneos
faisitur aduersus proximiorum qui cum
inuentario realem possessionem apprehen-
dit, minimè, par. 2. declar. 13. nu. 7 94
hæres cum inuentario iura omnia, an in
simplicem transeant, par. 2. declarat. 13.
numero 6 94
heredibus nullis relictis qui ante fiscum suc-
cedant par. 2. decl. 13. nu. 6 94
hæres non desinit esse is cui tanquam indig-
no fiscus aufert, parte 2. declarat. 15.
nume. 19 97
hæres qui rupto testamento succedit, an hac
consuetudine sit faisitus, par. 2. decla. 16.
nume. 1. & 2 98
hæres ab intestato qui esse nequit, testamētū
non rumpit, par. 2. dec. 16. nu. 2 98
homo nec dominium, nec possessionem ipso
iure transfert, par. 2. decl. 18. nu. 2 98
hæres usufructuarij non faisitur vi nostræ
consuetudinis, part. 3. declarat. 1. nu. 1.
& sequen. 99
hæres naturaliter tantum possidentis, an po-
tatur beneficio huius consuetudinis, par.
3. decl. 2. per totum. 100
hæres ciuilitur tantum possidentis utitur be-
neficio huius consuetudinis, par. 3. decla.
3. nume. 1 100
hæres commodatarij & depositarij in rebus
commodatis & depositis an sit faisitus,
par. 3. decla. 4. nu. 1. & seq. 100
hæres horū an possit petere se mitti in pos-
sessionem, ibidem & iterum numero 3.
101
hæres simplicis detentoris an ex hoc statu-
to faisitur, parte 3. declarat. 4. nume-
ro 2. & 3 101
hereditatis petitio pro rebus commodatis
datur, par. 3. decl. 4. nu. 3. ibi. 101
hæres omnia quæ in hereditate inuenit, etiā
commodata et deposita occupare potest,
par. 3. decl. 4. nu. 4 101
hæres depositarij & commodatarij aduer-
sus deponentem & commodantem faisit-
us non est, par. 3. dec. 4. nu. 5 101
hæres constituentis se nomine alterius pos-
sidere non faisitur, parte 3. declar. 5.
numero 1 101
hæres possidentis, iure familiaritatis non fai-
situr, par. 3. decl. 6. nu. 1 107
hæres impuberis an hac consuetudine sit fai-
situs, par. 3. decl. 7. nu. 1 101
heredes defuncti episcopi consuetudine hac
faisiuntur, par. 3. decl. 8. nu. 1 104
heredes episcopi aut sacerdotis, ut heredes
secularium hoc iure consuetudinario utū-
tur, par. 3. declar. 8. nume. 4 104
heres earum tantum rerum possessione faisit-
tur, quæ apud defunctum tempore mor-
tis fuerunt, par. 4. decl. 1. nu. 1 105
hæres non mittitur in possessionem nisi ea-
rum rerum quæ fuerunt defuncti tempo-
re mortis, ibi. nu. 3 15
Idem interdictio quorum bonorum, ibi-
dem. 105

Et in petitorio hereditatis, ibi. 105
Hereditatis petitio ad res possessas tempore mortis intentatur, parte 4. declarat.
 1. numero 3 105
Heres in ius personale defuncti non succedit, par. 4. decl. 2. nu. 1 105
Heredis appellatione non comprehenditur heres heredis in re sui natura ad heredes non transitoria, part. 4. declarat. 4. nume. 2 106
Heres in rebus feudilibus an sit saisitus, pa. 4. decl. 5. nu. 1. & multis seq. 106
Heres uasalli non priuatur possessione quæ ei dat hæc consuetudo per manus iniectionem domini, part. 4. declarat. 5. numero 27 109
Heres uasalli an sit saisitus aduersus dominum, parte 4. declarat. 5. numero 28. ibidem. 109
Heres emphyteutæ an sit saisitus, par. 4. decla. 6. num. 1 109
Heredi possessorio agenti ratione istius fictæ possessionis, an obijci possit exceptio dominij, par. 5. decl. 1. nu. 3 110
Heres possessionem vi consuetudinis quasi tam in alium per constitutum, precariū, aut aliam fictam traditionem transferre nequit, par. 5. decl. 2. nu. 1 111
Heres an saisitus sit ex hac consuetudine, si possessio ab alio fuerit occupata, part. 5. decl. 3. nu. 1. & per totum. 111
Heres saisitus possessionem occupans non cadit in l. si quis in tantam. C. unde ui, part. 5. decl. 3. nu. 10 113
Heres lapsu anni possessionem perdit, parte 5. decl. 3. nu. 14 113
Heres intra annum occupationis ab alio factæ possessionem sibi interdicto aut alio remedio legitimo auocare potest, par. 5. decl. 3. nu. 14 113
Heres hac consuetudine saisitus ad tutandam possess. remedium retinendæ intentare potest, par. 6. decl. 1. nu. 1 114
Heres saisitus remedium adipiscendæ, ut interdictum quorum bonorum, & remedium, l. u. de edi. diui. Adria. toll. intende re potest, par. 6. decl. 2. nu. 1 114
Heres saisitus remedium retinendæ respectu ciuili, & adipiscendæ respectu naturalis simul intendere potest, par. 6. decla. 3. nume. 1 115
Heredi saisito an interdictum recuperandæ competat, par. 6. decl. 4. nu. 1. 2. 3. 4 115
Heredi saisito agenti ad possessionem adipiscendam, retinendam, uel recuperandam, non potest à reo conuento obijci exceptio dominij, par. 6. decl. 5. nu. 1 117
Heres repellitur si eo non contradicte reus conuictus dominium probauerit, part. 6. decl. 5. nu. 9. & 10 118
Heredi contradicenti probatio dominij à reo facta nõ obstat, par. 6. decl. 5. nu. 11 118
Heres si obtinuerit, an ab aduersario appellari possit, par. 6. decl. 6. nu. 1 118
Heres confirmationem possessionis petens, de fensoris partes suscipiet, par. 6. declar. 7. nume. 1. & 2 120
Heres an ius agendi pro continuata possessione alteri possit cedere, par. 6. decla. 8. nu. 1. & 2 120

Heres uolens uti beneficio consuetudinis, an expresse declarare teneatur, alioquin habeatur pro herede saisito, part. 7. declar. 2. nu. 1. & 2 122
Heres moribus Gallicanis, nisi uelit, nullus est, par. 7. decl. 2. nu. 2 122
Heresne sit, an non, cogitur dicere, qui in id conuenitur, ibi. nu. 6 123
Heres hac consuetudine saisitur, etiam si testator ius apprehendendæ possessionis legatario fecerit, par. 7. decl. 3. nu. 2 124
Heres semel saisitus, si ea possessione cadat, an nihilo minus dicere possit se saisitum, par. 7. decl. 4. per totum. 124
Heres semel missus in possessionem, & ea cadens an iterum iuetur beneficio l. vlti. C. de edi. diui. Adr. tol. ibi. nu. 1. & 3. & 6. 1. 24. & 125
An & hic iterum possit petere petitionem hereditatis, ibi. nu. 4 125
Heres an aduersus executores testamenti sit saisitus, par. 7. decl. 5. nu. 1 124
Homo non potest ipso iure transferre possessionem, par. 2. decl. 18. nu. 2 98
Hospitale succedit expósito, excluso fisco, par. 2. decl. 15. nu. 7. & 8 95

I

Ignorans heres an sit saisitus vi huius consuetudinis, par. 2. decl. 18. nu. 1 98
Ignoranti possessio non queritur, ibid. 98
Quod quomodo intelligatur, ibi. nu. 2 98
Ignorans nonnunquam possessionem quaerit, par. 2. decl. 18. nu. 5 99
Immixtio in ius herede requiritur, præf. de cla. 3. nu. 8 67
Imola ciuitas hac consuetudine utitur, præf. declar. 2. nu. 5 65
Impossibile quid, præf. decl. 6. nu. 4 68
Impubes an dicatur decedere intestatus, pa. 3. decl. 7. nu. 1 107
Impubes heres an saisitur ui huius consuetudinis, par. 3. decl. 7. nu. 1 101
Impubes testari nequit, par. 3. decl. 7. nu. 1. ibidem. 101
Incorporalium rerum quasi possessio per hanc consuetudinem in heredem transit, par. 4. decl. 7. nu. 2 109
Incorporalium rerum quasi possessio per constitutum & precariū transit, par. 4. decl. 7. nu. 2 110
Incorporalium rerum quasi possessio per fictiones datur, quam corporalium, par. 4. declar. 7. nu. 2 110
Indignus à quo hereditatem fisco aufert heres esse non desinit, par. 2. declar. 15. numero 19 97
Inducta ad augmentum diminutionem nõ patiuntur, par. 6. decl. 2. nu. 7. & part. 7. decl. 3. nu. 1 115. & 123
Infans, furiosus, & qui uere possessionem nõ acquirunt an in hac consuetudine saisitantur, par. 2. decl. 17. nu. 1 98
Infans uere adire hereditatem non potest, par. 2. decl. 17. nu. 2 98
Infans non comprehenditur statuto cauente hereditatem ipso iure censerit aditam, par. 2. decl. 17. nu. 2 98
Infans an transmittat hereditatem ad extraneos, par. 2. decl. 17. nu. 3 68

Ingressus se et sua bona monasterio dedicat, par. 2. decl. 15. nu. 25 97
Inhabilis alijs non obstat, par. 2. declara. 13. nume. 2 94
Iniectio manus domini ueluti quædam sequestratio est, parte. 4. declarat. 5. numero 27 109
Institutioni heredis in patria consuetudinaria locus non est in præiudicium succedentium ab intestato, par. 2. decla. 7. numero 16 85
Institutionis appellatio intelligitur de prima, par. 2. decl. 9. nu. 3 84
Institutionis ius in instituto transit ad substitutum uulgarem, parte 2. declarat. 9. numero 19 86
Intellectus c. 2. de consuetudine, præf. decla. 6. nume. 4 68
Interpretatio uera à practica sumitur, part. 2. decl. 17. nu. 4 98
Interdictum redintegrandæ competit pro rebus depositis, parte 3. declarat. 4. numero 6 101
Inter sit ne inter pupillum cui pater secundas tabulas fecit, & eum cui non fecit, par. 3. decl. 7. nu. 11 103
Interdictum quorum bonorum ad res possessas tempore mortis intenditur, part. 4. decl. 1. nu. 2 105
Interdictum retinendæ pro possessione ciuili datur, par. 6. decl. 1. nu. 2 114
Interdictum adipiscendæ uere, realiter & iure communi possidenti non datur, part. 6. decl. 2. nu. 7 115
Interdictum recuperandæ datur ei qui uere possessione deiectus est, par. 6. declar. 4. numero 1 115
Interdictum huiusmodi datur etiam pro ciuili possessione, ibi. nu. 6 116
Interdictio recuperandæ agenti non obstat exceptio dominij, par. 6. declar. 4. numero 3 116
Interdicta retinendæ plus iuris et momenti habent, quam recuperandæ, par. 6. decla. 5. nume. 3 116
Intestabilis intestatus decessisse proprie nõ dicitur, par. 3. decla. 7. nu. 1 10
Intestatus de iure ciuili etiam in conditione positus de impubere dicitur, par. 3. de cla. 7. num. 6 103
Introductum in fauorem, in odium nõ retorquetur, par. 2. decl. 12. nu. 7 95
Inuestitura an possessionem transferat, præf. decl. 1. nu. 5 64
Inuestitura proprie dicitur possessio, decl. 1. numero 4 64
Inuestire quid Plinio, præf. dec. 1. nu. 4 64
Inuestire possessionem tradere siue trāsferre in iure feudor. & canonico, præf. decl. 1. numero 4 64
Inuestitura actus tradendi siue transferendi possessionem, præf. decl. 1. nu. 4 64
Inuentarium ab herede factum an pro fit fidei comisario, par. 2. dec. 11. nu. 7. & 8 90
Inuentarij beneficium à principe impetrandum, par. 2. decl. 12. nu. 5 92
Inuentarium omnem fraudandorum creditorum suspensionem tollit, par. 2. decl. 2. numero 12 93

Inuentarij adiectio simplicem heredis appellationem non mutat, par. 2. decla. 12. num. 1. 2. f. 93
Inuentarij effectus & utilitas consideratur, non nomen heredis, par. 2. decla. 12. nu. 14. fol. 93
Italia & urbes hac consuetudine utentes, præf. decl. 2. nu. 3. 4. 5. & 6. f. 92. & 93
Iudex probationes omnes admittit seu plenam seu semiplenam probationem seu iudicium seu adminiculum faciant, par. 6. decl. 5. nu. 13. & 14. f. 118
Iura personalia cum persona extinguuntur, nec in heredem transeunt, part. 4. decla. 2. nu. 2. f. 105
Ius non scriptum potest, quod potest scriptum, præf. decl. 6. nu. 11. f. 70
Iusto iustius, præf. decl. 7. nu. 9. f. 71
Ius aureorum annulorum obtinens, imaginem, non statum ingenuitatis obtinet, par. 2. decl. 6. nu. 1. f. 80
Iuris quæ sunt uere à iure inducuntur, pa. 2. dec. 6. nu. 8. f. 80
Ius patronatus fideicommissarijs non competit, par. 2. decl. 11. nu. 9. f. 91
Ius sepulchrorum in fideicommissarium non transit, par. 2. decl. 11. nu. 9. f. 91
Iustus implere conditionem in persona heredis non implet in persona fisci, par. 2. dec. 15. nu. 19. f. 97

L

Latine uero uerbo hæc consuetudo an enunciariqueat, præf. declar. 1. nu. 1. fol. 64
Legatarij propria autoritate legatum accipere non potest, par. 2. declar. 4. nume. 2. fol. 74
Legatarius propria autoritate legatum accipit, si nullus sit à quo accipere possit, par. 2. decla. 4. nu. 10. f. 75
Legatarius potest agere personali, licet dominus in eum recta transeat, par. 6. decla. 2. nu. 6. f. 115
Legati à primo legatario in secundum facti, an immediatè transeat dominium in ipsum secundum legatarium, par. 2. decla. 5. nu. 20. f. 79
Legati simpliciter ab instituto relictæ, à substituto censetur repetita, par. 2. decla. 9. num. 19. f. 86
Legatarius rei uendic. ad legatum agere potest, par. 6. decl. 2. nu. 6. f. 115
Legatarius actione personali ad rem legatam agere potest, ibi. f. 115
Legata pjs causis etiam hereditate, non adita debentur, par. 7. decl. 5. nu. 7. f. 125
L. cum miles. ff. ex quibus caus. maiores, intellectus, præf. decl. 3. nu. 4. f. 66
L. vlt. C. de edi. diu. Adria. toll. beneficium tam suis heredibus quam extraneis competit, præf. decl. 3. nu. 7. f. 66
Legis dispositio natura actum inducere non potest, præf. decl. 6. nu. 2. f. 68
Legum & statutorum beneficia capacibus scripta non odiosis, par. 2. decla. 1. nu. 2. folio 73
L. vlt. de edi. diu. Adri. toll. beneficium tran smittitur ad heredem heredis, part. 2.

decla. 5. numero 24. folio 79
L. vlt. C. de edi. diu. Adria. toll. beneficium heredi ex testamento tantum competit, non etiam ab intestato, par. 2. decla. 7. nu. 13. f. 82
Legis & statuti dispositiones à pari procedunt, par. 2. decl. 9. nu. 10. f. 85
Legis dispositio regulatur à dispositione testatoris, fol. ibi. 85
Leges uel statuti uerba ubi non conueniunt, non habet locum lex uel statutum, part. 2. decl. 11. nu. 19. 92
Legis factum potentius est facto hominis, par. 2. decl. 18. nu. 2. f. 98
L. ult. de edi. diu. Adria. toll. beneficium, pro solis rebus à testatore possessis tempore mortis, competit, par. 4. decl. 1. nu. 12.
L. vlt. C. de edi. diu. Adria. tollen. remediū, an in incorporalibus locum habeat, part. 4. decl. 7. nu. 3. f. 116
L. ea an competat heredi possessori, part. 6. decla. 2. nu. 8. f. 115
Legitimus an sit uere legitimus, par. 2. decla. 6. nu. 1. & 9. f. 80
Legitimus non comprehenditur in statuto cogente consanguineos ad compromissum, ibi. nu. 5. f. 80
Nec in statuto permittente retractum consanguineis, ibi. nu. 4. f. 80
Legitimus filius non comprehenditur sub statuto loquente simpliciter de filio, par. 2. decl. 6. nu. 1. f. 80
Legitimus an sit saisitus ex hac consuetudine, par. 2. decl. 6. nu. 1. & seq. f. 80
Legitimus ante mortem eius, de cuius successione queritur, saisitus est, par. 2. decl. 6. nu. 9. f. 80
Legitimus ante mortem, tempore mortis uerus est heres, par. 2. decla. 6. nu. 9. fol. ibidem. 80
Legitimus post mortem tempore mortis est inhabilis, par. 2. decl. 6. nu. 9. f. 80
Legitimus per matrimonium in nullo uel minimo à legitimis differt, par. 2. decl. 6. nu. 11. f. 81
Legitimandi generalis potestas nõ trahitur ad legitimationem feudorum, par. 4. dec. 5. nu. 10. & 11. f. 107
Legitimati simpliciter non censentur legitimati ad fuda, nisi ex uerbis alia uoluntas principis appareat, par. 4. decla. 5. nu. 10. & 12. fol. ibi. 107
Legitimatio non retrotrahitur, cum bona à iij fuerint quasita, par. 5. decl. 3. nu. 5. folio 112
Legitimatio non trahitur retro in præiudicium alterius, part. 5. decla. 3. nume. 5. folio 112
Legitimi heredes citandi, cum quis petit se mitti in possessionem bonorum, par. 2. de cla. 7. nu. 2. fol. 81
Legitimum, id uerbum in ciuile intellectu sonat, par. 2. decl. 6. nu. 7. fol. 80
Legitimus an quis sit, ex iure non ex natura pendet, par. 2. decl. 6. nu. 7. fol. 80
L. vlt. C. de edi. diu. Adr. toll. competit & suis & extraneis heredibus, præf. decl. 3. nu. 7. fol. 66
Lex uel constitutio fingere potest, traditam possessionem per quamcunque inuesti-

triam, præf. decla. 6. numero 1. folio 68
Lex possessionem transfert, si ficta traditio interueniat, præf. decla. 6. nu. 1. f. 68
Lex an sine actu corporeo possessionem transferat, præf. decl. 6. nu. 1. & mul. sequen. folio 68
Lex non potest indicare actum natura, ibid. num. 2. f. 68
Lex impossibilia non fingit, præf. dec. 6. nu. 4. fol. 68
Lex efficere potest, ut possessio etiam plenissima ipso iure, sine actu naturali aut artificiali uel ficto transferatur, & transeat in alium, præf. decl. 6. nu. 7. & multis sequen. f. 69
Lex efficere potest, ut dominium ipso iure transeat, præf. decl. 6. nu. 11. f. 70
Lex quod fingere non potest, uere disponere non potest, præf. decl. 6. nu. 15. f. 70
Lex quod ex iuris potestate pendet, etiam fingendo uere facit, par. 2. decla. 6. nu. 8. folio 80
Lex & statutum possessionem ipso iure trāsferunt, par. 2. decl. 18. nu. 2. f. 98
Lex in eo quod ipso iure facit scientiam hominis non desiderat, par. 2. decla. 18. nu. 4. fol. 99
Lex prima & authent. prætered. C. unde uir & uxor, in feudis locum non habens par. 4. decl. 5. nu. 5. f. 106
Lex in alterius præiudicium cui ius iam est quæsitum, non fingit, par. 5. decl. 3. num. 3. fol. 111
Lex utendo uerbis etiam improprijs, uere effectum operari potest, par. 5. dec. 1. nu. 8. fol. 111
Libellus aulhoris, cui titulus nihil frustra, par. 2. decl. 12. nu. 9. f. 93
Linearis à linea consanguinitatis dicitur, par. 2. decl. 7. nu. 18. f. 83
Linagerius dictio consanguineum significat, par. 2. decl. 7. nu. 18. f. 83

M

Maiores summa minor inest, præf. de cla. 7. nu. 7. f. 71
Mancipare quid, in præf. dec. 1. nu. 1. fo. 64
Mandatum generale feud. non contmet. pa. 4. decl. 5. nu. 17 107
Mandatum executoris ad pias causas morte mandantis etiam re integra non finitur, par. 7. decl. 5. nu. 12. 126
Mandatum morte mandantis re integra finitur, parte 7. decla. 5. nu. 12. f. 126
Manum inijcere, præf. decl. 1. nu. 3 64
Manu teneri quid apud Gallos, par. 2. decl. 7. nu. 3. f. 81
Manus mortua qua dicitur, part. 2. decla. 15. nu. 12 96
Masuerius in interpretatione consuetudinū summus, par. 2. decl. 7. nu. 3 81
Mater partum fert tredecim mensibus, pa. 2. decla. 9. nu. 2 84
Mediolanensi decreto possessio defuncti in heredem ipso iure continuatur, præf. dec. 1. nu. 1 64
Mediolanum hac consuetudine utitur, præf. decl. 2. nu. 2 65
Media persona habilitatem extremorum Tomus iij. B 4 tollit,

collit, parte. 2. decl. 5. nume. 5. folio 75
Medium nullum est inter mortem defuncti & acquisitionem illius heredis per mortem illius. pa. 2. decl. 6. nu. 10. f. 81. & de cla. 13. nu. 3. f. 94
Medium impertinens extrema coniungi im-pedit. par. 5. decl. 3. nu. 4. f. 112
Medius actus impedit ratihibitionem retro trahi. ibi. nu. 5. f. 112
Et legitimationem. ibi. 112
Et cetera omnia. ibi. nu. 6. f. 112
Et impedit coniunctionem extremorum, ibidem 112
Milesia mulier capitalis rei damnata, quod parium abegisset. pa. 2. decl. 9. nu. 2. f. 84
Minimū quodq; vni additum alterum vincit. par. 6. decl. 5. nu. 15. f. 118
Minor contractum a se sine solemnitate factum si uelit approbat, par. 7. decl. 1. nu. 6. fol. 121
Miserum quod miserimum, decl. 7. num. 8. fol. 71
Missio in corporalem possessionem est actus fori cōtētiōis, par. 2. decl. 7. nu. 2. fol. 81
Mixtum ex vtriusq; hereditibus et legatarijs, an sub simplici contineatur. par. 2. decla. 4. nu. 4. f. 75
Mixtum quod simplici de quo dispositū est adhaeret, comprehenditur, sub illo simplici. par. 2. decl. 4. nu. 5. f. 75
Mixtum sequitur naturam eius cuius magis & in pluribus accedit, ibi. num. 7. f. 75
Mixtum sub simplici continetur etiam in materia odiosa, si vtriusque eadem sit ratio, par. 2. decl. 4. nu. 8. f. 75
Monasterium est loco heredis cum in vniuersam hereditatem ecclesia succedit, non si in rebus certis tantum. pa. 2. decl. 4. nu. 5. f. 75
Monasterium succedit monacho iure communi, par. 2. decl. 15. nu. 9. f. 95
Monasterium in Gallia monacho non succedit, ibi. f. 95
Monachus in Gallia non succedit consanguineis, ibi. fol. 95
Monasterium quando loco liberorū vel heredum habeatur, par. 2. decl. 15. nu. 25. folio 97
Monasterium an reuocet donationē factam ante ingressum, ibi. f. 97
Monachus si consuetudo hereditatē nō tollat, hac consuetudine suscipitur. par. 2. decl. 15. nu. 26. f. 97
Monachus iura sanguinis non perdit, ibi. folio. 97
Monachus suus heres est & iure suitatis potitur, ibi. f. 97
Monachus de iure communi aequē ac si monachus non esset succedit, pa. 2. decl. 15. nu. 26. fol. 97
Montonij laus, par. 2. decl. 7. nu. 19. fol. 8
Mortuus aperit oculos uiuentis, decl. 3. nu. 1. f. 65
Mulier si a viro consensu qui ex consuetudine requiritur, contrahens, aduersariū cogit stare contractū, pa. 7. decl. 1. nu. 11. folio 122
Mutina hac consuetudine vtitur, decl. 2. nu. 5. f. 65

Naturalis possessio fructuarij est morte finitur, part. 3. decla. 1. nume. 3. folio 99
Naturalis possessio finita ipsius causam iusta est, ibid. nu. 4. f. 99
Naturalis possessio ni huius consuetudinis in heredem non transit, par. 3. decla. 2. nu. 1. fol. 100
Naturalis possessio in heredē consuetudine translata an uerasit, par. 5. decl. 1. nu. 8. fol. 111
Nepotes an ueniant appellatione filiorum ex se uel alio natorum, par. 2. decl. 5. nu. 2. fol. 77
Nepos succedit auo uel patruo in locū filij sui patris, tum demum quando iure et titulo hereditario non fideicommissi, par. 4. decl. 11. nu. 6. f. 90
Nullitas contractus ob contrauentionem al legari non potest a conerueniente, part. 7. decl. 1. nu. 11. f. 122
Nuptiarum appellatione prima tantum intelliguntur, part. 2. decla. 5. nume. 2. folio 77
Nuptia prima tam respectu uiri quam feminae sequentibus fauorabiliores, par. 2. decl. 9. nu. 7. f. 85
Nutritor ratione male administrationis nō obigatur. ibid. 85

P Adua hac consuetudine utitur, decla. 2. nu. 6. f. 65
Peccata Stoicis aequalia, praef. decl. 7. num. ult. fol. 72
Philippi Decij error, par. 2. decla. 5. nu. 11. folio 78
Pium est, quicquid testatores diffiniunt, modo contra legem non sit, par. 7. decla. 5. nu. 9. f. 125
Placencia hac consuetudine vtitur, declar. 2. nu. 6. f. 65
Pleno plenius. 7. decl. 7. numero 9. folio 71
Plenum dicitur ad cuius perfectionem nihil deest, parte 5. declarat. 1. numero 6. fo. 111.
Possessio vnde dicatur, decl. 1. nume. 1. folio 64
Possessio defuncti non nisi apprehensa, iure civili transit in heredem, etiam si fuerit adita hereditas, decla. 3. numero 2. folio 66
Possessio de iure in ecclesiam heredem non transit decl. 3. nu. 2. f. 66
Possessio an in suos heredes ipso iure transeat, decl. 3. nu. 5. & 6. f. 66
Possessionis acquisitio inter suos & extraneos heredes non distinguitur, declar. 3. num. 6. f. 66
Possessio animo & corpore acquiritur, decl. 3. nu. 9. f. 67
Possessio non transit ipso iure, etiam si dominium transeat. declar. 4. numero 3. folio 69
Possessio rerum feudaliū, an ipso iure tran-

seat in heredem, praef. decl. 4. num. 1. & sequen. f. 67
Possessio prelati continuatur in successorē, praef. decl. 5. nu. 1. fol. 68.
Possessio per retentionem vsusfructus trāsfertur, praef. decl. 6. nu. 1. fol. 68.
Possessio iure postliminij non recuperatur, praef. decl. 6. num. 2. fol. 68.
Possessio nisi per aliquem actum naturalem non queritur, ibid. fol. 68.
Possessionem animo retinemus. praef. decl. 6. nu. 4. f. 68.
Possessionem animo non adipiscimur, praef. decl. 6. nu. 5. f. 68.
Possessio bonorum arrogati ipso iure transit in arrogantem, praef. declarat. 6. nume. 8. fol. 69.
Possessio bonorum ingredientis in monasterium, ipso iure transit in monasterium, praef. decl. 6. nu. 9. f. 69.
Possessionis acquisitio est de iure gentiū, praef. fa. dec. 6. nu. 14. fol. 70.
Possessionis retinenda & acquirenda modus potest esse iuris civilis, praef. decl. 6. nu. 15. fol. 70.
Possessio media quae, praef. a. decl. 7. n. 1. f. 70
Possessio natua ab actu corporeo proficiscitur, praef. decl. 7. nu. 1. f. 70.
Possessio datua quae, praef. a. decl. 7. nume. 1. fol. 70.
Possessio artificialis quae decl. 7. n. 1. fol. 70
Possessio quae natura in sensu corporeo aut organo corporeo consistit, artificialis est. praef. decl. 7. nu. 1. f. 70.
Possessio civilis, praef. a. decla. 7. numero 2. folio 70.
Possessio civilissima differentiam solum in modo acquirendi designat, praef. a. decla. 7. nu. 2. fol. 70.
Possessio civilissima nouam speciem civilis possessionis non facit, praef. a. decl. 7. num. 3. fo. 70.
Possessio civilissima nomen magistrale est, praef. a. decl. 7. nu. 3. fol. 70.
Possessio civilissima quae dicatur, praef. decl. 7. nu. 3. fol. 70.
Possessio plusquam civilis, praef. decla. 7. nu. 12. fol. 72.
Possessio huius consuetudinis quae sita in principali praecipuoq; gradu ciuitatis residet, praef. decl. 7. nu. 12. fo. 72.
Possessio naturalis, praef. a. decla. 7. num. 13. fol. 72.
Possessio naturalissima, praef. decl. 7. nu. 13. fol. 72.
Possessio plenissima, ibid. 72.
Possessio defuncti transit in proximiorē cum inuentario, pa. 2. decla. 13. n. 3. f. 44
Possessio ipso iure non transit in fiscum, etiā si bona ipso iure sint confiscata, pa. 2. decl. 15. nu. 24. fol. 97.
Possessio ni huius consuetudinis quae sita, in ignorantem heredem transit, par. 2. decl. 18. nu. 1. f. 98.
Possessio nobis absentibus ab homine non queritur, parte 2. declarat. 18. nume. 2. fo. 98.
Possessio sine animo nō queritur. par. 2. dec. 17. nu. 2. fo. 98.
Possessio quae plurimum iuris habet ignoran-

ti queri potest, par. 2. decl. 18. nume. 5. fol. 98.
Possessio naturalis iniusta est, finita ipsius causa. par. 3. decl. 1. nu. 4. fol. 99.
Possidendi verbum a lege prolatum, de civili possessione intelligitur, par. 3. decl. 2. nu. 3. fol. 100.
Possessio civilis naturalē ad se trahit, par. 3. decl. 2. nu. 3. fol. 100.
Possessio civilis transit in heredem vi huius consuetudinis par. 3. decl. 3. nume. 1. fol. 100.
Possessio commodatum & depof. rerum apud dominum remanet, part. 3. decla. 4. nu. 2. fol. 101.
Possessio nulla continuari non potest, par. 4. decl. 1. num. 2. fol. 105.
Possessorij retinenda, intentādi remedium defuncto competens, in heredem transit, par. 4. decl. 1. nu. 5. fol. 105.
Possessio rei persona coherentis in heredē non transit, par. 4. decl. 2. nu. 1. fol. 105.
Possessio quae vi precarij apud defunctum fuit, an ad heredem transeat, par. 4. dec. 3. nu. 1. fol. 105
Possessio quae apud defunctum fuit ex causa ad heredem non transitoria, non transit ad heredē par. 4. decl. 4. nu. 1. f. 106
Possessio rerum feudaliū an a uasallo defuncto, ipso iure in heredem transeat, par. 4. decl. 5. nu. 23. fol. 108.
Possessio ni huius consuetudinis quae sita an impropria sit, parte 5. declaratio. 1. nu. 1. fol. 110.
Possessio rerum emphyteuticarum transferatur per constitutum. par. 4. decl. 6. nu. 4. fol. 109.
Possessio vel quasi rerum incorporaliū per hanc consuetudinem transit in heredem, part. 4. decl. 7. num. 1. fol. 109.
Possessio vel quasi rerum incorporaliū, factis per fictiones datur, quae corporaliū, part. 4. decl. 7. nu. 2. fol. 110.
Possessio vel quasi rerum incorporaliū per constitutum vel precarium transit, par. 4. decl. 7. nu. 2. fol. 110.
Possessio uera transferatur sine actu corporeo, par. 5. decl. 1. nu. 5. fol. 110.
Possessio uera a lege transferatur ipso iure, ibid. nu. 6. fol. 111.
Possessio mero iure quae sita plenissima appellatur, ibid. fol. 111.
Possessio defuncti & heredis post mortem illius eadem est. part. 5. decla. 1. numero 7. fol. 111.
Possessio civilis translata in heredem uera est par. 5. decl. 1. nu. 8. fol. 111.
Possessio naturalis translata per hanc consuetudinem an uera sit, part. 5. decla. 1. num. 8. fol. 111.
Possessio huius consuetudinis an per constitutum transferri possit, par. 5. decla. 2. num. 1. & seq. fol. 111.
Ea autem uere transferri potest, ibid. nu. 3. fol. 111.
Possessio defuncti an in heredem transeat, si ante aditionem hereditatis ab alio occupata sit, par. 5. decl. 3. nu. 2. & per totum. fol. 111.
Possessio oculo, aspectu, & uerbo non trāsf-

fertur, cum alius in possessione est, part. 5. decl. 3. nu. 2. fol. 111.
Possessio defuncti de iure in heredem continuatur, quo ad usucapionem, modo alius eam medio tempore non apprehenderit parte 5. decl. rat. 3. numero 4. folio 112.
Possessionis medio tempore per alium occupata non fit accessio, par. 5. decl. 3. num. 4. fol. 112.
Possessione quenquam de facto priuari statutum non permittit, par. 5. decl. 3. nu. 8. fol. 112.
Possessio corporalis alterius, non impedit possessionem defuncti continuati in heredem, sed facit ut citetur qui occupauit, par. 5. decl. 3. nu. 9. fol. 112.
Possessio post mortem defuncti per alium apprehensa, seu post, seu ante aditam hereditatem, heredi non nocet, par. 5. decl. 3. nu. 17. fol. 113.
Possessio ut in heredem per statutum continuetur, an qualis qualis requiratur apprehensio par. 5. decl. 4. num. 1. 2. & 3. fol. 113.
Possessio defuncti habitualis transit, non actualis, nisi sit apprehensa, par. 5. decl. 5. nu. 1. fol. 114.
Possessio vi huius consuetudinis quae sita, artificialis & civilis est, par. 5. decl. 6. nu. 1. fol. 114.
Possessio per lapsum tēporis perditur, 114. decl. 6. nu. 12. fol. 70.
Possessio naturalis, corporalis dicitur, par. 6. decl. 2. nu. 1. fol. 114.
Possidens potest p̄uere se declarari dominum, par. 6. decl. 2. nu. 9. fol. 115.
Possessionem vtriusque partis aequalitate probata, is in possessione obtinet, qui dominium probat, par. 6. decla. 5. nu. 11. fol. 118.
Possessionis confirmationem petens, reus est, par. 6. decl. 7. nu. 2. fol. 120.
Possidens corporaliter, sum vterque se possessorē aherit, pro eo habetur, part. 6. decl. 7. nu. 2. fol. 120.
Possessorium iuris cedi non potest, par. 6. decl. 8. nu. 1. fol. 120.
Possessio similis cedi potest, & per actum civilem transferri, ibid. num. 2. fol. 120.
Possessio ni consuetudinis quae sita, an lite super ea pendente sequestrari debeat par. 6. declara. 9. per totum. fol. 120.
Possessio in heredum lesionem non continuatur, parte 7. declarat. 1. numero 1. fol. 121.
Possessionem quam quis ex constituto habet, si amiserit, eandem habere non dicitur, si res ad eum peruenerit, par. 7. dec. 4. nu. 7. fol. 124.
Practica antiqua seruanda, par. 2. decl. 17. nu. 4. fol. 98.
Practica maxime attendi debet, ibidem folio 98.
Practica erronea non est seruanda, ibidem, fol. 98.
Præfectus praetorio succedit suo praefectuario, exclusio fisco, par. 2. decla. 15. nu. 7. fol. 98.
Prædo redintegranda agit, par. 3. decla. 4.

nu. 7. fol. 101.
Prælati ecclesiarum an de iure transmittant fructus ad heredes, par. 3. decl. 8. nu. 3. f. 104.
Prædo in possessione aduersus spoliatū tuendus, par. 5. decl. 3. nu. 8. 112.
Precarium finitur morte cōstituentis, par. 3. decl. 1. nu. 3. f. 99.
Precarij nis an ad heredem transeat, part. 4. decl. 3. nu. 1. f. 105.
Primi ordine, priuilegio, dignitate posterior res praecedunt. par. 2. decla. 9. numero 1. & 7. fol. 84. & 85.
Prima omnium ceterorum fauorabilissima, potentissima, & dilectissima, par. 2. decl. 9. nu. 7. f. 85.
Prima nuptia fauorabiliores, ibidem, folio 85.
Primus heres magis dilectus, ibid. numero 8. f. 85.
Princeps contra ius gentium non disponit, praef. dec. 6. nu. 14. f. 70.
Priuatus facere non potest, ut possessio transferatur ipso iure solo animo, sine actu uero, aut ficto a iure introducto, praef. dec. 6. nu. 3. fol. 68.
Priuilegium cupiam & heredi eius concessera an de primo tantum intelligatur, parte 2. declarat. 6. numero 6. folio 80.
Probationibus possessionis paribus is obtinet qui dominium probauerit, par. 6. decl. 5. nu. 11. f. 118.
Probationibus paribus pro praesumptione iudicatur, part. 6. declarat. 5. numero 15. fo. 118.
Prohibitio facta heredi ne alienet, non censetur facta heredi heredis, par. 2. dec. 5. nu. 5. fol. 77.
Proprietate dicitur, quod simpliciter & absolute dicitur, par. 2. decl. 9. nu. 11. f. 85
Proprietarius an finito usufructu possessionem naturalem usufructuarij, propria ueritate sua civili iungere queat, par. 3. dec. 1. nu. 5. fol. 99.
Proprietarius amittit possessionem traditā alteri ab usufructuario, reali possessione, par. 3. decl. 1. nu. 9. f. 100.
Proprietarius non amittit possessionem traditam alteri ab usufructuario per constitutum uel precarium, par. 3. decla. 1. nu. 9. fol. 100.
Proprietatis admittitur articulus ubi de possessione contentio est, par. 6. dec. 5. nu. 13. fol. 118.
Prorogatio fit cum omni sua qualitate, part. 2. dec. 5. nu. 23. fol. 79.
Proximior inhabilis alteri remotiori non obstat quin hic proximior sit, part. 2. decl. 5. nu. 26. f. 79.
Proximior herede inhabili, sequens est faustus, parte 2. declarat. 5. nu. 26. folio 79.
Proximior cum inuentario, superueniente simplici, pro mortuo habetur, par. 2. dec. 12. nu. 1. f. 92.
Proximus & proximior, uerba naturae sunt & nobis sanguine iunctos significant, par. 2. decl. 15. nu. 23. f. 97.
Pupillus an dicatur decedere intestatus, parte

parte 3. declarat. 7. numero 1. & multis seq. fol. 101. pupilli & alterius intestabilis hæres, in Galia consuetudine hac sãsitur, par. 3. decl. 7. nu. 14. f. 104.

Q

Quasi possessio sãsima dicitur, part. 5. decl. 1. nu. 2. fo. 110. Quod fit per consuetudinem, dicitur fieri de iure civili, præf. decl. 7. nu. 4. Atque etiam de iure simpliciter, ibidem nume. 5. Imo & de iure communi, ibid. 71. Quodammodo, dictio improprietas signifi- cat, par. 2. decl. 11. nu. 10. 91. Quota ius uniuersale est, par. 2. dec. 4. nu. 1. 74.

R

Ratihabitionem impedit actus me- dius, par. 5. decl. 3. nu. 5. 112. Recredentia sententiæ, executioni non ob- stante appellatione mandantur, part. 6. decl. 6. nu. 6. 119. Recredentia ei adiudicatur, cuius potentius ius apparet, par. 6. decl. 9. nu. 2. 121. Relicta ad satisfaciendũ creditorib. ad pias causas relicta censentur, par. 7. decla. 5. nume. 10. 125. Remedium l. ult. C. de edic. diui. Adri. tollẽ. est adipiscendæ, part. 6. declar. 2. nu- mero 8. 115. Remedium d. l. ult. competere potest posse- sori petenti suam possessionem confirma- ri, ibid. 115. Remedium recuperatorium ei etiam com- petit, in quem fictẽ per constitutum vel precarium possessio translata est, par. 6. decl. 4. nu. 5. 116. Remedium adipiscendæ, hæredi sãsito, nisi velit, non competit, part. 6. decla. 4. nu- mero 6. 116. Remedium recuperandæ pro civili posse- sione, par. 6. decl. 4. nu. 6. 116. Rem suam è manu alterius propria autori- tate per vim auellere non licet, par. 3. de- cla. 1. nu. 6. 99. Renunciãns paternæ hereditati potest tes- tamento ad hereditatem à patre voca- ri, par. 2. decl. 8. nu. 1. 83. Renunciãns successioni ab intestato, testamẽ- to vocari potest, ibi. 83. Renunciare quilibet potest favori suo, part. 7. decl. 1. nu. 4. 121. Repudiatio hereditatis sola & nuda destina- tione fit, par. 7. dec. 2. nu. 3. 123. Rerum aut personarum appellatione eæ ue- niunt quæ perpetuæ sunt, par. 2. decla. 3. nume. 1. 74. Rescripta simpliciter impetrata, feuda non comprehendunt, part. 4. decla. 5. nu- mero 8. 106. Restitutio quæ fit ipso iure possessionem in fi- deicommissarium non transfert, part. 2. decl. 11. nu. 19. 92. Restitutionis verbalis, fid. iocommissario v- niuersali facte, effectus, par. 2. decla. 11.

nume. 18. 92. Restitutio verbalis possessionem nõ trãsfert. par. 2. decl. 11. nu. 19. 92. Restitutio non retrotrahitur in preiudicium alterius, par. 5. decl. 3. nu. 6. 112. Retractui an locus sit in re ab herede cum beneficio inuentarij vendita, par. 2. decl. 12. num. 16. 94. Retractus sine ius congrui in rebus emphy- teuticis & feudibus locum habet, par. 4. decl. 5. nu. 5. 106.

S

Saginare quid sit Cymo, & Paul. Cast. præf. decla. 1. nu. 2. 64. Sagina, ibi. nu. 2. &. 64. Saisire, pro manum iniicere, præf. declar. 1. num. 3. 64. Saisire quid in hoc statuto significet, præf. de- cla. 1. nu. 3. 64. Saisitũne sit is in quem hereditas transmi- sa est, par. 2. decl. 5. nu. 23. 79. Saisina ex hac consuetudine originalis non est, par. 2. decl. 9. nu. 22. 86. Saisina dicitur quasi possessio, par. 5. dec. 1. nume. 2. 110. Scissinare, præf. decl. 1. nu. 2. 110. Secundus hæres an hac consuetudine sit sãi- situs, par. 2. decl. 5. nu. 1. 77. Secundus hæres qui hedi instituto substi- tuitur, par. 2. decl. 9. nu. 2. 84. Senarum vrbs hac consuetudine vtitur, præf. decl. 2. nu. 5. 65. Sententia appellatione remota, ab ea quæ nõ obstante appellatione exequenda est, quid differat, par. 6. decl. 6. nu. 7. & 8. 119. Separatorium separata est ratio, par. 6. decl. 5. nu. 6. 117. Sequestrationis sententiæ non obstante appel- latione executioni mandantur, par. 6. de- cla. 6. nu. 6. 119. Sermo simpliciter prolatus de primo tan- tum intelligitur, parte. 2. decla. 5. nu- mero 2. 77. Sessire, præf. decl. 1. nu. 1. 68. Sessitare vnde dictum, præf. decl. 68. Simpliciter quod dicitur, simpliciter & ab- solute intelligendum, maxime in statutis, quod etiam in fauorabilib. procedit, par. 2. decl. 9. nu. 13. 85. Sine interesse nemo auditur ad aliquid impe- diendum, aut aliud quippiam faciendũ. par. 2. dec. 4. nu. 9. 75. Socer an nuri fisco excluso succedat, par. 2. decl. 15. nu. 2. 95. Spoliatus ante omnia restituendus, par. 6. de- cla. 5. nu. 2. 117. Etiam prædo, ibid. 117. Spoliãns, ex dolo premium possessionis conse- qui non debet, ibid. 117. Statutum loquens de herede, intelligitur de- vero non abusuuo, part. 2. decla. 2. nu- mero 1. 73. Statuta iuris communis derogatoria, non re- cipiunt interpretationem ab ipso iure cõ- muni, par. 2. decl. 2. nu. 2. 73. Statutorum verba presertim contrariis cõ- mune proprie & verè sunt interpretan- da, non fictè & improprie, par. 2. dec. 2.

nume. 4. 37. Statutorum verba cum effectu intelligenda, par. 2. decl. 2. nu. 4. 73. Statutum correctorium iuris communis mi- nimè extendendum part. 2. decla. 6. nu- mero 3. 80. Statuti dispositio regulatur à dispositione testatoris, parte. 2. Declo. 9. numero 10. 85. Statutum ad voluntatem testatoris, & te- stator ad voluntatem statuti se cõforma- re censetur, parte 2. declarat. 9. nu- mero 9. 85. Statuti & legis dispositio à pari procedunt, par. 2. decl. 9. nu. 10. 85. Statuto vetante heredem venire aduersus instrumentum defuncti, an comprehen- datur heres cum beneficio inuentarij, cu- ius fundum testator alienauit, par. 2. de- cla. 12. nu. 4. 92. Statutum quo hereditas censetur ipso iure esse adita non habet locum in infante, par. 2. decl. 17. nu. 2. 98. Statutum ita intelligendum ne quis indebi- tẽ damnum patiatur, par. 3. decla. 2. nu- mero 1. 100. Statutum de possessione defuncti loquens de civili intelligitur, par. 3. dec. 2. nume. 3. 100. Statuta loquentia de intestatis, an in impu- beribus locum habeant, par. 3. dec. 7. nu- mero 2. 102. Stãntum à iure communi interpretationẽ capit, par. 4. decl. 2. nu. 1. 105. Statutum de dote lucrada, in feudis locum non obtinet, par. 4. dec. 5. nu. 3. 106. Statuta correctoria aliquid generaliter sta- tuentia in feudis nisi expressa eorũ men- tione facta, non obtinent, parte 4. decla. 5. numero 3. 106. Statutum quo proximior res à defuncto possessas occupat autoritate propria, de- vacante intelligitur, par. 5. decla. 3. nu- mero 8. 112. Statutum etiam odiosum & penale intelli- gendum, ne illusorium sit, parte 5. decla 3. nume. 11. 111. Statuto fingente traditionem vel apprehen- sionem interuenisse ficta traditio idem quod vera operatur, parte 6. declar. 4. nume. 7. 116. Statutum cum ius commune ampliat, idẽ in ampliãnte est, vt in ampliãto, par. 6. decl. 5. nu. 6. 117. Statuti Mediolanensis decla. par. 6. decl. 5. numero 7. 117. Statutum quo sine quapiam solemnitate se obligare nequit mulier, ab ea contra alios allegari potest, contra eam minimè, par. 7. decl. 1. nu. 5. 121. Stoici à ceterorum opinionibus hominum- que sensu communi abhorrentes, præf. a. decl. 7. nu. ult. 72. Subrogatus naturam & omnes qualitates, conditiones & vires eius in cuius locum subrogatur, assumit, etiam si ab aliquo di- screpet, & ipsẽm priuilegijs vtitur, par. 82. decl. 9. nu. 18. 64. Subrogationis vi dictum de vna persona trahitur ad aliam, etiam in materia odio

sa, par. 2. decl. 9. nu. 18. 86. Subrogatus naturam primordiale, non ac- cidentalem assumit, eius in cuius locum subrogatur, parte 2. decla. 9. numero 22. 86. Subrogatus non per omnia sequitur natu- ram etiam primeuam eius cui subroga- tur, par. 2. decl. 9. nu. 23. 86. Successurus ab intestato, in testamento hæ- res institutus non desinit esse legitimus, par. 2. decl. 7. nu. 1. 81. Substitutus est secundus hæres, par. 2. decla. 9. nume. 1. 84. Substitutus pupillaris vulgaris vel dire- ctus, an hac consuetudine sit sãsitus, par. 2. declar. 9. nu. 1. & seq. 84. Substituti ex testamento ipsiusmet testa- toris censentur hæres, parte 2. decla. numero 1. 84. Substitutio secunda institutio, par. 2. decla. 9. nume. 2. 84. Substitutus non instituti, sed testatoris hæ- res est, parte 3. declaratio. 6. nume- ro 14. 85. Substitutus directõ autoritate propria pos- sessionem non accipit, cum hæres sãsitus est, par. 2. decl. 9. nu. 15. 86. Substitutus dicitur hæres, parte 2. decl. 9. numero 10. 86. Substituto directõ beneficium l. ult. C. de edi. diui. Adriani tollẽ. competit, si in- stitutus aut repudiet, aut exclusus sit, par. 2. decl. 9. nu. 17. 86. Substitutus in omnibus & per omnia cense- tur substitutus, par. 2. decl. 9. nu. 18. 86. Successor ex testamento, an ex hac consue- tudine sit sãsitus, præf. declara. 4. numero 7. 68. Successor particularis, ut legatarius, aut uni- uersalis, ex testamento sãsitus non est, præf. a. decl. 4. nu. 7. 68. Succedere & successiois uerba, proprie ad causam intestati pertinent, par. 2. declar. 7. nume. 6. 81. Successio intelligitur ab intestato, non ex te- stamento, par. 2. decl. 7. nu. 6. 81. Succedendi uerbum comprehendit omnem succedendi modum, parte 2. declarat. 7. numero 7. 82. Successurus ab intestato, hæres institutus, sãsitus est par. 2. decl. 8. nu. 1. 83. Succedere uerbum per prius, non per poste- rius intelligendum, parte 2. declarat. 9. numero 6. 85. Substitutus instituti naturam sequitur, e- iusq. qualitates, conditiones, & vires as- sumit, par. 2. decl. 9. nu. 18. 86. Succedentes non iure sanguinis aut testa- menti (vt uir & uxor, & alij huiusmo- di) an sãsiantur, par. 2. declara. 15. nu- mero 1. 95. Succedentes nec vt legitimi, nec ut testamẽ- tarij, an hac consuetudine sãsiantur, par. 2. decl. 15. nu. 13. 96. Succedentes ab intestato ex lege uel consue- tudine, ex communi usu censentur sãsiti, par. 2. decl. 17. nu. 4. 99. Sutas suum hæredem facit, non possessorẽ præf. decl. 3. nu. 6. 66. Sui hæres hereditatem non aditam tran-

smittunt in suos, parte. 2. declarat. 5. nu- mero 21. 71. Sui, vi sũtatis, ad extraneos hæres tran- smittunt, par. 2. decl. 5. nu. 22. 71. Superlatiuum & positiuum in eodem sub- iecto concurrunt, præf. a. declarat. 8. numero 8. 72.

T

Testamentum patris pactum vel statu- tum tollit, part. 2. declarat. 8. nu- mero 4. 84. Testator magis primum hæredem, quam substitutum diligit, parte 2. declarat. 9. numero 9. 85. Testatoris dispositio ad statutum conforma- ri debet, par. 2. decl. 9. nu. 9. 85. Testator iure communi ius apprehendendæ possessionis legatario facere potest, par. 7. decla. i. nu. 1. 123. Testator defunctus, miserabilis est persona. par. 7. decl. 5. nu. 10. 125. Testamentum quo filius præteritus est, nul- lum est, si filius velit, parte. 7. 120. nu- mero 12. 95. Ticinum hac consuetudine vtitur, præf. dec. 2. num. 4. 65. Tituli antiquioris probatio antiquiorẽ pos- sessionem præsumit, parte 6. declarat. 5. nume. 12. 118. Translatio quæ fit ab hac consuetudine, fi- cta est, par. 2. decl. 6. nu. 2. 80. Transmissio fit cum omni sua causa & quali- tate, par. 2. decl. 5. nu. 23. 79. Transmissibile quod non est, nec cessibile est, par. 3. declarat. 1. numero 8. parte 6. de- cla. 8. nu. 1. 100. & 120. Tutor an pupillo succedat excluso fisco, pr. 2. decla. 15. nu. 4. & 5. 95. Et quid in Gallia, ibi. nu. 5. 95.

V

Vasallus naturaliter tantum possidet, par. 4. decl. 5. nu. 1. 106. Vasallus possessione feudi non priuatur ob- iniectionem manus domini, par. 4. decla. 5. nu. 27. 109. Verba cum effectu intelligenda, par. 2. decl. 2. nume. 4. 73. Verba simpliciter accipiuntur non secun- dum quid, par. 2. decl. 5. nu. 14. 78. Verborum inter omnes conuenit, sensus, pa- 2. decl. 5. nu. 17. 78. Verbum, uiuus, in hac consuetudine hære- dem significat, parte 2. declarat. 7. num. 17. & 18. 83. Verba, intestatus & ab intestato an diffe- rant, par. 3. decl. 7. nu. 7. 103. Verba, le plus proche, uel, proche heritier, ad hæres ab intestato tantum referen- da, par. 2. decl. 7. nu. 15. 83. Verba naturaliter intelligenda, par. 2. decl. 7. nume. 18. 83. Verba in dubio per prius, non posterius in- telligenda, par. 2. dec. 9. nu. 5. 84. Verba si dispositioni non conueniunt disposi- tio locum non habet, part. 2. declar. 13. numero 5. 94.

Verbum ab intestato iunctum defuncto, an aliam vim habeat quàm iunctum hære- di, par. 3. decl. 7. nu. 9. 103. Verba intestatus & sine testamento, an dis- ferant, par. 3. decl. 7. nu. 1. 103. Vera possessio à lege ipso iure inducitur, pa- 5. decl. 1. nu. 6. 111. Verè qui tradere non potest, nec fictè po- test, par. 4. decl. 1. nu. 1. 105. Verona hac consuetudine vtitur, præf. a. de- cla. 2. nu. 6. 65. Vero uerius, præf. a. decl. 7. nu. 10. 71. Vestire quid Cicero, præf. decl. 1. nu. 4. 64. Videtur, uerbum improprietas notat, par. 2. decl. 5. nu. 13. 78. Vincentia hac consuetudine præf. a. declar. 2. nume. 6. 65. Violentia dominium opponentis elidit, part. 6. decl. 5. nu. 2. 117. Vir & uxor sibi inuicem succedunt deficiẽ- tibus hæredibus legitimis uel testamen- tarijs, par. 2. decla. 15. nu. 1. 95. Etiam si uir sit clericus, ibid. 95. Etiamque si sit uulgo conceptus, ibid. 95. Viri & uxoris agnati an sibi mutuo succe- dant, par. 2. decl. 15. nu. 2. 95. Vir & uxor vtique alterius hereditatem agnoscere dicuntur & fideicommissarijs restituere, ibid. nu. 13. 96. Vir & uxor inter se an sint uerè hæres, an honorũ possessores, ibid. nu. 27. 97. Vis constituti ad secundum donatarium an transeat, par. 2. decl. 5. nu. 19. 78. Vlpianus alibi nobilis alibi nobilissimus, præ- fat. decl. 7. nu. 8. 71. Vniuersitas Doctõri, et scholastico succedit excluso fisco, par. 2. decl. 15. nu. 6. 95. Vusufructus ad hæredem non transit, pa. 3. dec. 1. nu. 1. 99. Vusufructuarij hæres non sãsitur per nostrã consuetudinem, par. 3. dec. 1. nu. 199. Vusufructuarius confestim quàm quis est, alium possessorem facit, part. 3. decla. 1. num. 2. ibi. 99. Vusufructuarius uidetur se constituere possi- dere nomine proprietarij, part. 3. declar. 1. nume. 2. 99. Vusufructuarius an sibi naturaliter, an prop- rietario possideat, par. 3. dec. 1. nu. 4. 99. Vusufructu finito uiuente usufructuario, pos- sessio per actionem auocanda est, parte 3. decla. 1. nu. 6. & 7. 99. & 100. Vusufructu finito morte naturali, possessio ad proprietarium redit ipso iure, par. 3. dec. 1. nume. 7. 100. Vusufructuarius in alium plus iuris nõ tran- sferit, quàm habeat, par. 3. declarat. 1. nu- mero 8. 100. Vusufructuarius procurator proprietarij di- citur, par. 3. decl. 1. nu. 8. ibi. 100. Vusufructuarius possessionem sine consensu proprietarij interuertere nequit, part. 3. decl. 1. nu. 8. ibid. 100. Vusufructuario mortuo qui rem uendiderat, proprietarius in re vendita manu tene- tur, par. 3. decl. 1. nu. 8. ibi. 100. Vsus loquendi, omni proprie uerborũ signifi- cationi præualet, par. 3. decl. 7. nu. 5. 103.

TABVLA ALPHABETICA
I N T R A C T A T V M,
De iure constituti possessorij.

ACESSORIVM sequitur naturā sui principalis, 32. ampl. nu. 2. fol. 153. & in 7. limit. nu. 40. & 172.
Accipere verbū denotat realem traditionem, in 10. limit. num. 1. fol. 177. & iterum in 26. limit. nu. 8. f. 188.
Actus inter vivos, in testamento factus retinet vim actus inter vivos, non ultimæ voluntatis, in 24. ampliatio numero 1. lio. 148
Actus in dubio censetur esse gestus nomine proprio, non alieno, par. 2. ampl. 26. num. 15. fol. 150.
Actus unus vel totus reiiciendus, vel totus accipiendus, par. 2. ampl. 30. nu. 2. folio 151.
Actus censetur eius esse, qui ratum eum habuit, non eius qui ipsum fecit, par. 3. limit. 30. nu. 62. fol. 199.
Adiectum pro non adiecto interdum habetur, in 7. limit. nu. 46 173
Agatho Poeta amicus, discipulus, & familiaris Platonis, in 7. limit. numero 6. 166
Alienatio bonorum simpliciter facta, non comprehendit futura, in 32. ampl. numero 19 154
Aliud est facere, aliud facienti consentire, in 1. limit. nu. 12 159
Alius, dictio, quam vim habeat, parte. 1. numero 54. & iterum 63. folio 36. & 38
Alteri stipulari nemo potest, nisi eius intersit, in 30. limit. nu. 15 192
Alteri presentia stipulari potest, si modo eius presentia vera sit, non ficta, ibidem numero 63 199
Animo definitus possidere, par. 3. limit. 7. numero 13 167
Antecedens ad se trahit consequens, in 13. limit. nu. 2 178
Argumentum à reciprocis, in 26. ampl. numero 2 144
Aspectu transfertur possessio, parte 3. limit. 17. nu. 3 182

Baldus in decretales multa mirabilia & singularia scripsit, nullo legum aut canonum testimonio, parte 3. limit. 6. numero 1 165

CALOR iudicij, parte. 3. limit. 30. numero 37 195
Capituli, quanquam de usuris, lib. 6. declaratio & interpretatio. ibidem numero 44 196
Captivi favorabiles, ibid. nu. 43 196
Κατατάξις Græcis quid sit, par. 1. numero 1 129
Certitudo in genere an sufficiat, in 32. ampliat. nu. 11 154
Cessante causa constituti an cesset effectus ipsius, in parte 3. 29. limit. per totum, folio 188
Cessante causa cessat effectus, & in legibus, & in contractibus, & omnibus alijs dispositionibus, ibi. nu. 2 189
Cessio & patientia in nominibus & alijs rebus incorporalibus pro traditione habetur par. 3. limit. 1. nu. 10 159
Claudij Cæsaris dictum, Litura extet, limit. 7. numero. 10 167
Clauum traditio an operetur traditionem possessionis rei absentis, in 3. ampl. numero. 3. fol. 142
Quid si tradens ipsas claves non possideat, in 1. limit. nu. 5 158
Quid si nullus precedat titulus, in 6. limit. numero 4 165
Clausula appositæ in aliqua dispositione sequuntur naturam ipsius, in 7. limit. numero 28 170
Clausula, haberi pro infectis, an præiudicet iuri alteri quesito, in eadem. limit. numero. 48 174
Et quid si id ius sit quesitum ex iure civili, ibid. 174
Clausula constituti an possit à notario suppleri, in 31. limit. per totum, num. 16. in fin. 201. & 203
Clausula quæ possunt à notario per extensionem apponi, in eadem limit. in pluribus locis. 202
Clausula, & c. in instrumentis posita quæ vim habeat, ibidem numero 2. & alijs multis seq. 201
Clausula consuetæ apponi ex stilo notariorum in inscrys partibus an operetur, ibi. nu. 12. 13. 14 203
Clausula codicillaris posita ex stilo notariorum an vim suam retineat, ibidem numero 12 203
Colonus an priuet dominum sua possessione, tradendo alteri, realiter, in 14. limit. numero 1 179
An per constitutum, ibid. 179
Quid si id faciat consentiente dominio, ibi. numero 2 179
Quid autem si ipsa possessio sit vacans, ibi. nu. 3. 4. 5 179

Consensus eandem vim habet, ac actus ipsa quantum ad effectum eiusdem actus, in 13. limit. nu. 15 190

Quid si colonus possidet naturaliter, ibid. nume. 6. 7. 8. 9 180
Quid si sit colonus ad longum tempus, ibi. num. 11. & 12 180
Quid si ipse colonus non mala fide alteri tradat, ibi. nu. 13 181
Colonus soluendo pensionem hæredi domini facit eum possessorem, par. 3. limit. 14. nume. 3 179
Colonus vel cōductor perpetuus, vel ad longum tempus, est dominus utilis & possessor, ibi. nu. 12 181
Colonus hic & emphyteuta equiparatur, Colonus hic & emphyteuta equiparantur, ibidem. 181
Colonus an, & quando tempore possit præscribere contra dominum, in 21. limit. nu. 6. & 8 185
An & eius heres, ibi. nu. 9 185
An alius qui à colono bona fide recipit, ibi. numero 14 186
Conditio impedit vim contractus ante euentum illius, nisi uentum sit ad traditionem, in 1. par. nu. 77 139
An autem in id sufficiat constitutum, ibi. Conditio non retrahitur in præiudicium alterius, in 17. ampl. nu. 6 146
Conducens scienter rem suam ab alio, ei donare uidetur, in 5. limit. nu. 2 142
Conducens censetur constituere se possidere nomine domini, par. 3. limit. 9. nu. 3 175
Conductio an sciat cessare presumptionem fraudis aut simulationis, quæ inde oritur, quod alienans remanet in possessione, ibidem. 175
Conductio rei sue non potest consistere, in 7. limit. nu. 23 169
Coniunctio personæ an faciat presumptionem fraudis vel simulationis, in 9. limit. numero 8 176
Confessio constituti perinde valet ac ipsum constitutum, in 2. ampl. 141
Sed quid si sine constituto possessor fateatur alterum possidere, an in eum transferat possessionem, ibi. nu. 3 141
Confessio non immutat rei veritatē, ibi. 141
Confessio facta in contractu inutili an valeat, in 7. limit. numero 19. folio 169. & 70. in 2. locis. 169. & 170
Confessio facta in iudicio inualido, probat, modò non sit iudex incompetens, d. numero 19 169
Confessio non dat robur contractui inutili, ibi. nu. 26 170
Confessio solutionis precij de qua aliter non apparet, an faciat præsumi fraudem vel simulationem, limit. 9. numero item 9. 176
Consensus eandem vim habet, ac actus ipsa quantum ad effectum eiusdem actus, in 13. limit. nu. 15 190

Censpe-

Conspectus rei venditæ transfert possessionem ipsius, in 1. limit. nu. 6 158
Si tamen vendens eam possideat, aliàs secus, in 1. limit. nu. 6 158
Constitutio loquens in possessione, an habeat locum in quasi possessione, in 34. ampliat. nume. 3. fol. & in 1. limit. nume. 10. fol. 148. & 159
Et quid si sit penalis, d. nu. 2 148
Constitutio debiti non ualet si contractus principalis non ualet, in 7. limita. numero 25 169
Constitutum aliud quàm hoc nostrum possessorium, par. 1. nu. 1 129
Constitutum, Constituens, Constitutarius, constitutio possessoria. ibid. 129
Constitutarium vocamus, ad cuius commodum fit constitutum, parte. 1. nume. 1. folio 139
Constitutum transfert possessionem, part. 1. numero 2 129
Ratio eius rei, ibi. nu. 3 129
Constitutum simplex, id est, sine precario, transfert possessionem naturalem & civilem: cum precario, naturalem tantum, par. 1. nu. 4. Nisi aliter conuentum sit, ibi. numero 5. 129
Constitutum simpliciter non priuat dominij possessione, precario constituens priuat, par. 1. num. 4 129
Constitutum quod sit ab alio, aut pro alio, an differant, ibi. nu. 6 130
Constituens an liberatur à traditione, ita ut contra eum ad id agi non possit, parte 1. nume. 7. 8. 9 130
An autem & a traditione facti, ibidem numero 10 130
Et quid si constituens promisit tradere rem nactam & liberam. ibid. num. 11 131
Constitutarius simplex, id est, sine precario etiam posterior, an præferatur constitutario cum precario priori, par. 2. nu. 12. & locis ibi allegatis. 131
Constitutum simplex, an transferat naturalem possessionem, cum constituens non est in fundo, 1. par. nu. 13 131
Constituens an & quomodo possit priuare constitutarium sua possessione, in 1. parte, nu. 14. & nu. 27. & in 2. parte, ampliat. 20. & in 3. parte, in 14. limit. 131. & 133. & 147. & 180
Constitutum cum precario interdum utilius, quam simplex sine precario, part. 1. nu. 14. & 15. 131
Constitutum uel precarium facit ut agi possit Publiciana, par. 1. nu. 16 131
Constitutum facit, ut rescipere possimus, in 1. par. nu. 17 131
Constitutum facit ne contrahentes nudo consensu discedant à contractu, sine retraditione, in 1. par. nu. 19. & sequen. & in 3. parte, in 20. limit. & iterum in 29. fol. 132. & 184
Constitutarius præfertur alteri, cui postea res realiter tradita est, in 1. parte, num. 21. & multis seq. 132
Si modò is precium soluerit, ibidem numero 27 133
Sed an id procedat quantum ad possessionem, ibidem numero 28. & loco ibi al-

legato. 133
Constitutum impedit translationem dominij in alium, & quomodo in 1. par. numero 31. & multis seq. 134
Constitutum facit, ut uenditor teneatur præcisè tradere in 1. par. nu. 36 134
Constitutum an id faciat, ut creditor possit propria autoritate ingredi fundum, etiã resistente debitore, in 1. par. nu. 37. & seq. & iterum nu. 70 134. & 139
Et quid si creditor iudicem adierit, ibi. nu. 39. & multis seq. 135
Constitutum operatur, ut pactum ingrediendi propria autoritate transeat in singularem successorem, in princip. nu. 43 135
Constitutum simplex sine eo pacto idem operatur, ibi. nu. 44 135
Sed an procedant ex interuallo, ibidem numero 45 135
Et quid si interuenit simplex precarium, ibi. nume. 46 135
Quid autem si ipse tertius habet hypothecam, ibi. nu. 47 135
Quid item si hic tertius non habet causam à constituyente, ibi. nu. 48 136
Constitutum an habeat eam vim, ut non requiratur excussio principalis debitoris, in 1. parte numero 54. & multis sequen. usque ad 65 136
Et quid si constitutum sit finitum per mortem constituentis, ibidem nume. 65. & sequenti. 138
Quid item si statuto cautum est simpliciter, ut fiat excussio ibidem numero 67. folio 138
Constituens qui non vult restituere rem constitutario, eum spoliare censetur, & tenetur remedijs aduersus spoliatores competentibus, parte 1. numero 69 139
Constitutum uenditoris an impediatur prescriptionem aduersus emptorem, parte 1. numero 71. & part. 3. in 21. limit. folio & 184. 139
Constitutum uenditoris an eum excuset à cultura fundi venditi, part. 1. nu. 73. & sequenti. 139
Constitutum facit ne valeat donatio omnium bonorum presentium & futurorum, ibi. numero 75 139
Constitutum faciens depositarius, uendens sine alia traditione, an teneatur de periculo rei, ibid. num. 76 139
Constitutum sufficit ad perfectionem, & effectum contractus conditionalis, ibidem num. 77 139
Constitutum est actus fictus traditionis, in 2. part. ampliat. 1. nu. 1 140
Ex eo tamen transfertur vera & propria possessio, ibi. num. 2. & seq. 140
Constitutum confessio per eam valet, ac constitutum ipsum, in 2. par. ampliat. 2. num. 1. & 2. 141
Constitutum an operetur translationem possessionis rei absentis, in 2. part. ampliat. 3. 141.
Constitutum ut transferat possessionem, an requiratur ut constituens à se suam possessionem abijciat, & eandem apprehēdat, in 2. parte, ampliat. 4 142
Constitutarius si cadat possessione, quam post

constitutum apprehenderat, eaque ad constituentem redeat, an ut illius constituti possidebit in 2. parte ampliat. 5. 142
Constitutum nostrum transfert etiam possessionem, quam per alios retinemus, in 2. parte ampl. 6. 142
Etiam ignorante eo per quem possidemus, ibid. 142
Constitutum transfert possessionem, etiam si dictum sit quod possessio realis & corporalis tradetur per constituentem, in 2. par. ampl. 6. 142
Constitutum transferendo possessionem, transfert & dominium, etiã directum, nedum utile, in 2. par. ampl. 8 143
Constitutum vis non impeditur per clausulam retentionis possessionis ad vitam constituentis, aut ad aliud tempus in 2. part. ampl. 9 143
Constitutum appositum in primo instrumento relato, censetur esse repetitum in secundo referente, in 2. parte, ampliat. 10. 143
Constitutarius spoliatus, potest intentare remedium recuperandæ, in 2. par. ampliat. 11 143
Constitutum an & quomodo duret post mortem constitutarij, in 2. pa. amp. 12. per totum. 143
Et quid si sit statutum ut possessio defuncti continetur in heredem, ibidem numero 3 144
Constitutum an duret, & quomodo, post mortem constituentis, in 2. part. in 13. ampliat. nume. 1 144
Constitutum vis an transeat in tertios possessores, in 2. par. ampliat. 14 145
Constitutum an transferat possessionem ea contractu conditionali, in 2. parte ampliat. 15 145
Constitutum appositum in contractu conditionali est conditionale, ibidem numero 3 145
Constitutum purum appositum in contractu conditionali, est inefficax durante conditione, ibi. nu. 4 145
Constitutum appositum in contractu ad diem, non transfert ad possessionem ante eum diem, in 2. parte ampliat. 16. folio 146
Constitutum conditionale appositum in contractu puro, transfert possessionem conditione impleta, in 2. parte in 17. ampliat. 146
Sed quid si ante diem uel conditionem constitutus mutet voluntatem, ibidem numero 3 146
Et quid si interim alteri fuit res uendita & tradita ibidem numero 4. 5. & sequenti. 146
Et quid si alteri fuit fictè tradita, ibidem numero 8 146
Et quid item si interim moriatur constitutus, ibi. nu. 9 146
Constitutum appositum in pacto nudo transfert possessionem, in 2. parte ampliat. 18. fol. 147
Constitutum etiam in contractibus innominatis transfert possessionem, in 2. par-

16

stitutum interuenit, parte 1. numero 54. & sequenti vsque ad 65. folio 136. & 138.
Creditor non sibi simpliciter possidet, sed de bitori, par. 1. nu. 61 138
Creditor an & quanto tempore praescribat pignus contra debitorem, parte 3. limit. 21. nume. 8 185
Curia parlamenti lites diiudicat ex bono & aequo, parte. 3. limitatione. 15. numero 3. fol. 181
Curator an per suum constitutum transfe- rat possessionem, ibid. 181

D

Datum pro non: dato aliquando habe- tur, parte 3. limita. 7. num. 46. fo- lio. 173
Debitor qui se constituit possidere nomi- ne creditoris, an & quomodo possit eum priuare possessione, parte 3. limit. 14. nu- mero 10 180
Debitor non sibi simpliciter possidet, sed ad utilitatem creditoris, parte 3. limit. 29. numero 8 189
Deditio an absenti & ignoranti fieri potest, par. 3. lim. 30. nu. 1 189
Delicto remisso censetur remisso qualitas il- lius accessoria, parte 3. limit. 7. num. 40. folio 172
Delictum procuratoris non nocet dominio, nisi veniat in consequentiam mandati, par. 3. lim. 13. nu. 4 178
Depositarius uendens rem depositam, & tradens tenetur de rei periculo, etiam si postea redemit. Sed an in id sufficiat constitutum, parte 1. numero 76. fo- lio 139
Deus facta infecta non facit, par. 3. limit. 7. nu. 6. & seq. 166
Deus uirginitatem non restituit, ibidem nu- mero 9 167
Deus non facit actum repugnantem, ibid. numero 8 167
Deus non facit, ut uerum sit non uerum. ibidem. 167
Deus non facit ea quae contradictionem im- plicant, ibi. 167
Dictio, alius, quam vim habeat, parte 1. numero. 5 iterum 63 137. & 13
Dictio donec, importat limitationem tempo- ris uel dispositionis temporalis, part. 2. ampl. 5. nu. 2 142
Dictiones ex nunc, prout ex tunc, quam vim habeant, parte 3. limit. 2. num. 16. folio 163
Dictio, & c. in instrumento apposta, cuius est effectus, par. 3. lim. 31. nume. 2. 3. 10. fol. 201. & 202
Dolus aut culpa in committendo maior est, quam in omittendo, par. 1. numero. 58. 137
Dominium non potest esse penes duos in so- lidum, parte 2. ampliat. 30. numero 3. 151
Dominium superueniens confirmat aliena- tionem praecedentem, par. 3. lim. 1. nu. 6. folio 158
Dominium post mortem alienantis transfer-

ri potest, par. 3. lim. 2. nu. 9. 162
Dominium an queri possit ex contractu in- utili, par. 3. lim. 7. nu. 50. 174
Dominium non transfertur per liberam per- sonam sine ratificatione, par. 3. limit. 30. nume. 57 198
Dominium translatum non concludit posses- sionem translata, dicta limitat. 30. numero 58 198
Donatio inter uiuos, testamento fieri potest, part. 1. nume. 23. & part. 2. ampl. 24. nu. 1. 3. 3. & 148
Et ex constituto illius transfertur posse- sio, ibid. 133
Donans non conuenitur, nisi in quantum fa- cere potest, par. 1. nu. 29. & 30 133
Nisi semel rem tradiderit, quae postea ad eum peruenit. Et in id sufficit constitu- tum, ibid. 133
Donationes inter uirum & uxorem an tra- ditionem requirant, & morte confirmen- tur, parte 1. numero 49. & iterum. 33. folio 136
An autem in id sufficiat constitutum, d. n. 49. praeterea nu. 51. & 52 136
Donationes inter patrem & filium fami. re- quirunt traditionem, parte. 1. nume. 49. folio 136
Et an constitutum sufficiat, ibi. nu. 50. & multis seq. 136
Donatio omnium bonorum praesentium & futurorum an valeat, cum interuenit co- stitutum, par. 1. nu. 75 139
Donans an possit ante traditionem alteri ob- ligare, limit. 30. nu. 9. & 10. & iterum nu. 49. & multis seq. 190. et 197
Duae fictiones possunt concurrere diuersis respectibus, parte 2. ampl. 26. numero 9. folio 150
Duae fictiones ex diuersis fontibus ortae que possunt concurrere, ibidem numero 10. folio 150
Modo tendant ad commodum diuersarum personarum, ibid. nu. 11 150
Duae item fictiones concurrunt ad producen- dum unum & eundem effectum, ibid. numero 12 150
Duae specialitates non concurrunt, ut nec duae fictiones, par. 3. lim. 5. nu. 4 165
Duae fictioes, specialitates, aut improprie- tates concurrunt, quando una procedat ex consequentia alterius, ibidem nu. 6. folio 165

E

Ecclesia constituens se pro alio possidere an possit nibilo minus alienare, part. 1. num. 34 134
Ecclesia an transferat possessionem per con- stitutum, par. 2. ampl. 23 147
Emphyteuta simpliciter uendens nec tra- dens non cadit emphyteusi, par. 3. limit. 26. num. 1 187
Quid si constituerit se possidere nomine emptoris, ibidem numero 2. & 5. & 6. folio. 187
Quid si protestetur de iure domini, ibidem numero 6 188
Emptor cum clausula precarii non tenetur

ad usuras, parte 1. numero 4. fol. 129
Emptor ex die traditae possessionis tenetur uenditori ad usuras precij non soluti, pa. 3. lim. 28. nu. 1 188
Et an in id sufficiat constitutum, ibi- dem. 188
Et cetera, nota in instrumentis posita quam vim habeat, parte 3. limit. 3. nu. 2. 3. 10. fol. 163. & 164
Euictionis promissio apposta in contractu inutili, inutilis & ipsa, est par. 3. limit. 7. nume. 28 170
Euictio non debetur ex contractu nullo, ibi- numero 39 172
Excommunicatus per constitutionem qua pro infecta habetur, non habet opus abso- lutione, ibid. nu. 45 173
Ex nunc pro ut ex tunc & e contrario, qua- uim haedictiones habeant, par. 3. lim. 2. numero 16 163

F

Facta nulla iuris constitutione mutari. possunt, parte 3. limit. 7. numero 2. & 3. 166
Facta infecta lex facere non potest, ibidem nu. 2. 3. 4. 5. & seq. 166
Nec Deus quidem, ibidem numero 6. & sequenti. 166
Nec e diuerso infecta facta, ibidem nu- mero 46 173
Sed haec intelliguntur, quantum ad rem ipsam, nam quantum ad ipsius robur & effectum id potest lex facere. ibidem numero 49 174
Etiam quantum ad effectus praeteritos, ibid. nu. 47 174
Sed & Deus praeterea quantum ad rei memoriam, ibid. nu. 4. & seq. 166
Factum haberi pro infecto non ex ueritate est, sed ex fictione, ibid. nu. 49 174
Factum nunquam habetur pro infecto qua- tum ad praedictum facientis rem pro- hibitam quin puniatur, ibi. 174
Factum iudicis, factum partis est, part. 3. li. 17. nume. 3 182
An autem proprie, ibid. nu. 5 182
Sed & an habeat tantum uirium, ibi. nu- mero 6 182
Feudi traditio facta si domino placuerit, an priuet uasallum, parte. 2. ampl. 17. nu- mero 2 146
Feudi possessio an transferatur per constitu- tum, parte 2. ampliat. 36. per totum. 157
An & per ususfructus retentionem, ibi- numero 2 157
Ficta traditio expirat per uera, pa. 2. ampl. 5. nume. 3 142
Fictiones duae possunt concurrere diuersis respectibus, parte 2. ampl. 26. nume. 9. folio 150
Fictiones duae ex diuersis fontibus ortae possunt concurrere, ibidem numero 10. folio. 150
Si tamen tendunt ad commodum diuersa- rum personarum, ibidem numero 11. & parte 3. limi. 39. nume. 60. fol. 150 & 157

Ficta

Ficta fieri non potest, quod uere non po- test, par. 2. ampliatio. 32. num. 6. et pa. 3. limit. 1. nu. 3. fol. 153. & 157
Fictio non potest plus operari quam ueri- tas, 153
Fictus titulus aut traditio non cadit in re- bus a persona non separabilibus, part. 2. ampl. 33. nu. 3 155
Fictio & praesumptio quid inter se differat par. 3. limitat. 5. numero 2. & 3. fol. 165
Fictio cum praesumptione simul concurre- re potest, d. nu. 3 165
Ficta traditio ex praesumpto titulo non tras- fert possessionem, ibidem numero 5. fo- 166
Fictio duplex in diuersis personis concurre- re possunt, par. 3. limitat. 30. numero. 60. & par. 2. ampliat. 26. numero. 9. fol. 198. & 159
Filiatio praescribi non potest, par. 2. amplia. 35. nu. 4 157
Fiscum & pupillum equiparari, part. 3. li. 30. nu. 44 196
Frater stipulatus feudum pro se & altero fratre, totum sibi querit si is frater nol- lit acceptare, part. 3. lim. 30. num. 77. 200
Frater in feudis potest stipulari fratri, ibi. 200
Fructuarius nullo tempore praescribit contra proprietarium, & eq; contra heredes illius, par. 2. amp. 13. numero 5. folio. 145
Furtum an committatur uendendo rem alie am sine traditione, Et an in id suffi- ciat constitutum, parte. 1. nume. 68. & par. 3. limitat. 26. numero. 3. & 7. 138. & 187. & 188

G

Garentigia non ualet si contractus pri- cipalis super quo apponitur no- ualet, part. 3. limitat. 7. numero 26. fo- 170
Garentigia instrumenta quae dicantur, pa. 3. lim. 30. nu. 48 197
Garentigia quid est, ibi. 197
Garentigia praecipuum omisum per nota- rium suppleri non potest, part. 3. limit. 30. nu. 48 197
Gestum aliquando pro non gesto habetur a lege, parte. 3. limitat. 7. numero 46. 173

H

Habilitas contrahentis superueniens actum confirmat, part. 3. lim. 1. n. 16 160
Heres coloni domino possidet, ut colonus possidebat, par. 2. ampl. 13. nu. 5. fol. 178
Heredes constituentes an aliquo tempore praescribant contra constitutarios etia- ignorantes, ibidem numero 6. & 7. fo- 178
Heres iustus per consuetudinem an trans- ferat possessionem per constitutum, pa.

3. lim. 4. per totum 164
Et quid si non sit saisitus per consuetudi- nem, ibi. nu. 164
Heres an sit possessor ex consuetudine qua mortuus fuit uiuum contra constituta rium cui absenti notarius stipulatus fue- rat, parte 3. lim. 30. nu. 10. 190
Heres an possit ratificare quod nomine de- functi factum est, par. 3. lim. 30. nu. 68 & multis seq. 199
Heres eadem persona cum defuncto, ib. nu. 68 199
Heres eiusdem potestatis ac iuris, cuius fuit defunctus, ibi. nu. 70 200

I

Ignoranti quomodo acquiritur per libe- ram personam, par. 3. lim. 30. num. 55. 198
Incorporalium rerum quasi possessio quari- tur sola cessione & parietia, par. 2. amp. 32. nume. 23. & par. 3. limitatio. 1. nu. 50. fol. 154. & 158
Incorporalium rerum traditio non requiri- tur ad dominij acquisitionem, dicto nu. 23 161
Incorporalium rerum possessio facilius tra- ditur per fictionem quam corporalium, ibid. 161
Incorporalia non possidentur, part. 3. lim. 1. nu. 9 159
Sed quasi possidentur, ibidem numer. 10 159
Incorporalium rerum spoliatio dicitur, pa. 3. lim. 1. ibid. 159
Indebitum sciente soluens praesumitur do- nare, par. 3. lim. 5. nu. 2 165
Infamia facta a principe aboleri non potest, par. 3. lim. 7. nu. 10 167
Infantes praeter ceteris fauorabiles, par. 3. li. 30. nu. 30 195
Infectum factum fieri non potest, nec e di- uerso, par. 3. lim. 7. nu. 2. & seq. num. 9. 166. & 167
Initium actus in aliud tempus collati non inspicitur, sed tempus in quod confertur par. 3. li. 2. 3. 161
Institutio heredis trahitur ad futura, par. 2. ampl. 32. nu. 21 154
Institutum pro non instituto quandoq; lex habet, parte tertia, lim. 7. numer. 46. 173
Instrumentorum traditio an operetur tras- lationem possessionis rei absentis, parte. 2. ampl. 3. nu. 4. fol. 142
Instrumentum cum nullum est, sunt & nul- la omnia in eo contenta, par. 3. lim. 7. nu. 25 169
Instrumento cassato, cassantur omnia acces- soria, & consentanea, ibid. numero. 40. 172
Instrumenta garentigiata quae dicantur, pa. 3. lim. 30. nu. 48 197
Instrumenta confessionata, ibidem. 197
Ea autem habent executionem paratam, ibidem 197
Inuestitura an transferat possessionem, pa. 2. ampl. 25. nu. 3. & par. 3. lim. 17. nu.

2. fol. 148. & 182
Iudex an transferat possessionem rei adiu- dicatae per constitutum, par. 3. in 17. lim. per totum 182
Et quid si iudex non possit ingredi fun- dum, ibidem numero 7. 8. 9. fol. 182. & 183
Quid si sit consuetudo, ut id faciat iudex. ibi. nu. 10 183
Quid si pars qui obtinuit aliunde, fundum detinet ibidem numero 12. 183
Iudicis factum, factum est partis, ibid. nu. 3. 182
Sed id tamen improprie, ibidem nume. 5. 182
Nec tantum habet uirium quantum fa- ctum partis, ibidem numero 6. folio. 182
Iudex potest dare facultatem parti uincti ut fundum euictum propria autoritate ingrediatur, par. 3. lim. 17. num. 13. & 14. 183
Etiam si res non sit in conspectu, ibidem. 183
Iudex an possit alijs stipulari, part. 3. limit. 30. nu. 24. 25. 26 194
Iudex qui notarius est, non potest ipse acta scribere coram se gesto, ibidem. nu. 38. 196
Iudex potest irrequisitus suum officium in- terponere pro pupillis & alijs miserabi- libus personis, sed id nullum habet effe- ctum, nisi is ratificet ad cuius commodum factum est, ibidem numero 65. folio. 199
Iudiciales actus plus habent roboris, qua- extraiudiciales, ibidem numero 37. fol. 195
Iunonis uirginitatem recipientis fabula, par. 3. lim. 7. nu. 9 167
Iuramentum rescinditur rescisso principali ibi. nu. 28 170
Iuramentum appositum in instrumento si- mulato, nihil operatur, ibidem numero 32 171
Idem si praesumitur simulatus, ibidem. 171
Iuramentum an semper sequatur naturam contractus in quo apponitur, ibid. num. 35. & 37. fol. 171. & 172.
Iuramentum appositum in contractu alter- natiuo, censetur & ipsum alternatiuum ibid. nu. 36 172
Iuramentum appositum in contractu ex sit- lo notarij an suam uim obtineat, pa. 3. lim. 31. nu. 12 202

L

Laudimia an debeantur ex uelitione, Lre nondum tradita, p. 3. li. 22. fo. 186
Quid si tradita fuerit per constitutum, ibi. 186
Legatarius cuius nomine testator constituit se possidere, lucratur fructus a tempore mortis, imo a tempore traditionis, par. 2. ampl. 24. nu. 2 148
Legatarius cui a testatore factum est con- stitutum potest propria autoritate fun- dum legatum accipere, ibidem nume. Tomus iij. 6 4. fol.

4
Legatum pro quo testator se constituit potest *fidere nomine legatarij accipit naturam donationis causa mortis, part. 2. ampl. 24. nu. 2* 148
Legatum uniuersale trahitur ad futura, *parte 2. ampl. 32. numero 2. folio. 152* 143
Legatum reſta transit in legatarium, quatum ad dominium, *par. 3. lim. 2. nu. 6.* 162
Non quo ad possessionem, *ibidem nu. 7.* 162
L. Papinianus. ff. de donat. inter uirum et uxorem. intellectus, *par. 1. numero. 53.* 136
Lex ad ea non trahitur, *quibus uerba illius non conueniunt, in 1. part. nu. 62.* 138
L. certè. ff. de precar. explicata, in 2. part. ampliat. 1. nu. 5 140
Lex factum infectum facere non potest, *part. 3. lim. 7. nu. 4. & seq.* 166
Nec è diuerso quod factum non est ut sit factum, *ibid. nu. 10* 167
Potest tamen facere ut factum pro infecto habeatur, *numero. 44. 45. & 46.* 173
Et è diuerso non factum pro facto, dicto num. 46. ibi. 173
Et non scriptum pro scripto, *ibidem.* 173
Et scriptum pro non scripto, *ibidem.* 173
Et gestum pro non gesto, *ibid.* 173
Et adiectum pro non adiecto, *ibidem.* 173
Et traditum pro non tradito, *ibid.* 173
Et datum pro non dato, *ibid.* 173
Et non scitum pro scito, *ibid.* 173
Et institutum pro non instituto, *ibidem.* 173
Legum autoritas non tollit ueritatem naturalem, *parte 3. limitat. 7. numero 3.* 166
Lex ueram traditionem impedire potest, *ibi. nu. 12* 267
Et possessionem ex corporali apprehensione, *ibidem* 167
Lex nunquam fingit quando nulla utilitas hinc oritur, *par. 3. lim. 13. nume. 178.* 178
Lex nihil frustra facit, *ibid.* 178
Leges loquentes de infantibus & pupillis, ad alios esse trahendas, *par. 3. lim. 30. nu. 30. & 31* 195
Lex non debet esse superuacua, *ibi. numer. 36* 295
Libellus concludens ad possessionem reru incorporalium, non uitiatur, *par. 3. lim. 1. nu. 10* 159
Locatio non probat possessionem contra tertium, *par. 3. limitat. 1. numero 21.* 160
Sed probat contra conductorem, *ibidem. nu. 21* 161

M

Maior factus, soluens censum à mino re promissum, ratificare uidetur,

par. 3. lim. 30. nu. 12 191
Maritus habet privilegium, ne conueniatur pro dote, nisi in quantum facere potest, *par. 1. nu. 29* 133
Nisi ipse semel eam reddiderit, quia si postea ad eum peruenerit, in solidum conuenitur, *ibi.* 133
Et quid si se constituerit possidere nomine uxoris, *ibi.* 133
Mediolani Statutum ut ex constituto generali non transeat possessio, *par. 2. ampl. 31. nu. 7* 152
Misus in possessionem bonorum debitoris ob ipsius contumaciam, recedit a possessione, oblata satisfactione. Si tamen interuenit constitutum, continuo debet reponi in possessione, *par. 1. numero. 72 & 74* 139
Mortuus an uiuus quis dicatur in ipso mortis articulo, *par. 3. lim. 2. numer. 22* 162
Mutatio uoluntatis non presumitur, *par. 2. ampl. 3. 2. nu. 17* 154
Mutuum id speciale habet ut alteri ignorationi quaratur actio, *parte 3. lim. 30. nu. 8* 190

N

N Hercules contra duos, *par. 3. lim. 17. nu. 9* 183
**Nemo dat quod non habet, in secunda parte ampl. 32. nu. 6. & par. 3. li. 1. nu. 3. fol. 153. & 158 183
Notarius stipulatus pro emptore, debet cōcipere stipulationem in persona sua nomine emptoris, non in persona ipsius emptoris, *par. 2. ampliat. 26. numero. 17. & par. 3. lim. 30. num. 78. fol. 151. & 200* 200
Notarius an possit alteri stipulari, *par. 3. li. 30. nu. 8. & seq. & ferè per totam eam lim.* 190
An saltem infanti, *ibidem numero 9.* 190
An & in conuenionalibus, *ibid. nu. 17. & multis seq.* 192
Quid si fiat autoritate iudicis, *ibi. nu. 20. & multis seq.* 192
Quid, si nulla causa cognitio requiritur, *ibi. nu. 22* 193
Notarius est publica persona, *ibidem. num. 27* 194
Notarij sunt iudices chartularij, *ibidem. num. 28* 194
Notarij non sunt ij quos seruos publicos leges uocant *ibid. numero. 32. & sequen.* 195
Notarij non possunt esse serui, *ibidem. nu. 34* 195.
Notarius an possit conficere instrumentu de re ad se pertinente, *ibidem numero 39* 196
Notarius debet esse rogatus, *ibid.* 196
Notarij officium non inuentum ad stipulandum, *ibi. nu. 40* 196
Notarij possunt stipulari alijs, in instrumentis guarentigiatis. *ibidem. numero 48.* 197
Notarij stipulatio pro absente, facit ut do-**

nans, aut uendens reuocare aut penitere non possit, *ibid. nu. 49.* 197
Notarij stipulatio ius querit alteri sine acceptatione illius, *ibidem. numero. 50.* 197
Notarij stipulatio an tantum habeat uiriū ut donans uel uendens non possit alteri donare aut uendere. Et si id faciat uter eorum praeferatur, *ibidem. numero. 51* 197
Notarij stipulatio an faciat, ut constitutu illius transferat possessionem in absentē ante ratificationem, *ibid. per totum, & maxime 53. & seq.* 198
Notarius qui pro absente stipulatus est, & accepit realem possessionem transferre in alium, *ibid. nu. 57* 198
Notarij stipulatio pro absente euanescit non sequuta ratificatione, *ibidem numero 46* 197
Notarij stipulatio siue acceptatio pacis pro altero ad certum tempus, non potest ratificari post illud tempus, *ibidem numero 65* 199
Notarius an possit reuocare stipulationem a se factam pro alio ante acceptationem illius, *ibid. nu. 66* 199
Notarij stipulatio hoc habet, quod alteri querit sine cessione, quod non habet aliorum stipulatio pro alijs, *ibidem numero 67* 199
Notarius quod alteri stipulatur, sibi non querit etiam si is alter nolit acceptare, *nu. 77. & 78* 230
Nisi ipsius notarij stipulantis interesset, *ibi. nu. 79* 201
Notarius quibus uerbis alijs stipulari debeat *ibid. nu. 80* 201
Notarius simpliciter rogatus intelligitur rogatus cum clausulis consuetis, *part. 3. lim. 31. nu. 7* 202
Notarius an debeat ponere in instrumentis ea quae sunt iuris & consuetudinis, *ibid. nu. 9* 202
Notarius an possit supplere renunciationem discussionis, *ibidem, numero. 11* 202
Notarius an possit supplere renunciationem periculorum & casuum, *ibidem.* 202
Nullitas in principio potentius operatur ad impediendum, quam ex post facto ad resoluendum, *par. 3. limitat. 7. num. 43* 172

O

Obligatio simplex bonorum futura cōprehendit, *par. 2. ampl. 32. nu. 29* 154
Obluionem inducit tempus, *pa. 3. lim. 21. nu. 4* 184
Omissum in contractibus pro omisso habetur, *parte 3. limitat. 31. nume. 11.* 202
Atq; etiam omissum in ceteris dispositionibus, *ibid.* 202

P

Pactum de non alienando non impedit dominij translationem, *par. 1. num. 31* 134
Nisi interuenerit constitutum, *ibidem.* 134
Modò alienans possideat, *ibidem nu. 33.* 134
An autem id procedat in ecclesia, *ibidem num. 34* 134
Et an per constitutum factum per debitorem impediatur dominij translatio, *ibi. nu. 35* 134
Pactum ingrediendi propria autoritate, non transit in successorem singularem, *par. 1. nu. 43* 135
Nisi interuenerit constitutum, *ibidem. & sequen.* 135
Tunc enim etiam contra ecclesiam transit, *ibidem* 135
Pactum legis commissoriae uel additionis in diem, an querat dominium uel possessionem per procuratorem, *part. 2. ampl. 26. numero 5. 6. 8. fol. 149. & 150* 150
Papa quare non potest sibi successorem eligere, *par. 3. limit. 2. numero 4. folio. 162* 162
Papa non potest tollere infamiam facti, *part. 3. lim. 7. nu. 10* 167
Papa potest reuocare ea quae sunt iuris potitiui ut ex tunc, *ibidem, numero 47.* 173
Paria sunt aliquid fieri tempore prohibito, uel id ipsum factum tempore permisso conferre in tempus prohibitum, *part. 3. lim. 2. nu. 3* 161
Partus pars uteri dicitur, *par. 2. ampl. 32. nu. 2* 152
Pars suum totum sequitur, *ibidem.* 152
Pater stipulando filijs nascituris si nulli nascuntur, sibi querit, *par. 3. lim. 30. num. 77* 200
Patientia includit scientiam, *part. 3. li. 12. num. 3* 177
Peusionis solutio non probat possessionem contra tertium, *parte 3. lim. 1. num. 21.* 160
Sed probat contra soluentem, *numero. 22* 161
Permissa esse censentur, quae non sunt prohibita, *par. 2. ampl. 32. numero 4. fol. 153* 153
Perpetuarij qui dicantur, *par. 3. lim. 13. nu. 12* 181
Philelphi epithaphium, *par. 3. lim. nu. 13.* 163
Pignus rei suae esse non potest, *par. 3. lim. 7. num. 23* 169
Pene promissio in contractu inutili an ualeat, *par. 3. limit. 7. numero 28. & 29.* 170
Populus liber an & quando possit se alteri subicere, *par. 2. ampl. 34. num. 6. in fin.* 156
Possessio civilis an sufficiat ad prescriptionem, *parte 1. numero 18. & sequen.* 131

Possessio quae transfertur ex constituto uel precario, an sit uera an ficta, *par. 2. amp. 1. per totum* 140
Et an comprehendatur sub statuto loquente de possessione, *ibidem numero. 4.* 140
Possidenti ciuilitè competit interdictum unde vi, *part. 2. ampl. 11. numero 2.* 143
Possessio an & quomodo transeat in heredem, *par. 2. ampl. 12. numero. 2. 3. 5. & par. 3. lim. 30. num. 74. fol. 144. et 200* 200
Possessio sub conditione tradi potest, *part. 2. ampl. 17. nu. 2* 146
Et ad tempus, *ibidem.* 146
Possessio sine animo non queritur, *part. 2. 2. ampliatio. 26. & part. 3. limitatio. 30. numero. 53. & 2. seq. fol. 149. & 198* 198
Possessio naturalis usufructuarij nunquam fuit apud dominum, *pa. 2. ampl. 33. nu. 1. 155* 155
Possessio immemorialis probatur per instrumentum constituti, *par. 3. lim. 1. num. 18* 160
Possessio quam habet haeres ex consuetudine, qua mortuus fuit uiuū, an uera sit an ficta, *par. 3. limit. 4. numero. 1. & 2.* 164
Possessio an transferatur ex donatione uiri & uxoris, & quomodo, *par. 3. lim. 7. propè per totum* 166
Possessio an & quomodo transferatur ex contractu inutili, *ibidem* 166
Possessio solo animo perditur, *ibidem nu. 13* 167
Possessionem non queri actu iuris ex contractu inutili, *ibid. nu. 14* 167
Possessio an transferatur ex uera traditione sine contractu aut causa iusta, *ibid. nu. 17.* 168
Possessio non transfertur ex simulato contractu, etiam cum reali traditione, *par. 3. lim. 8. nu. 6.* 175
Nisi uere actum sit, ut transferatur, *ibi. nu. 4* 175
Id tamen non procedit in precario, *ibidè nu. 5* 175
Quid autem si species uel nomen contractus est simulacrum, tamen aliquis alius contractus uere sit, *ibid. nu. 6* 175
Possessio non transfertur in emptorem apud se habentem, nisi id sciat uenditor, *par. 3. lim. 12. nu. 2. & 3.* 177
Possessio rerum ecclesiae an sit apud prelatum, *parte 3. limit. 16. numer. 1. & 3.* 181
Possessio rerum ecclesiae non uacat prelato mortuo, *ibid. nu. 2* 181
Possessio translata per constitutum, an & quomodo perdatur per negligentiam constitutarij, & quanto tempore, *part. 3. lim. 21. per totum* 184
Possessio an queratur absenti & ignorantij, *par. 3. lim. 30. num. 1* 189
Possessio non transfertur etiam translato dominio, nisi ea apprehendatur, *ibid. n. 58* 198
Possessorium competit pro rebus incorpo-

ralibus, *par. 3. limitat. 1. numero. 10* 159
Prelati an transferant possessionem per constitutum, *parte. 2. ampliatio. 23. & par. 3. lim. 16. per totum. fol. 147. & 181* 181
Prelatus an possideat res ecclesiae d. li. 16. nu. 2. & 3. 181
Præsentia rei uenditæ operatur translationem possessionis, *par. 2. amp. 3. num. 2.* 142
Præsentia rei nihil operatur ad translationem possessionis, nisi cedens possideat, *par. 3. lim. 1. nu. 6.* 158
Præsumptus titulus & fictus quid inter se differant, *part. 3. lim. 5. num. 2. & 3.* 165
Precarium solum ciuilem possessionem trahit *par. 1. nu. 4* 129
Nisi aliter conuentum sit, *numero. 5.* 130
Precarium in quibus differat à mero & simplici constituto, *ibid. num. 4. & seq. usq; ad nu. 13. 129. & 131* 131
Precarium an faciat ne requiratur excusatio principalis debitoris, *ibid. nume. 54.* 136
Precarium facit ut contractus conditionalis habeat effectum ante conditionem, *num. 76* 139
Precarium est ficta traditio, *par. 2. ampl. 1. nu. 1* 140
Ex eo tamen transfertur uera & propria possessio, *ibidem. num. 2. & multis seq.* 140
Precarium heredi aut in heredem continuatum, an nouum antiquumue dicatur, *part. 2. ampl. 13. numero 3. folio 144* 144
Precarium tacitè continuatur patièdo, *ibid. nu. 4* 144
Precarium rei suae esse non potest, *part. 2. amp. 24. numero. 4. & part. 3. lim. 7. nu. 23. & limitatio. 8. nume. 5. folio. 148. & 175. & 186.* 148
Precarium trahitur ad partum nascituru, *par. 2. ampl. 32. nu. 2* 152
Precarium non resoluitur resoluta uenditione, *parte 3. limitat. 7. numero. 20.* 169
Precario tenens an possit praescribere, *part. 3. limitat. 21. num. 4. & 8. folio. 184. & 185* 185
An eius haeres, *ibid. nu. 8* 185
Precarium appositum in conductione an transferat possessionem, *par. 3. lim. 22. nu. 1* 186
Quid si precarium & cōductio facta fuerint in diuersis contractibus, *ibid. nu. 2.* 186
Quid item si facta fuerint à diuersis, *ibi. 186* 186
Precarium in affectu positum an possessionem transferat, *parte. 3. limitat. 24.* 187
Precarium semper reuocari potest, *ibidem.* 187
Precarium inter personas prohibitas non transfert possessionem, *part. 3. limitat. 25* 187

Precarium an resoluitur resolutio principali contractu, parte 3. limita. 29. folio. 188
Precarium an finiatur finito pignore, ibid. nu. 6. 8. 9. 189
Precario possidens ab alio, an & quando illum priuet, constituendo se possidere pro alio, parte 3. limita. 14. numero 7. 8. 9. 180
Prelatus an transferat possessionem per constitutum, parte 3. limit. 16. per totum. 181
Quid si ipse prelatus constituat cum capitulo, ibidem numero 5. 181
Prelatus siue an ecclesia possideat rem ecclesiasticam, ibidem numero 3. & sequenti. 181
Primordialis dispositionis natura attendenda. parte 2. ampliatur. 26. numero 6. folio. 149
Princeps potest facere ut facta pro infectis habeantur, etiam quo ad effectus preteritos, limita. 7. numero 47. folio. 173
Sed an id possit facere in preiudicium aliorum, ibidem & numero sequenti. 173
Principali cassato censetur cassata omnia contenta in eo, parte 3. limit. 7. numero 28. 170
Principali rescisso, rescissum est & iuramentum, ibid. 170
Principali sublato an semper sublatum sit accessorium, parte 3. limit. 29. numero 7. folio. 189
Probationis difficultas ubi est, sufficit pre-sumptio aut uerisimilis probatio, parte 3. lim. 1. num. 18. 160
Procurator acquirit possessionem domino, parte 2. ampliatur. 26. numero 3. folio. 149
Sed an per actum civilem, ibidem numero 5. 6. 7. 150
Procuratoris titulum assumens, videtur actum eo nomine facere, & si aliter non exprimit, & non suo nomine, ibidem numero 15. 150
Procuratoris delictum non nocet domino, nisi veniat in consequentiam rei mandata, par. 3. lim. 1. 3. nu. 4. 178
Procurator si rem quampiam vendidit cum clausula constituti, & postea dominus alteri vendidit & tradidit, uter horum emptorum praefertur. ibidem numero 2. 178
Procurator uendens & constituens possidere nomine emptoris, an transferat possessionem, d. limita. 13. per totum ibidem. 178
Et quid si ad id habeat speciale mandatum, ibid. nu. 9. & 10. 178
Quid si habeat mandatum cum libera, ibidem nume. 12. 179
Quid si habeat mandatum de tradendo, ibid. nu. 13. 179
Procurator potest omnia quae dominus potest, ibid. 179
Procurator simpliciter constitutus censetur habere mandatum ad ea faciendae quae sunt de consuetudine, ibid. nu. 7. 178

Propter nostrum affirmare uel negare nihil mutatur in re, parte 2. ampliatur. 2. numero 3. 141
Publica persona an possit pro alio stipulari, parte 3. limita. 30. numero 24. & sequenti. 194
Pupillus etiam doli capax, quare nec ad pias quidem causas testari potest, nec cum autoritate quoque tutoris, pa. 2. li. 2. nume. 4. 162
Pupilli fauorabiles & iure diuino & civili, par. 3. lim. 30. nu. 30. 195
Pupillum & ffsuum equiparari, ibidem numero 44. 196
Putatiuus titulus et putatiua traditio non transferunt possessionem, par. 3. limit. 5. numero 5. 165

Q

Quae ad augendum ponuntur, non diminunt, parte 3. limita. 23. numero 2. folio. 186
Quaerenda facilius tolluntur quam quaesita, parte 2. ampliatur. 32. numero 12. folio. 154
Qualitas delicti accessoria, etiam non expressa, remissa esse censetur, remisso delicto, parte 3. limita. 7. numero 40. folio. 172
Quasi possessio an comprehendatur in possessione, pa. 2. ampl. 34. nu. 2. & in 3. par. lim. 1. nu. 10. 156. & 159
Quis in dubio censetur actum facere nomine proprio, non alieno, par. 2. ampliatur. 26. nu. 15. 150
Quo ad morietur, & quo ad uiuet, eiusdem significationis, pa. 3. li. 2. nu. 13. 163
Quod nondum est in rerum natura, non potest deduci in acquisitionem, tamen si deductum fuerit, sumit robur illico quam incipit esse in rerum natura, parte 2. ampliatur. 32. nu. 3. 153

R

Ratificatio apprehensa possessionis non requirit alium actum corporalem, pa. 2. amp. 21. nu. 3. 147
Ratificatio mandato equiparatur, parte 2. ampl. 27. nu. 1. 151
Ratificatio non retrahitur, si ante spoliatio rei interuenierit, par. 3. limita. 30. numero 2. 191
Ratificatio fit tam tacite quam expresse, ibidem nume. 11. 191
Ratificare videtur uniuersitas a syndico gesta per solutionem expensarum factarum in lite. ibidem numero 12. 191
Ratificare uidetur qui censum soluit ibidem. 191
Et qui censum contra recipit, ibidem. 191
Et qui respondet de fructibus, ibidem. 191
Et qui agit ex contractu, ibidem folio. 191
Et qui possidet rem quae illi absenti cessa est, ibidem. 191

Et qui eam retinet, ibid. 191
Et qui aliter contractu utitur, ibidem. 191
Et qui exigit rationem administrationis, ibidem. 191
Et qui fructus percipit, ibi. 191
Ratificatio non retrahitur in praedictum tertij, d. limitat. 30. numero 59. folio. 198
Ratificatio actus facit ut actus ipse sit ratificantis non eius qui fecit nomine illius nume. 62. 199
Relatum est in referente cum omnibus suis qualitatibus, parte. 3. limitatio. 10. 177
Remedium iudicarium non excludit extra iudicarium, parte. 1. numero 41. folio. 135
Praesertim si protestatum fuerit, ibidem. numero 48. 135
Renunciatio apposita in contractu inutili, an & ipsa sit inutilis, par. 3. limi. 7. num. 29. & seq. 170
Renunciatio sequitur naturam principalis, ibid. nume. 31. 170
Atque etiam compromissi ibidem folio. 170
Renunciatio discussionis an possit suppleri per notarium, parte 3. limit. 30. nume. 11. folio. 191
An & renunciatio casuum fortuitorum, ibidem. 191
Retractio non fit nisi extremis habilibus, par. 2. ampl. 17. nu. 4. 146
Retractio cuiuscunque rei nunquam fit in praedictum alterius, ibid. num. 6. & par. 3. nu. 59. 146
Retractio semper ficta fit, non uere, part. 3. ibidem. 146

S

Scientia eius cui queri debet requiritur, parte 2. ampliatur. 31. numero 2. folio. 152
Ea tamen in genere sufficit. ibidem numero 5. 152
Scitum pro non scito aliquando habetur, par. 3. lim. 7. nu. 46. 173
Scriptum quoque pro non scripto, & e diuerso, non scriptum pro scripto, ibidem. 173
Sequester an & quando possideat, pa. 3. lim. 17. nu. 6. 182
Seruicus quem uocant, an per constitutum transferat possessionem, ibid. per totum. folio. 182
Et an per aspectum rei, ibid. 182
Serui nostri possunt nobis acquirere & stipulari, parte 3. limita. 30. numero 32. folio. 195
Seruus publicus quis dicatur, & an is sit notarius, ibid. & seq. 195
Seruus non potest esse notarius. ibidem numero 34. 195
Simulatus contractus facit omnes ipsius clausulas praesumi simulatas, parte 3. lim. 7. numero 32. 171
Sine interesse nemo auditur siue agens, siue excipiens, siue opponens, siue appellans, siue alius quis, parte. 3. limit. 13. nu. 14. 179
Singularis successor tenetur stare colono habenti hypothecam, parte. 1. numero 47. 135
Societas non transfert dominium rerum futurarum, parte. 2. ampliatur. 32. numero 6. 153
Licet ea sint communicanda, ibidem numero 8. 153
Solutum apponi habetur pro appposito, part. 3. lim. 3. & 31. nu. 9. 202
Solutio pensionis non probat possessionem contra tertium, parte. 3. limita. 1. numero 21. 160
Sed probat contra soluentem. ibidem numero 22. 161
Specialitates duae simul non concurrunt, par. 3. lim. 5. nu. 4. 165
Specialitas una & una praesumptio simul quoque non concurrunt. ibid. 165
Spoliatio cadit in rebus incorporalibus, pa. 3. lim. 1. nu. 10. 159
Statutum ita intelligendum est, ut aliquid addat iuri communi, parte. 1. numero 67. 138
Statutum loquens in casu uero, procedit in casu ficto subrogato in locum ueri, pa. 2. am. 26. nu. 6. 149
Statutum Mediolani ex quo non transferatur possessio ex constituto generali, quo modo intelligendum, par. 2. amp. 31. numero 7. 152
Statutum, Le mort saist, le vis, an habeat locum in rebus incorporalibus, pa. 2. am. 32. nu. 22. 155
Statutum loquens in possessione, an habeat locum in quasi possessione, par. 2. ampli. 34. nu. 2. 156
Et quid si sit penale, ibi. 166
Statutum annullans contractum ob gabelam non solutam censetur annullare omnem obligationem in eo positam, part. 3. lim. 7. nu. 39. 172
Statutum in principali censetur esse statutum in accessorio, numero 40. ibidem, 172
Statutum potest facere, ut alius pro alio stipuletur, parte. 3. limitat. 30. numero 46. 197
Statutum potest facere quod lex facit, ibi. nu. 47. 197
Stipulatio sequitur naturam alterius contractus in quo interuenit, par. 3. limi. 7. nu. 38. 172
Et alterius cuiusvis, actus, ibid. 172
Stipulatio notarij, & alterius pro altero, quid inter se differant, parte. 3. limitat. 30. numero 9. & 67. fol. 190. & 199
Stipulari alteri praesenti possumus modo eius praesentia sit uera, non ficta, ibidem nume. 63. 199
Stipulatio pro se & altero pro quo ex statuto stipulari potest, sibi totum querit si alter acceptare nolit, ibidem numero 77. 200
Subrogatum censetur idem esse cum eo, cui subrogatur, parte. 2. ampliatur. 26. numero 6. 149

Substitutio trahitur ad bona futura, par. 2. ampl. 32. nu. 21. 154
Syndicus uolens stipulari debet concipere stipulationem in sua persona nomine uniuersitatis, ibid. nu. 18. 154

T

Tacita traditio qua per societatem fit, equiparatur constituto uel precario, parte. 2. ampliatur. 32. numero 6. folio. 153
Tempus in quod actus confertur, non ipsius actus inspiciendum est, parte. 2. ampliatur. 32. num. 10. & part. 3. lim. 2. nu. 3. fol. 153. & 161
Tempus obliuionem inducit par. 3. lim. 2. 1. nume. 4. 184
Quod autem tempus id facit, ibid. per totam eam lim. 184
Testamentum uix cuiquam facere permittitur, & quare, parte. 3. limitat. 2. numero 5. 162
Testamentum si non valeat nec ea quoque clausula, causa is & irritans, in ea apposita, par. 3. limitat. 7. nume. 39. 172
Testator an per constitutum transferat possessionem, part. 2. ampliatur. 24. per totum, nume. 1. 148
Testator tradendo potest mortem praenire, ibid. 148
Testator potest dare facultatem apprehendendi possessionem rei legatae propria auctoritate & expresse & tacite, ibidem numero 4. fol. 162. & part. 3. lim. 2. nu. 6. 148
Testator an possit legatum quod tradidit reuocare, parte. 2. ampliatur. 24. numero 7. folio. 148
Testator factum infectum facere non potest, parte. 3. limitat. 7. nu. 4. 166
Traditio qualiscunque, etiam iniusta, & clandestina a domino facta, transfert dominium, parte. 1. numero 26. folio 133
Traditio etiam uera est eiusdem naturae ac contractus principalis, par. 2. ampl. 15. nume. 3. 145
Traditio tacita quae ex societate fit, comparatur constituto uel precario, par. 2. am. 32. nu. 6. 153
Traditio etiam realis praesumitur simulata, cum sit ex contractu simulato, parte. 3. lim. 8. nu. 3. 174
Traditum pro non tradito quandoque lex facit, parte. 3. limitat. 7. numero 46. folio. 173
Traditio uenit ex consequentia necessaria uenditionis, parte. 3. limitat. 15. numero 3. 181
Totum uel refutandum uel acceptandum, parte. 2. ampliatur. 30. numero 2. folio 151
Turpius eicitur quam non admittitur hospes, parte. 3. limitat. 7. numero 43. folio. 173
Tutor an per constitutum transferat possessionem, parte. 3. limitat. 15. per totum. 181

Tutor potest ipse sibi rem debitam tradere, ibidem. 181

V

Validum a principio facilius conseruatur, quam quod in principio nullum fuit, parte. 3. limitat. 7. numero 42. folio. 172
Vasallus uendens feudum & non tradens, non eo priuatur, par. 3. lim. 26. nu. 1. & 2. 187
Quid si interuenit constitutum, ibi. nu. 5. & 6. 187. & 188
Quid si potestetur de iure domini, d. num. 6. ibid. 188
Quid si tradat sub ea conditione si domino placuerit, uel alia, parte 2. ampliatur. 7. numero 2. 416
uendendi uerbum intelligitur cum effectu parte. 3. in 13. limitatio. numero. 6. 180
Venditio ante traditionem non est perfecta, ibid. 180
Vendens scienter rem alienam & tradens furtum committit, par. 3. limitat. 26. numero 3. 187
Venditio facta precium declarando per alterum, mortuo eo arbitrio precij manet nulla etiam si constitutum interuenierit, pa. 3. lim. 29. nu. 3. 189
Venditor se constituens possidere nomine emptoris, nullum postea pactum facere potest in praedictum illius, parte. 1. numero 23. 133
Venditor an teneatur praecise rem tradere, ibid. nu. 36. 134
Et quid si constitutum interuenit, ibidem 134
Venditor ante traditionem rei an teneatur fundum colere, parte. 1. numero 73. & sequenti. 139
Venditor qui se constituit possidere nomine emptoris, non potest per aliud constitutum transferre possessionem in alium, par. 1. num. 36. 134
Verbum, uidetur, an semper denotet fictio nem, part. 2. ampliatur. 1. numero 3. & 7. & 140. 141
Verba cum effectu accipiendae, par. 3. limit. 13. num. 6. 180
Verbalis apprehensio rei sufficit si realis impeditur per vim Tyrrani, par. 3. lim. 17. nu. 7. 182
Verisimilis probatio sufficit in his quae sunt difficultis probationis, parte. 3. limitat. 1. num. 18. 160
Viam quam semel elegeris, haec tibi pateat, par. 1. nu. 39. 154
Vires quae ab initio valuerunt, & postea perierunt, facilius recuperantur, quam quae ab initio non valuerunt, parte. 3. limita. 7. nume. 13. 167
Virginitas non restituitur nec a deo quidem par. 3. lim. 7. nu. 9. 167
uiuens non habet heredem, par. 3. limit. 2. nume. 6. 162
uiuus an mortuus dicatur in ipso mortis articulo, parte. 3. limitatio. 2. numero. 12. 163
Tomus iij. 3 Vnus

Vnus duorum vicem sustinere non potest, par. 3. lim. 30. nu. 38. 196
Vucapio sine possessione non procedit, par. 1. nu. 17. vide tamen nu. seq. 131
Vususfructus retentio facta à venditore, facit ut emptor praeferatur alteri, cui postea res est realiter tradita, parte. 1. numero 25. 133
Quod tamen intellige, si emptor soluit precium, ibid. nu. 27. 133
Vususfructus retentio transfert possessionem etiam rerum vniuersalium, part. 2. am. 3. numero 1. & ampliat. 3. nume. 4. 151. & 153
Vususfructus commoditas cedi potest, par. 2. ampl. 33. nu. 3. 155
Vususfructus retentio non transfert possessio-

nem nisi retinens possideat, par. 3. lim. 1. numero 4. 153
Vususfructus retentio non operatur traditionem sine titulo, parte 3. lim. 6. n. 4. 165
Nec ex titulo inutili, par. 3. li. 7. n. 16. 165
mero 16. 168
Vususfructus habet tacitum constitutum, par. 3. lim. 7. nu. 1. 166
Vususfructus retentio an faciat cessare praesumptionem fraudis vel simulationis, quae ex ea oritur, quod alienans manet in possessione, par. 3. limita. 9. num. 10. 11. 12. 13. & 14. 176. & 177
Vususfructus retentio in contractu inutili non transfert possessionem, parte. 3. limitat. 7. numero 1. folio 177. & nu. 16. 166. & 168

Vususfructus retentio non operatur translationem possessionis rei incertae, ratione quotae aut loci part. 3. limitat. 19. nu. 1. in fin. 183
Nisi in contractu rei vniuersalis, ibi. nu. 2. & seq. 184
Quid si res primò incerta postea fiat certa ibid. num. 4. 184
Vususfructus retentio facta à vasallo uel enphyteuta vendente, an faciat eos priuari, ac si realiter tradidissent, par. 3. limita. 26. nu. 2. 187
Vususfructuarius an possit priuare proprietarium sua possessione, part. 3. limit. 14. numero 9. 180
Vususfructuarius an & quanto tempore praescribat, par. 3. lim. 21. nu. 8. 185

F I N I S.

I N D E X
L O C V P L E T I S S I M V S
R E R V M O M N I V M
Q V A E I N T R A C T A T V.

L. Boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sign. continentur: quem postea sequetur alius limitationum huius regulæ.

A C C E P T. A N S
vnum beneficium vi gratiae expectatiuae, quae consequi non potest, poterit aliud acceptare. numero 3. limi. 6. fol. 234
Acceptans beneficium vi gratiae Apostolicae, consumit gratiam, numero 1. limita. 21. 243
Nisi erranter acceptauerit beneficium alteri collatum, ibid. 243
Acceptantem beneficium, ubi manifestum est ius in illo non habere, non est expectanda sententia super declaratione non iuris, numero 8. limitat. 21. 244
Acceptans statim bonam fidem agnoscere debet, nec sententiam expectare, ibidem nu. 8. 244
Accipiens scienter fideiussores non idoneos, ita sibi praedudicat, & variare ei non licet, lim. 1. nu. 36. 229
Accusatum quempiam promittens presentare intelligitur de prima presentatione tantum, nu. 47. 213
Contrarium tenent nonnulli, ibidem num. 48. 213
Accusatione prima ius accusandi consumptum est, nu. 134. 221
Accusatio, cuius accusator abolitionem impetrauit, amplius repeti non potest, ibid. nu. 135. 221
Actionem ineptam proponens, & ob id repulsus potest redire ad aptam, n. 16. limit. 1. 227
Actor à iudicio repulsus, quod reus re peti tam non possideret, non prohibetur postea iterum agere, si reus inciperit possidere, ibi. nu. 17. 227
Actor qui succubuit propter ineptitudinem actionis, iterum auditur apte eam proponens, ibid. nu. 18. 227

Actus inutilis praecedens non impedit reite rationem sequentis vtilis, limit. 1. nu. 1. & nu. 3. 225
Actus inualidus habetur pro non facto, nu. 2. 225
Actus is solus praecoccupationem inducit, qui de iure sortitur effectum, lim. 1. nu. 12. 226
Actum inutilem scienter faciens, non poterit postea ad suum commodum alium vtilem facere, limitat. 1. numero 29. fol. 228
Actum primum faciens inutiliter, si in culpa sit, non potest illum postea iterare, lim. 1. nu. 3. ibid. 228
Actus extrajudicialis siue in eo erretur in facto siue in iure, si non sortitus fuerit effectum, potest iterari, limitat. 1. numero 42. 230
Quidam contra, ibid. 230
Actum nullum facientes ex defectu formae vel solemnitate, si sunt ipso priuari potestate eiusdem actus faciendi, non poterunt eum iterum facere, nume. 54. limi. 1. 231
Secus si sunt tantum priuandi, ibidem 231
Actus reiteratur ex benignitate, & fauore vltimae voluntatis, numero 1. limitat. 3. fol. 232
Actum faciens quis ad quem tenebatur, actus videtur factus ex necessitate, num. 12. lim. 9. 239
Actum quod est inter partes primo loco inspicendum, numero 2. limitat. 11. folio 239
Admonitio vna an sufficiat, numero 5. lim. 28. fol. 244
Adrachme bifera, nu. 7. 208
Adulterum & adulteram deferens, nihil agit, poterit iterum deferre, nume. 15. lim. 1. 226
Aegrotum curare si promiserit medicus, non tenetur nisi semel, numero 114. folio 220
Aegypti oves bis in anno pariunt, bisq; la-

nam praebent, nu. 7. 208
Aegyptia ficus septies vno anno fructum sufficit, ibid. 208
Aegyptius sacerdotibus vna tantum vxorem ducere licebat, numero 142. folio 222.
Aegyptij matri Matutae & Fortunae muliebri coronam non imponebant nisi vni uira mulier, numero 143. 222
Aegyptij Apim bouem colunt, ibidem, 222
Aequitas inuare non potest nec debet delinquentem. numero 29. limitat. 1. folio. 228
Aequitas scripta praefertur rigori iuris, lim. 9. nu. 8. 238
Assertio minus assertat, & negatio plus negat, lim. 7. nu. 4. 236
Assertiua dispositio siue permissiua intelligitur de primo actu, nu. 1. & nu. 4. lim. 7. 236
Assertiua praeccepta non tam potentius obligant quam negatiua, nu. 5. lim. 7. folio 237
Assertiua & negatiua quando concurrunt potius attendenda & negatiua, nu. 6. lim. 7. 237
Assertiua potius attenditur, quam negatiua, ubi duae qualitates concurrunt, nu. 7. lim. 7. 237
Africa biferas vites habet, numero 7. folio. 208
Agens ad debitum ex conditione, nondum ea impleta, & ob id succumbit, tum ea postea impleta denuo potest agere, num. 16. lim. 1. 227
Alberti Franconiae Comitum Historiam memorabilis, nu. 19. lim. 6. 236
Alexander Herodis filius mortuus in somnis apparuit Glaphira vxori sua, quae alteri atque alteri nupserat, numero 148. fol. 223
Alternationum electio est debitoris, nu. 1. lim. 29. nu. 1. 249
Ambigui vel obscuri declaratio vel interpretatio non fieri nisi semel, nu. 40. 212
Tomsus iij. 4 Ancilla

Ancilla à nullo alio matrimonij causa manu mitti potest, quàm qui uxore ducturus est, nu. 4. 208
Angelus sibi contrarius, nu. 83. 217
Anima fauor & pie cause suadet verba re ferri ad primam vicem, nu. 58. 214
Anima mortui coniugis contristatur ex secundo matrimonio superstitis numero 147. 223
Animalia bruta sensu quodam naturali nò tati faciunt secundas nuptias ac primas, nu. 162. 225
Annus aliquid fieri iussim, intelligitur de proximo biennio, nu. 22. 210
Annuerfaria sacrificia ideo non differunt, quia nec iterari possunt, limitat. 1. numero 23. 227
Antonius ab Asiaticis secunda vestigalia exigit, nu. 8. 209
Antonia amor erga maritum, n. 153. 224
Antonia cubiculum focrus pro coniugio habuit, ibid. 224
Apim bouem Aegyptij colit, nu. 143. 222
Apharce bifera, nu. 7. 208
Appellans potest iterum appellare, si ob id victus est, quod inepte exceptione, à qua repulsus est, proposuerat, limitat. 1. numero 18. 227
Etiam in eo casu, quo aliàs non possit amplius appellare, ibid. 227
Appellanti tēpus prescriptum ad prosequendum appellationem prorogari debet, si aliquid acciderit, nu. 7. lim. 23. 245
Arbitrandi potestas alicui data, intelligitur vt semel tantū arbitretur, nu. 108. 219
Arbitrium prorogandi intelligitur de prorogatione ualida, nume. 5. lim. 1. 225
Arbitri preceptum, quo inducitur litis non necessaria dilatio, non ualet, nu. 67. 215
Arbitrer qui intra prescriptum tempus iudicare non potuit, cogitur de nouo arbitriū suscipere, nu. 66. 215
Arbitrer non tenetur assentire partibus uolentibus dilationem prorogari, ubi id non est necessarium, ibi. nume. 67. fol. 215
Et econtrariò, ibi. 215
Arbitrer si non seruauerit formam mandati, non expirat mandatum, quin possit iterum arbitrari, numero. 51. lim. 1. folio. 231
Quod & seruandū est in iudice delegato, ibid. 231
Arbores bifera, nu. 7. 206
Argentario mandatum factum ut edat rationes, non producit actum mandati, nu. 12. lim. 9. 239
Ascriptio libertatis præcedens impedit subsequens legatum serui, nume. 13. lim. 1. 226
Si non appareat de contraria uoluntate, ibid. 226
Astyagis somnium, numero. 28. limit. 1. 228
Astyages postremus rex Medorum, ibidem 228
Astyages regno priuatur à Cyro, ibidem. 228
Auroris liber de causis minuenda pena. num. 98. 218

Auroris iudicium quomodo intelligatur. 5. hic, nu. 1. 208
Baldus alter iuris coryphæus, numero. 94. 218
Baldus nihil omnino intactum reliquit, nu. 4. lim. 16. 242
Bambergensis urbs obsessa à Ludouico Imperatore, nu. 19. lim. 6. 236
Bannito facultas simpliciter concessa, ut turo uenire possit in ciuitatem, an intelligatur ut semel ueniat, numero. 80. & numero. 9. limitatio. 3. 216. & 232
Bannitus hostis est patriæ, numero. 10. limit. 3. 232
Baptisma Paulianistarum & Cathaphrygum nullum est, numero. 20. limit. 1. 227
Baptisma vnum, numer. 140. & numero. 20. limit. 1. 222. & 227
Baptismi sacramentum non reiteratur. 313 numero 140. & numer. 20. limit. 1. 227
Beneficium unum eligens semel, consumpta est electio, nec poterit aliud eligere. numero. 51. 213
Beneficium unum acceptans vi gratiæ expectatiua, quod consequi non potest, poterit aliud acceptare, nu. 3. lim. 6. 234
Beneficium iure speciali competens facilius amittitur, quam quod iure communi competit, nu. 14. lim. 9. 239
Beneficia duo obtinens ex dispensatione, si vnum aut alterum eorum dimiserit, non poterit ui illius dispensationis unum aut alia beneficia eligere, numer. 29. & lim. 14. nu. 1. 211. & 248
Beneficium ignorans sibi absentem collatum, si à sede Apostolica aliud, quod simul cum eo tenere non poterat, imperauerit, eligere debet vtrum eorum maluerit, nu. 2. lim. 21. 243
Beneficium recipiens alteri collatum, uel à Papa reseruatam, liberè reuertitur ad priora beneficia propter illud dimissa, nu. 7. lim. 21. 244
Beneficium acceptantem ubi est manifestū ius in illo non habere, non est expectanda sententia super declaratione non iuris, num. 8. ibi. lim. 21. 244
Benignè, id est, ex æquitate, num. 2. lim. 19. 243
Bifera Adrachne, num. 7. 208
Bifera Apharce, ibi. 208
Bifera arbores, ibi. 208
Bifera ficus, ibi. 208
Bifera malus in Consentino agro, ibi. 208
Bifera nucis, ibi. 208
Bifera rosaria Pesti oppidi, ibi. 208
Bifera terra in Lydia, nu. 7. ibi. 208
Et dua meses, ibi. 208
Bifera uites apud mare Smyrna, ibi. 208
Bigamus ordinari non debet nec potest, nu. 142. 222
Brauium quid sit, nu. 72. 215

B

C

Bruta animalia sensu quodam naturali non tanti faciunt secundas nuptias, ac primas num. 162. 225
Caesari sacrificanti cor in extis desuit, lim. 1. nu. 22. 227
Calendis stipulatus quis, de primis intelligitur, nu. 21. 210
Calendaria sacrificia, si qua fuerunt ratione dilata possunt repeti, lim. 1. numero. 23. 227
Capiens condemnatum pro delicto, si statuto debeat habere dimidiam partem condemnationis, non tantum intelligitur de prima captura sed & de alijs, num. 5. limit. 9. 238
Cardinalis si à Papa permissum sit, ut possit testari de bonis ecclesiæ, intelligitur de primo actu testandi, nu. 128. 221
Cathaphrygum hæresim induxit Montanus, num. 151. 223
Cathaphrygum baptisma nullum est, limit. 1. nu. 20. 227
Cautio de danda vel restituenda dote filie nupturæ, de primis nuptijs tantum intelligitur, num. 2. 208
Cautionem rursus dare non est necesse, si semel satisfactum fuerit, numero. 18. 210
Cautionem æquum est prestari, si noua causa allegatur, num. 19. 210
Causa noua si allegatur, æquum est prestari cautionem, ibid. 210
Causa idonea si interuenerit, recognitio & disunctio semel tantum sunt creditoribus concedendæ, ibi. nu. 20. 210
Causam proximam & non remotam semper iura considerant, numero. 33. fol. 211
Causa piæ & animæ fauor, in l. cum quidam. ff. de ann. lega. suadet uerba non referri ad primam uicem, numero. 58. 214
Causa simpliciter prolata intelligitur de prima, num. 133. 221
Causa proxima quæ sit, nu. 33. & nu. 133. 211. & 221.
Causa remota quæ sit, ibid. numer. 33. fol. 221
Causam piam non licet extendere ad alias non pias causas, numer. 14. lim. 3. 233
Causa cessante cessat effectus, limit. 1. numero. 50. & numero. 2. limit. 5. 231. & 234
Causa durante debet etiam durare id quod ob eam causam introductum est, ibi. nu. 2. fol. 234
Charondas legislator nec uiris secundas nuptias permisit, numero. 157. folio. 224
Citatio una an sufficiat, numero. 5. lim. 20. 243
Clerico data licentia, ut se absentare possit, intelligitur de prima uice tantum, num. 70. 215
Clerico si à Papa permissum sit ut possit testari de bonis ecclesiæ, intelligitur de pri-

mo actu testandi tantum, numero. 128. 221
Cognatis legatum factum, comprehendit etiam illos, qui non erant tempore testamenti, num. 105. 219
Commune ius difficilius tollitur, quam ius speciale, nu. 50. lim. 1. 231
Compromissum soluitur pena semel commissæ, nu. 13. 209
Nisi aliud actum sit, ibi. 209
Compromissi fideiussor tenetur de primo compromisso tantum, numero. 130. 221
Compromittentes in ipsa facultate prorogandi, presumuntur in dubio habuisse intentionem conformem naturæ compromissi, nu. 67. 215
Compromissi natura est, ut finem faciat litibus, non ut lites & superfluas dilationes inducat, ibi. 215
Compromissarius potest dicere, eligo, uel provideo, nu. 13. lim. 6. 235
Compromissum si ex pacto fieri deberet, nõ cogentur partes bis compromittere, nu. 3. lim. 9. 238
Concedens generaliter omnem decimationem cuiuspiam loci, intelligitur concedere & futuram decimationem, numer. 3. lim. 25. 245
Concessio generalis seruitutis, ne luminibus officiat, etiam ad futura lumina trahitur, ibid. nu. 1. 245
Concessio uniuersalis etiam ad futura trahitur, ibi. nu. 2. 245
Conditionis melioris spes non debet adimi. nu. 32. 211
Conditio si sit aliquo momento completa, sufficit, nu. 101. 218
Conditio hæc, cum nupserit, non impletur contractis nuptijs inuilibus, nu. 2. limit. 1. 225
Conditionis melioris esse non debet delinquens quam non delinquens, nume. 29. lim. 1. 228
Conditio si nupserit, non est impleta per primas nuptias, quæ non sunt sortitæ effectum, nu. 5. lim. 1. 225
Conditio intelligitur de prima uice, num. 1. lim. 16. 242
Secus quando promittitur certa quantitas fructuum nasciturorum ex aliquo fundo, non adiecto relatiuo, ibidem. 242
Conditio nuptiarum in l. hæc conditio filie. ff. de condit. & demonstr. benignè intelligitur de secundis nuptijs, numero. 2. lim. 19. 243
Conducens molendinum ea lege, ut ipsum debeat reaptare, tenetur semel tantum, nu. 100. 218
Constituentis beneficium nõ consequitur qui primum negat, & postea confitetur, nu. 97. 218
Confitens statim, quamuis primo negauerit, non illi fraudi erit, quin consequatur beneficium confitentis, numero. 99. 218
Coniugis mortui anima contristatur ex secundo matrimonio superstitis, nu. 147. 223

Coniugium primum, si fortè tibi prospere successerit, eo successu contentus coque scito, nu. 157. 224
Si uerò aduersum obtigerit, idem malum secunda exploratione tentare furiosus est, ibi. 224
Cornices inuocabant ueteres in nuptijs post Hymenæum, numero. 162. ibidem. 225
Cornices mortuo mare marito nouem hominum etatibus uiduæ perseuerant, num. 162. ibi. 225
Corrigere se non potest, qui semel declarauerit, nu. 40. 212
Consensus primus consideratur non secundus, numero 120. & num. 101. 220. & 218
Consentinus ager malum habet biferam, n. 7. 208
Consilium mutare an liceat, nu. 5. lim. 23. 244
Constituti uis quæ est ut transferatur possessio obtinet in primo constituto tantum, nu. 123. 220
Constitutarius, si rei alicuius naturalem siue realem possessionem apprehenderit, & ea postea cadat, & deinde res ad constituentem redierit, redit & possessio in constitutarium, lim. 31. 249
Constitutio loquens de scrutinio uel communi electione, intelligitur de primo actu, uel casu, nu. 60. 214
Constitutiones & leges multa latæ sunt in odium contrahentium secundas nuptias, nu. 155. 224
Quæ etiam locum habent in uiris, ibi. nu. 156. 224
Constitutioni prohibitiua renunciarì nõ potest, lim. 7. nu. 6. 237
Contrahens illicitas nuptias scienter non iuatur per alias, numero. 29. limit. 1. 228
Imo puniri debet, ibi. 228
Nisi secundo & licitè contraxerit cum eadem, ibi. nu. 29. 228
Sunt qui tenent contrarium, ibid. numer. 30. 228
Contractibus, quod actum semper sequimur, lim. 11. nu. 2. 239
Contractus in dubio nunquam intelligitur continere promissionem annuam, num. 3. lim. 15. 241
Conventionalis pænæ non nisi semel committitur, legalis uerò sepius, num. 11. limit. 9. 238
Nisi expressè dictum sit, ibi. numero. 11. 238
Quidam contrarium tenuerunt, ibidem. 238
Creditori data potestas, ut possit accipere pecunias sub cambijs, non restringitur ad primam uicem, sed generaliter intelligitur, donec creditori sit satisfactum, nu. 8. lim. 16. 251
Idq. procedit etiam si dispositio loquatur per uerba denotatiua certi numeri, ibid. nu. 9. 251
Creditor si cadat possessione pignoris uel hypothecæ sine uilla ipsius culpa, nõ ita perdit ius pignoris, quin possit iterum eam

possessionem recuperare, num. 1. lim. 30. 249
Nisi creditor expressè consenserit alienationi rei pignoratæ, num. seq. 249
Creditore uolente aliud pro alio solui potest, lim. 1. nu. 35. 229
Cupressi trifera, nu. 7. 208
Cyri historia, nu. 28. 211
Cyrus creditur filius pastoris, ibidem. 211
Cyrus puer rex deligitur ab equalibus pueris, ibi. 211
Cyrus Astyagem regno priuauit, ibidem. 211

D

Damnati ultimo supplicio, statim & libertatem & ciuitatem amittunt, lim. 1. num. 12. 226
Decimationem omnem cuiuspiam loci concedens generaliter, intelligitur concedere & futuram, numero 3. limitat. 25. 245
Declarationis permissio intelligitur de prima tantum, nu. 40. 212
Declaratio obscuri uel ambigui non potest fieri nisi semel, ibi. nu. 40. & nu. 1. lim. 32. fol. 212. & 249
Id tamen intelligitur nisi is qui disposuit aliquid obscure, posteaq. semel declarauerit id ipsum obscurum, possit totum reuocare, ibi. nu. 1. 249
Declarato semel libello, non est locus penitentiae, ibi. nu. 40. 212
Declarans non potest se corrigere, ibidem. 212
Declaratio rei nihil addi potest nec detrahi, ibi. 212
Declarans penitere non potest, ibidem. 212
Declaranti uariare non licet, numero. 41. 212
Declarationi locus non est, sed electioni in l. qui ex pluribus. ff. de uerb. oblig. ibidem 212
Declaratio aliud est quam electio, ibidem 213
Declarare suam sententiam interlocutoriam iudex sepius potest, numero. 43. 213
Non diffinitiuam, ibi. 213
Sunt qui contrarium teneant, ibi. numero 45. 213
Declaratio non nisi semel fieri potest, numero 46. ibidem 213
Id autem non procedit quando destructio uoluntatis ad declarantem pertinet, ibi. 213
Declarare quis suum testamentum potest toties quoties uoluerit, num. 1. & num. 46. & num. 1. lim. 32. 213
Decurionatum, aut aliud munus temporale executus, non cogitur iterum suscipere, nu. 138. 222
Decurionibus diuisiones die sui natalis testator dari si iusserit, intelligitur non de uero tantum, sed perpetuo legato, numero 4. lim. 12. 240
Deferens adulterum & adulteram nihil agit

Factum temerarium est quod agitur contra iura, nu. 33 211
Facti & iuris errorem sunt qui negant prodesse in sententijs & alijs actibus iudicialibus, lim. 21. nu. 5 243
Facultas simpliciter concessa bannito, ut tu totu venire possit in ciuitatem, intelligitur ut semel ueniat, nu. 80 216
Facultas concessa partibus concilij generalis de eligendo locum futuro concilio, intelligitur de prima electione, nume. 119. folio. 220
Fata non consumuntur vnus ac primis nuptijs, lim. 1. nu. 27 228
Fauor dotis, in l. cum pater. §. pater certus, de lega. 2. si adet uerba referri ad primam uicem, nu. 58 214
Fauor id facit, ut sermo indefinitus non restringatur ad primum, numero 11. lim. 3. folio. 233
Fauor extenditur de una causa fauorabili ad aliam etiam in exorbitantibus, ibid. numero 15 233
Feder. Senen. discipulus Io. And. numero 4. ibidem. 232
Felynus superioris atatis ornamentum & lumen, num. 1 208
Feria Latina apud Romanos cum non retet facte fuisset, de iuro instaurabatur, nume. 26. lim. 1 228
Feudi natura est, ut transeat ad omnes heredes masculos ex se descendentes in infinitum, nu. 77 216
Ficus Aegyptia uno anno septies fructum facit, num. 7 209
Ficus bisera, ibi. 209
Fideicommissum simpliciter relictum fratribus, intelligitur de primis tantum, numero 82 216
Fideiussores minus idoneos qui accepit facultati suae imputare debet, numero 19. folio. 210
Fideiussores compromissi, aut locationis tenentur de primo compromisso aut locatione tantum, nu. 130 221
Fideiussores non idoneos scienter accipiens, ita sibi praedudicat, ut uariare ei non liceat, nu. 36. lim. 1 229
Fideiussores sapiens damnum incutitur, si contingat ex post facto reum effici non soluendo, lim. 26. nu. 7 246
Fides vna, numero 140. & numero. 20. limita. 1 222. & 227
Fieri non iure aliquid et non fieri, paria sunt, nume. 7. lim. 1 226
Filiorum legitimatio qua fit ex sequenti matrimonio, non impeditur per matrimonium medium, nu. 4 208
Filiorum appellatione ex suo corpore vel ex se nascuntur siue descendantium, an ueniant nepotes aut alij descendentes, numero 78 216
Filiabus debentibus mariti legatum factum, intelligitur de filiabus, qua primam nubere debent, non de viduis, numero 113. fol. 220
Filijs primi matrimonij iniuriam faciunt qui secundas nuptias aggrediuntur, numero 145 222
Filiam dotare tenetur pater ex dispositio-

ne iuris communis, numero 14. limita. 9. fol. 239
Flammines apud Ethnicos non nisi semel matrimonium iure poterant, numero. 143. fol. 222
Femini generis uictima plus ualent in omnibus sacris, numero 23. limita. 1. folio. 227
Fontei Agryppae filiae historia, numero 154. fol. 223
Forma & modi omisso reddit actum nullum, lim. 1. nu. 1 225
Forma mandati si non seruata fuerit ab arbitro non expirat mandatum quoniam possit iterum arbitrari, numero 51. folio. 213
Quod & seruandum est in iudice delegato, ibidem. 213
Fornicatio an sit transire ad secundas nuptias, nu. 151 223
Fortuna muliebri apud Aegyptios coronam non imponebat, nisi uinuita mulier, numero 143 222
Fratres si pacti fuerint, ut dos filiarum soluat ex bonis omnibus, id intelligitur ut semel tantum, nu. 10 209
Nisi aliter expressum fuerit, ibidem. folio. 209
Fratres si ex statuto teneatur dotare sororem, si eam semel dotauerit, & ea casu fortuito dotem perdiderit, non tenebitur eam amplius dotare, ibidem numero 11. fol. 209
Fratres patruelis non proprie dicitur frater, numero 84 217
Fratres si ex statuto excludit sororem, intelligitur de fratre in primo gradu. 217
Fratres in certis casibus tenentur dotare sororem inopem, numero 14. limita. 9. folio. 239
Si tamen semel, non tenetur amplius. ibidem.
Fraus distringit per iurium, non dissoluit, limit. 6. nu. 18 235
Fundo legato cum mancipijs comprahenduntur mancipia post inducta, numero 3. lim. 8 237
Fundus, cum quo permutatus est fundus patrimonialis, censetur patrimonialis, li. 4. nume. 2 233

G

Allorum moribus dominus potest cogere uasallum ut aliquid conferat pro dote filiae suae, nu. 14 209
Idem, semel tantum, & pro prima filia, & pro primo matrimonio. 209
Generalis mentio non sufficit in dispensatione, qua fit a papa cum inhabili, numero 33 311
Et debet fieri cum cause cognitione, ibidem. 211
Generalis concessio seruitutis, ne luminibus officiat, ad futura lumina trahitur, n. 1. lim. 25. 345
Germanorum antiquorum moribus solae uirgines nubebant, numero 154. folio 223
Gratia consumitur per unum actum, num.

15. 210
Gratia alicui a sede apostolica concessa, ut ei provideatur de aliquo beneficio, intelligitur de primo, numero. 54. 214
Nisi ex causa, ibid. 214

H

Habitatio domus si a patre relicta sit suae, cum uidua erit, ea si tertio & quarto uidua fiat consequetur legatum, nu. 11. lim. 3. 233
Heredis nomen ex sui natura protenditur non solum ad primum, sed alios ueteriores, nume. 32. 211
Restrigitur tamen ad primum in dispositione non transmissibili ad haeredes, ibidem. 211
Heredis appellatione an tantum ueniat primus haeres, an etiam ceteri, & quando & quomodo, nu. 75. 216
Haereditate appellatione ex suo corpore vel ex se nascuntur siue descendantium, an ueniant nepotes alij descendentes, ibi. nume. 78. 216
Haeres institutus sub conditione, si ante conditionem existentem repudiavit, nihil eam, lim. 1. nu. 3. 225
Haeres iussus a testatore uertere uxorem uiduam, an intelligitur, dum in uiduitate permanserit, ex qualitate personae, nu. 1. lim. 2. 231
Haeres iussus a testatore uendere alimenta, si ea uendiderit, non poterit super hac uenditione transigi, nume. 13. limita. 9. 239
Haereditate a testatore mandatum fuerit, ut uerteret uxorem, intelligitur ut singulis annis uerteret, limitat. 27. numero 4. folio. 246
Hannibalis historia memorabilis, limita. 6. nume. 18. 235
Hieronymus multa congescit in secundas nuptias, nu. 141. 222
Hieronymus non damnat secundas nuptias sed docet eas, non tam suspiciendas quam primas, ibid. 222
Homini uel legis dispositio uerificatur in primo actu ualido, numero 2. limita. 1. 225
Homini dispositio consumitur primo actu, lim. 6. nu. 20 236
Etiam si non sortitas fuerit effectum, ibid. folio. 236
Hostia prima non litante, altera ac tertia, & deinceps donec litatum foret, adhibebantur, limit. 1. nu. 21. & 321. nu. 24. & 227
Hybree ad Antonium lepidum dictum, cum Asiaticis secunda uictoria imperaret, nu. 28. fol. 274. 228
Hymenaeus apud antiquos in nuptijs inuocari solitus, nu. 161. 225
Hyperborei bis astatem habent, & bis frugem legunt, nu. 7. 208

I

Ason superioris atatis ornamentum & lumen, nu. 1. 208

Ignorans distinguitur a sciente, nume. 35. limit. 1. 229
Ignorans beneficium sibi absentis collatum, si a sede apostolica aliud, quod simul cum eo tenere non poterat, impetrauerit, eligere debet utrum eorum maluerit, nu. 2. limit. 2. 1. 243
Immobilis res a patre recepta ex permutatione alterius, eandem omnino sortitur naturam, lim. 14. nu. 3. 241
Immunitas simpliciter concessa, intelligitur perpetua, numero 4. limitat. 8. folio. 236
Impletum primum sufficit ad dissolutionem & liberationem obligationis, numero 116. 220
Imola sibi contrarius, numero 53. limita. 1. 231
Incontinenti qua fiunt, in esse uidentur, numero 99. 218
Incompetentem uiam scienter eligens, sibi ita praedudicat ut euariare non liceat, nu. 36. lim. 1. 229
Indefinitus sermo in fauorabilibus, non restringitur ad primum, numero 11. limita. 3. 233
Indefinita appositae circa personas equipollet uniuersali in fauorabilibus, ibid. numero 14. 233
Indefinita negatiua equipollet uniuersali ex proprietate sermonis, numero 5. limita. 7. folio. 237
Indi regiones adeo feraces et uberes, ut bis fructus singulis annis ferant, numero 7. 208
India bis astatem habet, ibidem. 208
India legit frugem, ibid. 208
Inesse uidentur, qua & incontinenti fiunt, nu. 99. 218
Infinitas toleratur in obligatione contrahenda in alicuius conditionis euentum, limi. 26. nu. 6. 246
Iniuriam faciunt filijs primi matrimonij qui secundas nuptias aggrediuntur, numero 45. 222
Iniuriam marito mortuo facit, qua & ad secundas nuptias transit, ibidem numero 46. folio. 222
Instituens nepotem qui sibi ex suo filio nascitur, statim nato nepote institutio habet suum effectum in eius persona numero 92. 217
Instituta haeres, si cuidam certo nubat non prius haeres existit, quam conditioni paruerit, aut hic eam ducere recusauerit, num. 101. 218
Institutione posthumi comprehenditur posthumus ex quacunque uxore. ibidem numero 105. 219
Instituens rogatus alteri restituere aut eius haeredibus, potest legitimam detrahere, nu. 107. 219
Instituens posthumum haeredem, non utique is solus institutus uidetur, qui ex ea uel qua habet uxore ei primus natus est, is qui tunc in utero est, uerum & is qui postea ex quacunque uxore nascetur, numero 2. limita. 3. 232
Instituens testator uentrem uxoris, & postea ex eadem uxore plures habuit fi-

lios diuersis temporibus, censentur omnes instituti, ibi. nu. 3. 232
Interpellatio vna an sufficiat, numero 5. limita. 28. 246
Interpretatio obscuri uel ambigui non potest fieri nisi semel, num. 40. & nume. 1. lim. 23. 212. & 249
Idem, intelligitur nisi is qui disposuit aliquid obscure postea, semel interpretatus fuerit, id ipsum obscuratum possit totum reuocare, ibid. numero. 40. & limita. 32. nu. 1. 212. & 249
Interpretationi prima standum est, & non ceteris, nu. 40. 212
Interpretanti non est licitum panitere. ibidem numero 40. & nu. 46. 212. & 213.
Idem procedit quando destructio uoluntatis ad interpretantem pertinet. 212
Interpretatus suam sententiam iudex iterum interpretari non poterit, ibidem numero 42. 212
Idem, locum habet in diffinitiuam, secus in interlocutoria, ibid. 212
Interpretari sententiam interlocutoriam iudex saepius potest, ibidem numero 43. folio. 213
Et declarare, ibidem.
Et reuocare, ibidem.
Idem, bis tantum, ibid. nu. 44. 213
Sunt qui tenent contrarium, ibidem numero 45. 213
Interpretari sententiam diffinitiuam iudex non potest, ibid. nu. 43. 213
Interpretari suum testamentum quis potest, toties quoties uoluerit, num. 46. & nu. 1. limi. 3. 213. & 249
Instrumentum a se receptum qui semel pariti dedit, non tenetur iterum dare, nu. 139 folio. 222
Instrumentum nullum non dicitur instrumentum, nu. 9. lim. 1. 226
Inualidus actus habetur pro non facto. nu. 2. lim. 1. 225
Ioan. And. praceptor Feder. Senen. num. 4. lim. 3. 232
Ioan. And. discipulus Oldra. ibid. 232
Iudex interpretatus suam sententiam iterum interpretari non poterit, num. 42. folio. 212
Idem, locum habet in diffinitiuam, secus in interlocutoria, ibid. 212
Iudex, cui a statuto facultas eligendi arbitrium data est, si absentem elegerit, poterit iterum eligere, nu. 6. 208
Iudex ordinarius si semel inutiliter iudicauit, potest iterum iudicare utiliter, nu. 40. lim. 1. 229
Non etiam delegatus, ibid. 229
Iudicis delegati non interest consumere mandatum, numero 42. limita. 1. 230
Iudex potest ferre sententiam contrariam priori suae sententiae, qua ipso iure nulla erat, lim. 1. nu. 5. 231
Alias facere non posset, ibid. 231
Iudex necessarius debet sequi statutum, nu. 12. lim. 9. 239
Iudex in arbitrarijs debet maxime equitatem ob oculos ponere, numero 7. limita. 23. 245

L

Iudicatum solui promittens usque ad sententiam diffinitiuam, intelligitur de prima. nu. 125. 221
Iugales Dei, nu. 158. 224
Iulia in somnis Pompeio apparuit, sese indignatam ostendens, quod secundas nuptias appetuisset, nu. 148. 223
Iurans quis se non calumnia causa postulare, neque habere qua & dispunxerit, iterum est ei facienda potestas nec amplius numero 20. 210
Iurans per salutem, cum non ita specialiter iuratum, est ei delatum, iurasse non uidetur, nu. 1. lim. 1. 225
Iuratum legitime si non est, iterum iurandum est ibid. 225
Iura semper considerant in dispositione causam proximam & non remotam, num. 33. 211
Ius quasitum facilius conseruatur, quam ius nouum acquiritur, limitatio. 1. numero 39. 229
Iure alieno eligens uel faciens aliquid, non potest iterum eligere, aut facere, etiam si inutiliter elegerit aut fecit, limitat. 1. numero. 47. 230
Secus in actibus extraiudicialibus siue sit iudex ordinarius siue delegatus, ibidem 230
Ius speciale facilius tollitur, quam ius commune, ibidem & sequent. num. 50. 230. & 231
Iure speciali beneficium competens facilius amittitur, quam quod iure commune competit, limitat. 9. numero 14. fol. 239
Iuris stricti qua sunt, stricte sunt interpretanda, limitat. 15. numero 1. folio 241
Iuris & facti errorem, sunt qui negant prodesse in sententijs, & alijs actibus iudicialibus, limitat. 21. nume. 5. fol. 243. & num. 7. 244
Ius ad rem facilius perditur, quam ius in re, ibid.
Ius non quaeritur ex sola electione dignitatibus electiuis, in simplicibus aut sic, ibid. nume. 4. 243
Ius si fit alteri quasitum uariare non licet. ibid. nu. 243
Secus si non sit quasitum, ibid. 243
Iure eodem qua alicui competunt & eodem iure censi debent, limit. 25. numero 3. 245

facti fuissent, uenud instaurabatur, lim. 1. nu. 26. 228
Legatus prima testatione consumitur. nu. 16. 210
Legata serui electione, semel tantum optare possunt, ibid. 210
Legatum si ita est, ut si legatarius perderet quod ei in testamento relictum est, heres rursus id praestet, non intelligitur quoties perdidit, sed de prima amissione tantum ibid. nu. 18. 210
Legatum simpliciter relictum fratribus, intelligitur de primis tantum fratribus nu. 82. 216
Legatum factum cognatis, comprehendit etiam illas qui non erant tempore testamenti. nume. 105. 219
Legatum si sit aliquid mulieri, cum uidua erit, intelligitur de prima uiduitate. nu. 112. 220
Legatum factum filiabus debentibus maritari intelligitur de filiabus, quae primum nubere debent, non de uidiuis, ibidem numero. 113. 220
Legatarius scienter potest renunciare iuri suo, ibid. 220
Legata libertate alieno seruo, si dominus ipsius primum dissenserit, non propterea tantum abrumptur libertas, sed differitur, donec dominus propositum mutauerit, lim. 3. nu. 7. 232
Legatum ecclesiae ita factum, die nundinarum, intelligitur esse non uno tantum anno, sed in perpetuum fuisse relictum, lim. 3. nu. 6. 232
Legatus si sit ususfructus alicui, uidetur toties repetitus, quoties amissus, limit. 4. nume. 1. 233
Legato fundo cum mancipijs, comprehenduntur mancipia post inducta, lim. 8. nu. 3. 237
Legatum uel promissio fructuum nasciturorum ex tali fundo cum relictio quis, uel qui, intelligitur de fructibus unius anni, lim. 16. nu. 1. 242
Legitimitio filiorum, quae sit ex sequenti matrimonio, non impeditur per matrimonium medium, nu. 4. 208
Legitimitio plus habet uirium, quam dispensatio. nu. 34. 211
Legalis poena saepius committitur, conuentionalis non nisi semel, limitat. 9. nume. 11. 238
Nisi expressè dictum sit, ibidem numero 11. 238
Quidam contrarium tenuerunt, ibidem 238
Leges & constitutiones multae latae sunt in odium contrahentium secundas nuptias. nu. 155. 224
Quae etiam locum habent in uiris, ibidem nu. 156. 224
Lex loquens de aliquo actu, qui potest sortiri iuris effectum, debet intelligi de actu ualido. lim. 1. nu. 2. 225
Legis uel hominis dispositio uerificatur in primo actu ualido, ibid. 225
Leges legitimantes filios ex concubina natos per sequens matrimonium, intelliguntur non de primis patris nuptijs, sed etiam

de secundis, limitatio. 3. numero. 8. fol. 232
Legis promissio fortitur effectum, cum primus actus sortitus est. limitat. 6. numero 20. 236
Legis canatura est, ut disponat, non pro uno actu tantum, sed perpetuo, limit. 9. numero 2. 238
Lex semper loquitur, estq; semper in uiridi obseruanti. ibid. 238
Legis dispositio intelligitur, quoties opus fuerit, ibid. nu. 5. 238
Legis uel statuti dispositio equiparatur dispositioni ultimae uoluntatis, lim. 15. nu. 4. 241
Libello semel declarato non est locus penitentiae, num. 40. 212
Libertatis adscriptio praecedens impedit subsequens legatum serui, limitat. 1. nume. 13. 226
Libertas omnium rerum fauorabilissima. lim. 3. nu. 18. 233
Licentia data clerico, ut se absentare possit, intelligitur de prima uice tantum numero 70. 215
Licentia data monacho, ut possit esse procurator, intelligitur de prima tantum, ibid. 215
Licentia data parrochiano, ut possit alteri quam proprio sacerdoti confiteri, intelligitur de prima uice tantum, ibidem. 215
Litigare qui mauult quam restituere, moram fecisse uidetur. lim. 21. nu. 8. 245
Locatarius si debeat habere fructus unius anni cuiuspiam agri, qui bis in anno fructus produxerit, intelligitur de primis tantum. nume. 6. et limitat. 27. nume. 1. 208. & 249
Idq; procedit in titulo oneroso, secus in lucratiuo. nu. 1. 246
Locationis fideiussor tenetur de prima locatione tantum. nu. 130. 221
Locutio pluralis duorum numero est contenta num. 22. 210.
Lodouicus Imperator obsedit Bâbergensem urbem. lim. 6. nu. 19. 236
Lydia terra alicubi bisera. nu. 7. 208
Et duae messes in Lydia, ibid. 208
Lynceus uiduae perseverant. numero. 161. 225

M

Malè quòd fit, uel minus plene, ex integro est agendum, limitat. 1. numero 20. 227
Malus bisera in Consentino agro. numero 7. folio. 208
Magi apud Medos somniorum interpretes. lim. 1. nu. 28. 228
Mandane filia Astyagis Medorum regis, ibidem. 228
Mandatum si fuerit à pontifice maximo alicui prouideri de beneficio uacaturo, intelligitur de primo, nu. 27. 210
Mandatum si fuerit à papa alicui prouideri de beneficio, si ad id accesserit consensus Episcopi intelligitur de primo. nume. 59. 214

Mandatum citandi non finitur per citationem inuvalidam, lim. 1. nu. 1. 225
Mandati formam si non seruauerit arbiter, non expirat mandatum quin possit iterum arbitrari, limitation. 1. numero 51 folio. 231
Quod & seruandum est in iudice delegato, ibid. 231
Mandatum factum argentario ut edat rationes, non producit actum mandati. lim. 9. nu. 12. 239
Mandatum si fuerit heredi à testatore, ut compromitteret causam, quam habebat cum certo quodam super mutuo sub certa poena, sufficit ut heres semel compromiserit, lim. 15. nu. 10. 241
Marcellus Cos. cum immolaret, prima hostia caesa, iecur sine capite inuentum est, in secunda omnia apparuerunt, quae a solent. li. 1. nu. 22. 227
Mariti mortui memoriam negligit quae ad secundas nuptias transit. numero 146. folio. 222
Marito mortuo iniuriam facit, quae ad secundas nuptias conuolat. ibidem. num. 146. folio. 222
Maritus si reliquerit uxori aliquid uide dum, quamdiu castè aut honestè uixerit, ea perdit legatum, si transferit ad secundas nuptias. ibi. nu. 149. 223
Masuerius scriptor non contemnendus. ibi. nume. 14. 209
Matrem dotare filius non tenetur, quae ad secundas nuptias transit, numero 145. folio. 222
Matri Matutae apud Aegyptios coronam non imponebat, nisi uirum mulier. numero 143. 222
Matrimonium medium non impedit legitimationem filiorum, quae sit ex sequenti matrimonio, nu. 4. 208
Matrimonium si ea conditione contractum sit, si pater consenserit, et primum disenserit, postea uero consenserit, non propterea erit contractum matrimonium, quia intelligitur de primo consensu aut disensu. nume. 132. 221
Matrimonia secundum non damnat D. Hieronymus, sed docet non aequè suscipienda quam prima. nu. 141. ibid. 222
Matrona nulla nisi spectat pudicitiae, et que uni uiro nupta fuisset, uis sacrificandi Dianae eiusq; signum tangendi habebat. numero 143. 222
Matrimonio uno contentae mulieres, corona pudicitiae honorabantur. numero 153. folio. 223
Matrimonium primum si sortè tibi prospere successerit, eo successu contentus conuiescitur. nu. 157. 224
Si uero aduersum obtigerit, idem malum secunda exploratione tentare furiosus est. ibidem. 224
Matrimonium inuvalidum non impedit secundum contractum, limit. 1. nume. 8. folio. 226
Matrimonium contrahens nauigare dicitur. nu. 158. 224
Matrona pudica nunquam nisi semel nubit, ex Porciae sententia. numero 151. folio. 224

folio. 223
Marthaeus Mattheus. sibi contrarius. numero 41. 212
Medicus si promiserit curare egrotum, non tenetur nisi semel. numero. 114. folio. 220
Memoriam mariti mortui negligit, quae ad secundas nuptias transit. numero 146. folio. 222
Mentio expressa fieri debet cum papa diffusetur cum inhabili. numero 33. folio 211
Et debet fieri cum causa cognitione. ibidem. 211
Messis duae quoquo anno in Lydia. numero 7. folio. 208
Mitius agitur cum lege, quam cum homine. lim. 9. nu. 11. 238
Modi & formae ommissio reddit actum nullum, lim. 1. nu. 1. 225
Monacho data licentia, ut possit esse procurator intelligitur de prima uice tantum. numero 70. 215
Moniales si contulerint electionem suam abbatibus in Episcopum qui semel de una prouiderit non poterit amplius aliam dare. numero 50. 213
Sive utiliter siue inutiliter ibid. 213
Montanus haereticus perperam damnauit secundas nuptias. numero 144. folio. 222
Montanus induxit haesim Cataphrigum numero 151. 223
Mora ultima nocet numero 101. folio. 219
Moram fecisse uidetur, qui litigare mauult, quam restituere limitat. 21. numero 8. 244
Mulieri alicui si legatum sit aliquid, cum uidua erit, intelligitur de prima uiduitate, nume. 112. 220
Mulier alligata est legi quanto tempore uir eius uiuit: quod si dormierit uir eius, liberata est. nu. 141. 222
Mulier ad secunda uota transiens iura coniugij uolat. nu. 147. 223
Mulier quae transit ad secundas nuptias non dicitur castè uiuere, quantum pertinet ad priorem maritum. num. 149. folio. 223
Mulier pudica, quae casto amore maritum prosequitur, post illius obitum de secundis nuptijs non cogitat. numero. 52. folio. 213
Mulieres quae uno contentae matrimonio fuerant, corona pudicitiae honorabantur. ibid. nu. 223. 222
Mulier quae in secundi matrimonij saeculus nubit, an & quomodo equiparatur ei quae impudicè uiuit. nu. 150. 223
Munus temporale qui executus est, non cogitur iterum suspicere, numero 138. folio. 222
Mutare consilium an liceat. limita. 23. numero 5. 244

N

Nati post testamentum, uel eius qui postea in familiam uenit, habetur ratio. lim. 8. nu. 3. 237
Nauigare dicitur, qui matrimonium contrahit. nu. 158. 224
Negationem suam quis reuocare non potest, nisi semel, nu. 26. 210
Negans primum, statim constans, non illi fraudi erit, quin consequatur beneficium contententis. nu. 99. 218
Negatiua siue prohibitiua dispositio, non solum de primo actu intelligitur, sed in infinitum. lim. 7. nu. 1. 236
Negatio plus negat, quam affirmet affirmatio. num. 4. ibid. 236
Negatiua uel prohibitiua fortiores sunt quam affirmatiua siue permissiua. ibidem. 236
Negatiua praecipua potentius & efficacius obligant, quam affirmatiua. ibidem numero 5. 237
Negatiua indefinita equipollet uersali ex proprietate sermonis. ibid. 237
Negatiua & affirmatiua quando concurrunt, potius attendenda est negatiua. ibid. nume. 6. 237
Negatiua minus attenditur quam affirmatiua ubi duae qualitates concurrunt. ibi. numero 7. 237
Nomen heredis ex sui natura protenditur non solum ad primum, sed ad alios ultiores. nu. 32. 211
Restrigitur tamen ad primum in dispositione non transmissibili ad haeredes. ibidem. 211
Notarius si in causa erroris instrumenti libello oblato compareat, & dicat se errasse, an sit standum dictio illius. nume. 95. folio. 218
Nouerca appellatio intelligitur nouerca patris non aui. nu. 87. 217
Nouum ius difficilius acquiritur, quam ius quesiuit conseruatur. limita. 1. nu. 39. folio. 229
Nuces bisera. nu. 7. 208
Nullum quod est, non habet nomen eius rei, quam significare uult. limitatio. 1. numero 9. 226
Numerus beneficiorum iuribus est odiosus. numero 32. 211
Ideo de primis tantum duobus intelligitur. ibidem. 211
Nunciare iterum post primam nunciacionem quando liceat. lim. 1. nu. 19. 227
Nunciacione operis noui finita per mortem nunciantis, potest iterum renunciari. ibidem. 227
Nubens secundum non dicitur seruare fidem priori coniugi. nu. 146. 222
Nubentium secundum paene communes sunt uiro & uxori. nu. 156. 224
Itaque tamen generale non est. numero. 159. fol. 224
Nubere melius est, quam vri. numero. 160. fol. 225.
Nuptiarum appellatione de primis intelligitur. numero 2. & 3. numero. 141. folio. 208. & 222
Nuptiae primae magis propriae nuptiae, & honorabiliores, laudabiliores, digniores, fauorabiliores. numero 141. folio. 222

Nuptiae secundae non damnantur à D. Hieronymo, sed hic docet non tam suscipiendas quam primas. ibid. 222
Nuptias secundas contrahere an sit fornicatio. nu. 151. 228
Nuptiae crebrae habent locum maledicti. ibidem. 223
Nuptiae primae felices ac sanctae. numero. 154. fol. 223
Nuptiae secundae tristes ac detestandae sunt. ibidem. 223
Nuptias secundas aggressus malum aliorum rebus suis infert. numero 157. folio. 224
Nuptiae secundae non subrogantur loco primarum. lim. 14. nu. 1. 240
Nuptiarum conditio in l. haec conditio filiae. ff. de condi. & demonst. benigne intelligitur de secundis nuptijs, limita. 19. numero 2. 243
Nuptias illicitas scienter contrahens non inuatur per alias. limitatio. 1. nume. 29. folio. 228
Imo puniri debet. ibid. 228
Nisi secundum & licite contraxerit cum eadem ibid. 228
Sunt qui tenent contrarium. ibidem numero. 228

Obligatio satisfaciendi prima satisfactione consumitur. nu. 19. 210
Obligatio ex contractu uel sententia ad rem tradendam, si semel eam tradiderit, perpetuo est liberatus. numero 117. folio. 220
Obligandi uoluntas in dispositionibus inter uiuos, semper in id fertur quod minus est. lim. 15. nu. 1. 241
Obligatio contrahenda in alicuius conditionis euentum patitur infinitatem, lim. 26. nume. 6. 246
Obligatio multiplicanda patitur infinitatem, si per multiplicationem in effectu non multiplicatur interesse. ibidem. 246
Secus uero si multiplicatur interesse & inducitur nouum damnum. ibidem. 246
Obscuri uel ambigui declaratio uel interpretatio non potest fieri nisi semel. numero. 40. & limitatio. 32. numero 1. 212
Idque intelligitur nisi is qui disposuit aliquid obscure posteaque semel interpretatus fuerit, uel declarauerit id ipsum obscurum possit totum reuocare, ibidem. 212
Obstat quicquid sequentibus tum demum tantum ob stare uidetur, si habuerit effectum. lim. 1. nn. 15. 226
Obtinens duo beneficia ex dispositione, si ea aut alterum eorum dimiserit, non poterit ut illius dispensationis unum aut alia beneficia eligere. limitatio. 14. nu. 1. folio. 240
Occia septem & quinquaginta annis uetustibus sacris praesedit. numero 154. folio. 223
Odium

Bedium restringendum est numero 34. fol. 211
Oldra. praeceptor Ioan. Andr. nume. 4. lim. 232
Omissio modi & formae reddit actum nullum lim. 1. nu. 1. 225
Operis noui nuntiatio, siue iure, siue iniuria facta sit, sic praecipue edificantem, ut quicquid post eam edificatum est, sit demolendum. limitat. 1. numero 12. 226
Operis noui nuntiatione finita per mortem nuntiantis, potest iterum nunciari. limitation. 1. numero 19. folio 227.
Optione seruorum alicui data, qui alienum optauerit, non consumpsit optionem, limitation. 1. numero 15. folio 226
Optione vini legata si legatarius scienter acceptum elegit, non poterit amplius variare. limitation. 1. numero 35. folio 229
Ordinari non debet nec potest bigamus. numero 142. 222
Ordinarius semel non potest nec debet iterum ordinari. limitation. 1. numero 21. 227
Nisi male aut non recte fuerit ordinatus, ibidem. 227
Ordinarius iudex si inutiliter iudicauerit, poterit iterum iudicare utiliter limit. 1. nu. 40. 229
Non etiam delegatus, ibid. 229
Orbonis Maguntini episcopi fraus. lim. 6. numero 19. 236
Oues in Aegypto bis in arnopariunt bisq. lanam praebent. num. 7. fol. 208

P

Pactum inter fratres, ut dos filiarum soluatur ex bonis omnibus, id intelligitur, ut semel tantum. numero 10. 209
Nisi aliter expressum fuerit, ibidem. 209
Pactum de non petendo factum a credito re reo principali prodest fideiussori, numero 136. 221
Pactum si compromissum fieri deberet, non cogentur partes bis compromittere, lim. 9. nu. 3. 238
Pasti oppidi rosaria bisera, numero 7. 208
Papa si concedat praebendam in tali ecclesia vacaturam, non appposito tempore, intelligitur de prima. numero 21. 210
Papa si dispensauerit cum illegitimo, ut possit obtinere beneficium, intelligitur de primo tantum. numero 29. folio 211
Papa cum dispensat cum inhabili super beneficijs obtinendis persona venit principaliter in dispositione. numero 33. ibid. 211
Et persona habilitatur ad ipsa, ibidem. 211
Papa cum illegitimum legitimat, hoc ca-

su legitimatus poterit habere aliud beneficium post primum, ibidem numero 34. 211
Papa cum dispensat cum illegitimo tunc non poterit habere aliud beneficium post primum. ibidem, numero 34. 211
Papa si simpliciter mandauerit alicui prouideri de beneficio vacaturo, intelligitur de primo. nu. 36. 212
Papa si concesserit alicui, ut ei prouideatur de aliquo beneficio, intelligitur de primo. nu. 54. 214
Nisi ex causa. ibid. 214
Papa si mandauerit alicui prouideri de beneficio, si ad id accesserit consensus Episcopi, intelligitur de primo. ibidem numero 59. 214
Papa si aliquem delegauerit ad consentiendum alienationi vel concessioni emphyteusis alicuius rei ecclesiasticae, intelligitur de primo consensu. numero 120. 220
Papa si permiserit Cardinali aut alteri clero, ut possit testari de bonis ecclesiae, intelligitur de primo actu testandi. ibid. numero 128. 221
Parochiano data licentia, ut possit alteri quam proprio sacerdoti confiteri, intelligitur de prima vice tantum. numero 70. 215
Partibus volentibus dilationem prorogari, ubi id non est necessarium, non tenetur arbiter assentiri. ibidem numero 67. 215
Et contra. ibid. 215
Partes non tenentur consentire arbitro volenti dilationem prorogari, ubi id non est necessarium, ibid. 215
Et est contrario. ibid. 215
Pater si habitationem domus filiae, cui vidua erit, reliquerit, ea si tertio & quarto vidua fiat, legatum consequetur, limitat. 2. numero 3. & limitat. 3. nume. 11. & limi. 12. 232. & 233
Pater tenetur dotare filiam ex dispositione iuris communis, limitation. 9. numero 14. 239
Pater si concedat filio omnes fructus aduentitiorum bonorum, non solum includuntur fructus illius anni, sed & aliorum futurorum. limitation. 25. nume. 2. 245
Id q. procedit secundum Alex. si fructus eorum bonorum aduentitiorum non ex tabant tempore damnationis, limit. 27. nume. 2. 246
Patronus laicus, qui scienter praesentauit dignum non priuatur potestate praesentandi, limitation. 1. numero 33. folio. 228
Patronus laicus licet possit variare, intelligitur ut semel tantum. numero 25. folio. 210
Patruelis frater non proprie dicitur frater. nu. 74. 215
Paulianistarum baptisma nullum est, lim. 1. nu. 20. 227
Paulus secundas nuptias non damnat aut prohibet sed satius esse dicit, si ipsa absti-

neamus nu. 144. 222
Paulus Aemilius bellaturus aduersus perseum sacrificans cum non litasset vsque ad vicesimam hostiam, in vicesima prima apparuerit signa victoriam promittentia. lim. 1. nu. 22. 227
Pecudes bis grauide, ubi. nu. 7. 208
Perdens ius quod habet in re, multo magis perdit commoditatem iuris ad rem. lim. 21. nu. 7. 244
Perditur facilius ius ad rem quam ius in re. ibid. 244
Per iurium dstringit fraus, non dissoluit. lim 9. nu. 18. 236
Permissio declarationis intelligitur de primo tantum. numero 40. 212
Permissua siue affirmatiua dispositio intelligitur de primo actu, limitat. 7. numero 1. 236
Permissuum unum aliud prohibitorium statuta cum concurrunt, prohibitorium praevalet. limitation. 7. numero 6. 237
Permutatum subrogatur loco eius, cum quo permutatur, limitatio. 14. numero 1. 240
Permutata res eandem sortitur naturam, quam ea, cum qua permutata est, ibidem nu. 2. 240
Permutans rem meam cum alia, & ea ipsa res mea perijt, possum contra eam agere, ut mihi reddat aliam rem, quam habuit causa permutationis, ibidem folio. 240
Permutata res cum re dotali fit dotalis, ibi. num. 3. 241
Permutata res cum re subiecta fideicommissio, fit fideicommissaria, ibid. 241
Personale priuilegium cum persona durat. nu. 32. 211
Pia causa & animae fauor, in l. cum quidam ff. de an leg. suadet verba non referri ad primam vicem. numero 58. folio. 214
Piam causam non licet extendere ad alias non pias causas. limitat. 1. numero 34. 219
Pluralis locutio duorum numero est contenta. nu. 22. 210
Plutarchus auctor locupletissimus limitat. 1. nu. 25. 228
Pena semel commissa soluitur compromisso. nu. 13. 209
Nisi aliud actum sit. ibid. 209
Pena adiectam in promissione pacis seruanda, siue offensa non faciendae, intelligitur de prima offensa. numero 68. 215
Nisi expresse dictum sit. ibid. 215
Penalit stipulatio interposita in primo contractu locationis, non videtur repetita in sequenti locatione. numero 96. 218
Pena apposta in primo compromisso, non trahitur ad secundum, ibid. 218
Pena secundum nubentium communes sunt uiro & uxori. u. 156. 224
Pena statuta sunt in mulieres, quae intra annum iunctas ad secundum matrimonium conuolant. nu. 159. 225
Istud

Istud non procedit de iure canonico, ibid. nu. 160. 225
Poenitentium non fit extensio. numero 33. 211
Poenalis sepius committitur, conuentionalis non nisi semel, numero 11. limi. 9. 239
Nisi expresse dictum, sit ibidem. 238
Quidam contrarium tenuerunt, ibidem 238
Poenitere non est licitum interpretanti. numero 40. 212
Poenitentia non reiteratur. numero 140. 222
Pollionis filij historia, numero 154. folio 223
Pontifex summus si mandauerit alicui prouideri de beneficio vacaturo, intelligitur de primo nu. 210
Pontifex maximus apud Ethnicos non nisi semel matrimonium iure poterat. nume. 143. 222
Portiae minoris dictum elegans. numero 151. 223
Positionem suam reuocare qui non potest, nisi semel. nu. 26. 210
Positio potest statim reuocari. nu. 99. 218
Posthumi institutione comprehenditur posthumi ex quacunque uxore. numero 105. 219
Posthumi haeredem instituens, non solus institutus videtur, qui ex ea quam habet uxore ei primum natus est, uel is qui tunc in utero est, uerum & is qui postea ex quacunque uxore nascetur. lim. 3. nu. 2. 232
Posthumi omnes intelliguntur in actibus fauorabilibus. nu. 5. ibid. 232
Postulantes scienter indignum, amittunt facultatem iterum postulandi. nu. 32. limit. 1. 228
Potesitas alicui concessa mittendi alterum in possessionem, & eum tuendi in ea possessione expirat eo semel inducto. numero 61. 214
Potesitas faciendi & reformandi intelligitur de prima uice tantum, numero 122. 220
Potesitas arbitrandi alicui data, intelligitur ut semel tantum arbitretur. numero 108. 219
Potesitas praesentandi aliquem ad ecclesiam alicui facta, de prima praesentatione intelligitur. nume. 129. 221
Nec uariare potest qui uilius potestatis praesentauit. ibid. 221
Etiam si sit laicus, ibid. 221
Potesitas collata alicui eligendi episcopum & si quempia elegerit, qui consentire noluerit, poterit iterum eligere, nu. 5. limi. 1. 225
Potesitas data creditori, ut possit accipere pecunias sub cambijs non restringitur ad primam uicem, sed generaliter intelligitur, donec creditori sit satisfactum. nu. 8. lim. 6. 235
Id q. procedit etiam si dispositio loquatur per uerba denotatiua certi numeri. ibid. nu. 9. 235
Potesitas prouidendi aut eligendi an detur,

discrimen est, numero 11. limitation. 6. ibid. 235
Quidam istam distinctionem reprobant. nu. 13. ibid. 235
Praebenda in tali ecclesia uacatura si concedatur a Papa, non appposito tempore intelligitur de prima nu. 21. 210
Praeceptorum arbitri quo inducitur litis non necessaria dilatio, non ualet. numero 67. 215
Praecepta negatiua potentius obligant, quam affirmatiua limitation. 7. numero 5. 237
Premium si propositum sit ei qui primus accesserit ad brauium, & duo simul accesserint, neuter eorum habebit premium. de primo cursu intelligendum est. num. 72. 215
Nisi ex noua uoluntate eorum qui premium proposuerunt, ibid. 215
Premium si statutum sit ei qui uexillum hostium acciperet, intelligitur de prima captura, nu. 81. 216
Praeoccupationem is solus actus inducit, qui de iure sortitur effectum. limitat. 1. nu. 12. 226
Praesentare quempiam accusatum si quis promiserit intelligitur de prima praesentatione tantum. nu. 47. 213
Contrarium tenent alij, ibidem numero 48. 213
Praesentare promittens toties quoties, an erit infinitum obligatus. numero 49. ibidem. 213
An & teneatur in perempta instantia. ibi dem. 213
Prima quaeque omnibus in rebus, et ad quae uis sunt excellentiora, et praestantiora. nu. 162. 225
Prima interpretationi standum est, & non ceteris. nu. 40. 212
Princes si propter publicam aliquam leticiam iusserit omnes incarceratos ab officialibus de carcere relaxari, intelligitur de prima relaxatione, nu. 71. 215
Priusculum priuilegia latissime sunt interpretanda. lim. 8. nu. 4. 237
Et fauorabiliter. ibid. 237
Princes si potestatem ciuitati statuendi fecerit, quae quidem uis ea potestate quipiam statuit, an postea poterit id statutum reuocare. limitatio. 1. numero 27. 227
Priuilegium personale cum persona durat. nume. 32. 211
Priuilegium alicui haeredi suo concessum, intelligitur de primo tantum haerede. numero 74. 215
Priuilegijs duobus uno prohibitorio altero permissiuo prohibitorium praevalet. lim. 7. nu. 6. 237
Priuilegium concessum alicui & eius familiaribus, ut possint ingredi ecclesiam tempore interditi, non de primis tantum intelligitur qui familiares erant tempore priuilegij concessi, sed & de alijs in eorum locum subrogatis. limitatio. 8. nume. 1. 237
Priuilegia principum latissime sunt interpretanda. nu. 5. ibid. 237

Et fauorabiliter, ibid. 237
Procuratores duo in solidum constituti ad eligendum si simul concurrant, & postulent admitti, non audiuntur sed is tantum, quem capitulum elegit. nume. 53. 213
Procurator constitutus specialiter ad aliquid faciendum, si alium substituerit, in eum transferre uidetur omnem suam potestatem, nec potest illum reuocare, lim. 6. nu. 5. 234
Si modo substitutus ille sit habilis, & acceptet substitutionem ibid. fo. 234
Procuratur constitutus ad appellandum intelligitur non solum de prima appellatione, sed & de secunda. ibidem numero 6. 234
Prohibitina siue negatiua dispositio, non solum de primo actu intelligitur, sed in infinitum. limi. 7. nu. 1. 236
Prohibitina siue negatiua fortiores sunt quam affirmatiua siue permissiua. lim. 7. nu. 4. 236
Prohibitorium unum, aliud permissiuum, statuta quando concurrunt, prohibitorium praevalet. lim. 7. nu. 6. 237
Prohibitorium & permissiuum priuilegia cum concurrunt, prohibitorium praevalet, ibid. 237
Prohibitorio priuilegio renunciari non potest. ibid. 237
Prohibitina constitutioni renunciari non potest. ibid. 237
Prohibitio testatoris equiparatur prohibitioni statutaria. limitatio. 15. numero 6. 241
Et est contrario. ibid. 241
Promissio dotis in primis duntaxat nuptijs destinatur. nu. 3. 208
Promittens stare simplici alicuius dicto, uel iuramento, potest id reuocare, antequam declarauerit. nu. 26. 210
Promittens praesentare quempiam accusatum, intelligitur de prima praesentatione tantum. nu. 47. 213
Contrarium tenent alij, ibidem numero 48. 213
Promissio praesentandi aliquem accusatum lata sententia, aut finita instantia perimitur. nu. 48. ibid. 213
Promittens praesentare toties quoties, an erit in infinitum obligatus. ibidem. num. 49. 213
An & teneatur in perempta instantia. ibi dem. 213
Promittens cuiuspiam seruire per annum, & aliquo illius primi anni tempore fuerit impeditus ualitudine, non tenebitur altero tanto tempore secundi anni ei seruire, nu. 63. 214
Promittens iudicatum solui usque ad sententiam diffinitiuam, intelligitur de prima nu. 125. 221
Promissio certae quantitatis ex causa alimentorum praesumitur annua, fauore alimentorum. alijs secus. limitatio. 3. numero 6. 232
Promissio sententiae uel dispositio consumitur in primo actu, licet is postea retractatus fuerit, cu sit hominis dispositio. li. 6. Tomus iij. d numero

no. 20 236
Promissio censetur esse conditionalis, quā do promittuntur fructus nascituri non expressa quantitate, limitat. 16. nu. 1. 242
Promissio dotis habet tacitam conditionē si matrimonium sequatur. lim. 16. nu. 2. 242
Promittens representare aliquem toties quoties fuerit requisitus, sufficit ut bis representet, limitat. 27. numero 4. fol. 246
Quidam contra, ibidem & numero seq. 246
Promissor si semel unum elegerit non ex hac prima electione, consumitur electio quin possit iterum eligere. lim. 29. nu. 1. folio. 247
An possit id fieri ante litem contestatam an post. ibidem 247
Proponens actionem ineptam, & ob id repulsus, potest redire ad aptam. limitatio. prima. numero 16. folio. 227
Prorogandi terminum compromissi potestas si data sit, intelligitur de una & prima prorogatione, numero 65. folio. 214
Contrarium tenet & Roma. ibidem. nu. 66 215
Prorogandi potestas si sit indefinitē concessa, ea aequipollet uniuersali. ibidem. 215
Prorogationem fieri si non expediat tunc arbitri non potest ulterius prorogare. num. 67. ibid. 215
Prorogandi arbitrium intelligitur de prorogatione ualida. limitat. 1. numer. 5. 225
Protestans quod non stat per se, tunc si stat per aduersarij delictum aut contumaciam, sufficit una protestatio. lim. 28. numero 2 246
Nisi prima fuerit remissa. ibidem. 246
Protestatio si fit ad conseruandum ius protestantis, sufficit, ut semel fiat, ibidem. num. 3 246
Si vero fiat ad acquirendum nouum ius, tunc finito impedimento aduersarij, debet iterum fieri. ibidem 246
Protestatio una an sufficiat. lim. 28. nu. 5. ibidem. 246
Prouidendi aut eligendi potestas an detur, discrimen est. limitatio. 6. numero. 1. 1. 235
Quidam istam distinctionem reprobant. nu. 13. ibi. 235
Prouidendi potestas ad superiorem deuoluitur. ibi. nu. 12 235
Prouisio legis sortitur effectum cum primus actus sortitus est effectum. limit. 6. num. 20 236
Prouisio pro electione in iure ponitur promiscue, limitatio. 6. numero. 14. folio. 235
Prouisio, proprie loquendo aliud est quam electio, ibid. nu. 15 235
Prouisio spectat ad superiorem & per eum

prouisus consequitur plenum ius. ibid. nu. 16 235
Prouidendi potestas finitur uno actu, nisi se prouidendi mandatum ita fuerit, donec fuerit ecclesia prouisum. lim. 6. numero. 17 235
Quidam tamen tenuerunt contrarium. ibi. 235
Proximam causam iura semper considerant & non remotam. numero 33. & numero. 133. folio. 211. & 221
Pudica matrona numquam nisi semel nubit ut Porcia placuit. numero 151. fol. 223
Pudica mulier, quae casto amore maritum prosequitur post illius obitum de secundis nuptijs non cogitat, ibid. nume. 152 223

Q

Quasi ius facilius conseruatur, quam ius nouum acquiritur. lim. 1. num. 39 229
Qualitates duae ubi concurrunt, potius attenditur affirmatiua, quam negatiua, li. 7. num. 7 237
Quandoquaq;, hoc uerbum importat infinitatem. limitatio. 20. folio. 243
Quantitatis certa promissio ex causa alimentorum praesumitur annua, fauore alimentorum: alia secus. limit. 3. num. 6. 232
Quod differtur non aufertur. ibid. nume. 7 232
Quoties, hac dictio importat uniuersaliter potestatem uariandi. lim. 26. numer. 1 245
Quoties Toties, haec uerba significant infinitatem, numero 2. & numero. 5. lim. 26. ibid. 245

R

Rationes semel editae non iterum ex necessitate edenda sunt. numer. 139 222
Recipiens beneficium alteri collatum, uel a Papa reseruatam, liberè reuertitur ad priora beneficia propter illud dimissa. lim. 21. nu. 7 244
Recognitio semel tantum est creditoribus concedenda, si causa idonea interuenierit. nu. 20 210
Recusans inepte iudicem & non seruata forma, ob idq; fuerit reiecta recusatio, non prohibetur eandem rectè postea ritèq; proponere, limitatio. 1. nume. 17. 227
Reformandi potestas intelligitur de prima uice tantum, numero. 122. folio. 220
Regiones quaedam adeo feraces & uberes, ut bis fructus singulis annis ferant. nu. 7 208
Regnum si debeat uenire ex concessione ad primogenitum, id intelligitur de

primo primogenito. numero. 110. folio. 219
Regula nostra à multis celebrata. numero. 1. fol. 208
Regula nostra admodum quotidiana et ad usum forensem accommodatissima, ibid. 208
Reipub. interest, ne bannitus qui hostis est patriae, ad eam reuertatur. lim. 3. num. 10 232
Relatiuum quis uel qui, conuinctum uerbo futuri temporis facit conditionem, limit. 16. nu. 1. 242
Relinquens certam quantitatem filiae, donec nupserit censetur legatum annuum. lim. 22. 244
Remissio semel facta tolli non potest. num. 32. fol. 211
Remotam causam iura non considerant sed proximam. numero. 33. & numero. 133. folio. 211. & 221

Renunciare iuri suo scienter potest legatarius. limitatio. 1. numero. 35. 229
Requisitio una an sufficiat. lim. 28. num. 5 246
Res immobilis à patre recepta ex permutatione alterius eandem omnino sortitur naturam, & in ea pariter filij succedunt. limitat. 14. numero. 3. 241
Res permutata cum re dotali fit dotalis. lim. 14. ibid. 241
Res permutata cum re subiecta fideicommissio, fit fideicommissaria. ibidem. 241
Rei declaratio nihil adijci potest nec detrahi. num. 40 211
Res si non habuit effectum per explicationem primi actus, proceditur ad secundum. lim. 6. nu. 6. 234
Rescriptum de prouidendo alteri de dignitate uacatura, quam is duxerit acceptatam, intelligitur de prima, numero 55. 214
Responsio potest statim reuocari. nu. 99. fol. 218
Restitutio in integrum bis peti non potest. nu. 137 221
Renouationem reuocare quis non potest. n. 26 210
Renouari statim positio potest. numero. 99. fol. 218
Romani si quando ritè alij uotum non fecissent, de integro faciebant. lim. 1. num. 26 228
Rosaria Paesti oppidi bifera, numero. 7. fol. 208

S

Sacerdotibus Aegyptijs unam tantum uxorem ducere licebat. numero. 142. 222
Sacramentum baptismi non reiteratur. numero. 140. & limitat. 1. nu. 20. fol. 222. & 227
Sacrificia annuersaria ideo non differuntur,

quia nec iterari possunt. ibidem. 222
Sacrificia calendaria si qua fuerunt ratione dilata, possunt: repeti, ibidem nu. 23 227
Satisfaciendi obligatio prima satisfactione consumitur, nu. 19 210
Scholasticus si semel elegerit unum ex iudicibus, an poterit postea uariare. num. 24. ibid. 210
Scholasticus si iurauerit creditori se non recessurum sine illius permissione antequam ei satisfecerit, & postea creditor permiserit abire, an intelligatur de prima uice tantum. nu. 90. & seq. et nu. 9. lim. 3. f. 217. & 232
Scienter actum inuilem faciens, non poterit postea ad suum commodum alium uilem facere, lim. 1. num. 29 228
Sciens distinguitur ab ignorante. lim. 1. nu. 35 229
Scrutinio publicato electores poterunt uariare, & iterum eligere, si electio est ipso iure nulla. lim. 23. nu. 3 244
Secus si non esset nulla ipso iure, ibidem. 244
Securitas ueniendi & redeundi pro pace tractanda concessa alicui simpliciter, non intelligitur pro prima uice tantum sed quod semper, durante eo tractatu. lim. 5. nu. 1 234
Sententiam suam interpretatus index iterum interpretari non poterit. nu. 42. fo. 212
Idq; locum habet in diffinitina, secus in interlocutori. ibid. 212
Sententiam interlocutoriam index non semel tantum sed saepius interpretari potest. nu. 43 213
Et declarare, ibi. 213
Idq; bis tantum. ibid. nu. 44 213
Sunt qui tenent contrarium. ibidem nu. 45 213
Sententiam diffinitiuam index interpretari non potest. ibi. nu. 33 213
Nec declarare. ibi. 213
Idq; bis tantum ibi. nu. 44 213
Sunt qui tenent contrarium. ibid. nume. 45 213
Sententiam contrariam priori suae sententiae, quae ipso iure nulla erat, potest ferre index, lim. 1. nu. 55 231
Sententiae dispositio uel promissio consumitur in primo actu, licet is postea fuerit retractatus, cum sit hominis dispositio, nu. 20. lim. 6 236
Sermo simpliciter prolatus de primo intelligitur, numero. 1. & num. 2. & per totum, 208
Idq; seruatur in omni dispositione, ibidem 208
Et in omni materia, ibi. 208
Sermo indefinitus in fauorabilibus constringitur ad primum, nu. 11. lim. 3. fol. 233
Seruare promittens cuiquam per annum & aliquo primi illius anni tempore, uel letudine impeditus fuerit, non tenebitur altero tanto tempore secundi anni ei seruare, nu. 63 214

Seruituti ne lumimbus officiat generalis concessio, etiam ad futura lumina trahitur. lim. 25. & sequenti. numero 1. fol. 245
Seruorum optione alicui data, qui alienum optauerit non consumpsit optionem, nu. 15. lim. 2 226
Seruo alieno si legata sit libertas, & dominus ipsius primum disenserit, non propterea continuo abrumptur libertas, sed differtur, donec dominus propositum mutauerit, numero 7. limitat. 3. 232
Sexticia filijs irata in contumeliam eorum nupserit alteri, numero. 145. folio. 222
Simplicia uerba & directè, & sine aliquo medio sunt accipienda, numero 82. fo. 216
Simulachrum fortunae muliebris attingi nefas erat, nisi ab ea quae semel tantum nupserat, nu. 143 222
Smirnei maris uices biferae, numero. 7. folio. 208
Somnia non consumuntur unis ac primis nuptijs, numero 27. limitatio. 1. folio. 210
Somnium Astrygis, ibidem numero. 28. 211
Soror si ex statuto excludatur à fratre, intelligitur de fratre in primo gradu, nu. 84 217
Spes melioris conditionis non debet adimi, nu. 32 211
Speciale ius facilius tollitur quam ius commune. lim. 1. nu. 50 231
Speciali iure beneficium competens facilius amittitur, quam quod iure communi competit, numero 14. limitat. 9. fol. 239
Stare simplici alicuius dicto uel iuramento potest id reuocare, antequam declarauerit, nu. 26 210
Statutum quod iubet; ut frater teneatur dotare sororem, si eam semel dotauerit, & ea casu fortuito dotem perdidit, non tenebitur eam amplius dotare, num. 11. 210
Standum prima interpretationi, & non caeteris, nu. 40 212
Standum est testantis uoluntati, numer. 7. lim. 26 246
Statutum si iubeat fratrem excludere fororem, intelligitur de fratre in primo gradu. nu. 84 217
Statutum loquens de patruo, intelligitur de patruo primo, nu. 86 217
Statutum loquens de nouerca intelligitur de nouerca patris & non aui. ibi. numer. 87 217
Stipulatio penalis interposita in primo contractu locationis, non uidetur repetita in sequenti locatione, numero. 96. fol. 218
Statutum si iubeat tertiam partem penae remitti contententi, & aliquis primo negat, nihil proderit ei confessio postea facta, ibi. nu. 97 218
Statutum si disponat, ut in praedijs urbanis & rusticis finita locatione intelligatur

facta reconductio iisdem pensionibus, & qualitatibus, nisi per tres menses ante sit renunciatum, debet id intelligi de prima conductione, numero. 121. 220
Statutum quo licet conductori terram colere inuito domino, finito primo anno intelligitur tantum pro primo sequenti anno. ibi. 220
Statutum loquens de aliquo actu, qui potest sortiri iuris effectum, debet intelligi de actu ualido, numero. 2. limitatio. 1. 225
Statutum si potestas alicui iudici data sit eligendi arbitrium, si absentem elegerit, potest iterum eligere, numero 6. limita. 1. 225
Statutum de compromissis affinium, non de uno tantum compromisso intelligitur, sed quoties opus fuerit, numero. 12. limitatio. 3. folio. 233. & limitatio. 9. numero 3. 237
Statutum de compromissis intelligitur, ut iterum compromitti debeat primo finito, lim. 6. nu. 1 234
Statutum mandans compromitti intelligitur cura effectum, numero 2. limitat. 6. 234
Statutum eius loci, quo dotes mulierum possunt constitui super monte, dum nubunt, intelligitur ut etiam mulier, quae semel fuit dotata iterum possit dotari, si uidua facta sit, numero 7. limitatio. 6. 234
Statuta duo, unum prohibitorium, aliud permissiuum quando concurrunt, prohibitorium praevalet, numero 6. limitat. 7. 234
Statutum, ut capiens condemnatum pro delicto habeat dimidiam partem condemnationis, non tantum intelligitur de prima captura, sed & de alijs, num. 5. limi. 9. 238
Statutum quod uult, ut de quolibet contra actu soluatur gabella, h.eresq; uenditione fecerit in iusu testatoris non soluitur gabella, nu. 13. lim. 9 239
Statuti ratio finalis donec durat, durat etiam ipsum statutum, numero 3. limitatio. 10. 239
Statuti uel legis dispositio aequipatur dispositioni ultimae uoluntatis, nu. 4. lim. 15 241
Statuentibus ad testatores bonum est argumentum, ibid. num. 5 241
Statutaria prohibitio aequipatur prohibitioni testatoris, ibidem numero. 6. folio 241
Statuentium mens ijs modis quibus coniecturatur, & iisdem quoque mens statutum, ibi. 241
Statuendi potestatem si princeps alicui ciuitati fecerit, quae quidem usa ea potestate quippiam statuit, an postea poterit id statutum reuocare, limi. 17. nume. 1. 242
Statuta an reuocari possint à statuentibus, ibi. nu. 2. lim. 17 242
Stipulatio reddendae dotis facta in casu soluti matrimonij, eo redintegrato, Tomus iij. d 2 non

non consumitur, numero 5. folio. 208
Stipulatus quis Calendis de primis intelligitur, nume. 21. 209
Stipulatio inuadida non impedit secundam fieri, nu. 8. 209
Stipulationibus quod actum est, semper sequimur, numero 2. limitatio. 11. folio. 239
Stricti iuris dispositiones strictè sunt interpretandæ, numero 1. limitatio. 15. folio. 141
Stipulatio an semel, an pluries committatur, nu. 2. 210
Stipulatio pura interdum ex re ipsa dilationem capit, numero 1. limitatio 33. folio. 247
Subrogatum loco alterius idem reputatur, numero 1. limitatio. 14. folio. 240
Substitutio huiusmodi, si aliquis filiorum decedat absque liberis legitimis masculis superstitibus, intelligitur de primo tantum filio decedente, numero 127. folio. 221
Substitutio de duobus antiquioribus domus, non restringitur ad duos primos antiquiores tantum & sequentes, num. 5. limita. 12. 240
Succedanea hostia unde dicatur, num. 24. limitatio. 1. 228
Succumbens actor propter ineptitudinem actionis, iterum auditur aptè eam proponens, numero 18. limitatio. 1. folio. 227
Superior ex officio potest subrogare alium ut euitetur circuitus, numero 45. lim. 1. folio. 230
Superior ex officio potest remouere electum, ibid.
Superior si iure deuoluto elegit, & electus dissentit, non poterit iterum eligere, sed ad canonicos redit electio, nume. 49. limitatio. 1. 230
Suppletum semel tempus iterum non suppletur, nu. 93. 218
Supplicio ultimo damnati, statim & libertatem & ciuitatem amittunt, nume. 12. limitatio. 1. 226

T

Emerarium factum, quod agitur contra iura, nu. 33. 211
Temporale munus qui executus est, non cogitur iterum suscipere, numero 138. folio. 222
Tempus semel suppletum iterum non suppletur, num. 93. 218
Tempus testamenti attenditur, nume. 106. folio. 219
Tempus si à delegante statutum sit delegato (id est partibus consentientibus) ad expediendam causam, non poterit id tempus amplius prorogari, numero 6. limitatio. 23. 245
Nisi quippiam nouum aut inopinatum emerferit, ibidem numero 7. folio. 245
Tempus prescriptum appellanti ad prosequendum appellationem, ei prorogari

debet, si aliquid acciderit, ibidem. 245
Tertullianus sequutus dogma Montani hætici perperam damnauit secundas nuptias, num. 144. 222
Testamenti tempus attenditur, numero 106. fol. 219
Testamentum primum tollitur per secundum, num. 128. 221
Testamentum suum quis potest declarare & interpretari, toties quoties voluerit, numero 46. 213
**Testamentaria dispositiones multo longius producuntur & plenius interpretantur, quæ sunt inter viuos, numero 1. limitatio. 15. 241
Testatione prima ius legati consumitur, numero 16. 210
Testatoris voluntas ambulatoria est usque ad mortem, nu. 46. 213
Testator si iusserit celebrari tres missas in die sui obitus, sufficit illas semel celebratas fuisse in illo die, numero 57. folio. 214
Imo tenet contrarium, ibidem, nume. 58. folio. 214
Testator si legauerit fructus primi anni, si nihil nascitur eo anno, non suppletur annis sequentibus, numero. 64. folio. 214
Testator si in suo testamento reliquerit fratribus minoribus pitantiam in festo sancti Francisci, intelligitur semel tantum, & de primo, numero 88. & numero 7. limitat. 15. folio. 217. & 241
Quidam tenent contrarium in testamentis, nu. 89. 217
Testator si reliquerit uxorem suam usufructuariam bonorum suorum donec castè uixerit, si primum castè uixerit consequetur legatum, si uero impudicè amittet, nume. 94. 218
Testator si reliquerit uxorem suam usufructuariam, & uxor quam tunc habebat decesserit, supersite ipso marito, qui postea alteram uxorem ducat, non intelligitur illud testamentum de hac uxore secunda, nu. 104. 219
Testator si iusserit sua bona distribui dotandis mulieribus, non intelligitur de uidiuis, nume. 111. 211
Testator si iusserit heredem uestire uxore uidiuam, id intelligitur, dum in uidiuitate manserit ex qualitate personæ, num. 1. limitatio. 2. 231
Testator instituens ventrem uxoris, & postea ex eadem uxore plures habuit filios diuersis temporibus censentur omnes instituti, nu. 3. lim. 3. 232
Testator si reliquerit alimenta cuiquam, & futura ipsius uxori, intelligitur non solum de prima uxore, sed de omnibus quas postea ducet, limitatio. 3. num. 13. folio. 233
Testator si aliquid ultra legitimam filie legauerit ne nuberet alij, quam mercatori, & filia primò nubat mercatori, & eo mortuo nobili, amittit legatum, nume. 2. limitatio. 7. 236**

Testator si iusserit diuisiones decurionibus da ridie sui natalis, intelligitur non de uno tantum, sed perpetuo legato, numero. 4. limitatio. 12. 240
Testatorum ad statuentes bonum est argumentum, numero. 5. limitatio. 15. folio. 241
Testatoris prohibitio equiparatur prohibitioni Statutariae, ibidem numero. 6. folio. 241
Testator si mandauerit heredi, ut compromitteret causam quam habebat cum certo quodam super mutuo, sub certa pœna, sufficit ut hæres semel compromiserit, nu. 10. lim. 15. 241
Testantis uoluntati standum est, nu. 7. limi. 26. folio. 246
Testator si mandauerit heredi, ut uestiret uxorem suam, intelligitur ut singulis annis id faciat, limitatio. 27. numero. 4. folio. 246
Testes qui non rectè recepti sunt, possunt reiterari, etiam post publicationem, nu. 10. limitatio. 1. 226
Toties, Quoties, hæc uerba significant infinitatem, numero 2. & numero 4. limitatio. 26. 245
Transiens ad secundas nuptias non dicitur castè uiuere quantum ad priorem maritum attinet, numero. 149. folio. 223
Transiens ad secundas nuptias malum alienum rebus suis infert, numero 157. folio. 224
Transire ad secundas nuptias an sit fornicatio, nu. 151. 223
Transire ad secunda uota, & uiuere incontinenter, an paria sint, ibi. 223

Valeria Messalarum sororis historia, nume. 152. 223
Variatio non admittitur, quando electio secum executionem trahit, numero 16. folio. 210
Variatio permessa intelligitur de primo actu tantum, numero 23. & 25. ibidem. 210
Variare an poterit scholasticus eligens semel unum ex iudicibus, numero 24. ibidem. 210
Variare cui semel permittitur, semel tantum permittitur, ibid. 210
Variare potest laicus in presentatione, numero 129. 221
Variare quis potest, antequam ius sit alteri quaesitum, numero 2. limitatio. 23. folio. 244
Secus si quaesitum, ibid. 244
Ver assiduum, nu. 2. 208
Vendens fructus huius anni alicuius prædij, & id prædium binos fructus hoc anno adferat, de primis tantum intelligitur, numero 6. & limitatio. 27. numero 1. 208. & 246
Verba simplicia directè, & sine aliquo medio sunt accipienda, numero 83. folio. 217
Verba simpliciter prolata per prius intelligenda

genera sunt, numero 85. & nume. 96. 217. & 218
Verba sunt cum effectu intelligenda, num. 4. & 6. lim. 6. 234
Verbum presentis temporis prolatum à lege etiam ad futura trahitur, numero 2. lim. 9. 238
Vestes quolibet anno renouare moris est, nu. 1. limit. 2. 231
Viam incompetentem scienter eligens, sibi ita præiudicat, ut ea variare non liceat, nu. 36. lim. 1. 229
Vicinae feminini generis plus valent in omnibus sacris, numero 23. limitatio. 1. 227
Uiduae improprie dicuntur maritari, num. 113. 220
Uidua quare publicis festis nubebant, & non uirgines, numero 154. 223

Viduis multis presentibus factum est nubere, ibid. 223
Vini optione legata, si legatarius scienter acetum elegerit, non poterit amplius variare, limitatio. 1. numero 35. 229.
Virgines sole nubebant apud antiquos Germanos, numero 154. 223
Virgines quare publicis festis non nubebant, & uidua nubebant, ibid. 223
Virginibus decorum est multis presentibus nubere, ibid. 223
Vites apud mare Smyrna biferae, numero 7. 208
Vites triferae, nu. 7. ibid. 208
Viuere incontinenter, & transire ad secunda uota, an paria sint, numero. 151. 223
Vltima mora nocet, numero 101. 218

Vltime uoluntatis dispositio equiparatur dispositioni legis vel Statuti, nume. 4. lim. 15. 241
Vniuersalis concessio etiam ad futura trahitur, numero 2. limitatio. 25. 245
Voluntas obligandi in dispositionibus inter viuos semper in id fertur quod minus est, nu. 1. limit. 15. 241
Vsusfructus si legatus sit alicui, videtur toties repetitus, quoties amissus, nume. 1. lim. 4. 233
Vxor ad secunda uota transiens iura prioris coniugij uiolat, numero 147. 223
Vxori si à marito aliquid relictum sit utendum, quandiu castè aut honestè uixerit, ea perdit legatum, si transierit ad secundas nuptias, nu. 149. & sequen. 223
Id est, si à marito, secus si ab alio, numero 150. 223

F I N I S.

T A B V L A
P A R T I C V L A R I S
LIMITATIONVM NOSTRAE
R E G V L A E.

Ermo simpliciter prolatas de primo intelligitur, nume. 1. 208

Limita primo non procedere, quando non valuit primus actus, numero 1. folio. 225

Idque procedit, nisi quis primum actum inutilem & prohibitum scienter fecerit, nume. 29. 228

Intelligitur etiam de primo actu valido, cum ad ius sit relatio, secus si fiat ad merum factum, num. 37. 229

Idque etiam intelligitur quando tractamus de iure quæsito conferuando secus autem si de nouo iure quærendo, numero 1. 38. ibidem. 229

Idque etiam procedit in eo qui iure suo aliquid facit, secus si iure alieno, numero. 40. ibid. 229

Intelligitur etiam in dispositionibus siue prouisionibus competentibus iure primario, secus si iure deuoluto, numero 49. folio. 230

Id etiam procedit, cum quis exercet actum sibi de iure communi competentem, tunc enim si inutiliter exercuerit, poterit de nouo exercere, secus si iure speciali, numero. 50. 231

Procedit etiam, cum actus primus nullus est ob omisam formam uel solemnitatem tunc enim is iterari poterit, secus autem si peccatum sit in materia, numero 51. ibidem. 231

Procedit etiam, ut scilicet is qui actum fecit nullum, possit iterum & eum ualidum facere si nullum est ipso iure, secus si ope exceptionis, uel officio iudicis est emendandum: tunc enim non poterit eundem iterare, nu. 55. 231

Secundò limita non procedere, ubi simple x sermo profertur in materia, quæ ex consuetudine regionis requirit iterationem, num. 1. ibid. 231

Tertiò limita non procedere in materia fauorabili, & quæ benignam interpretationem recipit, nu. 1. 232

Quartò limita non procedere, quando est facta concessio quæpiam ad certum tem

pus: quia tunc non intelligitur pro prima vice sed toties quoties, durante illo tempore præstituto, numero 1. folio. 233

Et idem si usque ad diem uel ad tempus sit legatus, ibi. 233

Quintò limita non procedere, quando concessio sit pro certa & determinata causa. 234

Sextò limita non procedere, quando per primum actum non est satisfactum menti, & intentioni loquentis, siue disponentis siue agentis, ibid. 234

Quidam hanc limitationem intelligunt in dispositione legis, non hominis quæ primo actu consumitur, etiam si postea eua nuerit, uel non sortita fuerit effectum, numero 20. 236

Septimò limita, ut procedat in dispositione affirmatiua permissiua, non etiam in prohibitiua siue negatiua, numero 1. ibidem. 236

Limita octauò non procedere, quando dispositio inducta per uiam privilegij esset temporalis, si intelligeretur de primariice, nume. 1. 237

Limita nonò, ut hac regula procedat in dispositione hominis, non legis uel statuti, ibidem. 237

Secus si testator mandauerit heredi ut faciat compromissum, quia tunc si semel ualidè compromiserit, licet effectus inde nullus secutus fuerit, non tenebitur iterum compromittere, nu. 7. 238

Declara etiam hanc limitationem, ut si dispositio hominis facta est ex necessitate legis uel statuti, ea censetur esse facta à lege uel statuto, ita ut non intelligas de primo actu, ibi. nu. 12. 239

Declara iterum, ut procedat in dispositione legis communis, secus si ex speciali beneficio legis quidpiam competat, numero 14. ibid. 239

Decimò limita, ut nostra regula non procedat, quando post primum actum etiam num manet eadem ratio dispositionis ut procedatur ad secundum actum, tunc enim & ad eum procedi potest, numero 1. ibidem. 239

Vndecimò limita, ut procedat in dubio, & cum simpliciter fuerit aliquid dispositum, tunc enim etiam in dubio de pri

mo actu intelligitur, ibidem. 239

Secus si aliter disponentes, dixerint, ibidem. 239

Duodecimò limita non procedere, non solum quando expressè aliud dictum est à partibus, sed & si ex coniecturis uerisimiliter colligeretur intentionem earum aliter intelligere, ibid. 239

Decimotertiò limita procedere, quando uerba referuntur ad aliquem actum, qui potest sepius iterari ab eadem persona, secus si ex sua natura traheretur ad plures personas, nu. 1. 240

Decimoquartò limita procedere, nisi secundus actus subrogaretur in locum primi, ibidem. 240

Decimoquintò limita, ut procedat in dispositionibus inter uiuos. Secus autem in dispositionibus testamentarijs, nume. 1. & sequenti. 241

Decimosextò limita, ut procedat nostra regula in dispositione conditionali tantum: non etiam in ceteris, ut in præceptiuo uel dispositiuo, numero. 1. & numero 4. limitationis. 16. 242

Decimosseptimò limita, ut scilicet sermo simpliciter prolatas, de primo actu non etiam secundo intelligitur, nisi actus ille secundus sit reuocatorius primi, qui aliàs ex sua natura sit reuocabilis, quia tunc reuocari potest, nu. 1. ibi. 242

Decimooctauò limita, ut hac nostra regula non procedat, si natura rei, siue subiecta materia repugnet, numero 1. & sequenti. fol. 242

Decimononò limita, ut procedat, cum aequitas suadet, de secundo actu non intelligatur. 243

Vigesimò limita, ut procedat in actu non iterabili durante eodem statu, secus in iterabili, ibid. 243

Vigesimoprimum limita, ut non procedat, quando quis in primo suo actu, nulla sua culpa fuit deceptus: tunc enim ad alium accedere potest, ibi. 243

Hanc tamen limitationem intellige, modò si is qui ita errauerit, posteaquam certior factus fuerit de suo errore, & ita iure sibi non competente in beneficio quod prius acceptauit, mox ad aliud redierit, num. 7. 244

Intellige iterum & hanc limitationem in

eo qui deceptus fuit errans in facto, secus si in iure errauerit, nume. 9. ibidem. 244

eo qui deceptus fuit errans in facto, secus si in iure errauerit, nume. 9. ibidem. 244

Vicesimosecundò limita hanc nostram regulam, ut procedat, cum agitur de specie, quæ suapte natura non est iterabilis. Secus si de quantitate, quæ sua ipsius natura iterari potest, numer. 1. ibid. 244

Vicesimotertiò limita, ut procedat cum per primum actum ius alteri est quæsitum, secus si non est quæsitum, ibid. fol. 244

Quod tamen intellige, nisi quippiam nouum atque inopinatum emerferit, ob quod is qui prorogationem petit, non potuerit intra tempus præstitutum dicere de iure suo: tunc enim iustum est, ut ei succurratur, ibidem numero 7. 245

Vicesimoquartò limita procedere, ut primo actu consumatur dispositio, nisi ipse actus sit necessarius, scilicet continens necessitatem actum permutantem, numero 1. ibidem. 245

Vicesimoquintò limita, ut non procedat in

uniuersali siue generali dispositione, aut indefinita: tunc non tantum intelligitur de primo & presenti actu siue tempore, sed etiam de alijs postea futuris, ibidem. 245

Vicesimosextò limita procedere, nisi dispositio permittens aut aliter disponens aliquid fieri, utatur uerbo, quoties uel quomodocumque, uel quotiescumque & alijs similibus, tunc enim ea dispositio non uno actu consumetur, nam hæc dictiones iterationem important, ibid. 245

Vicesimosseptimò limita, ut procedat in concessione onerosa, secus in lucratiua uel gratuita, nume. 1. 246

Vicesimooctauò, ut non procedat in actu protestationis, qui tantum abest, ut una ac prima consumatur, ut etiam interdum sepius (si quando ea requiritur) fieri debeat, ibid. 246

Dicunt tamè aliquam protestationem sufficere, nu. 2. ibid. 246

Vicesimoquintò limita, ut non procedat in

Distingue sic. Aut protestatio sit ad conferuandum ius protestantis: tunc sufficit semel fieri. Aut sit ad acquirendum ius nouum: tunc finito impedimento aduersarij, debet iterum fieri, aliàs prima protestatio nihil operaretur, ibidem numero 3. 246

Vicesimononò limita, non procedere in prouisione cuiuspiam generis subalterni, in quo quidem haud dubiè electio est debitoris, nu. 1. 247

Tricesimò limita, ut non procedat in pignoribus & hypothecis siue prætorijs siue conuentionalibus, numero 1. ibidem 247

Tricesimoprimum limita, ut non procedat in constituto, nu. 1. ibid. 247

Tricesimosecundò limita, ut non procedat, quado destructio uoluntatis ad interpretantem siue declarantem pertinet, nu. 1. ibid. 247

Tricesimotertiò limita, ut procedat, nisi natura repugnaret, ibid. 247

F I N I S.

CESSANTE CAUSA CESSAT EFFECTVS.

1
Vtilitas
huius tra-
ctatus.

NULLA omnino est iuris regula, nulla legum sententia, nullum axioma, quod latius pateat, nec ex quo plus vtilitatis & emolumentum capi possit in explicandis, diffiniendisque, ac iudicandis forensibus negotijs. Vix enim ex cunctis millibus vnum repe-

rias, quod hac regula, aut ijs quæ ad eam pertinent, non magnoperè indigeat. præsertim quòd ea generalis sit in legibus, contractibus, & cæteris dispositionibus, ut attestatur Petr. Anchar. conf. 47. pro clariore decisione, col. j. vers. hæc est enim regula generalis. Quòd magis miror nostros regularum confarcinatores hanc prætermisisse, cùm alias multas non adeo viles & necessarias posuerint.

2
Causa qd
fit.

Illud autem tibi in primis præfundum duximus, causam à ratione in hoc differre, vt plerisque placet: qd causa est id ex quo, vel per quod, vel à quo, vel propter quod aliquid fit: ex quo illud frequens apud bonos auctores. Quid causæ est? Et ut scribit Cicero in lib. de fato, ex Carneade: Causa ea est, quæ id efficit, cuius est causa: vt vulnus, mortis: cruditas, morbi: ignis, ardoris. Itaq; non sic causa intelligi debet, vt quod cuique antecedit, id & causa sit: sed quòd cuique efficienter antecedit. Et paulò post. Interesse autem, utrum eiusmodi quid sit, sine quo aliud effici non possit: aut eiusmodi, cum quo aliud quid effici necesse sit. Nulla igitur earum causa est, quoniam nullam rem sua vi efficit, cuius dicitur causa: nec id sine quo quippiam non fit, causa est, sed id quod, cùm accessit, id cuius causa est, efficit necessariò. Hæc ille. Donatus autem enarrans illud Virgilij lib. 2. Æneid.

Tum verò ardemus scitari, & querere causas.
Causa est (inquit) propter quam fit aliquid. nihil enim fit nisi præcedat causa faciendi.

3
Ratio qd
fit.
Causa sine
ratione po-
tèst esse,
non è di-
uerso ra-
men. infr.
nu. 10.

Ex nostris autem Io. Mon. in c. ult. de iuram. calum. libro 6. dicit causam multipliciter accipi: & causam esse animi impulsum ad aliquid agendum, ut accipitur in l. 1. §. sexum. ff. de postul. Rationem autem esse gerendorum ordinem ex causa venientium. Vnde (inquit) causa potèst esse sine ratione; at ratio non potèst esse sine causa. Cui adde id quod scribit Cicero in lib. 2. ad Herennium, si is sit, Rationem esse causam, qua demonstrat verum esse id quod intendimus, breui subiectione. Ex quo id certè apparet, nullam rationem esse sine causa. Sed & Paul. Eleaz. in Clem. dudum. §. nos autem. vers. in studijs. & ibi post eum Card. Flor. in vers. ab olim. col. j. in 3. oppo. Imol. col. eiusdem cap. 12. vers. tertio Pau. hic, de sepult. hinc occasione sumpta, quòd ille text. utitur his uerbis, ex aliqua ratione uel causa, idem dicit quod Io. Mona. ubi supra. vti etiam facit Io. And. in cap. cùm dilecti. col. 2. vers. in glo. causa, ibi, de accusat.

4
Causa qui-
bus modis
dicatur.

Et subdunt ipsi Ioan. Mona. Ioan. Andr. & Cardin. Flor. quibus alijs modis causa dicatur, quæ nos prætermittimus, ueluti ad hunc nostrum tractatum nihil pertinentia. Si quis tamen id scire cupiat, præter ipsum Monach. videat Hostien. in d. c. cum dilecti, in uerbo, ex causa. & ibi quoq; Ioan. Andr. col. ult. vers. in glo. causa, ext. de accusa. Bart. in l. demonstratio. §. quod autem. col. 1. per totum ff. de cond. & demonstrat. & Luc. Pen. in l. 1. col. 2. vers. item not. quòd causa. C. de his qui non imple. stipen. lib. 10. & Henric. Boh. in c. forus. §. cā. de uerb. ob.

5
Iterum quid
sit ratio.

Ratio igitur vt illis & alijs plurimis placuit, est ordo gerendorum ex causa venientium, vel, ut scribit Bal. in l. omnes populi, col. 7. vers. tertio quæro. ff. de legibus,

est vrgens disputatio uel euidens demonstratio, ut dicit notari in l. 1. §. ueteres. ff. de acquir. poss. & in l. non omnium. ff. de legi. uel, ut subdit ipse Bal. ratio est quidam motus animi, visum acuens, veraq; à falsis distinguens. vel est mentis motus, in his quæ dicuntur, decernere uel conuertere ualens, per l. ult. C. de indic. vidui. tollen. & l. his solis. C. de reuoc. donat.

Ex quibus vides causam de præterito esse aut præsentem: Rationem, de futuro, ut etiam scribit Bart. in d. l. 1. demonstratio. §. quod autem. col. ult. vers. in 8. q. ff. de cond. & demon. & in l. 2. §. vlt. col. 2. vers. sumitur, ff. de dona. & Salyc. in l. generaliter in fi. C. de episc. & cler. Aegid. Bellame. in c. post translat. onem, col. 4. vers. de ratione vero. de renunc.

Veruntamen hæc sæpius confunduntur, alterumq; pro altero ponitur, uel optimis autoribus. Cicero libro epistol. famil. 15. ad Catonem. Cùm autem ad Cybistra propter rationem belli quinq; dies essem moratus. Cæsar lib. 8. belli Gallici, quantum hibernorum opportunitas belli que ratio postulabat. Et apud nos in leas obligationes. ff. de cap. dimin. quam in hoc expendit Albe. in suo lexico, in uerbo, ratio aliquando. & Paul. conf. 12. transactio. nu. 186. lib. 2. Nonnunquam autem simul hæc coniunguntur, vt apud Terentium in Eunuch. Num parua causa, aut parua ratio est. Ciceronem lib. 1. Offi. Causa autem & ratio efficiens magnos viros in priore est. Arnobiū in lib. aduersus gentes, ubi in infinitis propè locis hæc uerba comperies. Quæ causa? quæ ratio est?

Et hanc quoq; confusionem videbis apud nostros iuris Interpretes, ut apud Bart. in l. 2. §. vlt. ante fin. ff. de dona. & in Extrauag. ad repimendum in uerbo, absentia. Bal. in l. 1. col. 1. vers. in ea glo. ibi, sed impulsua. ff. de fer. & in l. data. col. 9. vers. item not. qd non dicitur. C. qui accu non poss. & in c. & si Christus col. ult. vers. adde qd cessante una de iureiur. Card. Flor. in c. si quando ad fin. de reser. & alios plurimos quos infra in hoc tractatu citabimus, nunc causam, nunc rationem, re unā appellantes.

Cæterum Phil. Dec. in c. cùm cessante. col. 1. statim post princ. de appell. dicit, causam pro ratione tunc accipi, cùm dicimus cessante causa cessare effectum. Antea eum Imo. in c. post translationem. col. 6. nu. 40. de renuc. dicit qd cā finalis legis propriè dicenda est rō, & allegat. Bar. in l. 2. §. vlt. ff. de don. vbi id nō adeo expressè dicit.

Et facit ad superiora quod scribit Bal. in c. monasterium de vita & honest. cleric. quòd illa dicitur causa, cui ratio inest. Nam si ratio non inest, non dicitur propriè causa, sed abusuè. l. si ita stipulatus fuero te sisti. §. possum, in fi. ibi, nec rarò probabilis causa est. ff. de uerb. obl. & sequitur Phil. Dec. in d. c. cum cessante, haud multò post princ. de appell. & Paul. Pat. conf. 32. potissima dubitatio, col. 5. nu. 53. lib. 1. Quod nos ideo dicere uoluimus, qd in hoc ipso tractatu, qui de causa cessante est, aliquando etiam confusim & promiscuè post alios tractabimus de cessante ratione.

Cessante igitur causa seu ratione (vt vtrumque copulemus, & ad nostrum principale institutū redeamus) cessat effectus, vulgatissima apud nostros sententia, & vice prouerbij celebrata, quam nescio quis in uersum redegit non admodum elegantem:

Causatum perimit causa preempta suum.
Vt videre licet ex glo. in c. ita quorundam, in uerbo ferum. de iudæ. Ego autem malu. illem ita dicere:

Effectum perimit causa preempta suum.
Estque ex lib. 2. Phyl. Aristotelis (ni fallor) deprompta

6
Causa de
præterito
aut præ-
sentem: Ra-
tio de fu-
turo.

7
Causa &
ratio sepe
confundun-
tur.

8
De eadem
re.

9
De eadem
re.

10
Causa fi-
nalis pro-
priè dicitur
ratio.
Causa cui
ratio inest.

11
Cessante
cā cessat
effectus.

quoque recentiores, praesertim Felin. qui id declarat post alios, de testibus, & ipse Bald. in c. super, colum. 1. versic. & est argumentum pro famulo, eod. tit. Saly. in l. seruos. C. de quaestionibus. Imo. in c. in sinuante. de offic. deleg. Alex. consi. 5. in casu inquisitionis formatae. col. penult. versic. potest etiam responderi. lib. 2. & consi. 149. viso processu inter Michaellem. colum. 2. versic. non obstat si dicatur, lib. 5. Franc. Aret. in l. ad testium. in princ. colum. 3. versic. de primo ponit. ff. de testamen. Hippol. Marfil. in di. l. idem Nummio. colum. 1. & iterum in l. etiam si redhibitus. col. 2. uel. vlt. hanc lex potest. ff. eod. tit. de quaestione.

105
Nisi fraus demerceserit.

Quomodo quis casus probatur.

106
An autem hic anti-quis famulus sit ut exceptione maior.

107
Fauoris causa cessante, cessat fauor. Filius priuilegius ob parentem cessat fauore parentis. Et uxor priuilegiata ob maritum, uide. nu. 105.

Et famulum ob dominos.

108
De eadem re.

col. pen. num. 1. 2. Sed ultra praedicta iura in id optime facit text. probans id generale esse in l. in omnib. ff. de reg. iur. cuius haec uerba sunt, In omnibus causis id obseruatur, ut ubi personae conditio locum facit beneficio, ibi deficiente ea, beneficium quoque deficiat.

¶ Verum quantum ad id quod diximus de filiis, contrarium tenuerunt Ioan. And. Petr. Anch. Dominic. & Philip. Franc. in cap. ne aliqui. uidelicet ut priuilegium concessum filiis ob parentes, duret etiam mortuis parentibus, per regulam cap. debet. de reg. iur. lib. 6. Sed ad hoc uidentur esse text. expressi in l. 2. §. in filiis. & §. si ad tempus. ff. de decurionibus, & in l. emancipatum. §. 1. ff. de Senatoribus.

¶ Nam & uxores quoque post mortem maritorum quamdiu manent in uirginitate, utuntur priuilegijs maritorum, l. foeminae. in fin. & ibi Alber. haud multo post princip. ff. de Senatoribus & l. filij. §. uirginitas. ff. ad municip. & l. cum te. & ibi Bald. C. de nup. & c. is qui. §. mulier. de sepultur. libr. 6. gl. in Clemen. ne Romani. §. sanè in uerbo. uacare. & ibi Imol. & Barba. de elect. Angel. Paul. Cast. & recentiores in l. cum quadam puella. ff. de iurisd. omnium iudi. cum alijs concordant. à me adductis in tractatu Nobilitatis, cap. 17. num. 5. incip. & hoc procedit, & multis sequen. Idque etiam in priuilegijs exorbitantibus, per l. ultim. in princip. & ibi Bartol. aut quisquis is fuit, & Ioan. Plat. C. de priuileg. schol. lib. 1. 2. Fracif. Aretin. qui eum tex. ad hoc dicit notab. in capit. super eodem el. 2. columna prima, de testibus. Alexan. qui id declarat consil. 207. ponderatis uerbis statuti, colum. 2. uers. 5. quia dato. & col. 5. uers. non ob. 5. lib. 6. & diximus in d. c. 1. 8. nostrae Nobilitatis, nu. 8. incip. sed & haec omnia.

¶ Quia in re quantum ad priuilegium concessum filiis fauore parentum, sunt qui hanc controuersiam quibusdam distinctionibus sedant, & inter ceteros Cyn. Alberic. & Salic. in d. l. 2. C. de episcop. et Cler. et ibi quoque Pau. Castren. qui eam l. legit cum l. 1. Nam aut, inquit, priuilegium conceditur ratione dignitatis innatae: et tunc priuilegium competit liberis, etiam mortuis parentibus, per l. foeminae. ff. de Senatoribus quae loquitur de uxoribus respectu maritorum: tanquam sentiat, & id procedere in priuilegijs uxorum, & l. eam legem, C. de excusat. mun. libro decimo. Et facit, ut id illis addas, quod in simili scribit gl. in l. semper. §. negociatores in uerbo, in huiusmodi. ff. de iure immunit.

¶ Aut (ut ad illos redeamus) competit priuilegium ratione officii publici, & tunc non competit liberis post mortem parentum, & ita intelliguntur leges contrariae: aut denique conceditur priuilegium ratione necessitatis & tunc ad filios non competit, mortuis parentibus, cum nec illis uiuis competat. l. in filiis. C. de decurionibus. libr. 1. 0. & l. vlt. C. qui morbo se excusant, eo. lib.

¶ Verum aliter distinguitur uir recentioris quidem etatis, sed quem non immerito multis antiquioribus aequa re possumus, is est Francif. Ripa l. ex facto, columna 2. numer. 1. 2. ff. de vulgar. & pupil. substit. nam aut, inquit, priuilegium parentum conceditur filiis, ea ratione, ne dehonefetur dignitas ipsorum parentum, & tunc cessat mortuis parentibus. Aut ea tantum ratione, quod sunt filii, & tunc non cessat, et ita dicit esse intelligenda iura utrinque allegata.

¶ Fictionis causa cessante, cessat et fictio, ideo cessante aequitate, quae semper causa est fictionis, l. postliminium. in princip. ff. de capt. et postlim. reuer. cessat et ipsa fictio. l. qui in utero. ff. de statu. homin. et l. vranius. uersic. sed cum duo. et l. si debitori. ff. de fideiuf. et l. Stichum. §. aditio. ff. de solutio. Et ita per ea iura uoluit Barto. qui ea scienter declarat, in l. si is qui pro emptore. colum. 3. uers. ad solutionem igitur, et plenius, colum. 23. quae est vlt. char. uers. 6. principaliter. & ibi quoque Imo.

109
An uerba sit quae de priuilegijs filiorum dictum est, nu. 102.

110
Quid item in feminis uideat.

Quid in priuilegijs exorbitantibus.

111
Redit ad priuilegia filiorum.

De uxore.

112
De eadem re.

113
De eadem re.

114
Fictionis causa cessante cessat fictio.

Imo. colum. penult. circa quartum, & Iasoncha. penult. numer. 3. 84. quarto principaliter quaeritur, ff. de usufruc. Quibus adde l. denique, & l. nec uilem. ff. ex quibus causis maio. quibus probatur, nunquam fictionem habere locum, nisi subsit aequitas.

115
Furore cessante cessat quod ob eum factum est. Verbi gratia, si cesset furor ob quem facta est substitutio exemplaris, cessat ipsa substitutio, l. humanitatis. C. de impube. & alijs substit. & §. qua ratione. Instit. de pupil. substit. An autem ita cesset, ut non requiratur redeunte furore, uidebis apud Bar. in l. ex facto. col. pen. uersic. quero quid si furiosus, & ibi Imol. & Alexan. ff. de vulg. & pupil. Dec. in d. l. humanitatis, colum. penult. uersic. septimo noto, quod si mente captus. Similiter quoque uideamus cessare curationem ob furorem datam cessante furore. l. 1. ff. de curat. furios. & l. pen. C. eod.

116
Curatio cessat ob furorem cessante furore. Gravia causa cessante cessat gratia.

117
Immunitas cessat in causa cessante se, cessat immunitas.

118
Impedimentum cessat in causa cessante se, cessat impedimentum.

119
Infamia cessat in causa cessante se, cessat infamia.

120
Instituitio cessat in causa cessante se, cessat instituitio.

121
Instituitio cessat in causa cessante se, cessat instituitio.

in donatione inter uiuos illis facta ut talibus, cum non essent, uoluerunt Bal. Alex. & Corne. & Jac. à S. Georg. in d. l. nec apud. per l. cum hic ita utus. §. si quis sponsam. ff. de donation. inter uir. & uxo. Quamuis Pet. Cyn. & Ange. contrarium tenuerunt in d. l. nec apud.

¶ Sed & per eam l. cum apud. respondit Raph. Fulg. consil. 22. Engelbertus colum. ult. uers. ad secundum apparet, non valere institutionem filii naturalis, qui putabatur legitime legitimatus, cum eius legitimatio non ualere, quod & idem uoluit Paul. Cast. in l. eam quam colum. 2. uers. & per istam l. C. de fideicom. per eum tex. secundum lectu. Azo & ita dicit se alias consuluisse, & sequuntur ceteri recentiores, ibi, & Dec. qui tamen non nihil mutat consil. 166. uiso themate, colum. 2. uers. sed praedictis, & iterum colum. 4. uersic. 2. principaliter, & col. seq. uers. & ita requisitus, & asseuerantius consil. 288. quaeritur in effectu. col. 2. uersic. secundum alia ratione. & consil. 453. consulum fuit, in fin. & ad hoc quoque est text. in l. neque professio. et ibi not. ff. de testam. Et uide infra in substitutionis causa cessante.

¶ Interdictionis causa cessante, cessat interdictio: nam si interdictum bonis fuerit prodigo ob prodigalitate, si is ad frugalitatem redierit, cessat interdictio l. 1. ff. de cur. furio. Ita ut non sit opus sententia, quae id aliter declarat, ut satis ostendunt uerba illius l. quae sunt eiusmodi, ipso iure desinunt esse, Et ita uoluit Petr. à Bel. Pert. in l. is cui bonis, & ibi Franc. Rip. colum. ultim. uers. iuxta praedicta dubitatur, ff. de verb. oblig. Cyn. in l. 2. post medium. C. quando propro, non est necesse. Bal. in d. l. 1. ad si, ff. de cura. furio, qui & ante, uidelicet colum. 1. uersic. sed hoc quare unum, reddit rationem diuersitatis quare id fiat, ut cesset interdictio sine declaratione iudicis, cum interdictio non fiat ipso iure etiam uere prodigo, & Guid. Pap. non obscure consil. 169. prouiso de curatore.

¶ Sed hoc uelim intelligas, cum pater, aut frater errabat in iure, uel facto putans illos institutos esse ueros filios, aut legitime legitimatos, siue adoptatos. Nam si non errat, sed sciat illos nec esse ueros filios, ualeat institutio de illis facta, licet eos ita simpliciter appelleret, ut uoluit Pau. Cast. in d. l. neque professio, & ibi Ias. colum. 2. uers. limita tamen istum tex. C. de testam. ita intelligentes tex. lib. 1. §. Pomponius ff. de capto. edic. & l. nemo §. 1. ff. de haered. institut. In dubio autem si eos quis uocet filios aut fratres, praesumitur errare propter eiusmodi appellationem, ut uoluit gloss. in l. nemo. §. 1. & ibi Bar. ff. de haered. institut.

¶ Quod tamen plerique intelligunt (id enim uolui obiter dicere, ne tu lector amantissime decipiaris) cum notorium est prodigalitate illam, ob quam interdictio facta fuit, cessare: alioquin enim necessariam esse sententiam, quae id declarat. Ita enim uoluerunt Iacob. Aret. Barto. Pau. Cast. Alex. & propè omnes in d. l. is cui bonis. ff. de ver. oblig. idem Bar. in l. de aetate. in l. ultim. quaest. 1. partis. ff. de minor. Sed hoc non admittit Bald. in d. l. 1. ad fin. de cura. furio. nam cessat, ait, causa impediens, nec requiro plusquam lex ibi requirit, quae solum exigit quod sanos mores recuperauerit, nec aliter requirit quod sit notorium, uel declaratum.

¶ Legati causa cessante, cessat & ipsum legatum, l. qui tutelam. in prin. ff. de testam. tut. & l. tutor petitus. §. 1. ff. de excusat. tuto & etiam si patris. ff. de leg. 1. ubi qui à tutela à testatore mandata se excusat, perdit legatum quod ei testator ob causam tuitionis reliquerat, utpote cessante causa huius legati: quod secus est, si non contemperatione tuitionis legatum relictum fuisse, ut ibi no. in eisdem locis. Vide tamè Bar. in l. demonstratio. §. quod aut. col. vlt. in d. q. ff. de condit. & demonst. facientem discrimen inter causam legati & rationem eiusdem, ut ibi uidere poteris. ¶ Et

122
Filius nasci ualeat non legitime legitimari, institutio non ualeat.

123
Interdictionis causa cessante cessat interdictio.

124

125
An sane necesse sit id notorium esse.

126
Legati causa cessante cessat legatum.

A N D R E A E
T I R A Q V E L L I
R E G I I I N S E N A T V
P A R I S . C O N S I L I A R I I .
T R A C T A T V S .
L E M O R T S A I S I T
L E V I F .

Disertissimis humanissimisque eiusdem Senatus Aduocatis inscriptus.

UOD libellos meos auidè libenterq; ac studiosè lecturatis, ut à vobis sapè au-
dio, eloquentissimi causarum patroni, non possum non magnoperè letari, si mo-
dò quicquam in eis deprehenditis, quod vobis & uoluptati, & utilitati esse
queat. Ita enim me nec in aqua (quod dicitur) scribere, nec ad fractam canere
experior. Id, cum aliquando scribendi finem facere, alienisq; legendis potiùs
quàm meis edendis operam dare constituiissem, consilium ut mutarem effecit,
^{ac} tamdiu mihi scribendum esse persuaderem, quãdiu labores meos vobis ac ceteris legum ac rerum
humanarum studiosis non ingratos, iniucundosq; esse perspexero. Nihil enim antiquius apud me
semper fuit, nihil præstantius unquã existimaui, quàm si quid labore vel industria possem, id totum
ad studiosorum commodum ac utilitatem conferre, quibus iampridem studium omne meum ope-
ramq; sine ulla temporis, laboris, aut occupationis exceptione deuoui. Ac dum alia quepiam
grauioris, operosiorisq; molimenti commentor, visum est interim libellum hunc vobis offerre:
cuius argumentum, ut in forensibus negotijs frequentissimum esse scitis, ita cognitu longè
difficillimum, nec minùs utile futurum spero. Quo magis mirari soleo, nullum (quod sciam)
neque ueterum, neque recentiorum iuris nostri Interpretum alioqui accuratissimum, diligentissimo-
rumq;, rem ipso usu nusquam non obuiam, nedum non pertractandam suscepisse, sed vix supremis
quod aiunt) digitis attigisse. Quod ipsum, qua ratione sit factum, si non rei difficultas in causa est,
conijcere non possum: maxime cum tam longè lateq; pateat, ut quamuis eam pomærio quàm potui-
mus angustissimo concluderimus, magis tamen mihi metuendum putem, ne lector copiam pertusus cla-
met, Ohe iam satis est, quàm ullam desideret accessionem. Hunc autem libellum ideo vobis deuoi-
tum, ac nuncupatum volui, quia materiam, ut diximus, continet vobis ante oculos positam, colloca-
tam in usu quotidiano, in consuetudine hominum, atque foro. Soleo enim opera mea ijs dicare, ad
quos ipsorum argumèta, materiamq; propriè, ac peculiariter pertinere cognosco: ac qui de proposito
argumento natura, vel arte scitè, appositèq; iudicare queant, ut latiùs in epistola, quàm operi de
Nobilitate anno superiore præposuimus ad Serenissimum Regem nostrum Henricum, sumus præfa-
ti. Cum autem nihil omnino vobis proponi posse certò sciam, quod non vel doctissimè explicare, vel
grauissimè possit, orationis ille splendor, exuberansque rerum omnium, qua in vobis est cognitio co-
piaq;, quis porrò est, qui de re, de qua nobis institutus est sermo, rectius ac verius quàm vos iudicare
queat? quos ego noui, præter singularem iuris prudentiam, plurimis optimisq; artibus ornatos, iudi-
cio non vulgari, mihi cum publice, tum priuatim sæpissimè probatos: ac, ut de vno Scauola dicebat
Cicero, Iuris peritorum eloquentissimos, eloquentium Iuris peritissimos, quique res non populari tru-
tina, sed artificis statera examinare probè didicistis. Quod obiter de vobis dictum volui, ne quis
me, qui & quales essetis, ignorare, aut ἀεὶ τὸν ἴπτασθαι καὶ δελφῖνα νύχασθαι docere velle existimarer.
Accipite igitur, oratores disertissimi libellum hunc à Tiraquello vestro vestriq; studiosissimo, ea hu-
manitate, eoque animi candore, quo & vobis offertur, & priores ipsius libros excepistis.

tractatibus supra citatis, & Alexan. conf. 31. viso titulo...

11 Sed non omittendum tamen duximus fiscum, de quo iam saepe supra diximus...

Bona vacantia.

Fiscus tantis principis, & non alij succedunt de iure communi.

12 Licet aliud ex multis consuetudinibus.

Manus mortua.

Et valent huiusmodi consuetudines.

13 Redit ad principalem dubium.

Hi omnes, de quibus supra, hereditatem agnoscunt & fideicommissarij restituntur.

14 Ad fiscum redit: Fiscus alijs deficientibus, hères est.

Fiscus habet petitionem hereditatis. Fiscus appellacione vniuersalis successoris non iuratur.

Et ego quidem in ea sum sententia, vt fiscus, qui ita, vt diximus, succedit bonis vacantibus...

Consuetudines.

16 Quid si fiscus accipit ex delicto. In fiscum transiunt omnes actiones actiuæ & passiuæ.

Nec vniuersalis proprie est hères, unde in sum. l. 2.

17 De eo loquitur re.

18 Imò verò non est hères.

& Dyn. scilicet Alb. col. 1. vers. item nota quòd fiscus.

19 Hères non definit esse is cui indigno fiscus auferret.

Conditio implendi in persona hères videtur non impleretur in fisco.

Fisco qui ab indigno auferret, an cõpetat re medium. l. vlt. de ed. diui Adria. soll.

20 Declaratio precedentium.

Nam & eo casu, quo scilicet fiscus auferret ab hærede indigno, ille cui auferretur, non definit esse hæres...

Et ex his vides differentiam, quæ est inter fiscum, qui succedit bonis vacantibus, ex successorio edicto...

21 Qui dicitur fisci nullo casu esse heredem, sed bonorum possessorè.

22 Qui dicitur fisci semper bona consequi, ut hominem extraneum.

Quamquam scio, ne & illud omittam, plerisque videri, nec tunc fiscum diei heredem, cum bona vacantia accipit...

Sunt autem nonnulli eius sententiæ, ut etiam fisci, qui auferret ab indigno, uel cui ex delicto bona fuerunt publicata...

Quòd si, ut redeamus, consuetudo uel statutum utatur his uerbis, Le mort saisit le vif sou prochain, ou plus prochain lignagier...

23 Quid si consuetudo uel statutum utatur his uerbis nature non iuris. Proximus nature non mem.

24 Possessio ipso iure non transit ad fiscum.

25 Monasterium an reuocet donationem factam ante ingressum illius. Monasterium an sit loco liberorum mel heredum, & quomodo.

26 Monachus ut sius hères res succedat. Nec perdit iura sanguinis.

Et iure iuratis potest.

27 Vir & uxor an inser se sint proprie heredes, an honoris possessores.

sententiam à Philippo Decio. vt etiam in d. l. eius qui, ubi suprà, & d. confil. 262. ubi item suprà, & à me omnium latissime, pace aliorum dixerim in nostro tractatu Reractuuum titu. l. §. 1. gloff. 9. in verbo, ou lignatur, num. 47. uerum. quærimus, & sequen. & titu. 2. §. 1. gl. 6. in uerbo, ou ses heritiers, nu. 1. & multis seq quibus locis ostendimus idem iuris esse hered, quod defuncto, & unius factum alterius esse ceteri.

71 De eadem re.
Sed pro contraria parte, ut scilicet hæres defuncti non possit ratificare factum nomine defuncti, uidetur esse text. in l. si is cui. & l. bonorum. ff. rem rat. habe. & in l. 2. §. acquirere, in fin. ff. de bon. possess. & l. Pantoni- nus, in prin. ff. de acquir. hered. Et ita uoluit Angel. in d. l. eius qui, col. 2. uerficu. in glo. super uerbo, negotiorum, cum reprehendit gloff. ubi, quam suprà pro altera parte citauimus. & iterum colum. seq uerfic. in text. ubi, inutiliter, ubi tamen limitat, ut scilicet non possit habere ratum, præterquam ad suum præiudicium, ita intelligens text. quem suprà etiam pro priori opinio. adduximus, in d. l. si sine. §. si procuratori, quam dicit meliorem de iure. & Anto. Rube. in repet. l. non soium. §. morte, colum. 4. uerficul. notandum est secundò, ff. de noui oper. nunc. ubi alios in id citat, qui & ipsi contrariam partem tenent.

72 De eadem re.
In qua controuersia Dyn. in c. ratum, in pen. quæst. de reg. iur. libro 6. ita distingendum putauit, ut in his quæ transeunt ad heredem, hæres ratificare possit, per d. §. si procuratori. In his autem quæ non transeunt, minime, per §. acquirere, & alia iura allegata in præced. uerfi. Et eam distinctionem nuncupatum sequitur Ioan. Andr. in addit. Spec. titu. de confessioni. §. nunc uidentum, uerfic. quid si confiteor tuam esse, ubi dicit eundem Dyn. idem tenuisse in consil. 32. Sequitur item Bart. & Alb. in d. l. si cui. & idem Bart. in d. l. bonorum, colum. 2. uerfic. quæro utrum factum. & in l. si quis offerenti. §. 1. ff. de solu. dum se remittit ad Dyn. ubi suprà. Bal. dum idem facit, in d. l. ab vno. C. de negot. gest. Alb. in d. l. 3. §. acquirere. ff. de bon. poss. & in d. l. si sine. §. si procuratori. ff. rem ratam hab. Angel. non sibi in hac re constans, consil. 161. uisò puncto prædicto, colum. 2. uerfic. & ubi teneretur. Rom. in d. l. si Antonius, in fin. prin. de acqui. hered. & in d. l. eius qui, col. 3. super gloff. in uerbo, alienatas, ff. si cert. peta. Phil. Dec. in d. l. eius qui, §. qui placebat, col. ulti. & ibi Francis. Curt. Junior. qui eum §. legit cum uniuersa illa l. col. 4. uerfic. glo. in uerbo, negotiorum. ff. si cert. pet.

73 Quid si uisum aut ratificationem donans mortuus fuerit.
Paulus autem Cast. de hac eadem re loquens, & in casu de quo speciat in hic loquimur, scilicet in donatione facta absentis, notario pro eo stipulante in d. confil. 91. u. si is, quæ narantur, colum. 3. uerficul. nec obstat quod gestum, libr. 2. ingenuè fatetur, heredem illius absentis, qui postea mortuus est, posse ratificare, dummodò res sit integra, id est, si donans etiam non sit mortuus, & dominum non transferit in alium successorem ipsius uel singularem, uel uniuersalem, quoniam res non esset amplius integra. Et idem quoque in eadem specie consultiu. Barto. Christ. consil. 7. uisus themate & consultatione, colum. 7. uerfic. item vna alia ratione. Præsertim, ut ipse dicit in hoc regno, n quo possessio ipsius donantis defuncti, quæ hoc casu nondum transferat in donatarium absentem, nec ipsius heredem utpote cum nondum acceptauerat, interim transijt in heredem eius donantis & Anton. Rub. consil. 152. præsupponitur in facto, quod de anno, in fi.

74 An mortuo notario dicitur an possit acceptare.
Sed quid si notarius aut alius qui fuit pro me stipulatus, mortuus fuerit, & nihilo minus potero eam stipulationem, siue acceptationem ratificare, & certe id minime dubium est, cum textum expressum habeamus id fieri posse, in l. bonorum, uerfic. an autem & si mortuus, & ibi glo. & Doctor. ff. rem rat. habe. &

ita quoque respondit Raph. Com. consil. 116. Innocentius pauò post medium.

75
Sed redeundo ad principale propositum, donantem nondum esse mortuum, an poterit hoc casu, quod donatio facta est absentis cum constituto, notario stipulante, hæres donatarij, qui non acceptauerat, acceptare, ut in eum transeat possessio ui illius constituti? Et certe non potest. siue inspiciamus ius commune, siue etiam nostram generalem Franciæ consuetudinem, qua mortuus fuit uuum, ut loquuntur. Nam quantum ad ius commune, text. est in d. §. acquirere, non posse heredem ratificare factum defuncti respectu possessionis. neque enim transit ad eum bonorum possessio, quod non aliunde procedit, quam quod possessio defuncti non transit ad heredem, nisi ea naturaliter apprehensa fuerit. l. Pomponius. §. quæsitum, & l. cum hæres. in princip. & l. qui uniuersas, §. quod per colonum, ff. de acqui. posses. cum infinitis propè concord. à me collectis in tractatu, *Le mort fait le vis*, post prin. ubi & id docuimus etiam procedere in suis heredibus. Et ita in hac specie de qua tractamus, ut scilicet hæres donatarij non possit acceptare, tenuit Anon. Rub. in rep. l. non solum. §. morte, colum. 8. numer. 59. ff. de no. ope. nunc. ubi & alios in id allegat.

76
Quantum ad nostram generalem consuetudinem ea in hoc casu nullo modo locum habere potest, quia hæc sunt integra uerba eius consuetudinis in multis locis, *Le mort fait le vis, des choses dont il est décidé vestu & fait*, Et si hæc uerba addita non fuissent, ad huc necesse, quò ibi sunt intelligenda. Neg. enim defunctus eam possessionem per mortem suam, ueluti per manus dare potest, quam ipse tunc temporis cum moritur non habet apud se, l. traditio. ff. de acquiren. ter. domin. & alibi sæpe diximus in hoc tractatu. Sed hic defunctus nondum habuerat possessionem eius rei sibi absentis donatæ per ad constitutum, propterea quod nondum ratificauerat, ut suprà diximus: ergo, & eam ad suum heredem transmittere non potuit, nec consequenter ius ratificandi per Docto. nostrorum distinctionem.

77
Sed & illud quæri potest, an si is cui stipulatus est notarius, nolit acceptare, quærat ipsi notario id quod alteri stipulatus fuerat. Et id quidem uideri possit ex eo quod scribitur in l. si absentis. C. si cert. petat, quod si absentis pecunia nomine eius fœnorè data est, eo ratum non habente, is qui eius nomine dedit, experiri potest. Et quod per eam l. dicit Bald. in l. certi conditio. §. si nummos, colum. ult. uerfic. tertia quæstio est, ff. eo tit. ubi etiam allegat. l. cum quæritur, ff. de admini. tut. Quodque scribit Franc. Ripa in l. re coniuuncti, col. pen. uerficul. & ex hoc ego ff. de leg. 3. quod stante statuto, ut alter alteri stipulatus possit, ut est Papia, si quis pro se & altero stipulatus fuerit, & ille alter nolit acceptare, ratum quæritur stipulanti. Ex quo & ipse inferit colum. sequen. uerficul. & secundum intellectum, quod in feudis in quibus frater fratri stipulari potest secundum Bald. & Salyc. in l. ult. C. res inter alios acta, & probatur in cap. 1. tu. de duob. fratrib. à capit. inuesti. & uoluit etiam Odofred. in Summa feudor. Bald. in l. 1. C. quand. liceat ab empt. discat. & Alexan. conf. 1. o. ponderatis ijs, quæ in themate, colum. 2. uerfic. & hoc clare decidit, lib. 3. si id frater, fecerit pro fratre, & is nolit acceptare, totum quæritur fratri stipulanti. Et facit item quod in simili consultiu. Signo. consil. 159. super dubijs quæ mouentur, quod si pater stipuletur filijs nascituris si nulli postea nascuntur, quæritur ipsi patri stipulanti, per multa illic ab eo allegata.

Et tu tamen dic contrarium hoc nostro casu, quo notarius est nudus ministrus, ideo nil debet apud eum remanere, arg. l. si quis Titio. ff. de leg. 2. Et quia etiam nulla est uoluntas nec ipsius, nec contrahentis cum eo, vt

vt ei quærat. Ita enim uoluit expressè Bar. in d. l. nec ei. §. eorum, colum. 2. uerficu. sed nunquid si tabellio, & ibi Bald. in §. satisfactio, colum. 2. uerfic. 2. quærò quæro. ubi idem dicit Guil. Cu. tenuisse ff. de adop. & Albe. in l. non aliter, colum. 2. uerfic. sed pone quod tabellio. ff. eod. ubi & in id allegat l. Lucius. §. à te. ff. de lega. 2. & l. filio. §. matri. ff. de adi. lega. & l. Lucius. §. filiam. ff. ad Senatuscons. Treb. & l. liber homo, in princip. ff. de acq. rerum domin. & l. 1. §. per eum. ff. de acquiren. poss. & idem Bald. in d. §. si nummos, colum. 3. uerfic. sed quid dicemus in notario, ubi & ad id allegat l. si sine uisuris, circa medium ff. de nego. gest. & rursum ipse Bal. consil. 200. uerba in 4. q. lib. 2.

79 De eadem re.
Sed hoc tamen intelligendum esse censeo, nisi ipsius notarij pro alio stipulantis interfit id fieri quod stipulatus est: ita enim intelligitur d. l. si absentis. C. si cert. pet. ut uidere licet ex Bald. ibi col. 1. in 2. oppo. & Rom. circa medium, nam licet, inquit, principaliter nõ habuerit propositum acquirendi sibi, tamen habuit secundum dariò, illo pro quo stipulatus fuerat non ratificante, quod sufficit. l. cum quæritur, ff. de admini. tut. & l. etiã. §. si quis absentis. ff. de pet. hære. & facit etiam l. si non ex propria. C. de contra. iud. tute.

80
Sed si interim scire uelis, quomodo, quibusue uerbis notarius stipulari alijs debet, cum illis stipulari potest, uide Barto. in d. §. eorum, col. 2. uerfic. quæro qualiter tabellio. Alberic. in d. l. non aliter, col. 1. uerfic. sed supposita. Bald. in d. §. satisfactio, colum. 2. uerfic. secundò quæro utrum notarius. Corn. qui alios citat, consil. 2. uisã petitione, col. 2. uerfic. nam præmittendum, lib. 1. & Matth. Afflic. in consil. Sicilia, incip. baiulos, in 1. o. not. uerfic. limita tertio, & alios quos tibi citauit suprã in 25. amplia. nu. 16. nam & in notario.

L I M I T A T I O XXXI.

1
Limita tricesimo primò, quando constitutum expressè fuit appositum in contractu, quia ita à partibus est etiam expressè conuentum. Alias enim non potest notarius uis illius notæ, & id ipsum adponere: nec si id fecerit, quicquam proderit tale constitutum, ut not. respondit Alexan. per multa ab eo allegata, consil. 28. uisõ & præhabito, col. 2. uerfic. unde aut uolumus quod in illo instrumento, & multis uerfic. seq. lib. 2. quem nuncupatum sequitur Philip. Dec. in l. contractus, col. 6. uerfic. & suprã dicta habent locum. ff. de regu. iur. & in l. semper in stipulationibus, col. ult. eod. titu. & in l. vt liberis col. 3. uerfic. similiter pari ratione. C. de collat. & conf. 247. in causa magnifici, colum. 4. uerfic. præterea ista disputatio. & Hierony. Grat. conf. 70. ex themate mihi narrato, in fi. lib. 3. ubi tamen intelligit, nisi dictum expressè fuerit, ut instrumentum fieret cum clausulis constitutus. nam tunc si hæc clausula esset consueta, posset eam apponere. & iterum consil. 94. in causa excellentissimi, col. 2. uerfic. secundò respondeo, in fi. eius uerfic. eod. lib. 1. & Anton. Rub. in repet. l. non solum, §. morte, col. 13. num. 98. ff. de no. ope. nuncia.

2
Pro quibus facit, quod post Cyn. uoluerunt Bald. Imo. Alex. & omnes propè in l. Gallus. §. idem credendum. ff. de lib. & posthu. quod ui illius notæ, & cetera, quæ soler apponi in instrumentis, intelligitur substantia tantum, actus in instrumento celebrati, non etiam accidentalia, nisi ea essent de stilo aut consuetudine, per multa ab illis citata. Quodque in simili scribit ipse Bal. de præcepto guarantigie in c. ad consultationem, in fi. extra de sent. & re iudi. quod notarius id ipsum si semel omiserit, supplere non potest.

3
Contrarium tamen non obscure consultiu. Oldra. consil. 139. ad habendam aliquam notitiam ad finem, cuius illic uerba hæc propè sunt: An constitutum pote-

rit apponi ex dictamine sapientum. Et dicendum, quod dictamen sapientum debet esse circa consolidationem (forte legendum est consolidationem, uel soliditatem) id est robur, efficacia contractus, salua manente substantia, ut not. in l. mandato Titij. §. vlti. ff. mand. & quod habetur in l. illa institutio, in princip. ff. de her. instit. Et sub uerbo, & cetera, quo sæpe utuntur notarij, id continetur quod est de natura contractus, l. Gallus. quidam recte. ff. de liber. & posthu. & l. si duo patroni, in princip. ff. de iure iuran. Atque etiam id quod de consuetudine solet apponi. l. quod si nolit. §. quia assidua. ff. de ædil. edic. & l. si prius. §. placuit. ff. de aqua plu. arcen. Nemo autem, inquit, dubitat tale constitutum esse de natura contractus, per quem quis intendit transferre dominum. Et consuetum quoque id apponi, per quod mens contrahentium facilius & efficacius acquiritur suum finem, siue finalem effectum, argu. l. si quis locuples. ff. de manumif. test. & l. qui quis, ff. de leg. 3. & l. 1. circa med. C. com. de leg. hæc ille.

4
Et idem iisdem rationibus & legibus uoluit Ioan. And. ipsius discipulus, qui tamen eius non meminit, ut solet, in addi. Spe. tit. de instr. edi. §. instrumentum ergo, uer. quòd si à contrahentibus. & Anto. in cap. ex literis, colum. 2. uerfic. sed nunquam per hæc, & ibi quoq; Felyn. col. 5. uerfic. septima ac uiltima declaratio, de fide instrum. Pau. Cast. conf. 1. o. si vera sunt, col. 1. lib. j. ubi dicit hanc constituti clausulam solere communiter apponi ab omnibus notarijs, ideoq; & eam contineri sub illa not. & c. iuxta not. per Bald. in d. l. Gallus. §. idem credendum. ff. de libe. & posthu. Subdit tamen constitutum non quidem simplex, sed cum adiectione precarij, per quod transfertur ciuile & remanet naturalis, non contineri sub ea nota, nisi notarius ille consueuisset eam in suis instrumentis apponere, quia ut plurimum non apponitur, per l. nam ad ea. ff. de legib.

5
Sed & eiusdem tenentia, ut notarius possit ponere constitutum, tamen si à partibus non est dictum, respondit etiam Socin. conf. 239. præsentis consultationis difficultas, colum. pen. uerfic. sed ad hanc difficultatem, lib. 2. quod iterum repetitur consil. 231. lib. 4. nam id, inquit, tacitè subintelligitur, licet non fuerit expressum, cum de consuetudine apponi solet in instrumento uenditionis, arg. l. uel uniuersorum, & ibi not. ff. de pig. act. & eius quod uoluit Ang. in l. bene à Zenone. C. de quad. præscrip. Et idem propemodum uoluit ipse Socij, consil. 101. uisus duobus testamentis, col. 1. ad fi. ubi, unde tantum procedit, lib. 3. & consil. 55. uisò instrumento, ad fin. lib. 4. & in d. l. Gallus, §. idem credendum, colum. ult. ff. de liber. & posthu. ubi tamen intelligit, si solitum sit apponi. & Cæpo. in l. quod si nolit. §. quia assidua, per eum text. num. 38. ff. de ædil. edic. & Felyn. c. cum M. Ferra, colum. 4. uerfic. & prima declaratio, de consil. & Philip. Dec. sibi contrarius, consil. 449. uisus duobus consilijs, colum. 4. uerfic. & non potest dici, & Iason in l. ex parte, colum. 2. uerficul. septimò & uiltimò. ff. de uerbo. oblig. & in d. l. ut liberis, colum. 4. uerfic. & uide quod no. C. de colla. ubi dicit id se sæpius uid. se in facto Stephan. Bert. consil. 286. ex uenditione, ad fin. lib. 1. Matth. Afflic. in consil. incipi. baiulos, colum. 6. uerfic. an autem possit apponere. & Nicol. Eueral. in locis legalibus, in loco, ab usitato, colum. 2. uerfic. hinc etiam est quod notarius, & Marc. Mant. conf. 256. uisò casu mihi transmissi, col. 2. num. 11. & seq.

6
Nam & hanc clausulam constituti solere apponi in instrumentis notariorum, præter eos quos iam citauimus in 2. præcedentibus uer. uoluit etiam Raph. Co. consilio 41. ad primum quæsitum, columna 1. uerficul. illud etiam quod sola uenditio, & consilio 173. Galuar. nus, columna 3. uerficul. quin etiam dici potest, alter Raph. Fulg. consil. 200. in quæstione, col. 1. & consil. 214. Titius

Constitutio ex natura contractus.

Et alijs.

Alijs item.

Constitutio solita apponi in instrumentis notariorũ.

Titius obligavit ad finem, & Panorm. in cap. 2. colum. ultim. versic. quintum exemplum, extra de consuetud. Ret. Ferra. in titu. forma posit. actoris, in verbo, item quod præscriptus, columna 2. versicul. quid autem si in instrumento. & rursus tit. for. respon. libel. in actio. hypo. in verbo, exceptionem excussiois, columna 2. versicul. item cessat excussio si debitor ut fit. & Iason in l. quoties, columna 4. uersic. quinto principaliter. C. de rei vend. & in l. apud Iulianum. §. 1. colum. 3. in 7. not. ff. de leg. 1.

¶ Ex quo sequitur, uel si non aliud esset, posse notarium eam clausulam etiam omittam apponere, ut consueveram, per text. not. in l. ultim. in fin. iuncta glossa. C. de fideiuss. cuius auctoritate Bald. ibi dicit, notarium simpliciter rogatum, intelligi rogatum cum clausulis consuetis. quod & ipsum dicit per eundem text. ipse Bald. in l. 1. colum. ultim. versicu. sed ponamus contra-hentes. ff. solut. matri. loquens de clausula hypothecaria, ubi dicit illum text. esse ad hoc not. & in l. cum de consuetudine. ff. de legib. & in l. ita demum. §. 1. ff. de procurat. & in l. huiusmodi, in princ. ff. de legat. 1. ubi dicit eum text. ad hoc esse meliorem totius iuris. & in d. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit, post princip. ff. de iureiur. & in l. si quis sub conditione, in fin. ff. de condit. institut. & in rubric. C. de fide instrum. columna 5. versicul. quarto quaritur. & in l. errore, post princip. C. de testam. dum dicit, quod consuetum est tacite uideri inesse. quæ enim in quotidiano usu sunt, pro expressis haberi, per d. l. ultim. C. de fideicommiss. quam ad hoc dicit ualde notabilem, & idem Bald. in rubric. C. de reuoca. his quæ in fraud. credi. & consilio 114. cum per statutum. libro 4. & ante eum Barto. in l. vlti. in princ. ff. quæ in fraud. credi. ubi dicit, notarios ex tacito mandato posse ea in instrumentis apponere, quæ de consuetudine veniunt, & in d. l. si prius. §. 1. ff. de aqua plu. arden.

¶ Quod & plerique alij uoluerunt, scilicet Floria. in l. hæredes. §. in illa, in princ. ff. famil. crcisc. ubi loquitur de clausula pœnali apponi solita. Alexand. in l. si finita, in princ. ff. de damno infect. & consilio 27. in causa & lite dominæ Barptolomæ, columna 1. lib. 2. & consil. 105. in causa correctionis, ad fin. eod. lib. 2. & consilio 89. uiso themate inquisitionis, colum. pen. uersic. & ex his patet, lib. 3. ubi etiam dicit, illum text. esse meliorem qui sit in iure, & cons. 53. in causa & lite inter Lucam, col. 3. uersic. nec ad hoc obstat, lib. 7. Corne. cons. 225. antequam aggrediar, col. vlt. uer. nec obstat. quod dicebat, lib. 3. Barba. consil. 5. clementissimi Dei, col. 5. uer. præterea est etiam, lib. 1. ubi ad hoc dicit sing. text. in d. l. ult. de fideiuss. & cons. 4. propè inquit, colum. 4. uersic. & adduci, lib. 2. cons. 37. scribitur sapiens, col. 5. uer. & adduco optimum, lib. 2. & Cæpo. in l. quod si nolit. §. quia assidua, nu. 40. & multis seq. per illum text. ff. de ædil. edic. & Soc. in d. l. Gallus. §. idem credendum, col. 3. uer. aliquando & tertio quarimus, & iterum uer. aliquando octauo & ultimo. ff. de libe. & posth. & cons. 94. in causa ualiditatis, col. 3. uersic. & hæc omnia confirmantur, lib. 1. Guid. Pap. cons. 93. in causa missionis, in fi. Ias. in l. 1. §. si procurator, col. ult. ff. si quis ius dice. nõ obtemp. & latè in l. certi condic. §. si nummos, col. 2. uer. tertio no. principaliter, & ibi Iac. à S. Georg. col. 1. ff. si cert. petat. & idem Iason in rep. l. admonedi. col. 59. uersic. nam notarij simpliciter, sub nu. 165. de iureiur. & in l. ult. col. & uersic. decimo principaliter. C. de iur. emphyteut. & latissimè in l. ut liberis, columna 2. uersicu. item ex ultima parte. C. de collat. & latè Felynus in capitul. ex literis, columna sexta, uersicul. sed tamen istud, de fide instrum. Hippolit. Marfil. singular. 123. in iure clarum. Thomas Parp. in præmio. ff. & ibi Hieronymus Cagno, colum. ultim. Franci. Curt. Iu-

nior in l. 1. colum. 6. nu. 36. C. de eden. & Mart. Mantu. cons. 126. punctus emergentis conditionis, col. 2. nu. 4. & alij quos citabimus infra, nu. 13. quãquam. Et quod in simili de procuratore diximus supra in 13. limit. nu. 8. cui & illud.

¶ Nam & aliàs uidemus, quod id quod solet apponi in contractu uel alia dispositione, habetur pro appposito, etiam si id non sit dictum aut scriptum; per text. in d. c. cum M. Ferra. in illis uerbis. sicut consueuit, & ibi Bald. qui & eam dicit meliorem de iure, colum. 4. uersic. item illud quod debet, Anton. colum. 5. uersic. in text. ibi, sunt consuetæ, Imol. colum. 3. uersic. item potest notare, Pan. col. 2. uersic. no. ibi sicut consueuit, Barb. latè col. 52. uersic. nam ex istis uerbis quod clausula posita. Fely. ubi supra, & Philip. Dec. colum. 2. in 5. no. & Franc. Ripa, col. 17. in 27. no. extra de constitut. Et ad id quoque allegatur text. in c. 2. ibi, & si non apponatur, de resc. & in c. quod translationem, ibi, sæpe fuere, & ibi, iam licere, & ibi Panor. qui eum text. ad hoc dicit multum singul. col. 2. uer. nota. in uersic. si quidem, de offi. lega. & Barb. colum. 5. uer. not. ibi, & si quidem. Et text. in Cle. 1. in fin. de pœn. Et bene etiam facit quod scribit Bald. in l. fideicommissa. §. si seruo, in princ. ff. de leg. 3. quod quis præsumitur uelle quod consuetum est, per d. l. ult. de fideiuss. Et quod idem tradit in d. l. quod si nolit. §. quia assidua, per eum tex. ff. de ædil. edic. quod notarius debet ponere in instrumento ea quæ sunt de iure, & consuetudine regionis.

¶ Sed aduerte quod plurimi ex his, quos supra citauimus, intelligunt id cum in instrumento ponitur ea nota, & cetera, ut scilicet ea comprehendat quæ solita sunt: quasi sine ea nota non liceat aliter extendere, quàm dictum aut scriptum est. Atque ita etiam intelligit Sorcin. post alios multos ab eo citato, consil. 94. præstantissimi, col. 3. uersic. præterea cum dictis, lib. 1. Alij autem loquuntur, cum dictum est expressè, ut notarius possit conficere uel extendere instrumentum ex dictamine uel consilio, uel sensu sapientis. & ita nuncupatim & in his terminis loquuntur Oldr. & Ioan. And. in locis supra citatis in uersicul. 3. & 4. & Iacob. à S. Georg. in l. pacto conuento, ante fin. ff. de tranfact. Et ita quoque expressè id intelligit Bald. in d. rub. C. de reuo. his quæ in fraud. cred. Sed id minimè placet Fely. in d. c. ex literis, col. 6. uersic. sed tamen istud non uidetur, de fide instrum. & Ias. in d. l. 1. col. ult. uersic. adde quod Bald. ff. si quis ius dic. non obtem. nam simpliciter intelligunt notarius rogatus de consuetis, ut late supra diximus, & probauimus.

¶ Sed sunt & alij, qui dicunt simpliciter, ea quæ omittuntur in contractibus, non esse subintelligenda nec supplenda, etiam si sint ex more & consuetudine regionis, & inter hos Bald. loquens de renuntiatione discussionis, in d. rub. C. de reuo. his quæ in fraud. cred. col. 2. uersic. & nota quod Bart. dicit. & Ange. loquens de renuntiatione periculorum, siue casuum fortuitorum, in l. licet, col. 1. C. de loca. Quorum opinionem adiuuat, quod omittitur in contractibus habentur pro omittis. l. inter focerum. & l. Rebius. ff. de pactis dota. & l. si cum dorem, in princ. ff. solut. matri. & l. si extra-neus. ff. de condic. ob cau. & l. quicquid adstringenda, ff. de verb. oblig. & l. ult. C. de pact. conuen. & l. 2. & ibi Bald. C. de naut. sceno. Quod perpetuum est in omnis-bus dispositionibus, ut late ostendimus in tractatu Primigeniorum, in 40. quæstio. numero 190. casus omittis, & sequen.

¶ Quid quod sunt qui tradunt clausulas consuetas siue solitas apponi in instrumentis, & quæ reuera positæ sunt, nihil operari, nec haberi pro positis, nisi constet eas fuisse expressè à contrahentibus conuentas. Videri enim magis fuisse positas, quod è stilo & consuetudine

¶ Et clausula codicillaris.

¶ Et iuramenti.

¶ Qui contrarium tenent.

9 Soliti apponi, habetur pro appposito.

10 Quo superiora iure b lignunt.

11 Qui contra reu è diamento se-mantur.

12 Quissa in contractibus habentur promissis.

12 Consuetas clausulas appositis.

fuerudine notariorum sunt, quàm quod partes ita conuenerint, ex sententia Bartoli loquentis de clausula codicillari, in l. 1. in 6. qua st. in ff. de iure codicillo. Bal. in l. quoties, colum. 1. uersic. modò reuocatur, in fi. C. de hæredib. instituent. Card. consil. 120. ad primum quod iudex, uer. item tales renuntiationes. Anton. loquentis in clausula iuramenti, in c. cum contingat, colum. 7. uersic. quartus casus, in fi. & ibi Panor. colum. 19. in 9. casu, uer. in dubio enim, eodem t. t. & eiusdem Panorm. in c. Quintaullis, colum. 16. uersic. uenio ad secundum membrum, ibi, sed quia notarij ex consuetudine, eod. titu. & Alexand. consil. 141. ponderatis, colum. vlt. lib. 1. Socin. consil. 250. in causa Bononienfis, ante fi. lib. 2. & cons. 93. testamentum præmissum, colum. 7. uer. dicit præterea, lib. 4. & Vinco. Pal. inter cons. Curtij Senioris, cons. 3. & subtilissimè, colum. 2. uersic. consideravi, quod etiam. & Ludo. Gozad. cons. 80. in hac causa, colum. 2. uer. secundò considero. Franc. Curt. Iunior in authen. ex causa, col. pen. uer. secundà dubitatio. C. de lib. præter. & cons. 101. præsupponitur in factu, col. vlt. uer. præterea ut dicit, lib. 2. & Paul. Paris. cons. 20. concessio in personam, col. 9. nu. 87. lib. 1. cum alijs multis concor. à me collectis in Comment. l. si uquam, in præfatione nu. 126. ad huius tamen C. de reuocan. donat.

¶ Quamquam contrarium tenet Imol. in l. filio præterito, colum. 8. uersic. & per prædicta, ff. de iniust. rup. & irri. test. 1. Alex. cons. 125. uisus & consideratis, col. pen. uersic. nec obstat q notarius istas clausulas, lib. 1. iunctis his quæ dixerat ex d. Anto. ubi supra, col. eiusdem consil. 2. uer. sed si dixit. quod con. repetitur cons. 53. lib. 3. & idem Alex. cons. 142. circa primam dubitationem, col. 4. uersic. subdit etiam, lib. 2. quod & repetitur consil. 102. lib. 3. & idem Alex. cons. 1. ponderatis his quæ in themate, col. 5. uersic. & licet quidam celeberrimus, sub nu. 21. lib. 5. Corn. cons. 150. prima facie dicendum uideatur, col. 3. uer. nec etiam obstat id quod dicebat, lib. 3. Barb. in d. c. quod translationem, col. 6. nu. 26 & seq. de offic. lega. & cons. 6. ubi Christus non est, in fi. lib. 3. & cons. 54. illud in medium afferam, colum. pen. uersic. & si quisquam opponat, eo. lib. 3. & cons. 58. omnipotentè & immortalem, col. 9. uersic. & si dicatur, lib. 4. Phil. Dec. in l. semper in stipulationibus, col. pen. uer. ex prædictis. ff. de reg. iur. & in d. c. cum M. Ferra. col. 2. uer. & ex supra dictis, de constitut. & Alcia. in l. 1. §. si quis ita, in 3. not. ff. de verb. oblig. & Hiero. Grat. qui hanc dicit esse communem opinionem, consil. 112. uisus dubijs, col. 3. uersic. circa tertiam difficultatem, lib. 2. & Fran. Rip. in l. Centurio, col. 26. uer. in primis decisio. ff. de vulg. & pupil. & omnes quidem innixi ea ratione, quàm supra diximus, & quam Barb. d. cons. 58. lib. 4. dicit inconuincibilem,

quod notarius cenfetur rogatus apponere clausulas consuetas ex more regionis.

¶ Super qua controuersia Lancel. Galiau. in d. l. 1. in prin. col. 2. uer. item contra facit. ff. de verb. oblig. eam uolens componere ita distinguit. nam aut clausula id importat quod non potest rationally dici contra mentem contrahentis esse, & tunc standum est ei clausulæ, secundum posteriorem opin. aut uerò continet aliquid quod uerisimiliter est contra mentem contrahentis, & tunc standum sit priori opinioni. Et ita debet considerare discretus iudex: dicitq; hanc distinctionem nõ esse alienam à mente omnium, & bene pro ea facere quod scribitur in l. vlti. §. idem quæst. ff. de condi. indeb.

¶ Ego certè in ea sum opi. ut si alicubi esset consuetudo ponendi constitutum in omnibus instrumentis, si fortè esset omittum in vno quopiam, uideretur fuisse omittum errore aut obliuione notarij: atque ita censendum esse tanquam si appositum fuisset: proptereaq; eo casu multo magis posse notarium sub ea nota. & c. id ipsum adscribere: præsertim, quod, ut iam dictum est, censentur partes id uoluisse quod ad perfectiorem & expeditiorem effectum contractus facit, maximè cum huiusmodi est mos regionis. Sed si is mos sit, ut nunc ea clausula ponatur in instrumentis, nunc non ponatur, ita ut non sit uniformis eius rei consuetudo, id fieri non debet. ut etiam respondit Hierony. Gratus consil. 102. uidentur prima fronte, colum. 1. uersic. ad contraria uerò, lib. 1. & ante eum uoluit Soc in l. Gallus. §. idem credendum, colum. 2. uersic. confirmatur ista conclusio. ff. de liber. & posthum. argu. l. Scio medico. ff. de annu. leg. & eius quod scribit Bal. de promissione pœnæ, in l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. in. & Franciscus Ripa. in l. qui Romæ. §. duo fratres, colum. 10. uersic. u. secundò limitatur. ff. de verb. oblig. Et bene facit quod scribit Bart. in simili in l. sciendum, colum. 1. uer. contra hæc oppo. ff. de verb. oblig. Scio autem obseruatum esse in nostra curia Parisiensis: eam clausulam non suppleri, nec intelligi sub illa nota, & c. nisi expressim fuerit in instrumento apposta.

¶ Sunt & quedam consuetudines, quæ nuncupatim loquuntur de hisce clausulis constituti, & alijs possessorsijs, & inter cæteras Pictauuen. titu. de testamens. §. 3. qui est omnium 209. & seq. Engolismensis eodem titu. §. 6. qui est omnium 117. Rochellenfis tit. de donationos entre les conioinctz. §. 7. qui est omnium 49. atque etiam ordinationes (quas uocant) regis Francisci Regis, anni 1539. in mense Septembri, articulo 133. quas supra citauimus, & ex quibus satis intelligis hanc clausulam constituti non semper apponi solitam, proindeq; nec supplendam esse.

F I N I S.

¶ Quam simpliciter rogatus p apponere clausulas consuetas.

8 De eadem re.

14 Distinctio eas opi. concordans.

15 Auctoritas opi.

16 Consuetudines loquentes de constituto.

ANDREAE
TIRAQUELLI
REGII IN SENATU
PARISIENSIS CONSILIARII

TRACTATUS.

In l. Boues. §. Hoc Sermone. ff. de verbor. signific.

ORNATISSIMO PRAESULI,
NICOLAO PELLEVAEO AMBIANEN. EPISCOPO,
Regio in Sanctiore Consilio Consiliario Andreas Tiraquellus
regius in Parisiensi Curia Senator,
S. P. D.

*V*O extempore a senatorio hoc munere, ad Ambianensem Praesulatum, maximo totius nostri ordinis desiderio assumptus es, Antistes illustris semper in animo habui, veterem illam necessitudinem, quam & studiorum similitudo, & eius temporis consuetudo, quo una magistratu isto fungebamur, conciliarant, omni officiorum genere, ut debui, non alere solum aut retinere, sed etiam si fieri posset, magis ac magis augere. Neque enim verebar, ne quod vulgo amicis vsuvenire solet, quorum & Cicero in Laelio, & Aristoteles in Ethicis meminerunt, amicitiam nostram absentia dirimeret, neve honorum dignitatumque gradus, quibus a Serenissimo rege nostro, non modo non ambientem, sed nec opinantem ornari te & cumulari audiebam, aliqua ex parte tuam erga me benevolentiam labefactarent, nedum conuellerent aut dissoluerent. Quamquam, si verum fateri audeo, isti tuae fortuna non nihil hoc nomine indignabar, quod per eam, antiqui collega praesentia, non nisi rarius quam cuperem, frui liceret, cuius aliquando quotidiana consuetudine felicem me existimabam: Et cuius in colloquendo humanitatem, ac comitatem, in disserendo acumen, in consulendo & iudicando prudentiam, integritatemque; coram suspicere & admirari magna cum voluptate solebam, nunc eundem absentem desiderem. Sed id pro Regis Imperio ac Reipublicae bono ferendum est. Quorum ille, raras animi tui dotes, ingeniumque; rebus omnibus instructissimum, quae ad instituendum & excolendum politicum virum necessariae sunt, perspectum habens, te & libellorum suorum magistrum, & sibi ab intimis consilijs esse voluit: Hac a privatis & humilioribus causis in eum locum & confessum euexit, ubi quae ad summam & constitutionem totius regni pertinent & spectant, pertractantur. Felix ipsa nimium, si quamplurimos tui similes rerum suarum moderatores & administratores habeat. *καὶ καλῶς γερονότος καὶ πολλῶν ἀρετῶν καὶ σοφοῦν ἐν τῷ βίῳ ἐν δεξιῶν ἐν*
in Areopagum olim cooptari solitos scribit Isocrates, nempe qui & generis nobilitate eximij, & vita integritate conspicui, disciplinarum etiam omnium cognitione, & rerum usu cum tanta prudentia coniuncto, quanta satis est ad viros probos efficiendos, ceteris praestarent, qui numeris omnibus grauitatis, seueritatis, constantiae, fortitudinis essent absolutissimi, undecunque docti, undique placentes. Quae omnia, ut non in uno quouis homine deprehendere est facile: sic in te sunt copiosissima. Sed vide quorsum me tuarum virtutum commemoratio rapiat, ut quamuis eas attingere hoc loco non decreuissem, rerum tamen dulcedine raptus, a littore, quod ad summum legere sat erat,
in altum

in altum auferri me non sentiam: consultius nimirum facturus, si Timanthi illius exemplo, ea qua oratione assequi non possum, silentij velut quodam velo contexissem. Quare ad id quod huius epistola proprium fuit, recipio: cuius scopus & institutum erat libellum hunc tibi offerre, anti-
 qua nostra necessitudinis velut *μνημόσυνον*, meiq; in te animi pignus, ut quoties eum in manus istic ve-
 nire contigerit, toties Tiraquellum tuum tecum habere, & alloqui tibi videaris, qui ut te semper
 plurimi fecit, ita semper est observaturus. Vale Antistes dignissime, & cum libello deditum tibi
 auctorem amare perge, ac Domino Hospitalio, sine quo, propter singularem ipsius
 eruditionem ac probitatem, non satis feliciter in aula tibi victurus vi-
 debaris, meis verbis, quaeso, salutem imperti. Rursum
 Vale. Lutetia, V. Non. Iul.
 M. D. LIIII.

MICHAELI TIRAQUELLO
 FONTENAIENSI APVD PICTONES
 SENESCHALLO PRIMIGENIO
 FRATRI CHARISSIMO.

Andreas Tiraquellus Iunior. S. P. D.

VT apud Homerum queritur Telemachus *ὅτι τιλώ εαυτὸ γένεσθαι μέγα σε κρονίω*
 (eius enim dictum vsurpare libet) ita me multis fratribus bea-
 tum iudico. Nam si rerum omnium, quas ad beatè viuendum sa-
 pientia comparauerit, nihil est maius amicitia, nihil vberius, ni-
 hil iucundius, cum his actum præclarè esse putandum est, quibus
 licitum est, eum sibi amicum instituere, qui ut frater germanus
 est, ita alter idem fit, ut mihi rectè à Sotione dictum illud esse uideatur, *τὸ ἀδελφὸν
 ἀρεντὰς καὶ ἄλλοις ἐπιτένας παραπλησίως ἐπέτιλώ εαυτῶν γὰρ ἐσσι. τιλὼ δὲ ἀλλοτρίαν γεωργῶσι.* Quum igitur,
 iuxta vetus verbum, amicorum communia omnia sint, committere nolui, ut tibi non
 impartirem, tecumque communicarem eam lætitiæ voluptatem, quam ex commen-
 tatione patris, de maximè insigni loco iuris ciuilis, nuper in lucem edita, iam accepi.
 Nam quum præclara eius opera immortalitatis sunt, non ætatis, tum ex his omni-
 literatorum natio multas magnasq; vtilitates percipit, ut nullam moram interpo-
 nendam putarim, quin quâprimum maximo gaudio fruerere. Quæ causa fuit potius
 ut librum adhuc atramento madentem mitterem, quàm ut eo tibi animum
 adderem ad insiftendum eam viam, quam nobis pater tritam reli-
 quit, quum iam magnam itineris partem confeceris, atque
 illam quidem quæ morosior salebrisq; impedita
 magis est. Vale. Pridie Calend. Iulias,
 M. D. LIIII. Lutetia,
 ex ædibus pater-
 nis.

ANDREAE TIRAQVELLI REGII IN CVRIA PARISI. SENATORIS COMMENTARII.

In l. Boues. §. Hoc Sermone. ff. de verbor. signific.

HOC SERMONE DVM NVPTA ERIT, prima nuptia significantur.

X hoc §. nostri Iurium Interpretes passim & vbi que hanc generalem regulam assumunt, SERMONEM hunc simpliciter prolatum de primo intelligi, i. primo atq; vno actu consumi, perfici, finiri: ita vt amplius locum non habeat. Quam quidem regulam Alex. conf. 16. breuiter in casu praemiss. so, colum. 2. num. 9. lib. 4. dicit in omni dispositione seruari debere, vt etiam dicit Fran. Curt. Iunior, conf. 132. sacratissima. & c. habita diligenti, colum. 1. Et in omni materia, vt etiam tradit Iaf. consil. 36. in causa mota, colum. vlt. vers. ista responsio, lib. 4. Namque veluti ex composito, & de indultia, ac ex professo mirum in modum celebrarunt, multisq; ac magnis iurium thesauris locupletarunt duo superioris aetatis ornamenta ac lumina Felin. & Iaf. ille, in c. 2. colum. 1. & 2. seq. de treug. & pace, hic, in duobus locis, scilicet in l. in duobus. §. si ei qui, col. 1. & 2. ff. de iureiuran. & iterum in l. diuortio, aut, vt alij eas leges diuidunt, l. fructus. §. quod in anno, col. 2. 3. & 4. ff. solu. matrim. Et ita, vt caeteris vix aliquid reliqui fecisse videantur, quod eis addi possit. Mihi tamen nec inutile, nec infructuosum vitum fuit, quae ab illis ipsis, praetereaq; ex alijs didici, huc veluti in vnum corpus congerere, quod & res admodum quotidiana, & ad vsum forensem accomodatissima est.

rem duxerit, liberam eam non fieri: tanquam de his nuptijs senatus senserit, quae primae post manumissionem nullis alijs interpositis seclatae sint. Qui quidem textus admodum facit contra eorum sententiam, qui dicunt matrimonium medium non impedire legitimam filiorum, quae fit ex sequenti matrimonio. de quo per Doctores in cap. tanta, qui filij sint legitimi, & nos quoque late diximus in tractatu Primigeniorum, quaestione 24. nume. 2. incipiente, sed vt ad speciem, & aliquid etiam dicemus infra, in 3. limitatione, numero 8. incipiente, huc etiam pertinet. Sed & facit hic textus aduersus ea quae in vniuersum dicam, infra, in dicta 3. limita. vbi in fin. illius de hoc textu aliquid dicemus.

Quid colligat ex hoc §. Iuris Interpretes.

Autoris consilium & ratio.

Regula aliunde collecta.

De eadem.

De eadem.

Stipulatio dotem reddi soluto matrimonio, quo comitatur.

Fructus vnius anni, quo accipiatur.

Regiones quaedam bis fructus singulis annis ferunt.

& vberes, vt bis fructus singulis annis ferant. Nam de India id asserit Martianus Capella, lib. 6. & ante eum Plinius auctoritate Possidonij, lib. 6. c. 17 & Solinus cap. 65. In anno, inquit, India bis aetatem habet, bis legit frugē. & ante hos omnes Diodorus Siculus, lib. 3. Bibliothecae, c. 10. Bis, inquit, in anno praebet fructus. paulo post, Bis, ait, annis singulis segetes fert. Et Strato Heratosthenis auctoritate Indiae fecunditatem eodem maxime declarat, quod ea bis fructum fert: alteram enim sementem habentem, alteram aetiuam. Et ipse Diodorus eodem lib. c. 11. ubi & idem quoque dicit, de insula Hyperboreoru. Sed & de Italia Virgilius libro 2. Georic.

Hic ver assiduum, atque alienis mensibus aetas, Bis grauida pecude s, bis pomis vitilis arbor.

Cui in eo quod dicit bis grauidae pecudes, ad stipulatur quod ipse Diodorus Siculus lib. 1. cap. 3. scribit, in Aegypto oues bis in anno parere, bisque lanam praebere. Idem autem Virgilius, vt ad eum redeamus, lib. 4. eiudem illius operis,

Forstian & pinguis hortos que cura colendi Ornaret canerem, biferiq; rosaria Paei.

Quod scilicet vno in anno bis illic nascerentur rosae, vt scribit Seruius Varro autem lib. 1. de Agricultura, cap. 7. scribit, vites apud mare Smyrnae esse biferas, & in agro Consentino malum biferam esse: id est, quae bis anno fructus ferat. quod & ipsum ex eodem repetit Plinius lib. 16. cap. 1. Sed & Theophrastus lib. de Causis plantarum 9. cap. 13. & Columella lib. 5. cap. 10. tradunt ficus esse biferas. Et Plinius lib. 13. cap. 22. Apharcem & Adrachnen. Et lib. 15. c. 22. nuces, iuglandes, & li. 18. c. 22. in quibusdam locis Africae, biferam vitem bis anno vin demiare. Quin ipse lib. 16. c. 27. supra citato, tradit & ipsas vites alicubi triferas esse, & cupressos, & alias quoque arbores biferas. Strabo quoque lib. 17. scribit, in Lydia nonnullos populos habere quosdam terras biferas, & duas menses facere. Sed super ea mirum est, quod tradit Solinus, c. 45. in Aegypto ficum Aegyptiam, quam vocant, vno anno septies fructum sufficere. quod & ante illum dixerat Plinius lib. 13. cap. 7.

Ficus Aegypti vno anno septies fructum facit.

8

Quae res in memoriam reducit quod à Plutarcho proditum est in vita Antonij, quod cum Antonius ipse Afiaticis secunda vectigalia imperaret, Hybreas qui ciuitatum causam susceperat, Si potes, inquit, Antonij, eodem anno bis vectigal exigere, illud etiam ut bis aetatem habeamus, bisque autumnum: id est, ut duas menses, duasque vindemias singulis quibusque annis habeamus. In hac autem fertilitatis mentione supra caetera omnia mirum est, quod tradit Pomponius Meli libro tertio, quo capite de Hispania & Septentrionis insulis, scribit, in Erythia adeo fertiles agros, ut cum sata frumenta sunt, subinde recidiuis seminibus segetem nouantibus, septē ad minimum, interim plures menses ferunt, sed an id vno anno aut pluribus fiat, non aperit.

Erythia in sata septē menses fert.

9

Autoris de ea re sententia.

At illud, ut tandem à semita in uiam redeamus, mihi omnino uerum esse uideretur, vt si id usit eueniat, vt bis ager fructus in vno anno ferat ex natura soli, uel arboris, vt in illis locis, & arboribus, de quibus locuti sumus: & quis ex contractu fructus vnius anni percipere debeat non dubitarem, quin & binos illos fructus habere deberet. Nam cum is contractus ad certum tempus referatur: id est, ad vnum annum, sintque hi duo fructus vnius anni fructus, consequens est & eos comprehendi, secundum ea quae dicemus infra in 4. limitatione. At si id contingat, quoniam fructus alterius anni sunt adeo praecoces, vt colligantur intra tempus prioris, certe haberet locum ea sententia, vt non nisi priores fructus habere debeat, neque enim hi duo fructus vnius anni, siue vnius aetatis, aut autumnus sunt, sed duorum annorum, siue duorum autumnorum

siue aetatum, licet uno anno colligantur.

Quarto, in l. si socius pro filia, in princ. ff. pro socio. quem solus Raph. Fulg. ponderat & reputat singularem ibi, in 5. not. ad hoc, vt si inter plures fratres pactum sit, ut dos filiarum soluat ex bonis omnibus, intelligitur, vt semel tantum dotetur, nisi abter expressim actum fuerit, ad quod & illum expedit Lucas Pen. in l. si quis decurio, col. 2. vers. idem videmus. C. de decur. lib. 10 Petrus Ancha. conf. 404. tria dubia in causa Vtrici. & Iason in dicta l. in duobus. §. si ei qui, col. 2. versic. tertio facit. & in dicta l. diuortio. §. quod in anno, col. 2. vers. pro confirmatione, vbi dicit, eum textum not. & paucis notum. & praeterea in l. inter stipulantem. §. sacram, colum. 7. vers. tu aduerte. ff. de verb. oblig. & conf. 36. in causa mota per nobiles, colum. vlt. lib. 3. vbi dicit eum textum esse in id solennem. Circa quod uide quae dicam infra in 9. limitat. num. 4. sed & ex hoc. & iterum nu. 1. sed hanc tamen principalem.

10 Passi inter fratres ut filiae dotentur ex bonis omnibus.

11 Statutum ut frater teneatur dotare sororem.

12 De eadem.

13 An penna semel commissa soluat committitur commissa.

14 In Gallia dominum posse cogere uasallum, ut aliquid conferat pro dote suae filiae, intelligitur ut semel tantum, siue pro una uice conferat pro unaquaque filia. Imò uerò Guido Pape, decisione Delphin. 57. an uasallus, in sine, asseueranter tradit; id intelligi pro prima tantum filia, & primo ipsius matrimonio, arg. huius nostri §. hoc sermone. & l. sancimus. la. 1. C. de consu. lib. 12. quod & sequitur Chassen. in consu. Burgund. ti. 1. §. 4. in princ. & alijs quos tibi citauimus in tractatu nostro Primigeniorum, quaest. 70. ubi uidere poteris.

Octauo, text. in l. si is qui Stichum, ff. de procurat. vbi

possunt, per c. vt quis duas, eo. tit. & lib. & c. i. in fi. de pot. praelat. eo quoque lib. Et eam gl. sequitur Dom. ibi in princ. col. 2. & Petr. Anch. d. conf. 214. colum. 2. vers. simili dicatur.

54 Gratia alicui concessa, ut ei provideatur de prebenda, dignitate, vel personatu, aut alio beneficio, intelligitur de primo, nec is cui ea gratia concessa est, admittitur ad secundum nisi ex causa, per c. quia cunctis, ad fin. & c. executor, eo. tit. & lib. & ibi Ioan. Andr. tunc in verbo, providei, tum super gl. i. Petr. Anch. col. 2. vers. querit Ioan. Andr. & Philip. Fran. col. 2. nu. 6.

55 Rescriptum de providendo alteri de dignitate, intelligitur de prima, non etiam de secunda, nisi ex causa, tanquam scilicet consumpta sit ea acceptatio prima per eum facta, per eum text. & l. apud Iulianum. ff. de adopt. lega. & ibi voluerunt Imol. qui & illud c. legit in lect. decretal. col. pen. in verbo, voluntatibus, vers. sed quæro utrum semel. & ibi item Ioan. Monac. col. ult. vers. sed quid si in rescripto. vbi & ad hoc certè c. ex parte, le. r. de offic. de leg. & c. si clericus, de preben. lib. 6. & ibi item Arch. in fin. & c. gratia, ad fin. eo. tit. de rescript. & Bal. col. 2. 28. per sanctissimū, li. 4.

56 Qui semel acceptavit vel lapsu termino quem episcopus illi presinit, non acceptavit, varia re non pot.

57 Testator iubens aliquid fieri in die sui obitus, quò intelligat.

58 Quis aduersetur.

59 Mandatum alicui concessum si accesserit consensus episcopi, de quo consensus intelligatur.

60 Constitutio loquens de seruinio, intelligitur de primo actu vel casu, non de secundo, per l. eum qui calendis. ff. de verb. oblig. & hunc nostrum. §. hoc sermone. & l. fideicommissa. §. si quis decem. ff. de leg. 3. Ex quo infertur ad casum illius ca. ut si notis inquisitis apparet nullam partium deuenisse ad maiorem partem totius capituli, sed ante electionem communem accesserit tot uoces habenti maiorem partem respectu minorum, quod habet maiorem partem totius capituli, non poterit procedi ad electionem eorum, & ibi sequitur Ioan. Andr. post prin. in verbo, consenserit. & Petr. Anch. paulò ante fi. & Dom. col. 1. uer. sed pone quòd nulla pars.

61 Potestas alicui concessa expirat, eo semel induto.

62 Emerens simpliciter in re res, de quo intelligatur.

63 Promittens seruire per annum, si aliquo tempore ualitudine fuerit impeditus, non tenetur supplere ex secundo anno.

64 Fructus beneficiorum primi anni episcopis concessi, quò intelligantur.

65 Potestas prorogandi

66 Qui contradicant.

67 De eadem re.

68 Pena adiecta in promissione of fense non faciende, an ex quo intelligatur de prima offe satione.

compromissum, intelligitur de una & prima prorogatione. minum compromissi, intelligitur de una & prima prorogatione, per tex. in hoc nostro §. hoc sermone. & alia iura. & cum eo transit Ioan. Andr. ibi, in addi & iterum uoluit Bald. c. olim ex literis, col. 2. vers. ibi, & iterum de rescript. vbi tamen intelligit secundum ea, quæ dicantur infra, in l. limit. & rursum idem Bald. in c. ult. col. antepenult. vers. dubitabatur, ibi, si autem dictum est, de consuet. & conf. 104. dilatio prorogatiua, post prin. lib. 3. ubi & ad hoc citat hunc nostrum §. Alex. conf. 70. uiso consilio aliàs per me reddito, col. 2. uers. secus autem si istud esset, lib. 2. Socin. conf. 117. uisa & diligenter, col. 1. uers. his tamen non obstantibus, lib. 1. Felin. in d. c. 2. col. 2. uers. similiter si est dictum, de treug. & pac. Iason in d. l. diuortio. §. quod in anno. col. 3. uers. duodecimò facit. & in d. l. in duobus. §. si ei cui, col. 1. uers. item per illum text. & iterum col. 2. uers. vltimo facit. & Philip. Dec. in c. sua nobis, colum. 1. super gl. i. de appella. & conf. 512. cum Reuerendissimus, col. 2. uers. ex quo infertur. & conf. 609. quæritur ex duobus, col. 2. nume. 6.

69 Tricimononò, quod à Calderino disputatū est, & decim in sua disputat. incip. ex octo studetibus, col. 4. ibi, prima licentia, & licentia data monacho, vt possit esse procurator, intelligitur de prima uice tantum, uti etiã licentia data clerico, vt se absentare possit, ita enim nostri loquuntur. Atque etiam licentia data parrochiano, ut possit alteri quam proprio sacerdoti confiteri, & sic de similibus. & ita illum refert & sequitur Fel. in d. c. 2. col. 2. uers. licentia data monacho, de treug. & pac.

70 Licentia data monacho ut possit esse procurator, quò intelligatur.

71 Incarcerati in se relaxari.

72 Duo simul accedentes ad brauium.

73 Facultas concessa im grediendi monasterium monialium.

74 Priviligiū tibi & hæredi tuo concessum.

75 Quadragesimoprimò, quod uoluit Alber. Ros. in prima parte tractatus statutorum, quaestione 107. incipiente, prædicta etiam faciunt, quod si fuit propositum præmium ei qui primus accesserit ad brauium (ita enim nostri uocant, post Interpretes noui Testamenti, certaminis cursus precium) & duo simul accesserint, neuter illorum habebit præmiū, per multa iura ibi allegata. Nec iterū curretur, quia de primo tantum cursu iam peracto intelligendum est, per tex. in d. §. hoc sermone. Nisi (inquit) ex noua uoluntate eorum, qui id præmium proposuerunt, arg. l. si fuerit. ff. de rebus dub. & l. matrimonij. ff. qui & a quib. & dicit hanc opinionem esse de stricto iure uerorem, licet consuetudo aliter obseruet, ut scilicet iterum currant. Sed tu hic omnino uide que in hac re scriptus in tractatu Primigeniorum, in 17 q. in 1. opin. nu. 23. concinit & his, & in 4. opin. nu. 10. & quod plurimū.

76 Quadragesimosecundò, quod ab eodem Alber. traditum est in eodem tractatu, par. 2. q. 181. per dominū fratrem Vbertum, ad fi. Quòd si episcopus concesserit alicui facultatem intrandi monasterium monialium, intelligatur de prima uice tantum, per dictum c. non potest, de preb. lib. 6. l. fideicommissa. §. si quis decem. ff. de legat. 3. cum simi. Et id sequitur Alex. d. conf. 16. breuiter in casu præmissis, col. 1. nu. 3. lib. 4. & Felin. in d. c. 2. col. 2. uers. licentia de ingrediendo, de treug. & pac. & in c. r. ad fi. ibi, & scias etiam, de rescriptis. Ial. in d. l. in duobus. §. si ei qui, col. 2. uers. secundò ad idem facit. ff. de iureiur. & in d. §. quod in anno, col. 3. uers. tertio ad de tex. & conf. 36. in causa mota per nobiles, col. ult. li. 3. & Phil. Dec. conf. 512. cum Reuerendissimus, col. 2. nu. 5. & Catel. Cot. in memorial. incip. executores testamenti, col. 1. uers. bene facit pulchra decisio. & memor. incip. rescriptum impetratum, in prin. & Maria. Soci. Iunior, quid id dicit sing. conf. 25. uiso themate supra scripto, col. 2. uers. accedat etiam, lib. 2.

77 Quadragesimotertio, quod magna auctoritate firmavit Bart. in l. i. col. 2. uers. si uerò quæritur. ff. de constit. princip. quòd priuilegium tibi & hæredi tuo concessum, intelligitur de primo tantum hærede, non etiam

78 Tricimononò, quod uoluerunt Do. à Rot. de-

79 Tricimononò, quod uoluerunt Do. à Rot. de-

93 Tempus le mel supple... I. propterandum. §. sin autem utraque...

94 Exor veli... §. Quinquagesimosecundo, quod ab altero juris...

95 An si in... §. Quinquagesimotertio, quod scribit idem Bald...

96 Si stipulatio... Quinquagesimoquarto quod & ipse Bald...

97 Statutum... §. Quinquagesimoquinto, quod & idem Bal...

98 De eadem... In qua re tamen sunt, qui distinguunt...

De eadem... In qua re tamen sunt, qui distinguunt...

ante liquidatum negotium, an post de quo latissime...

99 De eadem... §. Sed id unum hic nolui omittere, quod si qui...

100 Molendinum... Quinquagesimosexto, idem Bal. in l. licet...

101 An si... §. Quinquagesimosextimo, eiusdem Bald...

102 De eadem... Et idem quoque secuti sunt Salyc. in d. l. r. col. vlt...

103 Conditio... Alterum autem Bald. dictum id est, quod si filius...

104 Relictum... Quinquagesimooctavo, idem Bal. in l. vlt. col. 2. uers...

105 Quis rep... Contrarium tamen tenuit Alex. in addit. Bald...

106 Contrary... Verum Philip. Dec. in d. c. quoniam abbas...

Tempus testamenti attenditur... §. Et idem quoque secuti sunt Salyc. in d. l. r. col. vlt...

107 Institutus... Quinquagesimonono, quod scribit ipse Bald. in l. cum...

108 Potestas... §. Sexagesimo idem Bal. in l. si ut proponis...

109 De eadem... Sed tu de hoc uide amplius per gl. ordina. in l. in...

110 Regnum... §. Sexagesimo primo, quod scribit idem Bal. in c. 1. in...

111 Inbens... §. Sexagesimosecundo, quod & idem Bald. dicit in...

Inbens... §. Sexagesimosecundo, quod & idem Bald. dicit in...

Vertical marginal notes on the right side of the page, including 'Tempus testamenti...', '107 Institutus...', '108 Potestas...', '109 De eadem...', '110 Regnum...', '111 Inbens...'

norem ad liberos descendere. Non mirum igitur cuiquam uideri debet, si multæ sint constitutiones & leges latæ in odium contrahentiū secundas nuptias, videlicet l. fœmina, & l. generaliter, & l. si quis prioris. §. in illo, & l. hac edictali, in princ. & aqth. ex testamento. C. de secun. nup. & l. i. C. si secund. nup. & l. mater. C. ad Tertul. & l. his solis, & aqth. quod mater. C. de reuoc. dona. & l. iubeamus. §. in suprascriptis. C. ad Trebel. & §. qui pijsimus, in auth. de non. elig. secun. nub. & in §. si uerò expectet, & §. placet quoque nobis, & alijs compluribus §. in authen. de nupt. & in §. i. in auth. neque uir. quod ex dot. est.

155
Secunde nuptie

156
Fam in uir, quem mulierib.

157
De eadem re. Secundum conjugium prohibitum.

qui malum alienum rebus ipse suis intulerit. Si prospere enim tibi coniugium primū forte successerit, eo successu contentus conquiescito. Si aduersum obtigerit, idem malum secūda exploratione tentare uelle furiosū est. Nam qui bis ab assequenda re in suis negotijs fallitur, demens is merito existimatur. Hæc Diodorus Siculus Bibliothecas li. 12. ubi & illud subdit à Philemone poeta Comico, de his qui sæpe nauigando maris seuitiam experiri uoluerunt pro lege traditum, non admiratum quidem, si quem dixisse uxorem conspexerit, uerum secundum coniugium quaesiuissē: tutius namq; tolerabiliusq; uideri, his sese maris periculis & tempestatibus exponere, quàm mulieribus ludibrijs & fluctuationibus intestinæ pelti uitam obnoxiam degere.

Maris seuitia tolerabilior mulieribus fluctuationibus.

Dei iugulati.

157
Quæ panis flauit mulieribus non pertineant ad uiros.

158
Et an sine sublatæ in re Canonice.

Dec. in c. ecclesia sanctæ Mariæ: illo quidem colum. 19. vers. quarta limitatio. cum duabus primis declarationibus illius 4. limita. Dec. autem col. 1. 3. vers. secunda clusio, cum multis seq. de consti. & eodem. Deci. consil. 230. proponitur sed ex Petro, col. 1. vers. circa primū. Denique quod ad hanc rationem attinet, quæ secundas nuptias non peræquæ magnificat ac primas, bruta quædam animalia id quoq; sensu quodam naturali sentire & cognoscere uidentur, ueluti natura ipsa eius rei illa admonente. Cornices enim mortuo mare marito non exiugio tempore, sed nouem hominum ætatibus uicinas perseverant, ut tradit Plutar. in lib. cui titulus est, Ἐπι ἀλογα λόγω χερειδαι, & Aelianus lib. 3. de animalibus. ubi & ob id tradit, ueteres in nuptijs post Hæmenæum cornicem inuocare solitos. Et idem quoque de lyncibus, ut post amissos coniuges, alijs non conungantur, prodidit Seruius, enarrans eum locum Virgilij, lib. 4. Aeneid.

161
Secunde nuptiebris quoque despicata.

162
Prima q; multo excellentiora, prestatiores, &c.

Abus quædo reuocandus.

2
Conditio enim nuptie vis non impletur contractis in-

implere conditionem, cum de iure postea contraxerit, & ibi no. omnes per secundam nuptiarum coniunctionem, impleri conditionem, cum priores de iure non subsistunt. Et Pau Catt. in fine dicit eam legem semper ad hoc allegari, ut cum lex vel statutum loquitur de aliquo actu, qui potest fortiri iuris effectum, debet intelligi de actu valido, quia actus inualidus habetur pro nō facto. & Soc. ibi col. ult. vers. ult. not. ex ea l. no. dispositionem, siue legis, siue hominis verificari in primo actu valido. non autem in primo actu inualido.

Abus nullus non impedit eiusdem reiterationem in oppositum.

4
Electio facta, non sequitur effectum, ob id quod electus ei consentire noluit, aut post consensum renoucauit iuri suo, aut mortuus sit, aut propter eius occultum uirtum irritatur, electores possunt de nouo eligere, habentque a dis sensu, renunciatione, morte, uel irritatione tempus integrum ad faciendam aliam electionem, ac si noua esset uacatio. Et idem ut dicit gl. ibi, in uerbo, occultum, si propter superueniens delictum aut factum, per cap. quam sit, & c. cupientes & c. i. religiosus. eo tit. Ad hoc autem quod dictum est de occulto uicio, uide quoque dicā infra in hac eadem limitatio. num. 29. incip. hanc limitationem, & seq.

De eadem re.

6
Facultas concessa iudici ex statuto, eligi di arbitrio

LIMITATIONES.

LIMITATIO I.

ED hæc multis modis limitanda sunt. Et vt seque ordinem Felyn. in d. cap. 2. de treug. & pace. Primo limita, ut non procedat, quando non ualuit primus actus, qui tunc reitendus est, nam dispositio loquens de actu, intelligitur de primo qui ualuit, per tex. in l. qui per salutem ff. de iureiur. ubi qui per salutem suam iurat, cum non ita specialiter iusiurandum esset ei delatum, iurasse non uidentur, & ideo ex integro solenniter iurandum est, ex quo Bar. no. si non legitime iuratum est, iterum iurandum esse. Bald. autem ex eo dicit quod omisio modi & formæ, reddit actum nullum, tamen iterato fieri potest cum obseruatione debite formæ. Et ita (inquit) intelligenda est l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. cum scilicet primus actus est ualidus. Dicit quoque per eum text. quod mandat citandi non finitur per citationem inualidam, id quod dicit not. dignum Alex. in l. serui electione, col. ult. ff. de leg. 1. quod & idem uoluit Rom. in d. l. qui per salutem, in fin. uti eum allegat Iason ibi, nullam Bal. mentionem faciens nihil tamen in lect. Roma. reperi. Sed & ex eo tex. in d. l. qui per salutem, not. Alberic. in princ. quod actus inutilis præcedens, non impedit reiterationem sequentis utilis.

Abus quædo reuocandus.

2
Conditio enim nuptie vis non impletur contractis in-

